

ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်
(ဆရာတော်အစုံ)

မာတိကာ

၁။ မန္တလေးမြို့ ရွှေစည်ဆရာတော် ဦးကုလိသ၏ မျက်မှောက် ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာ တရားတော်

- (၁) ဘုန်းကြီးအမြင်နှင့် စကားပလ္လင်
- (၂) တရားနာနည်း
- (၃) ဒါနနဲ့စပ်တဲ့တရား
- (၄) ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး
- (၅) ယောဂီသူတော်စင်တွေရဲ့ မဟာစည်ကျောင်း
- (၆) ခေတ်နောက်မကျတဲ့ တရား ၃-ပါး
- (၇) တရားသိမ်း ဆူတောင်း အမျှဝေ

၂။ မိုးကုတ်မြို့ ရွှေဘိုဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒ၏ ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေ့နိုင်ရေး တရားတော်

- (၁) စကားပလ္လင်
- (၂) ချမ်းသာပျော်ရွှင် ၂-မျိုး
- (၃) ဘုန်းကြီးဟောလိုတဲ့ ချမ်းသာပျော်ရွှင်
- (၄) မေ့ပိတိ
- (၅) သာမန် လူနတ် မနှိုင်းအပ် မြင့်မြတ်ပျော်ရွှင်ရာ
- (၆) မိမိသာရမင်းကြီး
- (၇) မဟာကပ္ပိနမထေရ်နှင့် အနောဇာထေရီ
- (၈) ဝိသာခါကျောင်းအမကြီး
- (၉) ရိပ်သာရောက် ယောဂီများ
- (၁၀) ကဲ-ပူဇော်ကြရအောင်

၃။ ပဲခူးမြို့ သာသနမဏ္ဍိုင် ဆရာတော် အရှင်ပညာဇောတ ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်

- (၁) မင်္ဂလာစကားပလ္လင်
- (၂) ကမ္ဘာသုံးထောင်မှ ဘုရားတဆူ
- (၃) သာသနာတော်နဲ့ကြုံတွေ့ရတဲ့အခါ
- (၄) ခန္ဓာကိုယ် အဆိပ်တုံးထဲက အသီး ၂-လုံး
- (၅) ခြေတလှမ်း တသန်းတန်
- (၆) ကျောင်းစသည် လှူရကျိုး
- (၇) တရားနိဂုံး ဆူပေး

၄။ ခစ်ကိုင်းမြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသော ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်

- (၁) စကားပလ္လင်
- (၂) မဟာစည်ကျောင်းတော်
- (၃) အားအလှူ ပေးလို့မူ
- (၄) အဆင်းအလှူ ပေးလို့မူ
- (၅) ချမ်းသာအလှူ ပေးလို့မူ
- (၆) မျက်စိအလှူ ပေးလို့မူ
- (၇) အားလုံးအလှူ ပေးလို့မူ
- (၈) ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါ
- (၉) ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းဆောက်ခြင်း

- (၁၀) ကျောင်းရေးစက်ချပွဲကြီး
- (၁၁) ဝိသာခါ၏ သားသမီး မြေးမြစ်များ
- (၁၂) တရားသိမ်း နိဂုံး

၅။ မိုးကုတ်မြို့ ရွှေတို့ဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒ ဟောကြားတော်မူသော ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါး ဖြစ်စဉ်တရားတော်

- (၁) စကားပလ္လင်
- (၂) ဒါနနှင့်စပ်သော ဝမ်းမြောက်ဖွယ်
- (၃) သီလနှင့်စပ်သော ဝမ်းမြောက်ဖွယ်
- (၄) ကံ သူ့ကောပမသုတ်လာ ရဟန်းတပါး
- (၅) ကျောင်းရေးစက်ချပွဲနှင့် စာဂါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း
- (၆) ကျောင်းရေးစက်ချပွဲနှင့် ဒေဝတာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း
- (၇) ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါး ဖြစ်စဉ်တရား
- (၈) ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါးနှင့် ဉာဏ်စဉ်တက်ပုံ
- (၉) တရားသိမ်း ဆူပေး

၆။ ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသော ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်

- (၁) တရားပလ္လင်
- (၂) အရှင်သာရိပုတ္တရာအလှူထက် ဘုရားအလှူကသာပြီး အကျိုးကြီးပုံ
- (၃) ကုသိုလ်ကို ပယ်လျှင် အကုသိုလ်ချည်းဖြစ်သွားမယ်
- (၄) သာသနာတော် ထွန်းပေါ်ခါစက အခြေအနေ
- (၅) တရားနာရုံမျှနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သောတာပန်ဖြစ်သလား
- (၆) ကျောင်းဒါယကာ မပေါ်သေးခင်က
- (၇) ကျောင်း ဒါယကာ ပေါ်စက
- (၈) ကျောင်းပေါင်း ခြောက်ဆယ်
- (၉) ဘုရားအလိုတော်ကျ ကျောင်းရေးစက်ချ
- (၁၀) ဖြတ်စွာဘုရား ချီးကျူးတော်မူပုံ
- (၁၁) ဗဟုသုတရှိတဲ့ ဘုန်းကြီး ကိုးကွယ်ရမည်တဲ့
- (၁၂) ဝေလာမအလှူထက်လဲ အကျိုးကြီးတယ်
- (၁၃) နိဂုံးချုပ် အမျှဝေ

၇။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသော အနုမောဒနာနှင့် သြဝါဒတရားတော်

- (၁) သြဝါဒ အကျဉ်း
- (၂) ကျောင်းအလှူ အနုမောဒနာတရားတော်
- (၃) အမြတ်ဆုံး အကျိုး
- (၄) ဝေလာမအလှူထက်လဲ အကျိုးကြီးတယ်
- (၅) သံဃိကကျောင်း အလှူ သာလွန် အကျိုးကြီးပုံ
- (၆) ကျောင်းအလှူထက် သရဏဂုံက သာ၍ အကျိုးကြီးပုံ
- (၇) သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက သာ၍ အကျိုးကြီးပုံ
- (၈) ငါးပါးသီလထက် မေတ္တာဘာဝနာက သာ၍ အကျိုးကြီးပုံ
- (၉) အနိစ္စာနုပဿနာ အကျိုးအကြီးဆုံး
- (၁၀) ရေစက်ချ စာတမ်းကို ရှင်းပြချက်
- (၁၁) ပါဠိ ရေစက်ချ စာတမ်း
- (၁၂) ဖြန့်မာသက်သက် ရေစက်ချစာတမ်း

နိဒါန်း

ဘဝတု သဗ္ဗမင်္ဂလံ။

ဤကျောင်းအနုမောဒနာ တရားစာအုပ်သည် မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲ ကျင်းပစဉ်က ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ဓမ္မကထိက အရှင်မြတ်တို့ ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့ကို စုပေါင်း ပုံနှိပ် ထားအပ်သော တရားစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရန် သာသနာ့ရိပ်သာအတွင်း၌ ထယ်ဝါ ခန့်ညား၍ ခိုင်မာတောင့်တင်းသော မဟာစည်ကျောင်းတော်ကို ၁၃၂၉-ခုနှစ်က စ၍ စတင် တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

၁၃၃၀-ခုနှစ်၌ ကျောင်းတော်ကြီး ပြီးစီးခဲ့သောကြောင့် ကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီးကို ၁၃၃၀-ခု ပြာသိုလဆန်း (၄) ရက် (၂-၁၂-၆၈) တနင်္ဂနွေနေ့၌ ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ ကျင်းပစဉ်က (၁၉) ကြိမ်မြောက် သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲနှင့်လည်း ကြိုကြိုက် သောကြောင့် အမြို့မြို့ အနယ်နယ်မှ မဟာစည်သြဝါဒခံ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်များ ရဟန်းရှင်လူယောဂီများလည်း သုံး-လေးရက် ကြိုတင်ကြွရောက်လာကြပါသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲ မတိုင်မီ ပြာသိုလဆန်း ၁-ရက်နေ့မှ စ၍ ၃-ရက်တိုင်တိုင် အကြိုည တရားပွဲများကို ကျင်းပခဲ့ရာ ညစဉ် ညတိုင်းပင် တရားနာ ပရိသတ်မြောက်မြားစွာတို့ လာရောက် တရားနာကြပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားများ ဟောကြားတော်မူအပ်သည့် တရားတော်တို့ကိုလည်း အသံဖမ်းစက် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လာရောက် အသံဖမ်းယူကြသူတို့ များပြားလှသည့်အနက် ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်ကလည်း နောင်အခါ မှတ်တမ်းတရပ် အဖြစ် တည်ရစ်စေရန်အလို့ငှါ၊ တရားတော်များကို စုပေါင်း၍ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်နိုင်ရေးအတွက် အဖွဲ့ချုပ်၏ အမှုဆောင် လူကြီးတဦးဖြစ်သူ အငြိမ်းစား တရားမ တရားသူကြီး ဦးသိန်းဟန်အား အသံဖမ်းယူရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည့်အတိုင်း ဦးသိန်းဟန်က တရားအလုံးစုံကို အသံဖမ်းယူခဲ့လေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ဆရာတော်၏ အသံဖမ်းစက်များကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရသော ဦးညောင်သအား အသံဖမ်းယူ စေခဲ့ပါသေးသည်။

ထိုစဉ်က အကြို တရားပွဲ ၃-ညတွင်- ပဌမည ပဌမပိုင်း၌....

(၁) မန္တလေးမြို့ နန်းတော်ရှေ့ ရွှေစည်ရိပ်သာ ကျောင်းတိုက် မဟာနာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်လယ်တီ အရှင်ကုလိသက မျက်မှောက်ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာ တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

ပဌမည ဒုတိယပိုင်း၌....

(၂) မိုးကုတ်မြို့ လောကမာရဇိန် ရွှေဘိုဆရာတော် အဂ္ဂမဟာဓမ္မကထိက အရှင်မုနိန္ဒက ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ် နေနိုင်ရေးတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

ဒုတိယည ပဌမပိုင်း၌....

(၃) ပဲခူးမြို့ သာသနမဏ္ဍိုင် (ပါဠိတက္ကသိုလ်) ကျောင်းတိုက် မဟာနာယကဆရာတော် အရှင်ပညာဇောတက အနုမောဒနာ တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

ဒုတိယည ဒုတိယပိုင်း၌....

(၄) စစ်ကိုင်းမြို့ရွှေစေတီ သာသနာ့ရိပ်သာ မဟာနာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်အရှင်သုန္ဒရ မဟာထေရ်က ကျောင်းအနုမောဒနာတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

တတိယည ပဌမပိုင်း၌....

(၅) မိုးကုတ်မြို့ လောကမာရဇိန် ရွှေဘိုဆရာတော် အဂ္ဂမဟာဓမ္မကထိက အရှင်မုနိန္ဒက ဝိသုဒ္ဓိ (၇) ပါး ဖြစ်စဉ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါသည်။

တတိယည ဒုတိယပိုင်း၌....

(၆) ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲ ကျင်းပသည့် ပြာသိုလဆန်း (၄) ရက်နေ့၌လည်း မြို့နယ်အသီးသီးတို့မှ ကြွရောက်လာ တော်မူကြသော ကမ္ဘဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်များ မြောက်မြားလှစွာသော ကျောင်းဒါယကာ၊ ကျောင်းဒါယိကာမများနှင့်ရဟန်း ရှင်လူ ယောဂီ သူတော်စင်အပေါင်းတို့အား ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် အနုမောဒနာ နှင့် သြဝါဒတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် တိတ်ရီကော်ဒါတို့ဖြင့် ဖမ်းယူထားသော တရားအသံတော်တို့ကို စာမူအဖြစ်သို့ ရောက်ရေးအတွက် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်ကို ခံယူရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်အရ ဦးပညာဝံသနှင့် ဒီဃဘာဏက- ဦးကေလာသတို့က တရားတော်အသံမှ တရားတော် စာမူအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ကူးယူပေးတော်မူကြပါ သည်။

ငင်းတရားတော်စာမူတို့ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တော်တိုင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးတော်မူပြီးနောက် မူလဟောတော်မူ ကြသည့် ဆရာတော်များထံ ပြန်လည်ဆက်ကပ်၍ ကြိုက်နှစ်သက်သလို ပြင်ဆင်စေတော်မူပါသည်။ ထို့နောက် လိုအပ်သော အခဏ်း အပိုင်းတို့ကို ခွဲခြားကာ မာတိကာများ စီစဉ်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အပြီးသတ် ခွင့်ပြု ချက်ကို ထပ်မံရယူပြီးမှသာ ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော် ဟူသော အမည်ဖြင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ခဲ့ပါသည်။

ဤတရားစာအုပ်အမည်ကို ကျောင်းရေစက်ချပွဲကို အကြောင်းပြု၍ “ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်” ဟု အမည် တတ်ထားပါသော်လည်း အနုမောဒနာတရား သက်သက်လောက်သာ ပါဝင်သည်ဟု မယူဆကြစေလိုပါ။ ဒါနနှင့်စပ်သော တရား၊ သီလနှင့်စပ်သောတရား၊ ဘာဝနာနှင့် စပ်သောတရားတို့လည်း အပြည့်အစုံ ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှု လေ့လာ ပွားများအားထုတ်သူတိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ များစွာထောက်တည်ရာကို ရနိုင်ပါသည်။

ဒါနတည်းဟူသော လှပတင့်တယ်သည့် ပန်းဥယျာဉ်တို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်သော သီလ တည်းဟူသော ခိုင်မာတောင့်တင်း သည့် ဆိပ်ကမ်းရှိသော ဘာဝနာတည်းဟူသော အေးမြကြည်လင်သည့် ရေရှိသော ဤကျောင်းအနုမောဒနာ တရားရေကန် ကြီးအတွင်းသို့ သက်ဆင်းကြကာ ကိလေသာ တည်းဟူသော အညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးကြောသုတ်သင်နိုင်ကြ၍ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေသော်။

မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။
၁၃၃၁-ခု၊ သီတင်းကျွတ် လဆန်း ၁-ရက်နေ့။
မင်္ဂလာအောင်မြင်
ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဂုဏ်အဖွဲ့ချုပ်
ရန်ကုန်မြို့

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌
မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက် ကျင်းပသော
အကြိုတရားပွဲ သုံးညတွင် ပဌမည ပဌမပိုင်း၌
မန္တလေးမြို့ နန်းတော်ရှေ့

ရွှေစည်ဆရာတော် လယ်တီအရှင်ကုလိသ
ဟောပြောတော်မူသော

မျက်မှောက်ချမ်းသာ
ဝမ်းမြောက်စရာ တရားတော်

ဘုန်းကြီးအမြင်နှင့်စကားပလ္လင်
(၁)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးပို့ရာအတွက် အများကောင်းမှုဖြင့် ဆောက်လုပ်လိုက်တဲ့ ကျောင်းတော်ကြီး ပြီးစီးတဲ့အချိန်အခါမှာ ဒါနရှင် အားလုံးတို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်စေရန်အတွက် ရေစက်သွန်းချပွဲသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပပါတယ်။ ဒီလို ကျင်းပတဲ့အခါမှာ အကြိုအနေနဲ့ ၃-ည တိုင်တိုင် တရားပွဲ ကျင်းပပါတယ်။

ပွဲဦးထွက်ဖြစ်တဲ့ ဒီကနေ့ည ဘုန်းကြီးရဲ့ တရားပွဲအလှည့်မှာ တရားနာလာကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေက တရားမနာမိ ရှေးအဖို့မှာ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်ကို ယုံယုံကြည်ကြည် မြတ်မြတ်နိုးနိုးနဲ့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြတာ တွေကို မြင်ရ ကြားရ တွေ့သိရတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာလောဘကို သွားပြီးအမှတ်ရမိတုံးလို့ ဆိုတော့ နိကာယ်ငါးရပ်ထဲ မှာ သံယုတ္တနိကာယ်ကို နိဿယပြန်ဆိုတော်မူကြတဲ့ မူလဝိသောကေ၊ ပဋိဝိသောကေ၊ ဩသာန သောကေဆရာတော်ဘုရား တို့ နိဒါန်းမှာရေးထားတဲ့ ဂါထာများနဲ့ အနက်များကို သွားပြီး အမှတ်ရမိပါတယ်။

မာနေန္တိ မဇုကာမာ ယေ၊ မဇုပါ မဇုရံ မဇုံ။
တမာဂမ္မ ဒုမံ မာလံ၊ မဇုဒံ မဇုလိမ္မိတံ။

ယေ မဇုပါ၊ သင်းပျံ့မွမ်းထုံ ပန်းရဂုံ၌ လွမ်းအံ့လှည့်လည် ပျံ့ဝဲသီလျက် ဝတ်ရည်စားသုံး အကြင်ပျားပိတုန်းတို့သည်။ မဇုကာမာ၊ ချိုအိမြိန်ရှက် ရသာမြက်ကို တပ်မက် နှစ်လိုကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဇုရံ မဇုံ၊ ဩဇာယိုစိမ့် ကိုယ်လုံးသိမ့်မျှ ချိုဆိမ့်နှစ်ဆီ ပန်းဝတ်ရည်ကို၊ မာနေန္တိ၊ တရစ်ဝဲဝဲ မပစ်ခွဲနိုင်အောင် စွဲမြဲ မြတ်နိုးကြကုန်၏။ တေ မဇုပါ၊ သင်းပျံ့မွမ်းထုံ ပန်းရဂုံ၌ လွမ်းအံ့လှည့်လည် ပျံ့ဝဲသီလျက် ဝတ်ရည်စားသုံး ထိုပျားပိတုန်းတို့သည်။ တမာဂမ္မ၊ ဩဇာယိုစိမ့် ကိုယ်လုံးသိမ့်မျှ ချိုဆိမ့်နှစ်ဆီ ထိုပန်းဝတ်ရည်ကို စွဲမိုအကြောင်းပြု၍။ မဇုဒံ ဒုမံ၊ ပန်းဝတ်ရည်တိုက်ကျွေးသည့် ကျေးဇူးအရှင် ပန်းမိခင်တည်း ဟူသော အပင်ကို၎င်း၊ မဇုလိမ္မိတံ မာလံ၊ ဂနိုင်အလုံးကြိုင်မဆုံးသား ခိုင်လုံးရွှေကိုယ် ပန်းရည်ချိုတို့ အလိုလိုလိမ်းကျံပန်းပွင့် ပန်းမာလ်ကို၎င်း။ မာနေန္တိ၊ အာရုံမွေ့ကြူး ချိုရသာ အတွေ့ထူးသဖြင့် မေ့မူးယစ်မက် မပစ်ရက်အောင် နှစ်သက် မြတ်နိုးကြ ကုန်၏။

မာနေန္တိ ဓမ္မကာမာ ယေ၊ ဓမ္မမာဂမ္မ ဒေသကံ။
ဗုဒ္ဓဉ္စာမတဒံ သံဃံ၊ ဓမ္မောဇာမတလိမ္မိတံ။

ယေ၊ ဗြဟ္မာ နတ် လူ အကြင်သူတို့သည်။ ဓမ္မကာမာ၊ ချမ်းသာဖို့ရေး ပို့ဆောင်ပေးမည့် လေးစားအပ်သော မြတ် သဘောကို မနောရွှင်ပျို နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ် ငါးရပ် ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာမြတ်ကို။ မာနေန္တိ၊ သဒ္ဓါဓာတ်ပန်း ပွင့်လန်းသိုက်မြိုက် နှစ်ခြိုက်အားကိုး ကြည်ညိုမြတ်နိုးကြကုန်၏။ တေ၊ ဘုရား နှုတ်ထွက်ဓမ္မစက်ကို နှစ်သက်ကြည်ဖြူ ထိုမြတ်နိုးကြသူတို့သည်။ ဓမ္မမာဂမ္မ၊ သံသရာဝဋ်ဗွေ ကရွတ်ရွေ့မှ လွတ်စေနိုင်ကောင်း တရားကောင်းကို အကြောင်းပြုစွဲမှီ၍၊ ဒေသကံ၊ လေးဆယ်နှင့်ငါး ချိန်မြင့်လျားအောင် မြက်ကြားဖွင့်ဖော်ဟော မိန့်တော်မူ တတ်သော။ အမတဒံ၊ မြိုက်ရည်ချိုမြိန် ပီတိစိမ့်အောင် ဟောမိန့်သာကြူ ပေးသနားတော်မူတတ်သော။ ဗုဒ္ဓဉ္စာ၊ အကျင့်စရိုက် အသင့်လိုက်၍ အမြိုက်ရည်ကို တိုက်ကျွေးသည့် ကျေးဇူးကြီးမား တရားသခင် ဘုရားရှင်ကို၎င်း၊ ဓမ္မောဇာမတလိမ္မိတံ-ကိလေ ချေးမြူ ဖွေးဖွေးဖြူအောင် မွေးကြူပျံ့ငြိမ်း အမြိုက်ရည်လိမ်းတော်မူအပ်သော။ သံဃဉ္စာ၊ ရှစ်ယောက် အရိယာမြတ် သံဃာ

အပေါင်းကို၎င်း။ မာနေန္တိ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်သိမ် နှလုံးအိမ်၌ တည်ငြိမ်မွေ့အောင်း မရွှေ့ပြောင်းပဲ နှစ်ထောင်း အားရ ကြည်ညို မြတ်နိုးကြကုန်၏တကား။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု- ပရိသတ်၏ ကောင်းချီးသံ)

အဲဒီဂါထာများနဲ့ အဲဒီအနက်များကို သွားပြီး အမှတ်ရမိပါတယ်။

တရားနာနည်း (၂)

ဒီကနေ့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးဖို့ရာအတွက် အများကောင်းမှုဖြင့် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းလိုက်ကြတဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးပြီးစီးတဲ့ အထိမ်းအမှတ်အနေနဲ့ တရားပွဲသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပတဲ့ အချိန်အခါမှာ တရားတော်ကို နာယူနေကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကို ဘုန်းကြီးတို့က ဘာတရားကို ဟောကြား ချီးမြှင့်ရမတုံးဆိုတော့ ... ဒကာ ဦးအောင်မြင့်က “တရားကျေညာချင်လို့ တရားခေါင်းစဉ်ပေးပါ”လို့ တောင်းတော့ “မျက်မှောက် ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက် စရာ တရားကို ဟောကြားချီးမြှင့်ပါမယ်”လို့ ဒီလိုပဲ ခေါင်းစဉ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီခေါင်းစဉ်နဲ့ တရားကို မဟောကြား သေးခင်မှာ ဒကာ ဒကာမတွေကို တရားနာနည်းကလေး နဲ့နဲ့ပါးပါး သတိပေးချင်ပါသေးတယ်။

အတတ်ပညာနဲ့ ဥစ္စာစီးပွားကို ရှာဖွေတော့မယ်ဆိုယင် စိတ်ကို ဘယ်ပုံဘယ်ပမ်းထားပြီး ရှာဖွေရမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း၊ ပြီးတော့ တရားကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တော့မယ်ဆိုယင် စိတ်ကို ဘယ်ပုံဘယ်ပမ်းထားပြီး ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ဟိတောပဒေသဆိုတဲ့ သက္ကတကျမ်းဂန်ထဲမှာ ညွှန်ပြထားတဲ့ ဂါထာတပုဒ် ရှိပါတယ်။

အဇရာမရဝတ် ပြာဇဠော၊ ဝိဒျာ မထဇ္ဇေ စိန္တယေတံ။
ဂဟိတ ဣဝ ဧကဂေပု၊ မတျုနာ ဓမ္မိ မာစရေတံ။

(ဤတရားစာကို ဖတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အများအားဖြင့် သက္ကတအက္ခရာကို မဖတ်တတ်သူများသာ ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် ယင်းဂါထာ၌ အသံထွက် ဖတ်ပုံကိုလည်း ပြဉ်းအံ့။)

(အဂျရာမရဝပ် ပရာဂျညော၊ ဝိဒျာ မတ်ရိထံ ကျ ကျိန္တယေတံ။ ဂရိဟိတ ဣဝ ဧကေသျှာ၊ မရိတျုနာ ဓရိမ္မ မာကျရေတံ။)

ပြာဇဠော၊ ပညာရှိသည်။ အဇရာမရဝတ်၊ မအိုမသေ နေရမည်ကဲ့သို့။ ဝိဒျာံ စ၊ အတတ်ပညာကို၎င်း။ အထဇ္ဇေ၊ ဥစ္စာ စီးပွားကို၎င်း။ စိန္တယေတံ၊ ရှာဖွေ ဆည်းစုရာ၏။ မတျုနာ၊ သေမင်းသည်။ ဧကဂေပု၊ ဆံပင်တို့၌။ ဂဟိတ ဣဝ၊ ဆွဲကိုင်ခံရသူ ကဲ့သို့။ ဓရိမ္မ၊ တရားကို။ အာစရေတံ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏။

ပြန်ပြောလိုက်ပါဦးမယ်။ အတတ်ပညာနဲ့ ဥစ္စာ စီးပွားကို ရှာဖွေတော့မယ်ဆိုယင် အသက်တရာတမ်းမှာ ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့်လို့ ကနေ့နက်ဖြန် သေချင် သေသွားပါစေ။ “ငါ အသက်တရာ မပြည့်ပဲ မသေဘူး”ဆိုတဲ့ စိတ်ကို တင်းတင်း ရင်းရင်း ဆောက်တည်ပြီးတော့ ရှာဖွေပါတဲ့။ တရားကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တော့မယ်ဆိုယင် အသက်တရာတမ်းမှာ အသက်တရာပြည့်အောင် နေရမယ်ဆိုစေကာမူ “ဒီကနေ့ သေမင်းက ငါ့ဆံပင်ကို လာရောက်ဆွဲနေပြီ”လို့ အဲဒီလို အမြင်မျိုးနဲ့ မြင်ပြီး ဘယဉာဏ်ပြဓာန်းပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါ-တဲ့။

ဒီကနေ့ ဘုန်းကြီးရှဲ့ရှေ့မှောက် ရောက်ဆိုက်လာကြတဲ့တရားနာ ဒကာ ဒကာမတွေကတော့ အတတ်ပညာနဲ့ ဥစ္စာ စီးပွားကို ရှာဖွေဖို့ရာလာကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေ မဟုတ်ကြပါဘူး။ တရားကိုသာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ဖို့ရာလာကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အဲဒီတော့ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော နားတွေ၊ သမာဓိ တည်းဟူသော နားတွေ၊ ခြင်္သေ့ ဆီ တည်နိုင်လောက်တဲ့ သီရိဓမ္မခွက်တည်းဟူသော နားတွေဖြစ်နေကြပါစေလို့ ဘုန်းကြီးက စောစောစီးစီး ကြိုတင်ပြီး သတိ ပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒါနနဲ့ စပ်တဲ့တရား
(၃)

ဒကာ ဒကာမတွေက ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးဖို့ရာအတွက် ကျောင်းတော်ကြီးထဲမှာ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟနဲ့ ထောက်ပံ့ကြသလို ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီးထဲမှာ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟအနေနဲ့ မျက်မှောက်ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာ တရားတည်းဟူသော ဓမ္မပန္နက်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ချလိုပါတယ်။ ဓမ္မနံရံကြီးကိုလဲ လုံလုံလဲလဲ ကာရံလိုပါတယ်။ ဓမ္မအမိုးကြီးကိုလဲ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်မိုးလိုပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့အနေနဲ့ ဓမ္မပန္နက်ကြီးမချခင် ဓမ္မနံရံကြီးမကာရံခင် ဓမ္မအမိုးကြီးမမိုးခင်မှာ ဒကာ ဒကာမတွေ သဒ္ဓါတရား ပွားသထက်ပွား များသထက်များအောင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်သထက်ဖြစ်အောင် ဒါနနဲ့စပ်တဲ့ တရားကလေး နဲ့နဲ့ ပါးပါးလောက်တော့ ပြောချင်ပါသေးတယ်။

ဒီကနေ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဘာလ်ရမ်ပူလ်မြို့က နေပြီးတော့ ၁၄-မိုင်လောက်ကွာဝေးတဲ့ခရီးကို သွားလိုက်လို့ရှိရင် ဆရဗတ်ဆတ်လို့ဆိုတဲ့ နေရာဌာနတခုကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီနေရာဌာနဟာ တခြား မဟုတ်ဘူး ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်လောက်တုန်းက သာဝတ္ထိနေပြည်တော်ကြီးရယ်လို့ အင်မတန် ထင်ရှားခဲ့တဲ့ နေရာ ဌာန ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ သာဝတ္ထိ နေပြည်တော်ကြီးဟာ လူနေ ဘယ်လောက်စည်ကားသတုံးလို့ ဆိုတော့ သန်းပေါင်း ၇၀-ရှိပါတယ်။ ကုဋေနဲ့ချီပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် ၇-ကုဋေရှိသတဲ့။ အဲဒီ ၇-ကုဋေရှိတဲ့ လူဦးရေထဲမှာ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ခဏခဏ တရားတွေ ဟောကြားထားလို့ အရိယာဘုမိသို့ ရောက်ရှိနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သန်းပေါင်း ၅၀-ရှိပါတယ်။ ကုဋေနဲ့ချီပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင် ၅-ကုဋေရှိသတဲ့။ အဲဒါလောက် လူဦးရေများပြားတဲ့ သာဝတ္ထိနေပြည်တော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အခုပြောခဲ့တာတွေဟာ အဋ္ဌကထာဆရာတော် ကောက်ပြတဲ့ သန်ကောင်စာရင်းအရပါပဲ။

အဲဒီသန်ကောင်စာရင်းအရ သာဝတ္ထိပြည်ရဲ့ လူဦးရေ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အရေအတွက်ကို လွယ်လင့်တကူနဲ့ သိရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို အခုလိုက်ဆိုကြရမယ်။ ကဲ-လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ သာဝတ္ထိပြေ၊ ခုနစ်ကုဋေ၊ လူနေများလှသည်။
- ၂။ မြတ်စွာဘုရား၊ ဟောတရား၊ နာကြားကြရသည်။
- ၃။ ငါးကုဋေမှာ၊ အရိယာ၊ ဖြစ်ကာနေကြသည်။

ဒီရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးမှာလဲ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ အမှူးထားပြီးတော့ နာယကဆရာတော် ဘုရားများ ဟောကြားပြသတော်မူကြတဲ့ အတွက်ကြောင့် တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေ များပြားလှပါတယ်။ အဲဒီ များပြားလှတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မြင်ရတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာလေ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်လောက်တုန်းက ဘုရားရဲ့ရှေ့တော်မှောက်မှာ ဘုရားရဲ့အဆုံးအမကို နာယူပြီးတော့ အရိယာဘုံကိုရောက်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသွားပြီး သတိ ရမိပါတယ်။

ဘုရားလက်ထက်တော်က အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တနေ့တနေ့မှာ အဓိကလုပ်ငန်းကြီး နှစ်ရပ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ လုပ်ငန်းကြီး နှစ်ရပ်က ဘာတွေတုံး ဆိုတော့--

- ၁။ မနက်ခင်းမှာ မနက်ခင်းအလိုက် လှူငွယ် တန်းရာတွေနဲ့ ကျောင်းတော်ကို သွားကြတယ်။
- ၂။ ညနေခင်းမှာ ညနေခင်းအလိုက် ပန်းနံ့သာတွေ၊ အဝတ် အထယ်တွေ အဖျော်ယမကာ တွေကို ယူဆောင်ပြီးတော့ တရားနာသွားကြတယ်။

အဲဒီလို အဓိက လုပ်ငန်းကြီး နှစ်ရပ်ရှိပါတယ်။

ဒီရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးက ယောဂီဒကာ ဒကာမတွေလဲ ဘုရားလက်ထက်တော်က အရိယာ သူတော်ကောင်းတွေလိုပါပဲ။ နယ်အသီးသီးမှ ကြွလာတော်မူကြတဲ့ ဆရာတော်တွေကို မနက်ခင်းမှာ မနက်ခင်းအလိုက် ဆွမ်းခဲဘွယ် ဘောဇဉ် အချို အချဉ် အရသာတွေကို လိုလေသေးမရှိရအောင် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြတယ်။ ညနေခင်းမှာလဲ ညနေခင်းအလိုက် ဘိလပ်ရေတို့၊

စတုမဂ္ဂတို့ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် နယ်အသီးသီးက ကြွရောက်တော်မူလာကြတဲ့ ဆရာတော်တွေက ဒီလို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သုံးဆောင်တော်မူကြရတော့ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနဲ့ ကျေနပ်တော်မူကြတာပေါ့။

ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ လက်ထက်တော် အခါကာလတုန်းက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဓိကဖြစ်တဲ့ အလုပ် ၂-မျိုးသာ ရှိပုံ၊ အဲဒီရဲ့အလုပ်ကလဲ ဘာတွေတုံးဆိုတာကို သေသေချာချာသိရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ စီထားပါတယ်။ အခု အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။ ကဲ-လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ အရိယာများ၊ ကိစ္စကား၊ နှစ်ပါးရှိကြသည်။
- ၂။ နံနက်ကာလ၊ လှူဒါန၊ ပြုကြလေတော့သည်။
- ၃။ ညနေချမ်းမှာ၊ နံ့သာပန်းတွေ၊ ဝေဝေဆာဆာ၊ ယူဆောင်ကာ၊ တရားနာ သွားကြသည်။

အဲဒီလို မှန်မှန်ကြီး တရားတွေဟော၊ တရားတွေနာကြရလို့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သာဝတ္ထိနေပြည်တော်မှာ ၅-ကုဋေတောင် ရှိနေတာပေါ့။

ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး (၅)

ပြီးတော့ သာဝတ္ထိနေပြည်တော်သူ နေပြည်တော်သားတွေရဲ့အလေ့အထကောင်း တခု ရှိသေးတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲ ဆိုတော့ အုပ်စုဖွဲ့ပြီး ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်တွေကို ဆွမ်းအစရှိတဲ့ အလှူအတန်းတွေကို လှူတန်းကြတဲ့ အလေ့အထပါပဲ။

တနေ့မှာတော့ အဲဒီလို အုပ်စုဖွဲ့ပြီး လှူတန်းကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အနုမောဒနာတရား ဟောကြားချီးမြှင့်တော်မူလိုတဲ့အတွက် ဒီလိုစကား စတော်မူလိုက်တယ်။

ဥပါသကာ ဣဓေကစ္စော အတ္တနာဝ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပရံ န သမာဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာ
နေ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော ပရိဝါရသမ္ပဒံ။

ဥပါသကာ၊ ဒါယကာတို့။ ဣဓ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်က သာလျှင်။ ဒါနံ၊ အလှူအတန်းကို။ ဒေတိ၊ လှူတန်း၏။ ပရံ၊ သူတပါးကိုတော့ဖြင့်။ န သမာဒပေတိ၊ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်။ သော၊ ထို မိမိကိုယ်တိုင်ကသာလျှင် လှူတန်း၍ သူတပါးကိုတော့ဖြင့် လှူအောင်တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်သော ပဌမ ၁-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝအဆက်ဆက် ၌။ ဘောဂသမ္ပဒံ၊ စည်းစိမ်းဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ပရိဝါရသမ္ပဒံ၊ အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ နော လဘတိ၊ မရ။

ဒကာ ဒကာမတို့ ဒီလောကမှာ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ရှိတယ်။ ပဌမ ၁-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မိမိကိုယ်တိုင်ကသာ လှူတယ်၊ တန်းတယ်-တဲ့။ သူတပါးကိုတော့ဖြင့် လှူအောင်တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်ဘူး-တဲ့။ ကိုယ့်ပစ္စည်း ကိုယ်လှူရတာက ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ရှိလို့ တာဝန်မလေးဘူး၊ သူတပါးရဲ့ပစ္စည်းကိုလှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရတာ က တာဝန်ကြီးတယ်လို့ ယူဆတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။ တာဝန်ကြီး မယူလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။

အဲဒီလို မိမိကိုယ်တိုင်ကသာ လှူတန်းပြီးတော့ သူတပါးကိုတော့ဖြင့် လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော် တတ်တဲ့ ပဌမ ၁-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့တော့ဖြင့် ပြည့်စုံပါရဲ့-တဲ့။ အခြံအရံနဲ့တော့ဖြင့် မပြည့်စုံဘူး-တဲ့။ တဖက်ကောင်း၊ တဖက်မကောင်းပါပဲ။

ဒီလောကမှာ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိကြပါတယ်။ တချို့များ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပေါလိုက်တာ၊ များလိုက်တာ သုံးမကုန် စွဲမကုန်ပါပဲ၊ ထားစရာ သိုစရာ နေရာတောင် မရှိလောက်အောင် ပေါများပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ ခိုင်းစရာ စေစရာ အခြံအရံတော့ မရှိဘူး၊ ညောင်းလို့မှလဲ နင်းနိပ်ပေးမယ့်သူ မရှိဘူး။ ရေငတ်လို့မှလဲ ရေကလေး တပေါက် ခပ်တိုက် ပေးမဲ့သူ မရှိဘူး။ ဆေးလိပ်ကလေး သောက်ချင်လို့မှလဲ ဆေးလိပ် မီးညှိပေးမယ့်သူ မရှိဘူး။ သူတို့မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေက နင်းနိပ်လဲ ပေးကြတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရေလဲ ခပ်တိုက်ပေးကြတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆေးလိပ်လဲ မီးညှိပေးကြတာ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီလို ပစ္စည်းဥစ္စာတွေသာ ပေါများပြီး အခြေအရံက ရှားပါးမယ်ဆိုယင် နေရာမကျသေးဘူးနော်။ အဲဒါ ပဌမ ၁-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံပါဘဲ။ လွယ်လွယ်ကူကူ မှတ်ထားချင်ကြယင် တာဝန်ကြီး မယူလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံလို့ မှတ်ထားကြပေတော့။ ဒီပဌမ ၁-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ သိကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ် ကလေးတွေ ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ အခု အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ချပေးမယ်၊ လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ ကိုယ်ကသာလှူ၊ သူများမူ၊ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်းပါ။
- ၂။ စည်းစိမ်သာများ၊ ခြွေရံကား၊ ရှားပါး ထိုသူမှာ။

ဧကစ္စော အတ္တနာ ဒါနံ န ဒေတိ၊ ပရံ သမာဒပေတိ။
သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ပရိဝါရသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော ဘောဂသမ္ပဒံ။

ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကတော့ဖြင့်။ ဒါနံ၊ အလှူအတန်းကို။ န ဒေတိ၊ မလှူမတန်း။ ပရံ၊ သူတပါးကိုသာလျှင်။ သမာဒပေတိ၊ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်၏။ သော၊ ထို မိမိကိုယ်တိုင်ကတော့ဖြင့် မလှူမတန်းမူ၍ သူတပါးကိုသာလျှင် လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်သော ဒုတိယ ၂-နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်၌။ ပရိဝါရသမ္ပဒံ၊ အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဘောဂသမ္ပဒံ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ နော လဘတိ၊ မရ။

ဒုတိယ ၂-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မိမိကိုယ်တိုင်ကတော့ဖြင့် မလှူမတန်းဘူး-တဲ့။ သူတပါးကိုသာ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်သတဲ့။ တခါတခါ သူက သူများလှူတာ တန်းတာကို သွားရောက်ပြီး စားသောက်တတ် သေးတယ်၊ စားပြီးယင် သာဓုကလေးတွေ ကျယ်ကျယ်ခေါ်တတ်သတဲ့။ သာဓုတန်းက ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုကြပါစို့ရဲ့။

အဲဒီလို မိမိကိုယ်တိုင်ကတော့ဖြင့် မလှူမတန်းဘဲ သူတပါးကိုသာ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ် တဲ့ ဒုတိယ ၂-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ် သာဓုတန်းက ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝအဆက်ဆက်မှာ အခြေအရံနဲ့တော့ဖြင့် ပြည့်စုံပါရဲ့-တဲ့။ ပစ္စည်း ဥစ္စာနဲ့တော့ဖြင့် မပြည့်စုံဘူးတဲ့။ တဖက်ကောင်း၊ တဖက်မကောင်းပါပဲ။

ဒီလောကမှာ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီးရှိကြပါတယ်။ တချို့များအခြေအရံ ပရိသတ်တွေပေါ်လိုက်တာ များလိုက် တာ၊ ပြေလို့ပါပဲ။ ပုတို့ စုတို့ ခရုတို့ ဆိုတာတွေပေါ့။ ဒီအနားက နှပ်တဲ့လောင်းနဲ့ ငိုနေတဲ့ သူက တယောက်၊ ဟိုအနားက မြေကြီးထဲမှာ လူးလို့မနေတဲ့ သူက တယောက်၊ တခြားတနေရာမှာ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှား ကစားနေတဲ့ သူက တယောက်၊ အို-ပြည့်လို့၊ မရေနိုင်မတွက်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် သူတို့မှာ ပစ္စည်း ဥစ္စာကျတော့လဲ ရှားပါးလိုက်တာ၊ ကုန်းကောက်စရာတောင် မရှိဘူး။ မူးလို့တောင်မှ ရှူစရာ မရှိဘူး၊ ရှေးလူကြီးများ ပြောသံကြားဘူးတယ်၊ သူတို့များ ဆင်းရဲလိုက်တာ၊ မျက်စိကျိန်းလို့ တောင်မှ မျက်စဉ်းသွေးခပ်စရာ ကြေးပြားတစ်စု မရှိဘူး-တဲ့။ အဲဒီလိုပဲ ပြောကြတယ်။ အဲဒီလိုဆင်းရဲပုံကို စလေဆရာကြီး ဦးပုညက ရေသည်ပြဇာတ်ထဲမှာ သဘာဝကျကျ သရုပ်ဖော်ထားခဲ့ပါတယ်။

“ခရု ဆံကျွတ်၊ ခါးဝတ်လွှာချင်း၊ ထမင်းရက်ချန်၊ ရေရက်မှန်နှင့်၊ ကပ်ကျန်ခွဲတေ၊ ဖွတ်ဖိုးအေများနောင်၊ ပြာတောင် ကြီး ပေါက်ကရော၊ ပြောင်မြောက်အောင် မွဲနိုင်တဲ့ ငါ့ကိုယ်နော်”တဲ့။

အဲဒီလို အခြေအရံနဲ့သာ ပေါများပြည့်စုံပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာက ရှားပါးမယ်ဆိုယင် နေရာမကျဘူး၊ အဲဒါ ဒုတိယ ၂-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံပါဘဲ။ လွယ်လွယ်မှတ်ထားချင်ကြယင် သာဓုတန်းက ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံလို့ မှတ်ထား ကြပေတော့၊ ဒီ ဒုတိယ ၂-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ သိကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ် ကလေးတွေ ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ အခု အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ချပေးမယ်။ ကဲ-လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ ကိုယ်ကမလှူ၊ သူများမူ၊ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်းတာ။
- ၂။ ခြွေရံသာများ၊ စည်းစိမ်ကား၊ ရှားပါးထိုသူမှာ။

ဧကစ္စော အတ္တနာ စ န ဒေတိ၊ ပရဉ္စ န သမာဒပေတိ။
သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ နေဝ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊ န ပရိဝါရသမ္ပဒံ။
ဝိဃာသာဒေါ ဟုတွာ ဝိစရတိ။

ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာ စ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း။ န ဒေတိ၊ မလှူမတန်း။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကို လည်း။ န သမာဒပေတိ၊ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်။ သော၊ ထိုမိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း မလှူမတန်း

မူ၍ သူတပါးကိုလည်း လှူအောင်တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်သော တတိယ ၃-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝအဆက်ဆက်၌။ ဘောဂသမ္ပဒံ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ နေဝ လဘတိ၊ မရသည်သာလျှင်တည်း။ ပရိဝါရသမ္ပဒံ၊ အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ န လဘတိ၊ မရ။ ဝိဃာသာဒေါ၊ စားကြွင်းစားသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝိစရတိ၊ သွားလာလှည့်လည်နေရ၏။

တတိယ ၃-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲ မလှူမတန်းဘူး-တဲ့။ သူတပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်ဘူး-တဲ့။ ဘူးနှစ်ဘူး ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲ မလှူမတန်းဘူး။ အဲဒါက တဘူး၊ သူ တပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်ဘူး။ အဲဒါက တဘူး။ ဒီ နှစ်ဘူးကို ပြောတာပါ။ တနည်း အားဖြင့် ဘာသာရေးကို မယုံကြည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။

အဲဒီလို မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲ မလှူမတန်း၊ သူတပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်တတ်တဲ့ တတိယ ၃-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ၊ ဝါ၊ ဘူးနှစ်ဘူး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ၊ ဝါ၊ ဘာသာရေးကို မယုံကြည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့လဲ မပြည့်စုံဘူးတဲ့။ အခြေအရံနဲ့လဲ မပြည့်စုံဘူး-တဲ့။ နေရာတကာမှာ သွားလာ လှည့်ပတ်ပြီး သူများစားပြီးသား အကြွင်းအကျန်ကို လိုက်လံ တောင်းရမ်း စားသောက်ရတဲ့ စားကြွင်းစား၊ ဝါ၊ သူတောင်းစား ဖြစ်တတ်တယ်-တဲ့။

ဒီလောကမှာ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီး ရှိကြပါတယ်။ တချို့များ ပစ္စည်းဥစ္စာကလဲ မရှိ၊ အခြေအရံကလဲ မရှိ၊ ငုံးတိတိကြီးတွေသာ နေရပါတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပါဠိလို မနုဿကပဏ၊ မနုဿဝရာက-လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အထီးကျန် ကပ်ပါး ဆင်းရဲသား ခိုကိုးရာမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

ခပ်ကြမ်းကြမ်း ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ တကောင်ကြွက်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဖော်ရှိတဲ့ ကြွက်မှာတော့ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေလို့ အော်လိုက်ယင် သူ့အဖော်ကြွက်တွေက ဝိုင်းအုံလာကြတယ်။ အဖော်မရှိတဲ့ တကောင်ကြွက်မှာတော့ ဘေးရန်တွေလို့ သူကအော်ပေမဲ့ ဘယ်ကြွက်မှမလာဘူး၊ သူ့တကောင်ထဲသာ အော်နေရတယ်။ အဲဒီကြွက်ဟာ တကောင်ကြွက် ပဲ။

အဲဒီလို ပစ္စည်းဥစ္စာကလဲမရှိ၊ အခြေအရံကလဲမရှိ၊ ငုံးတိတိကြီးသာ ဖြစ်နေရမယ်ဆိုရင် ဘာမှနေရာမကျဘူး၊ နှစ် ဖက်လုံးမကောင်းဘူး၊ အဲဒါ တတိယ ၃-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံပါပဲ။ လွယ်လွယ်မှတ်သားချင်ကြယင် ဘူးနှစ်ဘူး ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံလို့ မှတ်ထားကြပေတော့။ တနည်းအားဖြင့် ဘာသာရေးကို မယုံကြည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံလို့ မှတ်ထားကြပေတော့၊ သူတောင်းစား ဖြစ်တတ်တဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ ဒီလမ်းစဉ်ပါပဲ။

ဒီတတိယ ၃-နံပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ သိကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေး တွေပြုလုပ်ထားပါတယ်။ အခု အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ချပေးမယ်၊ ကဲ-လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ ကိုယ်လဲ မလှူ၊ သူများမူ၊ လှူအောင် တန်းအောင် မတိုက်တွန်းပါ။
- ၂။ စည်းစိမ်ခြေရုံ၊ ဤနှစ်တန်၊ ဧကန်ရှားမည် ထိုသူမှာ။
- ၃။ လှည့်လည်တောင်းစား၊ စားကြွင်းစား၊ ဖြစ်ငြားဧကန်သာ။

ဧကစ္စော အတ္တနာ စ ဒေတိ၊ ပရဉ္စ သမာဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဘောဂသမ္ပဒဉ္စေဝ လဘတိ၊ ပရိဝါရသမ္ပဒဉ္စ။

ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနာ စ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း။ ဒေတိ၊ လှူဒါန်း၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကို လည်း။ သမာဒပေတိ၊ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တတ်၏။ သော၊ ထို မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း လှူတန်း၊ သူ တပါးကိုလည်း လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်သော စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်၌။ ဘောဂသမ္ပဒဉ္စေဝ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုငင်း။ ပရိဝါရသမ္ပဒဉ္စ၊ အခြံ အရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုငင်း။ လဘတိ၊ ရ၏။

စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲ လှူတယ်၊ တန်းတယ်-တဲ့။ သူတပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်း အောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်တယ်-တဲ့။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းသဘော အတော်သက်ဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပဲ။ အဲဒီလို မိမိ ကိုယ်တိုင်ကလဲ လှူတန်း၊ သူတပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်တတ်တဲ့ စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့လဲ ပြည့်စုံတယ်၊ အခြေအရံနဲ့လဲ ပြည့်စုံတယ်-တဲ့။

ဒီလောကမှာ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီး ရှိကြပါတယ်။ တချို့များ ပြည့်စုံလိုက်ကြတာ စားစရာ သောက်စရာ အစားကောင်း အသောက်ကောင်းတွေ၊ ဝတ်စရာ ဆင်စရာ အဝတ်ကောင်း အဆင်ကောင်းတွေ၊ နေစရာ ထိုင်စရာ အိမ်ကောင်း တိုက်ကောင်းတွေ၊ အဲဒီလို စားဝတ်နေရေးနဲ့တကွ သုံးစရာ ဆောင်စရာ အသုံးအဆောင်ကောင်းတွေ သွားစရာ လာစရာ ယာဉ် ရထား မော်တော်ကားကောင်းတွေ၊ အို-ဘာမဆို လိုလေသေး မရှိရအောင်ကို ပြည့်စုံကြပါတယ်။ ဘယ်လောက်ကောင်းတုန်း၊ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မျက်နှာကြီးတွေ အထက်တန်းလွှာတွေလို့ ဒီလောကက ခေါ်ကြပါတယ်။ သူတို့ကလဲ မျက်နှာကြီးအောင် အထက်တန်းလွှာဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြပေတာကိုး။

အဲဒီလို ပစ္စည်းဥစ္စာတွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံ အခြေအရံတွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံမှ တကယ် နေရာကျပါတယ်။ သိပ်ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါ စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံပါဘဲ။ တနည်းအားဖြင့် မှတ်သားချင်ကြသေးယင် ပညာရှိ သူတော်ကောင်း သဘော အတော်သက်ဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံလို့ မှတ်ထားကြပေတော့။ ဒီ စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါလို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။ ဒီ စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုးပေးပုံကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ သိကြရအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ အခု အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ချပေးမယ်။ ကဲ-လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ ကိုယ်ကလဲလှူ။ သူများမူ၊ လှူအောင်တန်းအောင် တိုက်တွန်းတာ။
- ၂။ စည်းစိမ်ခြွေရုံ၊ ဤနှစ်တန်၊ ဧကန် များမည် ထိုသူမှာ။

အုပ်စုဖွဲ့ပြီး လှူကြ တန်းကြတဲ့ သာဝတ္ထိ နေပြည်တော်သူ နေပြည်တော်သား ဒကာ ဒကာမများကို မြတ်စွာဘုရားက ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အနုမောဒနာတရား ဟောကြား ချီးမြှင့်တော်မူလိုက်ပါတယ်။

ဒကာ ဒကာမတို့...အဲဒီ အနုမောဒနာတရားတော် အတိုင်း စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ကြတယ် ဒီဘဝမှာသာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာလဲ သူများတကာတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ရှားပါးနေနေ မိမိတို့တတွေ ကတော့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် စားကြရ သောက်ကြရမယ်၊ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဝတ်ကြရ ဆင်ကြမယ်၊ ကောင်းကောင်း မွန်မွန် နေကြရ ထိုင်ကြရမယ်၊ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် သွားကြရ လာကြရမယ်၊ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ကြရမယ်။ အစစအရာရာ အဆင်ပြေမှုတွေ ဖြစ်ကြရမှာချည့်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲလှူတန်း သူတပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တတ်တဲ့ စတုတ္ထ ၄-နံပါတ် ပုဂ္ဂိုလ်လို့ဆိုရတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်း သမီးတွေ ဖြစ်ကြရအောင် ကြိုးစားကြပါလို့ ဘုန်းကြီးက မေတ္တာ ရှေ့ထားပြီး တိုက်တွန်းစကား ပြောကြားလိုက်ပါတယ်။

ယောဂီသူတော်စင်တွေရဲ့ မဟာစည်ကျောင်း
(၅)

ဒီကနေ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီး ထီးထီးမတ်မတ် ပေါ်ပေါက်လာတာဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေကြောင့် ပေါ်ပေါက် လာသလဲဆိုတာကို မေးချင်ပါသေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလတုန်းက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မခြား သဒ္ဓါ တရားရှင် ဖြစ်ကြတဲ့ မိမိကိုယ်တိုင်ကလဲ လှူတန်း၊ သူတပါးကိုလဲ လှူအောင် တန်းအောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တတ်ကြတဲ့ စေတနာရှင် ယောဂီသူတော်စင်တွေကို အကြောင်းခံပြီး ထီးထီးမတ်မတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာတယ်လို့ဆိုယင် မလွဲပါဘူး။ ခေတ်ကာလအားလျော်စွာ ဘယ်လိုပဲ ပစ္စည်းအခက်အခဲတွေ ရှိနေပေမယ့်လို့ ဆောင်ရွက်ကြသူတွေရဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ဝီရိယအားနှစ်ပါး ပေါင်းကူးလိုက်တော့ ထူးထူးခြားခြား မြန်မြန်ဆန်ဆန်နဲ့ နတ်ဘုံဗိမာန် ပေါက်လာသလိုလို အောင်မြင် လာရပါတယ်။

မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးဟာ ၂-သိန်းကျော် အကုန်အကျခံပြီး ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ကျောင်းတော်ကြီး ဆိုတော့ အင်မတန်ကို ကောင်းတာပေါ့။ ကျောင်းတော်ကြီးပေါ်ကို ဘုန်းကြီးတို့ တက်ကြည့်ကြပါတယ်။ ဘုရားခန်းရယ်၊ ကျိန်းစက်ခန်း ရယ်၊ ရေချိုးခန်းရယ်၊ ကုဋီခန်းရယ်၊ အစစ အရာရာ ပြည့်စုံပါတယ်။ ရှင်ဘုရင့်ပုဆိုး ပိုးနဲ့ချည့်ပဲ ဆိုတာလိုပေါ့လေ။ သီတင်း သုံးတော်မူမှာက သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး အကျင့်တရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၊ ဆောင်ရွက်ကြသူတွေက မြို့မျက်နှာဖုံး လူကြီးတွေ၊ ကူညီပိုင်းဝန်းကြတဲ့သူတွေက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့မခြား သဒ္ဓါတရားရှင်တွေ၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ ပြောစရာကို မလိုတော့ပါဘူး၊ ပြည့်စုံရမှာပါ။

ဒီလို အစစအရာရာ ပြည့်စုံတာတွေကို မြင်ရတော့ ဝက်လက်မြို့ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက် မဟာဂ္ဂရတနာ ကျမ်းပြုဆရာ တော် ဦးတိဿရယ်၊ ဆိပ်ခွန်ရွာ ပိဋကတိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးသုန္ဒရရယ်၊ ဒီဆရာတော်တွေက သဘောကျတော်မူကြ လွန်းလို့ ထပ်တလဲလဲနဲ့ ချီးကျူးလို့ကို မပြီးနိုင်ကြဘူး။ ဒီအထဲမှာ မဟာဂ္ဂရတနာ ကျမ်းပြုဆရာတော် ဦးတိဿက ပြောလိုက် သေးတယ်။ “ကျောင်းတော်ကြီးပေါ်ကတောင် မဆင်းချင်တော့ဘူး”တဲ့။ ဒီဆရာတော်က အဟောအပြော အရေးအသား သိပ်

ကောင်းတယ်၊ အမှားအမှန်ဝေဘန်ရာမှာ သိပ်စေ့စပ်တယ်၊ ချီးမွမ်းသင့် ရှုတ်ချသင့်တဲ့ ဂုဏ်နဲ့ အပြစ်တွေကို ဖော်ပြရာမှာလဲ သိပ်သဘာဝကျတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းတွေကိုတော့ မဟဋ္ဌ ရတနာကျမ်းကြည့်ဘူးသူတိုင်း သိပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီကနေ့ ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူတန်းကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ မျက်မှောက် တမလွန် နှစ်တန် အကျိုးကို ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးကြီး ရနိုင်ကြပါတယ်။ တမလွန်ကျိုး ရနိုင်တယ်ဆိုတဲ့စကားကိုတော့ ဒီခေတ်ဝေဘန်ရေးသမားတွေ က ဝေဘန်တတ်ကြသေးတယ်။ “ဂေါတမ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတွေဟာ မမြင်နိုင်တဲ့ နောင်တမလွန်ဘဝကိုချည့် လက်ညှိုးထိုး ညွှန်ပြတယ်” တဲ့။ သူတို့ဟာသူတို့ ဝေဘန်ရေးသမားကြီးတွေ ဆိုတဲ့အနေနဲ့ ဂုဏ်ယူပြီး ဝေဘန်ကြတာပေါ့လေ။ သူတို့ ပါးစပ် ကို ဘယ်သူကမှသွားပြီး အပ်နဲ့မချုပ်နိုင်တော့ သူတို့မှာ ထင်သလို ဝေဘန်ခွင့်ရနေကြတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဝေဘန်တိုင်း အမှန် မရနိုင်ဘူး ဆိုတာကိုတော့ သတိမလွတ်ကြနဲ့။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေ ဆိုတာ အင်မတန် ပြည့်စုံပါတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ဘာကလေးတခုတော့ဖြင့် လိုနေ တယ်လို့ မရှိပါဘူး။ လေးအသချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်းတိုင်တိုင် ပစ္စည်းအကုန်ခံ၊ ကိုယ်အပင်ပန်းခံ၊ စိတ်အဆင်းရဲခံပြီး လက် တွေ့မျက်တွေ့ ကျင့်ယူမှ ရလာတဲ့ တရားတွေဆိုတော့ ပြည့်စုံတာပေါ့။ ဘယ်ခေတ် ဘယ်အခါမှလဲ မပြောင်းလဲဘူး။ အခုခေတ် တက္ကသိုလ်တွေ ကြံဆတွေးတောပြီး ဟောကြ ပြောကြ ရေးကြ သားကြတာတွေကတော့ ဒီခေတ်မှာ မှန်တယ်ဆိုပေမယ့်လို့ နောက်တခေတ်ကျတော့ ပြောင်းလဲချင်ပြောင်းလဲတတ်သေးတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ “ငါ့တရားတော်က မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်နိုင်တဲ့ လက်တွေ့ မျက်တွေ့တရားပါ” တဲ့။ “နေ့ အားထုတ်ယင်နေ၊ ည အားထုတ်ယင် ည၊ ချိန်ခါမဆိုင်း ဟောဟောဒိုင်းဒိုင်း ရနိုင်တဲ့ တရားပါ” တဲ့။

ကဲ-ဘယ်လောက် ရှင်းသလဲ၊ ဘယ်လောက် ပြတ်သားသလဲ၊ မယုံယင် အားထုတ်ကြည့်ကြပေါ့။ ဘုန်းကြီးက ဒီလို စကားပြင်နဲ့ တိုက်တွန်းနေရတာကို အားမရသေးဘူး။ ရှစ်လုံးဖွဲ့ ကလေးနဲ့ တိုက်တွန်းလိုက်ချင်ပါသေးတယ်။ ကဲ-လိုက်ဆို ကြ။

အို လူအများ စိတ်ထားစင်ကြယ်၊
တတ်သိယောင်ကား ရှောင်ရှားကြဉ်ဖယ်၊
မှန်တရားမို့ ယုံမှားကင်းဖွယ်၊
အားထုတ်ကြည့် ကိုယ်သိဖြစ်လိမ့်မယ်။

ခေတ်နောက်မကျတဲ့ တရား သုံးပါး
(၆)

တချိန်က ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ ရဟန်းတော်တွေကို မျက်မှောက်ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နေထိုင်ရဖို့ လုပ်ငန်းစဉ်တရားကို ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တိဟိ တိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော တိက္ခု ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿဗဟုလော ဝိဟရတိ။

တိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတော်အပေါင်း အို-သူတော်ကောင်းတို့။ တိဟိ၊ ဓမ္မေဟိ၊ တရားသုံးပါးတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော တိက္ခု၊ ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ခု ဝတ္တမာန် ပစ္စုပ္ပန်လောက မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ သုခသောမနဿ ဗဟုလော၊ ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း များသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေရ ထိုင်ရ နေထိုင်ရပေ၏။

တရားဆိုတာ များများမဟုတ်ပါဘူး။ သုံးပါးထဲသာ အားထုတ်ကြည့်ပါတဲ့။ အဲဒီသုံးပါးနဲ့သာ ပြည့်စုံလို့ရှိယင် သင်းချိုင်းကုန်းရဲ့ ဟိုဖက် နောင်တမလွန်ဘဝထိအောင် မစောင့်ဆိုင်းရပဲ ပုခက်နဲ့ ခေါင်းပျဉ်ကြားလို့ဆိုတဲ့ ဒီပစ္စုပ္ပန် လောက မှာကိုပဲ ချမ်းချမ်းသာသာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာနဲ့ နေထိုင်ရပါတယ်တဲ့။ မယုံယင် လာရောက် အားထုတ် ကြည့်လှုံကြစမ်း ပါ။ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူနေတယ်။ “ငါ့တရားက ဧဟိ ပဿိက ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ တရားပါ” တဲ့။ အစမ်းခံနိုင်တဲ့ တရားတော် ဘယ်တော့မှ ခေတ်နောက်မကျတဲ့ တရားတော်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဘယ်လောက်ထိအောင် ချမ်းချမ်းသာသာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစွာနဲ့ နေထိုင်ရမှာတုံးလို့ ဆိုတော့ “အာသာဝါနံ ခယာယ” အာသဝေါတရား လေးပါးကုန်တဲ့ နေရာရောက်အောင်ကို ချမ်းသာနိုင်ပါတယ်-တဲ့။ ဆိုလိုတာကတော့ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင်ကို ချမ်းသာနိုင်ပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီတရား သုံးပါးက ဘာတွေတုံး။

ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော ဟောတိ၊ ဘောဇနေ မတ္တညု။ ဇာဂရိယာနယုတ္တော။

ဣန္ဒြိယေသု၊ ဣန္ဒြိ ခြောက်ပါး တံခါးကြီး ခြောက်ပေါက်တို့၌။ ဂုတ္တဒွါရော၊ လုံခြုံသော တံခါးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘောဇနေ၊ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညု။ သုံးဆောင်တဲ့အခါမှာ အတိုင်းအတာ ပမာဏကို သိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော၊ နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်သဖြင့် အသင့်နေရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁။ ဣန္ဒြိ ခြောက်ပါး တံခါးကြီး ခြောက်ပေါက်ကို လုံလုံခြုံခြုံ ဖြစ်အောင် သတိတည်း ဟူသော မင်းတုံးနဲ့ ရှိထိုး ပိတ်ဆိုရမယ်တဲ့။

၂။ အစားအစာကို မှီဝဲမျိုဝါး စားသောက် သုံးဆောင်တဲ့အခါမှာ အတိုင်းအတာ ပမာဏကို သိရမယ်-တဲ့။

၃။ နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်သဖြင့် အသင့်နေရမယ်-တဲ့။

ဒီသုံးပါးနဲ့သာပြည့်စုံလို့ရှိယင် နောင်တမလွန်ဘဝထိအောင် မစောင့်ဆိုင်းရဘဲ ခုမျက်မှောက်ဘဝမှာပင် ချမ်းချမ်း သာသာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာ နေထိုင်ရမယ်-တဲ့။ ကဲ-ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို လိုက်ဆိုကြအုံး။

- ၁။ ဣန္ဒြိ ခြောက်ပါး၊ အစောင့်ထား၊ တံခါးလုံရမည်။
- ၂။ အစားအစာ၊ ဘောဇဉ်မှာ၊ တိုင်းတာသိရမည်။
- ၃။ နိုးကြားမှုနှင့်၊ ယှဉ်သဖြင့်၊ အသင့်နေရမည်။
- ၄။ ဤသုံးပါးသာ၊ ပြည့်စုံပါ၊ ချမ်းသာ မျက်မှောက် များရမည်။

အကျဉ်းချုပ်ကို ဟောပြုလို့ သဘောကျ နှစ်သက်ကြတဲ့ သင်္ဃေပရုစိသမားတွေ အတွက်တော့ ဒါလောက်ဆိုယင်ကိုပဲ တရား ပွဲ သိမ်းလို့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ လက်ထက်တော်က ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ ရှေ့တော်မှောက်မှာ ရောက်နေကြတဲ့ တရားနာ ပရိသတ်တွေက အကျယ်ဟောမှ သဘောကျကြမယ့် ဝိတ္ထာရရုစိသမားတွေကလဲ ပါနေကြသေးတဲ့ အတွက် ဒါလောက်နဲ့ တရားပွဲကို မသိမ်းသေးပါဘူး။ အကျယ်တဝင့် ဆက်လက်ပြီးတော့ အမေးနဲ့အဖြေနဲ့ ဟောပြောတော်မူပါ သေးတယ်။

ပါဠိတော်မှာ လာတဲ့အတိုင်း အကျယ်တဝင့် စုံစုံလင်လင် ဟောပြောနေလို့ရှိယင် အဂ္ဂမဟာဓမ္မကထိက လောကမာရဇိန် ရွှေဘိုဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒဟောပြုဖို့ အချိန်တောင် ရှိတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ပါဠိတော်ကို အကျဉ်းချုပ်လောက်ထုတ် ပြပြီး ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေနဲ့ပဲ သရုပ်ဖော်သွားကြပါစို့ရဲ့။

(၁) အချက် ဣန္ဒြိ ခြောက်ပါး ပိတ်ဆို စောင့်ရှောက်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက--

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ-စသည်ဖြင့် အကျယ် ဝေဘန် ပြတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ တရားအားထုတ်နေသော ယောဂီ ရဟန်းသည်။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ၊ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်ပြီး၍ (မျက်စိနဲ့ အဆင်းကို မြင်ပြီးတဲ့အခါ စောင့်ရှောက်ပုံကို ပြတယ်နော်၊ မမြင်ရအောင် ရှောင်ကွယ်နေပုံကို ပြတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။) စက္ခုနာ ရူပံဒိသွာ၊ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်ပြီး၍။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ၊ ကိလေသာ ဖြစ်ကြောင်း အပေါင်းပုံသဏ္ဍာန် နိမိတ်ကို မယူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ န အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ကိလေသာကို ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ကြောင်းဖြစ်သော အသေးစိတ် အင်္ဂါကို မယူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။

ဗမာလို အတိုချုပ်ပဲ ပြောပါတော့မယ်။ မျက်စိ အကြည်ဓာတ်နဲ့ အဆင်းရူပါရုံ ပေါင်းဆုံမိလို့ မြင်သိမှု စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာယင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ သူတပါးယောက်ျား မိန်းမအစရှိတဲ့ ပုံဟန်သဏ္ဍာန် နိမိတ်အနေအားဖြင့် ယူမှားစွဲလမ်းမှုမရှိရဘူး၊ ခြေ လက် နား နှာခေါင်းအစရှိတဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ် ပြီးရယ် ပင့်ချီဟန် အစရှိတဲ့ အမူအရာ မှတ်သားမှု လက္ခဏာ အနေအားဖြင့် ယူမှားမှု မရှိရဘူး-တဲ့။

ယူမှားမှု မရှိရဘူးဆိုတာ ယူမှားမှု ရှိနေလို့ မရှိရဘူးလို့ ပြောတာနော်။ နဂိုကတဲက ယူမှားမှု မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယူမှားမှု မရှိရဘူးလို့ အထူးဟောနေစရာ မလိုပါဘူး။ အခုတော့ ယူမှားမှုရှိနေလို့ ယူမှားမှုမရှိရဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောနေတာပါ။ ဘယ်အချိန်အခါကစပြီး ယူမှားမှုတွေ ရှိလာခဲ့ကြသတုံး ဆိုတော့ အနမတဂ္ဂ ဘဝများစွာ သံသရာတခွင် ကျင်လည်တဲ့ အချိန်အခါကစပြီး ယူမှားမှုတွေ ရှိလာခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီယူမှားမှုတွေ ကင်းသွားအောင် သတိပဋ္ဌာန် အသိဉာဏ်နဲ့ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတွေကို မြင်အောင် ကျင့်ရမယ်။ ရုပ်နာမ်တွေကို မြင်တော့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်လာမယ်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်လာယင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ လူနတ်ဗြဟ္မာလို့ဆိုတဲ့ အယူအဆအစွဲအလမ်း အမှားအယွင်းတွေ ကင်းကွာသွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ မျက်စိတံခါးပေါက်ကို စောင့်ရှောက်ပုံပဲ။ နားအစရှိတဲ့ တံခါးပေါက်များ စောင့်ရှောက်ပုံ ကိုတော့ ပေါင်းပြီး အကျဉ်းပြော သွားမယ်။

နားအကြည်ဓာတ်နဲ့ အသံသဒ္ဓါရုံ ပေါင်းဆုံမိလို့ ကြားသိတဲ့ သောတဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် နှာခေါင်း အကြည်ဓာတ်နဲ့ အနံ့ ဂန္ဓာရုံ ပေါင်းဆုံမိလို့ နံသိမှု ဃာနဝိညာဉ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာယင် လျှာအကြည်ဓာတ်နဲ့ ရသာရုံ ပေါင်းဆုံမိလို့ စားသိမှု ဇိဝါဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် ကိုယ်အကြည်ဓာတ်နဲ့ အတွေ့အထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပေါင်းဆုံမိလို့ ထိသိတဲ့ ကာယဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင်....စိတ်အကြည်ဓာတ်နဲ့ ဓမ္မာရုံပေါင်းဆုံမိလို့ ကြံသိမှု မနောဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ် လာယင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ အစရှိတဲ့ ပုံဟန်သဏ္ဍာန်နိမိတ် အနေအားဖြင့် အယူအဆ မှားယွင်းမှု မရှိရဘူး၊ ခြေလက် နား နှာခေါင်းအစရှိတဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ် ပြီးရယ်ပင့်ချီဟန်အစရှိတဲ့ အမူအရာ အမှတ်အသား လက္ခဏာ အနေအားဖြင့် အယူအဆ အမှားအယွင်း မရှိရဘူးတဲ့။

ကဲ-အမေး အဖြေ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို လိုက်ဆိုကြပါအုံး။

(အမေး) ဣန္ဒြေ ခြောက်ပါး၊ အစောင့်ထား၊ တံခါး ဘယ်သို့ လုံရမည်။

(အဖြေ) ၁။ အဆင်းမြင်လတ် ရှုမှတ်သူသည်။
ငါ သူတပါး အမှားမသိ။
အကုသိုလ်များ မပွားရပြီ၊
ဤသို့အား တံခါး လုံရမည်။

၂။ အသံကြားလတ် ရှုမှတ်သူသည်။
ငါ သူတပါး အမှားမသိ။
အကုသိုလ်များ မပွားရပြီ၊
ဤသို့အား တံခါး လုံရမည်။

၃။ အနံ့နံလတ် ရှုမှတ်သူသည်။
ငါ သူတပါး အမှားမသိ။
အကုသိုလ်များ မပွားရပြီ၊
ဤသို့အား တံခါး လုံရမည်။

၄။ အစာ စားလတ် ရှုမှတ်သူသည်။
ငါ သူတပါး အမှားမသိ။
အကုသိုလ်များ မပွားရပြီ၊
ဤသို့အား တံခါး လုံရမည်။

၅။ အတွေ့တွေ့လတ် ရှုမှတ်သူသည်။
ငါ သူတပါး အမှားမသိ။
အကုသိုလ်များ မပွားရပြီ၊
ဤသို့အား တံခါး လုံရမည်။

၆။ သဘောသိလတ် ရှုမှတ်သူသည်၊
ငါ သူတပါး အမှားမသိ။
အကုသိုလ်များ မပွားရပြီ၊
ဤသို့အား တံခါး လုံရမည်။

(နိဂုံး) ဣန္ဒြေ ခြောက်ပါး၊ အစောင့်ထား၊ တံခါး ဤသို့ လုံရမည်။

ပြီးတော့ (၂) အချက် ခဲဘွယ် ဘောဇဉ် အစားအစာကို မှီဝဲမျိုဝါး စားသောက် သုံးဆောင်တဲ့အခါမှာ အတိုင်းအတာ ပမာဏကို သိရမယ် ဆိုတာ ဘယ်လို သိရမှာလဲဆိုတော့--

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရုံ အာဟာရေတိ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာ ယ-စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အကျယ်ဝေဘန် ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိအရ အကျဉ်းချုပ်ကတော့--

အစာ အာဟာရ စားသောက် သုံးဆောင်ရတယ် ဆိုတာဟာ မြူးထူးပျော်ပါး ကစားဖို့၊ အားမာန် စသည် တက်ကြွပြီး မာန်ယစ်ဖို့၊ အရေအဆင်း ပြည့်တင်းလှပ အချိုးကျဖို့ မှီဝဲမျိုဝါး စားသောက် သုံးဆောင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အမှန်စင်စစ်တော့ ဒီ ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကြာရှည်လေးမြင့်စွာတည်တံ့ပြီး မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာသုံး ပါး အကျင့်တရားတွေကို ပွားများကြီးကုတ် အားထုတ်နိုင်အောင်လို့ မှီဝဲမျိုဝါး စားသောက်သုံးဆောင်ပါတယ်-လို့ အဲဒီလို အနေအားဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာတင် ဆင်ခြင် ဆင်ခြင်ပြီး မှီဝဲမျိုဝါး စားအောက် သုံးဆောင်ရမယ်-တဲ့။

ကဲ-အမေးအဖြေ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို လိုက်ဆိုကြပါအုံး။

(အမေး) အစားအစာ၊ ဘောဇဉ်မှာ၊ တိုင်းတာ ဘယ်သို့ သိရမည်။

(အဖြေ) ခဲဘွယ်ဘောဇေ စားရသူသည်၊
မြူးထူး မာန်ယစ် ပြေပြစ် မရည်၊
အမြတ်တရား ပွားများဖို့ရည်၊
ဤသို့သာ တိုင်းတာ သိရမည်။

(နိဂုံး) အစားအစာ၊ ဘောဇဉ်မှာ၊ တိုင်းတာ ဤသို့ သိရမည်။

ပြီးတော့ (၃) အချက် နိုးကြားမှုနှင့် ယှဉ်သဖြင့် အသင့်နေရမည်-ဆိုတာ ဘယ်ပုံ ဘယ်ပန်း နေရမှာတုံး ဆိုတော့ ဒီလိုပါ။ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ နိုးနိုးကြားကြား ထထကြွကြွ လုံ့လ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

တနေ့တရက်မှာ နေ့ပိုင်းရယ် ညပိုင်းရယ်လို့ အပိုင်း ၂ပိုင်းရှိပါတယ်။ အဲဒီ ၂ပိုင်းထဲက နေ့ပိုင်းမှာ ဘယ်လိုအား ထုတ်ရမတုံးဆိုတော့။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ဂမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသော ဓေတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ တရားအားထုတ်နေသော ယောဂီ ရဟန်းသည်။ ဒိဝသံ၊ နေ့ပိုင်းအခါ၌။ ဝါ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ စင်္ဂမေန၊ စင်္ကြံသွားခြင်းဖြင့်၎င်း။ နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ကုသိုလ်ကို တားမြစ်တတ်သော တရားဆိုးတို့မှ။ ပရိသောဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေ၏-တဲ့။

ဆိုလိုတာကတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နေ့ပိုင်းမှာဆိုယင် တခါတရံ ခေါက်တုန့်ပြန် စင်္ကြံလျှောက်နေရမယ်၊ တခါ တလေ အညောင်းပြေ ထိုင်နေရမယ်။ အဲဒီလို စင်္ကြံလျှောက်နေတာ ထိုင်နေတာကလဲ တရားလက်မဲ့ နေရမှာမဟုတ်ဘူး။ သတိ ပဋ္ဌာန် ဘာဝနာနဲ့ အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်ပြီးနေရမယ်။ ဒါကြောင့် အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ၊ ကုသိုလ်ကို တားမြစ်တတ်တဲ့ တရားဆိုးတို့မှ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေတယ်-လို့ ဟောထားတာ။

အမှတ်မလွတ်ပဲ အမှတ်ရလျက် သိလျက် လှဲအိပ်ဖို့ရယ်၊ သုံးလေးနာရီခန့် ကြာတဲ့အခါ အိပ်ရာကထမယ်လို့ နှလုံးသွင်းထားဖို့ ရယ် ဒါတွေက လိုရင်းပါပဲ။

သန်ကောင်ယာမံ ကုန်တဲ့အခါ အိပ်ရာက စောစောထပြီး နေ့ပိုင်း ညဉ့်ဦးပိုင်းတုန်းကလိုပဲ တရားအားထုတ်ရမယ်၊ လူးလွန်ပြီး အိပ်မနေရဘူး၊ ယောဂီဆိုတာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို အိပ်ဖို့လာတာမဟုတ်ဘူး၊ အိပ်တယ်ဆိုတာ ထူးတာ မဟုတ် ပါဘူး၊ တသက်လုံး အိပ်လာခဲ့တာ များလှပါပြီ၊ ကဲ ထတော့၊ တရားအားထုတ်ပေတော့၊ ကောင်းကင်ကို မော့ကြည့်လိုက်စမ်း၊ နက္ခတ် တာရာတွေက ပန်းမျက်နှာကျက်ကြီး မိုးထားသလိုပဲ၊ တင့်တယ်လိုက်တာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ဖို့ အားထုတ်နေ တဲ့ ယောဂီဆိုပြီး ကိုယ်က အိပ်နေယင် တင့်တယ်ပါမလား၊ ကုတင်ပေါ်မှာ ပြင်ထားတဲ့ မသာလောင်းကြီးနဲ့ တူနေမှာပေါ့၊ ကဲ-ထထ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တိုက်တွန်းပြီး နိုးနိုးချင်း အမှတ်သတိနဲ့ ထရမယ်။ အဲဒီလို စောစောထပြီး နေခင်းကလို ညဦး ကလိုပဲ တခါတရံ ခေါက်တုန့်ပြန် စကြံ လျှောက်ပြီး မှတ်နေပါ။ တခါတလေ အမောပြေ ထိုင်နေပြီး အားထုတ်ပါ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်အားထုတ်နေတာဟာ နိဗ္ဗာန်သွားရာ လမ်းကြောင်းကြီးရဲ့ အပေါ်မှာ နီဝရဏ ငါးပါး ဆူးငြောင့်ခလုတ် ငုတ်တံသင်း တရားတွေကို ဖယ်ရှားသုတ်သင်နေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက--

ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်၏။ ပစ္ဆိမံ ယာမံ၊ နောက်ဆုံး မိုးသောက်ယာမံ၌။ ပစ္စုပ္ပန်ယာ၊ စောစောထ၍။ စင်္ဂါမေန၊ စကြံလျှောက် ခြင်းဖြင့်၎င်း။ နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ကုသိုလ်ကိုတားမြစ် ပိတ်ဆို့တတ် သော တရားဆိုးတို့မှ။ ပရိသောဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စေ၏-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ကဲ-အမေးအဖြေ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို လိုက်ဆိုကြပါအုံး။

အမေး။ နိုးကြားမှုနှင့်၊ ယှဉ်သဖြင့်၊ အသင့် ဘယ်သို့နေရမည်။

အဖြေ။ စကြံ ထိုင်ရင်း နေခင်း ရှုသည်၊
ညဉ့်ဦး နံနက် ရှုချက်တူသည်၊
သန်ကောင်ယာမံမျှ ခေတ္တ အိပ်သည်၊
ဤသို့ဖြင့် အသင့်နေရမည်။

နိဂုံး။ နိုးကြားမှုနှင့်၊ ယှဉ်သဖြင့်၊ အသင့် ဤသို့ နေရမည်။

အခုဟောခဲ့တဲ့ တရားတော်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်လိုက်ရင် နောင်တမလွန်ဘဝထိအောင် မစောင့်ဆိုင်း ရပဲ အခုမျက်မှောက်ဘဝမှာကို ချမ်းချမ်းသာသာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာနဲ့ နေထိုင်ရပါလိမ့်မယ်။

ကဲ-ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို လိုက်ဆိုကြအုန်း။

ဤသုံးပါးသာ၊ ပြည့်စုံပါ။ ချမ်းသာမျက်မှောက်များရမည်။

ကိုင်း-တနာရီ ပြည့်သွားပြီ၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ တာဝန်က ဒါလောက်ပဲ ရှိပါတယ်၊ နောက် လောကမာရဇိန် ဆရာတော် ဘုရား ခဏနေ ဆက်လက်ပြီး ဟောကြားဦးမယ် ဆိုတာကိုလဲ သတိမူမြဲ မှုထားကြပါ။

တရားသိမ်း ဆူတောင်း အမျှဝေ
(၇)

ဓမ္မသူတော်စင် အပေါင်းတို့၊ ဤသို့လျှင် မျက်မှောက်ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာ တရားတော်ကို နာကြားကြရသော သင်သူတော်ကောင်းတို့သည် ဤတရားတော်၌ လာရှိသည့်အတိုင်း ဣန္ဒြေခြောက်ပါး တံခါးကြီးခြောက်ပေါက်တို့ကို လုံခြုံ အောင် သတိတည်းဟူသော မင်းတုန်းနှင့် လျှိုထိုးပြီး ပိတ်ဆို့နိုင်ကြ၍ အစားအစာ စားသောက်သောအခါ၌ အတိုင်းအတာ ပမာဏကို သိပြီးလျှင် နေ့နေ့ညည ကာလမဆိုင်း အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်း၌ တခါတရံ ခေါက်တုန့်ပြန် စကြံလျှောက်ခြင်းဖြင့် ၎င်း၊ တခါတလေ အညောင်းပြေ ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၎င်း နီဝရဏငါးပါး ငြောင့်တရားတို့ကို ပယ်ရှားသုတ်သင်နိုင်ကြလျက် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာနှင့် နေထိုင်ကြရပြီးလျှင် ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ပြတ်ငြိမ်း၍ ဇာတ်သိမ်းရာမှန် ပြည်နိဗ္ဗာန် ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်ကြ၍ ကိုယ်စီကိုယ်က မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု-ပရိသတ်၏ ကောင်းချီးသံ)

ကဲ-တရားသိမ်းကို ဆုတောင်းအမျှဝေနဲ့ သိမ်းမယ်၊ လိုက်ဆိုကြ။

- ၁။ တရား ဟောရ ပုည ကုသိုလ်၊
တရားနာရ ပုည ကုသိုလ်၊
အကျိုးတရား ပွားများ ပိုမို၊
အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရှင်း ရန်ပြို၊
ကပ်သုံးပါး ကျော်လွှားရပါလို့။
- ၂။ ရာကျော်သက်တန်း ကျန်းကျန်းမာမာ၊
ရုပ်ရေ ဆင်းလှ ဝင်းပ ညီညာ၊
ပဋိဘာန သုခ ဗလာ၊
ကျိုးတရား တိုးပွားစေဖို့ရာ။
- ၃။ မကောင်းဟူက မြူမှု မတွယ်၊
လိုရှိသမျှ ပြည့်ဝစေဖွယ်၊
စိတ်ကြံမဆိုင်း ဆောင်တိုင်းမြောက်လွယ်၊
ခြပ်ဖို့ လာဘ်မိုးစွေဖို့ရွယ်။
- ၄။ နောက်နောက်ဘဝ ရောက်ကြလေလျှင်၊
နတ်ရွာတလျှောက် ဝမ်းမြောက်ရွှင်ရွှင်၊
ထိုမှ တဆင့် အမြင့်မြိုက်ခွင်၊
ဆုံးဘဝ ရောက်ကြစေဖို့ပင်။
- ၅။ ဤကုသလ ဘာဂ ဖို့တွေ၊
နရက် ဘဝင် အောက်ထက် ညာကျေ၊
သဗ္ဗ သတ္တ များလှ ဝေနေ၊
မေတ္တာငှ အမျှ ယူကြစေ။
- ၆။ ကုန်းရေ ကျက်စား သားငါး သတ္တဝါ၊
ဒွေ-နှင့် စတုပ ဗဟုပုဒါ၊
ကိုယ်စိတ် နှစ်ဝ သုခ ချမ်းသာ၊
ပေါင်းအစု ကောင်းမှု ပို့မေတ္တာ။
- ၇။ ဤသို့ ပေါင်းစု ကောင်းမှုတွေတွေ၊
ကျင်လည် မရပ် ရဟတ် စက်ဗွေ၊
သံသရာ ရှည်လျား မေ့ငြား တွေဝေ၊
ဝသုန်စက် သွက်သွက်ခါလည်စေ။
- ၈။ သုဝဏ္ဏဘေရီ ရွှေစည်ဆရာတော်၊
တရားစည်ကြီး ရိုက်တီး ကြွေးကြော်၊
နာကြ ကြားကြ အားရပျော်ပျော်၊
တရားဆုံး အားလုံး သာဓုခေါ်။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

မှတ်မှောက်ချမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာ တရားတော်

ဤတွင် ဖြီးပြီ။

**မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက် ကျင်းပသော
အကြံတရားပွဲ ၃-ညတွင် ပဌမည ခုတိယပိုင်း၌
မိုးကုတ်မြို့ မြို့လယ်ရိပ်သာ
ရွှေဘိုဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒ
ဟောကြားတော်မူသော**

**ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေနိုင်ရေး
တရားတော်**

**စကားပလ္လင်
(၁)**

ဒီကနေ့ စပြီး ကျင်းပတဲ့ တရားပွဲတော်ကြီးကတော့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ အာရုံပြုပြီး ပူဇော်ကန်တော့ပွဲ သြဝါဒခံယူပွဲ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီး ရေစက်ချပွဲဆိုတဲ့ ဒီပွဲတော်ကြီး ၃-ခုကို စုပေါင်းပြီး ကျင်းပတဲ့ အထူးပွဲတော်ကြီးရဲ့ အကြံတရားပွဲကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပွဲတော်ကြီးရဲ့ သာသနာတော်နဲ့စပ်ပြီး အထူးအလေးပြုအပ်တဲ့ အပြင် ပဋိပတ္တိနယ်ပယ်မှာ အမြင့်မားဆုံးထိပ်တန်း အကျဆုံး ပွဲတော်ကြီးလို့ ဆိုယင်လဲ မလွဲပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်-

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ တကယ်ပူဇော်သင့် ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို အာမိသပူဇာ ဓမ္မပူဇာဆိုတဲ့ ပူဇော်ခြင်း နှစ်မျိုးတို့ဖြင့် အစွမ်းကုန်ပူဇော်ကြတဲ့ ပွဲတော်ကြီးဖြစ်နေလို့ပါဘဲ။ ဒီပွဲတော်ကြီးမှာ တတိုင်းတပြည်လုံးက ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်တွေ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ တပည့်ယောဂီ တွေ တတိုင်းတပြည်လုံးက စုပေါင်းပြီး ရောက်ရှိနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ဒီပွဲတော်ကြီး ဒီပရိသတ်တွေနဲ့ ထိုက်တန်အောင် ဘယ်လိုတရားကို ဟောရမလဲလို့ စဉ်းစားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားလိုက်တော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဒီလိုပေါ်လာပါတယ်။ လူတွေဟာ အစဉ်ထာဝရ ချမ်းချမ်းသာသာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ နေချင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် လူတိုင်း လူတိုင်း ချမ်းချမ်းသာသာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ နေနိုင်ဖို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်မည့် ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေနိုင်ရေး တရားတော်ကို ဟောမှဘဲလို့ စိတ်ကူး ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ည အဲဒီ ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေနိုင်ရေး တရားတော်ကို ဟောရမယ်။

ဒီတရားကတော့ ဆင်းရဲတယ်လို့ မရှိဘဲ ဘယ်အချိန်အခါမဆို အစဉ်ထာဝရ ပျော်ရွှင်ပြီး ချမ်းသာစေနိုင်တဲ့တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပွဲတော်ကြီးမှာ ဒီတရားကို ဟောလိုက်ရယင် သာသနာတော်မှာ သာသနာဂုဏ်ထူး ဝိသေသနဲ့ ပြည့်စုံပုံတွေ ကိုလဲ အကုန်သိနိုင်တယ်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးလဲ ယခုခေတ် ယခုအခါမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်စားတော် အနေနဲ့ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကို ပြုစုဖြန့်ချိနေတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်စားတော်သဖွယ် ဖြစ်နေပုံလဲ ပေါ်လွင် ထင်ရှားမယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ပြန့်ပွားအောင်ပြုစုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကို ပြန့်ပွားအောင် ပြုစုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုသာ မြတ်စွာဘုရားက ချီးမွမ်းတော်မူပါတယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သည်သာလျှင် ငါဘုရား၏သာသနာကို အရှည်တည်တံ့အောင်ပြုလုပ်၍ ငါဘုရား၏သာသနာကို ကြီးပွားအောင်ပြုလုပ်တယ်။ ငါဘုရား၏ အကူအညီဖြစ်တယ်လို့ ချီးမွမ်းတော်မူပါတယ်။

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးဟာ စာပေကျမ်းဂန်ပို့ချခြင်းဖြင့် ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကိုလဲ ပြုခဲ့တယ်။ ကျမ်းဂန် ရေးသားခြင်းဖြင့်လဲ ပြုခဲ့တယ်။ အထူးအားဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာကြီးဆိုတာ ခက်ခဲလွန်းလို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နိဿယရေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိခဲ့ဘဲ ရှိနေရာမှာ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဲဒီဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာကြီးကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နိဿယ ရေးသားပြီးတော့လဲ ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ပြုတော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ အဲဒီနိဿယနိဂုံးမှာ ဖော်ပြထားတဲ့ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ၏ ချီးကျူးထားပုံကို ထောက်ဆသောအားဖြင့် အဲဒီဋီကာနိဿယကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြုစုတော်မူတာဟာ ပရိယတ် ပဋိပတ် နှစ်ရပ်လုံးမှာ သူမတူတန်အောင် ထူးထူးခြားခြားကြီး ပြုစုတော်မူတာဘဲလို့ ထင်ရှား သိရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကိုလဲ သူမတူတန်အောင် ထူးထူးခြားခြား ပြုစုတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အများသိပြီး ဖြစ်နေလို့ အကျယ်ချဲ့ပြောစရာ မလိုပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိဋ္ဌာနသုတ်တော်ကြီးမှာ ဝိပဿနာ

ရှုမှတ်နည်းကို လွယ်လွယ်ကလေး အထင်အရှား ဟောထားခဲ့ပါတယ်။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် သွားယင် သွားတယ်လို့သိဘို့၊ ရုပ်ယင် ထိုင်ယင် လျောင်းယင် ရပ်တယ် ထိုင်တယ် လျောင်းတယ်လို့သိဘို့၊ ကွေးယင် ဆန့်ယင် ကွေးတယ် ဆန့်တယ်လို့သိဘို့၊ ကိုယ်အမှုအရာ ပြုပြင်တိုင်း၊ စိတ်အမှုအရာဖြစ်တိုင်း၊ ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်တိုင်းသိဘို့ လွယ်လွယ်ကလေး အထင်အရှား ဟောထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပဋိပတ်လုပ်ငန်း အစဉ်အဆက်က ပြတ်လုနီးပါး ဖြစ်လာခဲ့လို့ အဲဒီ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်နည်းအတိုင်း ရှုမှတ်ရမုန်း မသိသလောက် ဖြစ်နေခဲ့ရာမှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ပြီးတော့ ဟောလဲဟောပြောတယ်။ သူတပါးကိုလဲ လက်တွေ့ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ဖြစ်အောင် အားထုတ်စေတယ်။ ခိုင်လုံသော ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာ သာဓကတွေကို ပြုပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုနည်း ကျမ်းကြီး ကျမ်းငယ် များကိုလဲ ပြုစုတော်မူတယ်။ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋိပတ္တိသာသနာကို ပြုစုတော်မူတဲ့အတွက် မြန်မာပြည်တွင်သာမကဘဲ ယိုးဒယား သီဟိုဠ် အစရှိတဲ့ အရှေ့တိုင်းမှာရော ဥရောပ အမေရိက အနောက်တိုင်းမှာရော တကမ္ဘာလုံးမှာ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ဟာ ပြန့်နှံ့နေပါပြီ။

ဒီလိုပရိယတ္တိဘက်ကရော ပဋိပတ္တိဘက်ကရော ထူးထူးခြားခြား သာသနာတော်ကို ပြုစုတော်မူတဲ့အတွက် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ ဗမာကသာမဟုတ်ဘူး။ တကမ္ဘာလုံးကပါ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေဆိုရင် အလေးအမြတ် ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ဂုဏ်ထူးဝိသေသနဲ့ ပြည့်စုံတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဂုဏ်ထူးဝိသေသတွေနှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကို ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်တဲ့ အနေနဲ့ ဒီကနေ့ည ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေ့နိုင်ရေး တရားတော်ကို ဟောပါမယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့အတွက် ကျေးဇူးများပုံကို ပြောရမယ် ဆိုယင်လဲ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ကျေးဇူးတွေဟာ ပြောလို့လဲမကုန်နိုင်ပါဘူး။ ဆပ်လို့လဲမကုန်နိုင်ပါဘူး။ ဘုန်းကြီးဟာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့ မတွေ့ရသေးမီ ကတည်းက တရားဟောဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကတည်းက အရပ်ရပ် အနယ်နယ်မှာ ပွဲကြီးပွဲကောင်း တွေ ကျင်းပပြီး တရားဟောနေခဲ့ပါတယ်။ ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ ဆရာအမျိုးမျိုးထဲမှာ နည်းနိဿယကိုလဲ ခံယူခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းက ကြားနာကောင်းရုံ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ရုံ ကုသိုလ်ဖြစ်ရုံလောက်သာ ဟောနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တရားနာသူတို့အား မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ကျင့်နိုင်လောက်တဲ့ တရားကိုတော့ မဟောနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှာ နည်း ဥပနိဿယ ခံယူပြီးတော့မှ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ကျင့်နိုင်လောက်တဲ့ ဒီတရားမျိုးကို ဟောနိုင်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့အနေနဲ့ဆိုယင် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေဟာ ပြောလို့လဲ မကုန်နိုင်၊ ဆပ်လို့လဲ မကုန်နိုင် ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီ ကျေးဇူးတွေကို ဆပ်သောအားဖြင့်လဲ ဒီကနေ့ည ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေ့နိုင်ရေးဆိုတဲ့ တရားတော်ကို ဟောပါမယ်။

ချမ်းသာပျော်ရွှင် ၂-မျိုး (၂)

ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်တယ်ဆိုတာ ကာမဂုဏ် အာရုံ အမျိုးမျိုးတွေကို အလိုရှိတိုင်း ခံစားပြီး ချမ်းသာပျော်ရွှင်နေရတာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ယခုမျက်မှောက်တွင် စီးပွားရေး အလုပ်တွေလုပ်ပြီး ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရတာလဲရှိတယ်။ ဒါန သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်တွေပြုပြီး ယခု မျက်မှောက်ရော နောင်သံသရာ ဘဝတလျှောက်လုံးရော ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရတာလဲရှိတယ်။ ဒီနှစ်မျိုးထဲက ယခုမျက်မှောက် စီးပွားရေးအလုပ် ဆိုတာကတော့ ယခုလို တရားပွဲမှာ ဟောဘို့ မလိုပါဘူး။ ကုသိုလ်ရေး အလုပ်ကိုသာ ဟောဘို့လိုပါတယ်။ မိမိတို့နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေ ကြတယ်။ ရှစ်ပါးသီလကိုလဲ တချို့က အမြဲ တချို့က ရံခါ ကျင့်သုံးနေကြတယ်။ ဆွမ်းဟင်း မှဲ့ စသည်ဖြင့် စားသုံးဘွယ်တွေ ကို ရဟန်းသံဃာတော်များအား လှူနေကြတယ်။ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ သင်္ကန်းတို့ ဆေးပစ္စည်းတို့ ဒီလို သုံးဆောင် ဘွယ်များကိုလဲ လှူနေကြတယ်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဘုရားရှိခိုးခြင်း ဆီမီးရေချမ်း ပန်းနံ့သာ ဆက်ကပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဘုရား ဝတ်ကိုလဲ ပြုလုပ်နေကြတယ်။ တချို့က အမိအို အဖအိုတွေကို ရိုရိုသေသေနဲ့ ပြုစုလုပ်ကျွေးနေကြတယ်။ ဒါတွေဟာ အားလုံး ကုသိုလ်အမှုတွေချည်းဘဲ။ အဲဒီ ကုသိုလ်တွေကြောင့် ယခု မျက်မှောက်မှာလဲ ကောင်းကျိုးတွေကိုရပြီး ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရပါ တယ်။ နောင်သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာလဲ လူ့လောက နတ်လောကမှာ မိမိတို့ လိုလားအပ်တဲ့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်ခံစားရပြီး ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရမယ်။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက ဒီလိုကောင်းမှု တွေကို ပြုလာခဲ့ကြလို့ နတ်ပြည်လောကမှာ ယခုထက်ထိ နတ်စည်းစိမ်တွေနဲ့ ချမ်းသာပျော်ရွှင်နေကြရတဲ့ နတ်သားတွေ နတ်သမီးတွေ အများကြီးဘဲ ရှိနေကြပါတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားလက်ထက်တော်မှာ တရားနာပြီး ကျွတ်တမ်းဝင်ကုန်ကြပြီ။ အဲဒီလို ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်ချင်ကြယင် အဲဒီလို ဒါန သီလ ရိုသေမှု စသော ကုသိုလ်တွေကို ပြုကြရမယ်။ ဒါကတော့ ကာမဂုဏ်နဲ့ စပ်ပြီး ချမ်းသာပျော်ရွှင် နေနိုင်ရေး တရား ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးဟောလိုတဲ့ ချမ်းသာပျော်ရွှင် (၃)

ဘုန်းကြီး ဟောလိုရင်းတရားကတော့ အဲဒါမဟုတ်သေးပါဘူး။ သမထဝိပဿနာတရားနဲ့စပ်ပြီး အစဉ်ထာဝရ ချမ်းသာပျော်ရွှင်ရေး တရား ဖြစ်ပါတယ်။ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ်ကို နည်းမှန် လမ်းမှန်ဖြင့် ကျကျနန အားထုတ်ယင် ဝမ်းမြောက်ရွှင်ပျော်တဲ့ ပီတိ ပါမောဇ္ဇာ ဆိုတာ ဖြစ်စမြဲပါဘဲ။ သမထလမ်းက အားထုတ်ယင် ဥပစာသမာဓိ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ဒီပီတိပါမောဇ္ဇာဟာ အထင်အရှား ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဝိပဿနာလမ်းက အားထုတ်ယင်လဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါ အထင်အရှား ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာပုံဟာ အရေးကြီးပါတယ်။

ဘုန်းကြီးဟာ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ကျေးဇူးကိုဆပ်သောအားဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တရားကို အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှာ လှည့်ပြီး ဟောကြားဖြန့်ချိနေပါတယ်။ အဲဒီလို နယ်လှည့် ဟောရာမှာ ဆရာအမျိုးမျိုးရဲ့ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အားထုတ်ဘူးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်းများစွာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတဲ့ အခါမှာ သူတို့ရဲ့ အားထုတ်ပုံအားထုတ်နည်းနဲ့ သူတို့ရဲ့ တွေ့မြင်ပုံများကို မေးမြန်းကြည့်ပါတယ်။ အများအားဖြင့် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ပီတိပါမောဇ္ဇာလောက်တောင် ထင်ထင်ရှားရှား မတွေ့ဘူးရှာကြဘဲ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထုတ်ပြထားတဲ့ စာပိုဒ်ကလေးကို သတိရမိပါတယ်။ အဲဒီ စာပိုဒ်က ဒီလိုဆိုထား ပါတယ်။

ဝိပဿနပုဂ္ဂိုလ်လေးသာ၊ ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း အရောင်အလင်းပီတိအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပဋိဝေဓပုတ္တဿ၊ မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော။ အရိယသာဝကဿ စေဝ၊ အရိယာ သာဝကအားလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဝိပဋိပန္နကဿ စ၊ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သူအားလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါသတိပြုတို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အားထုတ်တဲ့ တရားလုပ်ငန်းစဉ်က မှားနေရင် ဘယ်လောက်ကြာအောင် အပင်ပန်းခံပြီး အားထုတ်နေပေမယ့်လို့ အရောင်အလင်းတို့ ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိတို့ အစရှိတဲ့ သဘောတရားတွေဟာ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအထူးတွေကို မတွေ့ရလို့ရှိယင် မိမိတို့ အားထုတ်နေတဲ့ တရားနည်းလမ်းဟာ မှန်မှန်ရဲ့လားလို့ စဉ်းစားရပေလိမ့်မယ်။

နောက်ပြီးတော့ နိက္ခိတ္တကမ္မဋ္ဌာနဿ စ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ချထားလျက် ရပ်နားနေသောသူအားလဲ အဲဒီအရောင်အလင်း ပီတိစသည်တွေဟာ မဖြစ်ပေါ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါကလဲ သတိပြုတို့အရေးကြီးပါတယ်။ တနာရီလောက် အားထုတ်ပြီး ရပ်နားနေ လိုက်ရင်း နောက်တခါ သို့မဟုတ် နောက်တနေ့မှာ တနာရီလောက် အားထုတ်ပြီး ရပ်နားနေလိုက်ရင်း ဒီလို လုပ်နေယင်လဲ သမာဓိအား ဉာဏ်အား မပြည့်တဲ့အတွက် အဲဒီအရောင်အလင်း ပီတိ စသည်တွေဟာ မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ရှိနေတတ်ပါတယ်။ အားမထုတ်ဘဲ လုံးလုံးရပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။

နောက်ပြီးတော့ ကုသီတပုဂ္ဂလဿ စ၊ ပျင်းပျင်းရိရိနှင့် အားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလဲ အဲဒီ အရောင်အလင်းပီတိ စသည်တွေဟာ မဖြစ်ပေါ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါကတော့ သိသာပါတယ်။ လျော့တော့တော့ အားထုတ်နေယင် သမာဓိတောင်ကောင်း ကောင်း မဖြစ်ဘူး။

အဲဒီမှာ အရောင်အလင်း ပီတိ အစရှိတဲ့ တရားဂုဏ်ထူးတွေ မဖြစ်ပေါ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ဦး ပြထားပါတယ်။ အဲဒါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းပါ။ သာမန် ကျမ်းမဟုတ်ပါဘူး။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကို ထုတ်ပြထားတာ ပါ။ အဲဒီတော့ တရားအားထုတ်ပါလျက် အရောင်အလင်းကလေး ပီတိပါမောဇ္ဇာကလေးလောက်မှ မတွေ့ရလို့ရှိယင် ဘာ ချွတ်ယွင်းနေလို့လဲ ဆိုတာ စိစစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အားထုတ်တဲ့ နည်းလမ်းကိုက မမှန်လို့လား၊ တစပ်တည်း အားမထုတ်ပဲ ရပ်နား ရပ်နားနေလို့လား၊ လျော့တော့တော့ အားထုတ်နေလို့လား ဆိုတာ စိစစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတွေ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ထဲမှာ တချို့က အားထုတ်တဲ့ နည်းလမ်းကိုက မှားနေလို့ ထင်ပါတယ်။ တချို့ကတော့ ရပ်နား ရပ်နားနေတဲ့အတွက် သမာဓိအား ဉာဏ်အား မပြည့်လို့ ထင်ပါတယ်။ တချို့ကတော့ လျော့တော့တော့ အားထုတ်နေလို့ ထင်ပါတယ်။ နည်းလမ်း မှန်အတိုင်း မပျင်းမရိ မရပ်မနားဘဲ အားထုတ်ယင်တော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါ ဒီအရောင်အလင်း ပီတိ အစရှိတဲ့ တရားဂုဏ်ထူးတွေဟာ ဧကန်ပင် ဖြစ်ပေါ်လာစမြဲပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ သမ္မာပဋိပန္နကဿ၊ နည်းလမ်းမှန်စွာ ကျင့်သည်ဖြစ်၍။ ယုတ္တပ္ပယုတ္တဿ၊ မပြတ်မစဲ အားထုတ်လျက်။ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်၍ အာရဒ္ဓဝိပဿက မည်သော။ ကုလပုတ္တဿ၊ အမျိုးသား အမျိုးသမီးအား။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ယေဝ၊ အရောင်အလင်း ပီတိ စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သည်သာတည်း-လို့ ဒီလိုလဲ ပြဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သည်သာ မဖြစ်ပေါ်ဘဲ မရှိကြဘူး-လို့ ဧကန်သတ်မှတ်ပြီး ဆိုထားတာကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဩဝါဒကိုခံယူပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ တပည့်ယောဂီတွေကတော့ နေ့ရောညပါ မပြတ် ဒလစပ် ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြတဲ့အတွက် တချို့မှာ ၂-ရက် ၃-ရက် အတွင်း ဒီလို အရောင်အလင်း

ပီတိ စသည်တွေကို တွေ့ကြုံရပါတယ်။ တချို့မှာတော့ လေး ငါး ခြောက်ရက် ခုနစ်ရက် အတွင်းမှာ တွေ့ကြုံရပါတယ်။ အဲဒါတွေ တွေ့ပြီး ကိုယ့်တရားနဲ့ကိုယ် အပျော်ကြီး ပျော်နေကြရပါတယ်။ အဲဒါဟာ ထောင်သောင်းမက များလှပါပြီ။ အဲဒါတွေကို လွန်မြောက်အောင်လဲ အားထုတ်လို့ အဲဒါတွေကို လွန်မြောက်ပြီး ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် တက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ များလှပါပြီ။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံမျိုးကို ရည်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မပဒမှာ ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

သုညာဂါရုံ ပဝိဋ္ဌဿ၊ သန္တစိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
အမာနုသီ ရတီ ဟောတိ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။

သုညာဂါရုံ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်လျက်။ သန္တစိတ္တဿ၊ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ရုပ်နာမ်တရားကို။ သမ္မာ၊ နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ။ ဝိပဿတော၊ ရှုမြင်နေသော၊ ဘိက္ခုနော၊ ယောဂီရဟန်း၊ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမာနုသီ၊ လူသာမန် နတ်သာမန်တို့၏ ပျော်ရွှင်ခြင်းထက် လွန်ကဲ ထူးမြတ်သော။ ရတီ၊ ဓမ္မ့လျော်ပျော်ပိုက် နှစ်မြိုက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ မုချမသွေ အမှန်ဘဲ ဖြစ်ရလေတော့သတည်း။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ဓမ္မပီတိ (၄)

ဆိတ်ငြိမ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဝင်ပြီး အားထုတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဓမ္မပီတိခေါ်တဲ့ ဒီပျော်ရွှင်မှုက ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ တရားအားမထုတ်ပဲ ကြံတွေးဆင်ခြင်နေရုံနဲ့တော့ ဒီပီတိက မဖြစ်ပါဘူး။ အဲဒီလို အားထုတ်နေတာတောင်မှ နီဝရဏတွေ မကင်းသေးယင် ဒီပီတိက မဖြစ်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် သန္တစိတ္တဿ၊ ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိမှ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

တရားအားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖန္ဒနံ စပလံ စိတ္တံ-စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့အတိုင်း စိတ်က ထိုထိုအာရုံတွေဆီကို ပြေးသွားပြီး လှုပ်ရှားနေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကို တရားအားထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း နားလည်ကြပါတယ်။ တရားအားထုတ် လို့ သမာဓိတော်တော်ရလာမှ နီဝရဏတွေက ကင်းကွာသွားတာ။ အဲဒီလို နီဝရဏတွေ ကင်းကွာသွားမှ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပြီး စိတ် စင်ကြယ်တာ။ သမထလမ်းကဆိုယင် ကသိုဏ်းအာရုံ ထွက်သက် ဝင်သက် အာရုံစသည်မှာ ရှုလျက် ရှုလျက်ချည်း ဖြစ်နေ တယ်။ ဝိပဿနာလမ်းကဆိုယင် ရှုမှတ်နေကျ ရုပ်နာမ်ပေါ်မှာ ရှုလျက် ရှုလျက်ချည်း ဖြစ်နေတယ်။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒအတိုင်း အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေမှာဆိုယင် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ခေါ်ရတဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှား ရုပ်ပေါ်မှာ မှတ်လျက် မှတ်လျက်ချည်း ဖြစ်နေတယ်။ တရံတခါစိတ်က ထွက်လိုက်ယင်လဲ အဲဒီစိတ်ကို ချက်ခြင်းဘဲ မှတ်သိနိုင်တယ်။ မှတ်သိလိုက်ယင်လဲ အဲဒီစိတ်မျိုးဟာ နောက်ထပ်မဖြစ်တော့ဘဲ တခါတည်း ငြိမ်းသွားတယ်။ တခါတရံမှာ ဆိုယင် အပြင်ထွက်မယ်လို့ နှလုံးသွင်းမိတဲ့ စိတ်ကိုတောင် မှတ်သိနိုင်သေးတယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ ရှေ့စိတ် နောက်စိတ် တွေဟာ မှတ်စိတ်ချည်း ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို မှတ်စိတ်ချည်း သန့်သန့်ဖြစ်နေတာကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိလို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ အင်မတန် သင့်လျော်ပါတယ်။ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အလွန်ရှင်းနေပါတယ်။

အဲဒီလို စိတ်ငြိမ်သက်ပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ရုံမျှနဲ့ ဒီ ပီတိက ဖြစ်ပါသလားလို့ ဆိုတော့ အဲဒါလောက်နဲ့လဲ မဖြစ်သေး ဘူး။ ဒါကြောင့် သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော-လို့ ဟောတော်မူပြန်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ငြိမ်သက်ပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တဲ့အခါ ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ရုပ်နှင့်နာမ် ဒီနှစ်ပါးကို ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ဖောင်းကြွပြီး တက်လာတဲ့ ရုပ်က တခြား၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်နာမ်က တခြား ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ ပိန်တယ်လို့ မှတ်တဲ့ အခါ ပိန်ကျသွားတဲ့ရုပ်က တခြား၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်နာမ်က တခြား ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ ထိုင်တယ် ထိတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် လှုပ်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ရာတွေမှာလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ မှတ်သိရတဲ့ရုပ်က တခြား မှတ်သိတဲ့နာမ်ကတခြား ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်နဲ့နာမ်မျှသာ ရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာ သိမြင်သဘောကျသွားတယ်။ အဲဒီလို အသိရှင်းတာကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်တယ်။

အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီးမှတ်နေယင် အကြောင်းနဲ့အကျိုးမျှ ဆက်သွယ်ပြီး ဖြစ်နေတာကို သိမြင်သဘောကျသွားပြန် တယ်။ အဲဒါကို ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိခေါ်တယ်။ အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီး မှတ်နေယင် မှတ်ရတဲ့အာရုံရုပ်နာမ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာ ပြီးတော့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ မမြဲတဲ့အနိစ္စတရားတွေချည်းဘဲ။ ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေချည်း ဘဲ။ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောတရားတွေချည်းဘဲလို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်တယ်။ အဲဒီလို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီးတဲ့နောက် ဆက်ပြီး မှတ်နေယင် မှတ်ရတဲ့ရုပ်နာမ်တွေဟာ ပေါ်လာပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း၊ ပေါ်လာပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ ခဏမစဲ အလျင်အမြန် ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့သိနေရတာဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်

ဖြစ်ခါစမှာ အရောင်အလင်းတွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ တကိုယ်လုံးမှ ဖြိုးဖြိုးဖျင်းဖျင်း တစ်မိမိတစ်သိမ့်သိမ့်နဲ့ဖြစ်ပြီး အလွန်အကဲ ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ ဝမ်းသာရွှင်လန်းတဲ့ သုခ သောမနဿတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက-

သုညာဂါရုံ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်လျက်။ သန္တစိတ္တဿ၊ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်တရားကို။ သမ္မာ၊ နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ။ ဝိပဿတော၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့်မြင်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမာနုသီ ရတိ၊ သာမန်လူတို့၏ ပျော်မွေ့ခြင်း သာမန်နတ်တို့၏ ပျော်မွေ့ခြင်းထက် လွန်ကဲ ထူးမြတ်သော ပျော်မွေ့ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ မုချမသွေ ဖြစ်လေတော့သတည်း-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီမှာ သာမန်လူ သာမန်နတ်ဆိုတာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှင့် မပြည့်စုံသေးတဲ့ လူတွေ နတ်တွေကို ဆိုတာဘဲ။ အဲဒီလို သာမန်လူတွေဟာ လူ့ကာမဂုဏ်တွေနဲ့သာ ပျော်ကြရတယ်။ အိမ်ထောင်ရေး လင်ရေး မယားရေး သားရေး သမီးရေး စီးပွားရေး အလုပ်အကိုင်ရေးတွေနဲ့ ဒါလောက်သာ ပျော်ကြရတယ်။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်ရေး လောကရေးတွေနဲ့ ပျော်တာထက်လဲ လွန်ကဲ ထူးမြတ်တဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်းပါလို့လဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို့အထူ သာမန်နတ်တွေဟာလဲ နတ်ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့ နေ့ရောညဉ့်ပါ အမြဲမပြတ် ပျော်နေကြပါတယ်။ အဲဒီနတ်လောက အပျော်တွေထက်လဲ လွန်ကဲထူးမြတ်တဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်း ပါလို့လဲ ဆိုလိုပါတယ်။ အင်မတန် သန့်ရှင်းစင်စင်ကြယ်ပြီး အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်းပါဘဲ။ အဲဒီလွန်ကဲထူးမြတ်တဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်းကို ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တပည့်ယောဂီတွေဟာ အများအားဖြင့် တွေ့ကြုံခံစားဘူးကြပါတယ်။ အဲဒါထက် ထူးမြတ်တဲ့ အသိဉာဏ်တွေကိုလဲ တွေ့ဘူး သိဘူးကြပါတယ်။ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ဖြစ်နေတော့ အလွန်ရှင်းနေ ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုတပည့်ယောဂီတွေမှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို ချီးကျူးလို့လဲ မကုန်နိုင်ပါ ဘူး။ ဆပ်လို့လဲ မကုန်နိုင်ပါဘူး။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရထဝိနီတသုတ်မှာ လာသည့်အတိုင်း ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးနဲ့ အံကျကိုက်နေအောင် ညွှန်ကြားပြသတော်မူပါတယ်။ အမှားအယွင်း မရှိရအောင် စစ်ဆေးပြုပြင် ပေးတော်မူပါတယ်။ တရားဝင်တော့မယ်ဆိုယင် ရှေးဦးစွာ သီလဆောက်တည်ခြင်း စသည်ဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံစေပါတယ်။ အဲဒီကနောက် ကိုယ်အမူအရာ စိတ်အမူအရာ ဝေဒနာနှင့် သဘောတရားတို့ကို မရပ်မနားဘဲ မပြတ်ရှုမှတ်စေခြင်းဖြင့် နိဝရဏတို့မှ စင်ကြယ်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသို့ ရောက်စေ ပါတယ်။ အဲဒီကနောက်လဲ မပြတ်ဆက်မှတ်စေခြင်းဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ စသည် တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ရောက်စေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပဋိသန္တိဒါမင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တို့မှာ ပြဆိုထားတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် သမ္မသနဉာဏ် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဘင်္ဂဉာဏ်စသည်တို့ကိုလဲ အစဉ်အတိုင်း ရောက်စေပါတယ်။ အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိ အစဉ်နဲ့ ဉာဏ်စဉ်တွေ အချိုးတကျ ရှင်းနေအောင် စစ်ဆေး ရှင်းလင်းပြီး ညွှန်ပြတော်မူပါတယ်။ ဒီလို ကျကျနန ညွှန်ပြတော်မူ တဲ့ ဆရာကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ကြရတာဟာ အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို ဆရာကောင်း နည်းကောင်း မရကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ စိတ်ဆန္ဒကောင်းလို့ တရားအားထုတ်ကြပေမဲ့ ယခုပြောခဲ့တဲ့ အရောင်အလင်း ပီတိ အစရှိတဲ့ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်တွေကိုမျှ မတွေ့ကြရဘူး။ အမှန်ကတော့ တရားလမ်းမှန်အတိုင်း အားထုတ်ယင် အနည်းငယ် ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပါမောဇူဆိုတာ တွေ့ရစမြဲဘဲ။ အဲဒီလို နည်းနည်းပါးပါး ဝမ်းမြောက်တာကလေးတွေကတော့ သန္တစိတ္တဿ- ဆိုတဲ့အတိုင်း နိဝရဏတွေကင်းပြီး စိတ်ငြိမ်သက်စင်ကြယ်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိစခန်း ရောက်ကတည်းကစပြီး ပေါ်လာတတ်ကြပါ တယ်။ သမ္မသနဉာဏ်ဆီ ရောက်တဲ့အခါမှာ ခုဒ္ဓိကာပီတိ ခဏိကာပီတိ ဩက္ကန္တိကာပီတိ ဥဗ္ဗေဂါပီတိဆိုတာတွေ ဖြစ်တတ်ပါ တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဖရဏာပီတိနှင့်တကွ ပီတိငါးပါးလုံး အကုန်ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

သုညာဂါရုံ၊ တရားအားထုတ်လို့ ဖြစ်လောက်တဲ့ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်ရောက်၍ နှလုံးသွင်း အားထုတ်လတ်သော်။ သန္တစိတ္တဿ၊ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားကို။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဝိပဿတော၊ ရှုမြင်နေသော။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်တယ်ဆိုတာ စိတ်ကူးကြံဆမှု အတွေးသဘော မဟုတ်ဘဲနဲ့ ရုပ်နာမ်ကလေးတွေ သူဖြစ်ပေါ်လာတာကို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်း၊ သူပျက်သွားတာကို ပျက်သွားတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး တွေ့မြင်တာ သိတာကို ဆိုတာ။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဓမ္မံ၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ် တရားကို။ ဝိပဿတော၊ ရှုမြင်နေသော။ ဘိက္ခုနော၊ သံသရာဘေးကိုရှုမြင်၍ အားထုတ်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ အမာနုသီ၊ သာမန် လူနတ်တို့၏ ပျော်ရွှင်ခြင်းထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ ရတိ၊ မွေ့လျော်နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ မုချမသွေ အမှန်ဘဲ ဖြစ်ရလေသတည်း။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

သာမန်လူနတ် မနှိုင်းအပ် မြင့်မြတ်ပျော်ရွှင်ရာ (၅)

နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း ကျကျနန ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တရားအားထုတ်ယင် ဒီလို ပျော်စရာကောင်းတာတွေကို တွေ့ပြီး ပျော်ရွှင်ရတယ်။ ဒါဟာ ဘာဝနာအလုပ်မှာ ဖြစ်မြဲတဲ့၊ ကဲ ဆိုကြစမ်းပါ။

ဆိတ်ငြိမ်ရာတွင်၊ ချဉ်းကပ်ဝင်၊ ရှုလျှင် ဘာဝနာ။
ဘာဝနာရှုလျှင်၊ စိတ်ကြည်လင်၊ ပျော်ရွှင် လွန်ချမ်းသာ။
သာမန် လူနတ်၊ မနှိုင်းအပ်၊ မြင့်မြတ် ပျော်ရွှင်ရာ။

လောကမှာ ကုန်သည်ကြီးတွေ သေဋ္ဌေးကြီးတွေ စက်ပိုင်ကြီးတွေ ဒီလိုစည်းစိမ်ရှင်တွေဟာ သူတို့မှာရှိသမျှ စည်းစိမ်တွေနဲ့ ပျော်နေကြတယ်။ နိုင်ငံနယ်ပယ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလောက်သာပိုင်တဲ့ ပဒေသရာဇ်မင်းတွေ၊ တက္ကနန်းလုံး တဝန်း တဝိုင်းလုံးကိုပိုင်တဲ့ အသောကမင်းတို့လို ဧကရာဇ်မင်းတွေ၊ တမြေထောင်လုံးကိုပိုင်တဲ့ မန္တဝတ်မင်းတို့လို စကြာတေးမင်းတွေ ဒီလိုမင်းတွေဟာလဲ သူတို့ရဲ့ မင်းစည်းစိမ်တွေနဲ့ ပျော်နေကြတယ်။ အဲဒီမှာ မင်းတွေလိုဘဲ မိဖုရားတွေ မင်းကတော်တွေလဲ ပျော်နေကြတယ်။ သေဋ္ဌေးကြီးတွေလိုဘဲ သေဋ္ဌေးကတော်ကြီးတွေလဲ ပျော်နေကြတယ်။ အဲဒီလူတွေဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို မရသေးယင် သာမန်လူတွေဘဲ မည်ပါတယ်။ အဲဒီသာမန်လူတွေရဲ့ ပျော်ရွှင်မှုထက်လဲ လွန်ကဲထူးမြတ်တဲ့ ပျော်ရွှင်မှုတွေကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ခံစားရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာအစရှိတဲ့ နတ်ပြည် လောကမှာရှိတဲ့ နတ်မင်းကြီးတွေ နတ်မိဖုရားကြီးတွေအခြား တန်ခိုးကြီးတဲ့နတ်တွေ၊ ဒီနတ်တွေဟာလဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို မရသေးလို့ရှိယင် သာမန်နတ်တွေဘဲ။ ဒီနတ်တွေ ပျော်ရွှင်ရတာထက်လဲ ယောဂီရဲ့ ပျော်ရွှင်မှုက လွန်ကဲ ထူးမြတ်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်....

ဓမ္မပီတိ သုခံ သေတိ၊ ဝိပုသန္ဓေန စေတသာ။
အရိယပုဝေဒိတေ ဓမ္မေ၊ သဒါ ရမတိ ပဏ္ဍိတော။--

လို့ ဟောထားပါတယ်။

ဓမ္မပီတိ၊ တရားနှင့် စပ်သော ပီတိကို ရရှိသောသူသည်။ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမှုတွေက သူ့အလိုလို ဖြစ်လာတယ်။ နံနဲလောက် ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပါမောဇ္ဇလဲ ဖြစ်လာတယ်။ အများကြီး ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိလဲဖြစ်လာတယ်။ စိမ့်ကနဲ ဖျဉ်းကနဲ အေးကနဲ နွေးကနဲ ရှိန်းကနဲ ပေါ့ကနဲ ကြွကနဲ လှုပ်လှုပ်ရွရွနဲ့ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ဒီပီတိက ငါးမျိုးတောင်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို သမာဓိဉာဏ်တရားနဲ့စပ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝမ်းမြောက်မှုကို ဓမ္မပီတိလို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီပီတိဟာ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ ဖြစ်ပေါ်လာမြဲပါဘဲ။

ဓမ္မပီတိ၊ တရားနှင့် စပ်သော နှစ်သိမ့်မှု ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိကို ရသောသူသည်။ သုခံ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ။ သေတိ၊ လျောင်းထိုင် ရပ် သွား လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်တို့ဖြင့် မျှတစွာ နေရ၏။ အရိယပုဝေဒိတေ၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတော်မြတ်၌။ ဝိပုသန္ဓေန စေတသာ၊ ကြည်လင်သန့်ရှင်းသော စိတ်ဖြင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ ကျိုးကြောင်းမြင်သိ ပညာရှိသည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ရမတိ၊ ဓမ္မလျော်နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်ရလေသတည်း။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ဒီပီတိနဲ့ နေရတာကတော့ အချမ်းသာဆုံးပါဘဲ။ အိမ်ထောင်ရေး သားရေး သမီးရေး စီးပွားရေးအစရှိတဲ့ ကာမဂုဏ် အရေးတွေနဲ့စပ်ပြီး ဝမ်းမြောက်ရတဲ့ ပီတိကတော့ ကိလေသာတွေနဲ့ ရောယှက်နေလို့ မစင်ကြယ်ဘူး။ ချမ်းသာသင့်သလောက် မချမ်းသာဘူး။ ဒီတရားပီတိနဲ့ နေရတာကတော့ အချမ်းသာဆုံးပါဘဲ။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်၊ နေလိုလျှင်၊ ရှုမြင် ဘာဝနာ။
လျောင်းထိုင် ရပ် သွား၊ ဤလေးပါး၊ ရှုပွားဘာဝနာ။

မြတ်စွာဘုရားက ဣရိယာပုထ် ၄-ပါးလုံးကို ရှုဘို့ရာ ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ သွားယင်လဲ သွားတယ်လို့သိပါ။ ရပ်ယင်လဲ ရပ်တယ်လို့ သိပါ။ ထိုင်ယင်လဲ ထိုင်တယ်လို့ သိပါ။ လဲလျောင်းယင်လဲ လဲလျောင်းတယ်လို့ သိပါတဲ့။ အဲဒီဣရိယာပုထ် ၄-ပါးလုံးမှာ ကိုယ်အမူအရာ စိတ်အမူအရာဟူသမျှကို အကုန်လုံး ရှုမှတ်ပြီး သိရအောင်လို့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက မူလချည်တိုင်အနေအားဖြင့် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းရပ် ပိန်ရပ် ထိုင်ရပ် ထိရပ်တွေကို ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ မပြတ်ရှုမှတ်နေဘို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။

အဲဒီညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရှုမှတ်ဖန်များလာတော့ စိတ်က ငြိမ်သက်တည်ကြည်လာတယ်။ ထိုထိုအာရုံဆီသို့ ပြေးသွားတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ အစရှိသော နီဝရဏ တွေ ကင်းသွားတယ်။ စိတ်အညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ်သွားတယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားစီရင်ထားတဲ့ အရိယာဝါသတရားတော်ကြီးထဲမှာ ပြဆို ထားတဲ့အတိုင်း အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်ကြီးထဲရောက်ပြီး ကိလေသာအပူတွေ ကင်းငြိမ်းနေပါတယ်။ ဘယ်ကိလေသာဘေး ရန်မှ မကပ်နိုင်ဘူး။ အင်မတန်ချမ်းသာနေပါတယ်။ ဒီဓမ္မပီတိကလေးတွေ ဖြစ်လာယင် အင်မတန်ချမ်းသာတာ။ ထိုင်နေရင်းလဲ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်လို့ ရှုမှတ်နေယင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးတွေက မှတ်သိစရာ အာရုံပေါ်မှာ စိုက်ခနဲ ကပ်ခနဲ တွဲခနဲ ကျကျနေတယ်။ နှစ်သိမ့် ဝမ်းမြောက်မှုကလဲ မှတ်စိတ်တိုင်းမှာ ပူးတွဲပြီး ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်နေရင်းလဲ ချမ်းသာနေပါတယ်။ လမ်းလျှောက်တဲ့အခါမှာလဲ ညာလှမ်းတယ် ဗယ်လှမ်းတယ်။ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး လျှောက်နေယင် ကြွတိုင်း လှမ်းတိုင်းချတိုင်း ပီတိတွေ တဖျဉ်းဖျဉ်း တစ်မို့စိမ့် တငြိမ့်ငြိမ့်နဲ့ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တကိုယ်လုံးပေါ့ပြီး သူ့အလိုလို ကြွနေသလို သွားနေသလို ဖြစ်နေတတ်တယ်။ မြေကြီးပေါ်မှာ မထိဘဲနဲ့ ကောင်းကင်မှာ သွားနေရသလိုလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုအခါလဲ ကိုယ်ရောစိတ်ရော အင်မတန်ချမ်းသာ နေတယ်။ အဲဒီလို ပီတိဖြင့် ချမ်းသာနေပုံကို ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဖြစ်ပုံဖြင့် သိနိုင်ပါတယ်။

**ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး
(၆)**

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးဆိုတာ အများသိကြတဲ့အတိုင်း သားတော်အဇာတသတ်မင်းက နောင်အိမ်ထဲသွင်းပြီး အကျဉ်းချ ထားရာမှာ မိဖုရားကြီးက ငှက်ပြီးယူလာတဲ့ ပွဲတော်ကိုသာစားရတယ်။ နောက်တော့ အဲဒီလို ယူခွင့်မရတဲ့အတွက် မိဖုရားကြီး ၏ကိုယ်မှာ လူးလိမ်းလာခဲ့တဲ့ စတုမဂ္ဂကို လျှာနဲ့လျက်ပြီး မျှတနေရတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ မယ်တော်မိဖုရားကြီးကို လုံးဝ ဝင်ခွင့် မပြုတော့ဘူး။ အဲဒီအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက စဉ်းစားတယ်။ ဒီကနေ့ကစပြီး ငါ့မှာ စားစရာ မရှိတော့ဘူး။ တရား နှလုံးသွင်းပြီး ဓမ္မပီတိဆိုတဲ့ အစာနဲ့ နေမှဘဲလို့ စဉ်းစားပြီးတော့ အဲဒီ အကျဉ်းထောင်ထဲမှာ စကြိုလျှောက်ရင်း ရှုမှတ်နေတယ်။ ညာလှမ်းတယ် ဗယ်လှမ်းတယ်။ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် ဆိုတဲ့ ယခုယောဂီတွေ ရှုမှတ်နေသလို ဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး စကြို လျှောက်နေတော့ မရှုဘဲနေစဉ်က ဖြစ်တဲ့ ဝိတက်အကြံအစည်မျိုးတွေ မဖြစ်ရဘူး။ ငါ့သားတော်ဟာ တနေ့ ကျတော့ ဆရာကောင်းသမားကောင်း၏ ဆုံးမညွှန်ကြားချက်ကိုရပြီး ငါ့ကိုလွှတ်ကောင်းပါရဲ့စသည်ဖြင့် ကြံတွေးပူပန်မှုတွေ မဖြစ်ရဘူး။ ရှုမှတ်တဲ့ ဘာဝနာစိတ်နဲ့ တွဲပြီး ဓမ္မပီတိတွေက မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီပီတိတွေနဲ့ စိတ်ဟာချမ်းသာနေတယ်။ စိတ်ချမ်းသာနေတဲ့အတွက် အစာအာဟာရ မသုံးဆောင်ရသော်လဲ ရပ်တွေဟာ ရှေးကထက် ကြည်လင်သန့်ရှင်းပြီးတော့ စိုစို ပျိုပျို ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ--

ရာဇေ၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်။ မဂ္ဂဖလသုခေန၊ မဂ်ဖိုလ်ချမ်းသာဖြင့်၎င်း၊ တရံတခါ ဖိုလ်ဝင်စားလို့ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ချမ်းသာ ရှိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ချမ်းသာဖြင့်လဲ မျှတနေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ စင်္ဂမေန၊ စကြို လျှောက်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ယာပေတိ၊ မျှတနေ၏။ အဿ၊ ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ ကိုယ်သည်။ အတိဝိယ ဝိရောစတိ၊ အလွန်ပင် တင့်တယ်လျက် ရှိပေ ၏-လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ခုနစ်ရက်လောက် ကြာတဲ့အခါ သားတော်အဇာတသတ်မင်းက သူ့ခမည်းတော် အစာအာဟာရ ပြတ်တာနဲ့ သေလောက်ပြီလို့ ယူဆပြီးတော့ အမတ်တို့ ငါ့ခမည်းတော် ဘယ့်နှယ်နေသလဲလို့ မေးပါတယ်။ အဲဒီအခါ အမတ်များက အရှင့် ခမည်းတော်ဟာ စကြိုလျှောက်ခြင်းဖြင့် မျှတနေပါတယ်။ ရှေးကထက်တောင် ပိုပြီးပြည့်ဖိုး တင့်တယ်နေပါသေးတယ် လို့ လျှောက်ကြတယ်။

ဒီတော့ အဇာတသတ်မင်းက စကြိုမလျှောက်နိုင်အောင် ကြံစည်ပြီးတော့ ခေါင်းရိပ်သမား ဆတ္တာသည်တွေကို စေလွှတ်လိုက်ပါတယ်။ ငါ့ခမည်းတော်ရဲ့ ခြေဖဝါးတွေကို သင်ဇုန်းစားနဲ့ ခွဲပြီး ဆီဆား သိပ်ပြီး မီးမြှိုက်ကြလေလို့ အမိန့် ပေးပြီး စေလွှတ်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအမိန့်အတိုင်း ဆတ္တာသည်တွေက မင်းကြီး၏ ခြေဖဝါးများကို သင်ဇုန်းနဲ့ အမွှာအမွှာ လှီးခွဲပြီး ဆီနဲ့ဆားတွေ သိပ်ပြီး မီးမြှိုက်ကြပါတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့မှ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး နတ်ရွာစံသွားရှာပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုမှာ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးဟာ အစာအာဟာရ မသုံးဆောင်ရပေမဲ့ စကြိုလျှောက်ပြီး တရားနှလုံးသွင်းနေတာနဲ့ ဓမ္မပီတိဖြင့် မျှတပြီး နေနိုင်တယ်ဆိုတာ အထူးမှတ်ဖို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုမှတ်နေယင် ထိုင်နေရင်းလဲ ချမ်းသာတယ်၊ စကြိုလျှောက်ရင်းလဲ ချမ်းသာတယ်။ လဲလျောင်း နေရင်းလဲ ချမ်းသာတယ်။ ရှုမှတ်မှု ဘာဝနာကို ချမထားဘဲ အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်နေနိုင်လို့ရှိယင် အမြဲတမ်း ချမ်းသာနေပါတယ်။ တချို့က ထိုင်နေတုန်းသာ ရှုမှတ် ရှိပြီးတော့ ထသွားတဲ့အခါ ရှုမှတ်မရှိပဲ ဘာဝနာလက်မဲ့ ဖြစ်နေကြတယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့

သမာဓိက ကျနေလို့ ဒီဓမ္မပီတိကို မရနိုင်ဘဲလဲ ရှိတတ်တယ်။ ရတောင် ထသွားတဲ့အခါ မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အမြဲတမ်း ချမ်းသာကို မရနိုင်ဘူး။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒခံ ယောဂီတွေမှာတော့ ထိုင်ရင်းရော ရပ်ရင်းရော သွားရင်းရော လဲလျောင်းရင်းရော နေရာတကာမှာ ရှုမှတ်မှုကိုမချဘဲ အမြဲရှုမှတ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိဉာဏ်အား ကောင်းပြီး အမြဲတမ်း ဝိပဿနာချမ်းသာကို ရနေကြတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဣရိယာ ပုထံ ၄-ပါး လုံးမှာ ဓမ္မပီတိကို အမြဲတမ်းရပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာနေတဲ့ မဟာကပ္ပိနမထေရ် ဝတ္ထုကို ပြောချင်တယ်။

မဟာကပ္ပိနမထေရ်နှင့် အနောဇာထေရီ
(၇)

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလတုန်းက မဟာကပ္ပိနထေရ်နှင့် အနောဇာထေရီတို့ဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်။ သူတို့ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာတသိန်းထက်က ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ဆုထူးကို ပန်ဆင်လာခဲ့ကြတယ်။ တခုသော ဘဝမှာ ယက္ကန်းသည် ရွာမှာ ယက္ကန်းသည် မျိုးထဲဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီရွာမှာ ယက္ကန်းသည် အကြီးအမှူး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ရွာသူကြီး ဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီရွာမှာ ယက္ကန်းအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးကြတဲ့ ယက္ကန်းသည် အိမ်ပေါင်း တထောင် ရှိပါတယ်။ တနေ့သော အခါမှာ ဟိမဝန္တာမှ တထောင်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တွေဟာ မိုးဦးကာလမှာ ဝါကပ်နေရန်အတွက် ဗာရာဏသီမြို့သို့ ကြွလာကြတယ်။ အဲဒီဗာရာဏသီမင်းထံ ဝါဆိုကျောင်းကလေးများ ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် လုပ်အားပေးဘို့ အလှူခံကြ တယ်။ ဗာရာဏသီမင်းက ကိစ္စများနေလို့ လုပ်အားပေးလှူရန် မစွမ်းနိုင်သေးကြောင်း၊ နက်ဖြန်ခါ လယ်ထွန်မင်္ဂလာကိစ္စက အရေးကြီးနေလို့ သန်ဘက်ခါ ၃-ရက်မြောက် နေ့ကျမှ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အကြောင်းကို ပြန်ကြားလိုက်တဲ့အခါ လုပ်အား ပေးရန် အလှူခံကြတဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများဟာ မြို့ထဲမှ ပြန်ထွက်လာကြပါတယ်။

ဒီအချိန်အခါမှာ အနောဇာအလောင်း ယက္ကန်းသည်ရွာက ရွာသူကြီးကတော်က အဲဒီအရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေကို မေးမြန်း လျှောက်ထားပြီး မင်းက မဆောင်ရွက်နိုင်သေးတဲ့အကြောင်းသိရတော့ သူက ဒီလိုပင့်လျှောက်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စအတွက်တော့ ဘုရား စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမရှိကြပါနဲ့။ တပည့်တော်မက ဒီတာဝန်ကို ယူပါတယ်။ တပည့်တော်မတို့ ရွာက အိမ်ခြေတထောင်ရှိ ပါတယ်။ တအိမ်လျှင် တပါးအတွက် ကျောင်းဆောက်ပြီး နေ့စဉ် ဆွမ်းလဲ ကပ်လှူနိုင်ပါတယ်။ တပည့်တော်မ၏ ပင့်လျှောက် ချက်ကို လက်ခံတော်မူကြပါလို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ အဲဒီလိုပင့်ဘိတ်ခဲ့ပြီးတော့ အနောဇာအလောင်း အဲဒီရွာသူကြီးကတော် ဟာ သူ့ရွာကို ပြန်သွားပြီး ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတထောင်ကို ပင့်လာခဲ့တဲ့အကြောင်း ရွာက အမျိုးသမီးတွေကို ပြောပြတယ်။ အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ နေထိုင်စရာ နေရာများကိုလဲ စီမံတယ်။ ယာဂုဆွမ်းများကိုလဲ ချက်ပြုတ်စေတယ်။

နောက်တနေ့ နံနက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်တွေ ကြွလာတဲ့အခါမှာ သူက အဲဒီရွာသူ အမျိုးသမီး တထောင်နှင့် တကွ မွန်မြတ်သော ဆွမ်းခဲဘွယ် ဘောဇဉ်တွေကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်း ကျွေးမွေးပြုစုပြီးတော့ ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးဘို့ ပင့်လျှောက်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ပင့်ပြီးတော့ တအိမ်လျှင် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တပါးအတွက် တာဝန်ယူပြီး ကျောင်းလဲ အသီးသီး ဆောက်လှူကြဘို့ ဆွမ်းဝတ်လဲပြုကြဘို့ ကျေညာလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကျေညာလိုက်တဲ့အတိုင်း အဲဒီရွာက လူတွေဟာ စုပေါင်းပြီး ကျောင်းတထောင် ဆောက်ပြီး လှူကြပါတယ်။ ကျောင်းတွေကတော့ ကျောင်းကြီးတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ တပါးနေလောက်ရုံ သစ်ရွက် ဓနိ သက်ကယ်မိုးကျောင်းကလေးတွေပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ပဏ္ဏသာလာ-သစ်ရွက်မိုး ကာတဲ့ ကျောင်းများလို့ ဆိုထားပါတယ်။ ကိုယ့်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးတဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမြတ်ကိုလဲ အသီးအသီး ဆွမ်းကပ်လှူကြပါတယ်။ အဲဒီမှာ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေဟာ ကပ်လှူတဲ့ဆွမ်းကိုဘုဉ်းပေးပြီး တရားနှလုံးသွင်းခြင်း သမာပတ် ဝင်စားခြင်းဖြင့် သီတင်းသုံးတော်မူကြပါတယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေအား ကုသိုလ်ပွားကြောင်း တရားကိုလဲ ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ဟောကြားကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ကျင့်နိုင်လောက်တဲ့ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတရား ကိုတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများက မဟောနိုင်ကြဘူး။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားနှင့် ဘုရားတပည့်များကသာ ဟောနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အဲဒီမှာ မဟာကပ္ပိနထေရ် အလောင်း အမျိုးသားကြီးနှင့် အနောဇာအလောင်း အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးရိတဲ့ အိမ်ပေါင်း တထောင်က ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့အား စုပေါင်းပြီး ကျောင်းပေါင်း တထောင် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းကြသလိုဘဲ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးက ကြီးမှူးပြီး ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းတွေ အိမ်ပေါင်းတထောင်ကျော်က စုပေါင်းပြီး အင်မတန် ကြီးကျယ်ခန်းနားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ပြီး လှူဒါန်းကြတာဟာ အင်မတန် အဆင်ပြေပါ တယ်။ အဆင့်အတန်းလဲ အင်မတန်မြင့်ပါတယ်။ ဒီကျောင်းတော်ကြီးကို ဘယ်လိုအသုံးပြုသွားမလဲဆိုယင် ဒီကျောင်းတော်ကြီး ပေါ်မှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှူးရိတဲ့ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေဟာ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သီတင်းသုံး နေထိုင်ပြီး တရားလဲ နှလုံးသွင်း အားထုတ်ကြမယ်။ သဒ္ဓါပွားကြောင်း ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း တရားတွေကိုလဲ ဟောကြားကြ မယ်။ မဂ်ဝင်ဖိုလ်ရောက် နိဗ္ဗာန်ပေါက်ကျင့်ဘို့ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းတရားတွေလဲ ဟောကြားတော်မူကြမယ်။ အသုံးကအင်မတန်

ကောင်းပါတယ်။ အဆင့်အတန်းလဲမြင့်ပါတယ်။ ယက္ခန်းသည်တထောင်က လှူတဲ့ သစ်ရွက်အမိုးအကာ ကျောင်းကလေးတွေ ထက် အဆင့်အတန်းက အများကြီးမြင့်နေပါတယ်။ ဒါဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာကောင်းပါတယ်။

အဲဒီယက္ခန်းသည် အိမ်ထောင်စု တထောင်ဟာ အဲဒီဘဝက အသက်တမ်းကုန်လို့ စုတေကြတဲ့အခါ နတ်ပြည်လောက မှာ တပေါင်းတစုတည်း ဂဏနတ်သား နတ်သမီးတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ လူ့ပြည်က ရွာကြီးတရွာ နတ်ပြည်ကို ရွှေလာသလို ဘဲ တစုတဝေးတည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ အင်မတန် ပျော်စရာကောင်းမှာပေါ့။ အဲဒီနတ်သား နတ်သမီးတွေဟာ ကဿပဘုရား လက်ထက်ကျတော့ ဗာရာဏသီပြည်မှာ သေဋ္ဌေးသူကြွယ်မျိုးမှာ ဖြစ်ကြတယ်။ တနေ့သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ကျောင်းတော်သို့ တရားနာသွားကြတယ်။ အဲဒီအခါ မိုးကြီးက သည်းထန်စွာ ရုတ်တရက်ရွာတယ်။ ကိုယ့်ကျောင်းရှိတဲ့သူတွေ က ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မိမိတို့ကျောင်းသို့ဝင်ပြီး မိုးခိုကြတယ်။ မဟာကပ္ပိနအလောင်းအမှူးရှိတဲ့ အဲဒီအမျိုးသား တထောင် အမျိုးသမီး တထောင်မှာတော့ မိမိတို့က ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းထားတဲ့ ကျောင်းကလဲမရှိ၊ ကျောင်းကိုအရောက်အပေါက်က နည်းတော့ အသိအကျွမ်းကလဲ မရှိတဲ့အတွက် အကုန်လုံး မိုးထဲမှာ အစိုခံကြရတယ်။

ဒါကြောင့်သူတို့ဟာ အရပ်ထဲပြန်ရောက်တဲ့အခါ စည်းဝေးပြီးတိုင်ပင်ကြတယ်။ အဲဒီအခါ မဟာကပ္ပိနထေရ်အလောင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးက မိတ်ဆွေတို့ ဒီကနေ့ ငါတို့ မိုးစိုရွဲခံရတာဟာ အလွန်ရှက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ငါတို့မှာ ကျောင်းတိုက်ထဲ၌ အသိအကျွမ်း မရှိတဲ့အတွက် ဒီလို မိုးစိုခံရတာဘဲ၊ ဒီတော့ ငါတို့ဟာ ကျောင်းတိုက်ဆောက်လုပ်ပြီး လှူကြူစို့ရဲ့၊ အလှူငွေ ထည့်ဝင်ကြပါလို့ ဆိုပြီးတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက အလှူငွေတထောင် ထည့်ဝင်ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ အမျိုးသားတွေက ငါးရာစီ လှူကြူ ပါတယ်။ ငါးရာပေါင်း တထောင်ဆိုတော့ ငါးသိန်းရပါတယ်။ အမျိုးသမီးတထောင်ကလဲ ၂၅၀ စီ လှူကြူပါတယ်။ သူတို့ကလဲ စုပေါင်းလိုက်ယင် နှစ်သိန်း ငါးသောင်း ရပါတယ်။ အားလုံးစုပေါင်းလိုက်ယင် ခုနစ်သိန်းကျော်ရပါတယ်။ အဲဒီငွေ ခုနစ်သိန်း ကျော်နဲ့ ကျောင်းတိုက်ကြီးတခု ဆောက်လုပ်ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ မလုံလောက်သေးတဲ့အတွက် နောက်ထပ်လဲ တဝက်စီထပ်ပြီး လှူကြူရပါသေးတယ်။ အဲဒီလို ကျောင်းတိုက်ကြီး ဆောက်လုပ်ပြီးတဲ့အခါ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်အား အလှူကြီးပေး လှူပြီး ကျောင်းရေစက်ချ လှူဒါန်းကြပါတယ်။ ယခု မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီး စုပေါင်းပြီး ဆောက်လုပ်တာ၊ ခမ်းခမ်း နားနားရေစက်ချပွဲကြီး ကျင်းပတာများနဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ အင်မတန် အားရဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။

အဲဒီ မဟာကပ္ပိနအလောင်းအမှူးရှိတဲ့ အမျိုးသားအမျိုးသမီး အိမ်ထောင်စုတထောင်ဟာ အဲဒီဘဝက သေဆုံးကြတဲ့ အခါ အဲဒီကျောင်းအလှူဒါန စသည်ကြောင့် နတ်ပြည်လောက ပြန်ရောက်သွားကြတယ်။ ကောင်းမှုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ သိပ်နေ ရာကျတာဘဲ။ အဲဒီ အမျိုးသားအမျိုးသမီးတွေဟာ အလျင်ကလဲ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေကို ကျောင်း သင်္ကန်း ဆွမ်း ဆေးပစ္စည်း လေးပါးလှူခဲ့လို့ နတ်ပြည်လောကမှာ တစုတဝေးကြီး တပျော်တပါးကြီး ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။ အဲဒီကတဖန် ကဿပဘုရား လက်ထက်ကျတော့လဲ လူ့ပြည်မှာ သေဋ္ဌေးသူကြွယ်မျိုးတွေမှာ တစုတဝေးကြီး ဖြစ်ကြပြန်တယ်။ အဲဒီဘဝက ကျောင်း ဆောက်ပြီး လှူဒါန်းကြပြန်တော့ တဖန်နတ်ပြည်လောကကို တစုတဝေးကြီး ပြန်ရောက်သွားကြပြန်တယ်။ ယခု ဂေါတမ ဘုရား လက်ထက်ကျပြန်တော့ မဒ္ဒတိုင်းပြည်မှာ ဟိုတုန်းက ကျောင်းဒကာ အကြီးအမှူးက မဟာကပ္ပိနမင်းကြီး ဖြစ်လာတယ်။ သူ့ဇနီး ကျောင်းအမကြီးကလဲ အနောဇာဒေဝီဆိုတဲ့ သူ့မိဖုရားကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ကျန်တဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေက မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးရဲ့ အခြံအရံ အမတ်မင်းတွေ အမတ်မင်းကတော်တွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ သူတို့ ဖြစ်ပုံဟာ ပျော်စရာကြီးပါ ဘဲ။ ဒီလူ ပျော်စရာ ဖြစ်ရတာလဲ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ရှိနေလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဖြစ်ပုံမျိုးကို ရည်ပြီးတော့--

ဣဓ နန္ဒတိ ပေစ္စ နန္ဒတိ၊ ကတပုညော ဥဘယတ္ထ နန္ဒတိ၊
ပုညံ မေ ကတန္တိ နန္ဒတိ၊ ဘိယျော နန္ဒတိ သုဂတိံ ဂတော-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ကတပုညော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဒါန အစရှိသော ကောင်းမှုရှိသောသူသည်။ ဣဓ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း။ နန္ဒတိ၊ နှစ်သိမ့်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ရ၏။ ပေစ္စ၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်း။ နန္ဒတိ၊ နှစ်သိမ့်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ရ၏။ ဥဘယတ္ထ၊ မျက်မှောက်တမလွန် နှစ်ပါးလုံး၌။ နန္ဒတိ၊ နှစ်သိမ့်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ရ၏။ ဣဓ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌။ မေ၊ ငါသည်။ ပုညံ၊ လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ရကြောင်း ဖြစ်သော ကောင်းမှုကို။ ကတန္တိ၊ ပြုရပါပေပြီဟု ဆင်ခြင်လျက်။ နန္ဒတိ၊ နှစ်သိမ့်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်ရ၏။ ပေစ္စ၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌။ သုဂတိံ ဂတော၊ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ နန္ဒတိ၊ နတ်စည်းစိမ် လူ့စည်းစိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ခံစားလျက် အားပါးတရ နှစ်သိမ့်ပျော်ရွှင်ရလေတော့သတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ဝိသာခါကျောင်းအမကြီး (၈)

အဲဒီမှာ မျက်မှောက်ဘဝတွင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ဆင်ခြင်ပြီး ပျော်ရတယ် ဆိုတာဟာ ဒါနကုသိုလ် ဆင်ခြင်ပြီး ပျော်ရတာလဲ ရှိတယ်။ သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ဆင်ခြင်ပြီး ပျော်ရတာလဲ ရှိတယ်။ ဒါန ကုသိုလ် ဆင်ခြင်တာဟာ စာဂါနုဿတိနှင့် ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီး စာဂါနုဿတိနဲ့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပီတိတွေဖြစ်ပြီး သတိ သမာဓိ ပညာ ပွားများပုံကို ဒီနေရာမှာ ထည့်သွင်းပြီး ပြောချင်ပါတယ်။

တခါက ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ သံဃာအား မိုးရေခဲ ရေသနပ်လှူရန်၊ အာဂန္တု ဆွမ်းလှူရန်၊ ခရီးသွားဆွမ်းလှူရန်၊ ဂိလာနဆွမ်းလှူရန် စသည်ဖြင့် အလှူပစ္စည်း ရှစ်မျိုးကို အမြဲတမ်းလှူရန် ခွင့်တောင်းပါတယ်။ ဘယ်လိုအကျိုးကို မြှော်လင့်ပြီး လှူလိုပါသလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော်မူတဲ့အခါ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါက ဒီလိုလျှောက်ထားပါတယ်။ သီတင်းဝါလ ကျွတ်တဲ့အခါ အရပ်လေးမျက်နှာ နယ်အရပ်ရပ်က ရဟန်းတော်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး ဓမ္မပူဇော်ပြီး ပူဇော်ကန်တော့ကြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို လာရောက်တဲ့ ရဟန်းတော်ထဲက ပုံလွန်တော်မူတဲ့ ရဟန်းတော်ကိုအကြောင်းပြုပြီး မေးမြန်းလျှောက်ထားတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက “မည်သည့် ရဟန်းဟာ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်၊ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်”စသည်ဖြင့် ပြောကြားတော်မူပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါမှာ တပည့်တော်မက အဲဒီ သောတာပန်သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါလှူထားတဲ့ မိုးရေခဲ ရေသနပ် အာဂန္တုဆွမ်း အစရှိတဲ့ တမျိုးမျိုးတော့ သုံးဆောင်ဘူးမှာဘဲ။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို လှူရပေပြီလို့ အာရုံပြုပြီး တပည့်တော်မမှာ ဝမ်းမြောက်ပြီး ပီတိ ဖြစ်ရပါလိမ့်မယ်။ ပီတိဖြစ်တော့ ပဿဒ္ဓိ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ပဿဒ္ဓိ ဖြစ်တော့ ချမ်းသာသုခ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သုခ ဖြစ်တော့ သမာဓိ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တာဟာ အထက်မဂ်ဖိုလ် ဉာဏ်များကို ရာဘုံ ဣန္ဒြေ ဗိုလ်ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင်တို့ကို ပွားစေခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ဘာဝနာ ဖြစ်မည့်အရေးကို မြှော်တွေးပြီး အလှူပစ္စည်းရှစ်မျိုးကို အမြဲတမ်း လှူလိုပါတယ်လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ စာဂါနုဿတိဖြင့် အထက်မဂ်ဖိုလ်အတွက် ဘာဝနာပွားပုံပါဘဲ။

ယခု ဒီသာသနာရိပ်သာ ဌာနကြီးမှာလဲ အရပ်ရပ်အနယ်နယ်မှ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တပည့်ယောဂီတွေဟာ နှစ်ပတ်လည်အနေဖြင့် ပူဇော်ဘို့ ဩဝါဒခံယူဘို့ လာရောက်ကြတယ်။ အရပ်ရပ် အနယ်နယ်က ရိပ်သာတွေမှာ ယောဂီပေါင်း မည်မျှရှိတယ်၊ မည်မျှတိုးတက်တယ် စသည်ဖြင့် ယောဂီစာရင်းတွေကိုဖတ်ပြတော့ အဲဒီစာရင်းအရ ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးနှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာ အခြားအဖွဲ့တွေ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ငါတို့၏ အထောက်အပံ့ကို ခံယူပြီး ဒါလောက်များပြားတဲ့ ယောဂီတွေ တရားစစ်တရားမှန်ကို အားထုတ်ကြရပေတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဝိပဿနာဉာဏ် ပြည့်စုံလို့ ဉာဏ်စဉ်တရားကို နာရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ များစွာရှိပေလိမ့်မယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေကို ငါတို့ ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းရပါပေတယ်လို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပြီး ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးလို စာဂါနုဿတိကို ပွားများနိုင်ကြပါတယ်။ ဒါဟာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အခွင့်အရေးကြီးဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလို နှစ်ပတ်လည် ဩဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲကြီး ကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီးကို ခမ်းခမ်းနားနား ကျင်းပတာဟာ အင်မတန် အကျိုးများပါတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

ကဲ-မဟာကပ္ပိနအကြောင်း ပြန်ဆက်ကြဦးစို့။ မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးနှင့် သူ့နောက်ပါ အမတ်တထောင်ဟာတနေ့သော အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး တရားနာရင်း သောတာပတ္တိဖိုလ် ရောက်ပြီး သောတာပန် ဖြစ်ကြပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပန်ကြလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဧဟိဘိက္ခုခေါ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါတယ်။ အနောဇာဒေဝီနှင့် အမတ်ကတော် တထောင်ဟာလဲ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်လာကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့တရားကို နာရင်း သူတို့လဲ သောတာပန် ဖြစ်ကြတယ်။ အရှင်မဟာကပ္ပိနနှင့် ရဟန်းတထောင်ကတော့ အဲဒီ ဒုတိယအကြိမ် တရားနာရတဲ့အခါ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြတယ်။ အနောဇာဒေဝီနှင့် အမတ်ကတော် တထောင်ကတော့ ဘိက္ခုနီ ပြုလုပ်ပြီး တရားအား ထုတ်ကြသဖြင့် နောက်ကာလမှာ ရဟန္တာမတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီကနောက် မဟာကပ္ပိနမထေရ်ဟာ နေ့သန့်စင်ရာမှာ ဖြစ်စေ၊ ညဉ့်သန့်စင်ရာမှာ ဖြစ်စေ ဓမ္မပီတိတွေ ဖြစ်ပြီး ဝမ်းမြောက်တဲ့အတွက် အဟောသုခံ အဟောသုခံ-ဩဝါဒချမ်းသာပါပေစွ၊ ချမ်းသာပါပေစွ-လို့ ဥဒါန်းကျူးလေ့ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို ပုထုဇော်ရဟန်းတွေက အထင်လွဲပြီး မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြပါတယ်။ အရှင်ကပ္ပိနမထေရ်ဟာ ရှေးက ခံစားခဲ့တဲ့ မင်းစည်းစိမ်တွေ ပြန်လည်အောက်မေ့ပြီး ဩဝါဒချမ်းသာပါပေစွ၊ ချမ်းသာပါပေစွ-လို့ ဒီလို ရွက်ဆိုနေပါတယ်လို့ လျှောက်ထားကြတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလို အထင်လွဲနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သံသယကင်းရှင်းသွားအောင် အရှင်မဟာကပ္ပိနကိုခေါ်ပြီး မေးမြန်းတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့အရှင်မဟာကပ္ပိနမထေရ်က တပည့်တော်မှာ မင်းစည်းစိမ်၌ အစွဲအလမ်းရှိတယ် မရှိဘူးဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား အသိပင် ဖြစ်ပါသည်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားပါတယ်။

အရှင်မဟာကပ္ပိနရဲ့ ဖြစ်ပုံအမှန်ကတော့ သာကီဝင်မင်းအဖြစ်မှ ရဟန်းပြုလာတဲ့ အရှင်ဘဒ္ဒိယရဲ့ ဖြစ်ပုံမျိုးပါဘဲ။ သူ့မှာ မင်းအဖြစ်နှင့် နေ့စဉ်တုန်းက ပြည်နီးချင်းမင်းတွေက ထီးနန်းကို လုယက်မှာလဲ စိုးရိမ်ရတယ်။ လက်အောက်လူတွေ ထဲက လုပ်ကြံမှာလဲ စိုးရိမ်ရတယ်။ ဒါကြောင့် မင်းစည်းစိမ် ခံစားနေရတယ်ဆိုပေမဲ့ စိတ်မချစရာတွေက အများကြီးရှိနေပါတယ်။ ယခု ရဟန်းဖြစ်နေတော့ မိမိစည်းစိမ်ကို လုယက်မည့်သူရယ်လို့ မရှိနိုင်တော့ဘူး။ နေ့ရောညရော ဘယ်နေရာမှာမဆို စိတ်ချလက်ချနဲ့ နေနိုင်တယ်။ အဲဒါကိုလဲ သမဏသုခလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ရဟန်းမှာ အလိုလိုရနေတဲ့ ချမ်းသာပေါ့။ နောက်ပြီး တော့ မဟာကပ္ပိနမထေရ်မှာ ဈာန်သမာပတ်တွေ ဝင်စားပြီးတော့လဲ ပီတိ သုခတွေကို ရနေတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုပြီးတော့လဲ ပီတိသုခတွေကို ရနေတယ်။ ဖိုလ်ဝင်စားပြီးတော့လဲ ပီတိသုခတွေကို ရနေတယ်။ အဲဒီလို ပီတိသုခတွေကို ရည်ပြီးတော့ ချမ်းသာပါပေစွ၊ ချမ်းသာပါပေစွလို့ ဥဒါန်းကျူးနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားအသိပင် ဖြစ်ပါတယ်လို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သိတော်မူပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်း ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူပါတယ်။ “ရဟန်းတို့ ငါသားတော် ကပ္ပိနသည် ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ မင်းစည်းစိမ်ချမ်းသာကို အကြောင်းပြု၍ ဥဒါန်းကျူးသည်မဟုတ်ပေ။ ဓမ္မပီတိ ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းပြု၍ ဥဒါန်းကျူးပေသည်” ဟု မိန့်တော်မူပြီးတော့ ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ဓမ္မပီတိ သုခံ သေတိ၊ ဝိပဿန္ဓေန စေတသာ။
 အရိယပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မေ၊ သဒါ ရမတိ ပဏ္ဍိတော။

ဓမ္မပီတိ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိသောအားဖြင့် တရားကို သောက်သုံးသောသူသည်။ (ဒါက အဋ္ဌကထာမှာ ပြထားတဲ့ အနက် ဖြစ်ပါတယ်။ သစ္စာလေးပါးသိယင် လောကုတ္တရာတရားကို သောက်သည် မည်ပါတယ်။ သိတာကိုဘဲ သောက်တယ် ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလိုသိယင် ပီတိကလဲ ဖြစ်တော့တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့်၊ ဓမ္မပီတိ၊ တရားနှင့်စပ်၍ဖြစ်သော ပီတိရှိသော သူသည်-ဆိုတဲ့ ဒီအနက်လဲ သင့်လျော်ပါတယ်။) ဓမ္မပီတိ၊ တရားနှင့်စပ်၍ ဖြစ်သော ပီတိရှိသောသူသည်။ သုခံ၊ ချမ်းချမ်း သာသာ။ သေတိ၊ လျောင်းထိုင်ရပ်သွား လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်တို့ဖြင့် မျှတစွာနေရ၏။ အရိယပ္ပဝေဒိတေ၊ ဘုရားအစ ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတော်မြတ်၌။ ဝိပဿန္ဓေန၊ ကြည်လင် သန့်ရှင်းသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ ကျိုးကြောင်းမြင်သိ ပညာရှိသည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ရမတိ၊ မွေ့လျော် နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်ရလေသတည်း။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ကဲ တခေါက်လောက် ဆိုကြပါဦး။

ချမ်းသာပျော်ရွှင်၊ နေလိုလျှင်၊ ရှုမြင် ဘာဝနာ။
 လျောင်း ထိုင် ရပ် သွား၊ ဤလေးပါး၊ ရှုပွား ဘာဝနာ။
 ဘာဝနာရှုလျှင်၊ စိတ်ကြည်လင်၊ ပျော်ရွှင် လွန်ကျန်းမာ။

အဲဒီအခွင့်အရေးဟာ လူတိုင်းလူတိုင်း ရပါတယ်။ ဘယ်သူသာ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်ရတယ်၊ ငါတို့တော့ ဝမ်းမမြောက် ရ၊ မပျော်ရွှင်ရဘူးလို့ ဒီလို ခွဲခြားခြင်း မရှိပါဘူး။ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း တရားအားထုတ်ယင် ဒီဓမ္မပီတိ ကလေးတွေကို ရပြီး ဝမ်းမြောက်ရ ပျော်ရွှင်ရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အထူးသတိပြုစရာကတော့ တရားနည်းလမ်းမှန်ဘို့၊ မရပ်မနားဘဲ မပြတ် အားထုတ်ဘို့ အဲဒါကို အထူး သတိပြုရမယ်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ညွှန်ပြထားတဲ့အတိုင်း လျောင်း ထိုင် ရပ် သွား ဣရိယာပုထ် လေးပါးလုံး နေ့ရော ညရော မပြတ်ရှုမှတ် အားထုတ်နေယင် ဝမ်းမြောက်တဲ့ ဒီဓမ္မပီတိကို ရပါတယ်။ တချို့မှာ ၃-ရက်လောက် အတွင်းမှာ ဘဲ ရတယ်။ တချို့မှာ ခုနစ်ရက်လောက်အတွင်းမှာ ရတယ်။ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ယင် ခုနစ်ရက်အတွင်းလောက်ကတော့ ဒီဓမ္မပီတိကို ရတာကဘဲ များပါတယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ အရောင်အလင်းတွေကလဲပေါ်လို့ ပီတိသုခတွေကလဲ အလွန်အကဲဖြစ် လို့ အလွန် ဝမ်းမြောက်နေတတ်တယ်။ ဝမ်းမြောက်မှု လွန်မသွားအောင်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက ဖိနှိပ်ပြီး အတော် ဟောရ ပြောရပါတယ်။ တချို့ ဖိနှိပ်လို့ မရနိုင်လောက်အောင် အလွန်အကဲ ဝမ်းမြောက်ပြီး ချမ်းသာနေကြပါတယ်။ ရှေ့မတိုးချင်နေ ပါစေ၊ ဒီအတိုင်းဘဲ နေပါရစေလို့တောင် ပြောတတ်ကြပါတယ်။

ရိပ်သာရောက်ယောဂီများ (၉)

တချို့က လင်သေ၊ သားသေ၊ မယားသေ၊ စီးပွားပျက်လို့ ရူးမလိုလို သေမလိုလို အတိဒုက္ခရောက်နေရာက ကလျာဏ မိတ္တူဖြစ်တဲ့ မိတ်ဆွေက ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာရိပ်သာတွေ ခေါ်လာတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရောက်ခါစ တရက်နှစ်ရက် လောက်တော့ တမိုင်းမိုင်တတွေတွေနဲ့ သောကပရိဒေဝတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာပြောတဲ့အတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်လိုက် တော့ သုံးလေးရက် အတွင်းမှာ သောက ပရိဒေဝ စိတ်ဆင်းရဲတွေ သက်သာမှု ရသွားပါတယ်။ အဲဒီလို သက်သာမှုရလာတယ် ဆိုယင် တရားအပေါ်မှာ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတွေ ပွားလာတာဘဲ။ အဲဒီ သဒ္ဓါ ပွားသလောက် တိုးတက်ပြီး ကြိုးစားအားထုတ်လာ တယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်လိုက်တော့ ရှေ့ပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း နာမဂ္ဂပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် သမ္မသနဉာဏ် ဆိုတာတွေ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီး ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်လာတယ်။ ဒီဉာဏ်ကျတော့ ဒီပီတိသုခတွေက အလွန်အက် ဖြစ်တော့တာဘဲ။ အဲဒီအခါမှာ မူလက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ သောကပရိဒေဝဆိုတဲ့ ဆင်းရဲတွေဟာ ကင်းပျောက် ကုန်တယ်။ ရိပ်သာကို လိုက်ပို့တဲ့ မိတ်ဆွေကိုလဲ ကျေးဇူးတင်တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာတွေကိုလဲ သိပ်ကျေးဇူးတင်တာဘဲ။ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောလိုက် မဆုံးနိုင်အောင် ဖြစ်နေတတ်တယ်။

အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီး အားထုတ်သွားယင် ဘင်္ဂဉာဏ် ဘယဉာဏ် အာဒိနဝဉာဏ် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် မုဉ္ဇိတုကမ္ပတာဉာဏ် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ဆိုတာတွေကို အစဉ်အတိုင်း ရောက်ပြီးတော့ သင်္ခါရပက္ခာဉာဏ် ဆိုတာကို ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီကျမှ ဝိပဿနာချမ်းသာက သာပြီးကောင်းပါတယ်။ အကောင်းဆုံးလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ စိတ်ဆင်းရဲစရာ ပူပန်စရာတွေ ဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ အဲဒီဉာဏ်ရောက်ယင် ဆင်းရဲပူပန်ခြင်း လုံးဝကင်းပျောက်နေတယ်။ တချို့မှာ ရောဂါဝေဒနာဆိုတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေတောင် ပျောက်သွားသေးတယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီက နောက်ဆက်ပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေယင် အရိယာ မဂ်ဖိုလ်ကိုလဲ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဩဝါဒခံ ရိပ်သာဌာနတွေမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေကိုယ်တိုင်ကလဲ သောတာပန် အရိယာ ရဟန္တာ ဆိုတဲ့အမည်ကို ပြောဆိုဝန်ခံခြင်း မရှိစေရဘူး။ တပည့်ယောဂီတွေကိုလဲ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး အရိယာဖြစ်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပြောဆိုဆုံးဖြတ်ခြင်း ကျေညာခြင်းမရှိစေရဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံ မဂ်ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်များ ဖြစ်ပုံကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့်သာ ဟောပြောရပါတယ်။ အဲဒီလိုဟောတဲ့ ဉာဏ်စဉ်တရားကိုနားပြီး တပည့် ယောဂီ ကိုယ်တိုင်ဘဲ သူ့ဉာဏ်အဆင့်ကို သိစေရ ဆုံးဖြတ်စေရပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ ဓမ္မာဒါသတရားတော်နှင့် ညီညွတ်ပြီး အလွန်သင့်မြတ်လျော်ကန်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ တချို့က အထင်ကြီးပြီး ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလို့ အထင်ရောက် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ တဦးတလေ ပေါ်လာတတ်ပါသေးတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ဗဟုသုတ မပြည့်ဝတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အထင်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အထင်ကြီးလောက်တဲ့ အတွေ့ကောင်းကလေးများလဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋိပတ်အစဉ် ဒေသနာအစဉ်နဲ့ညှိပြီး ထင်တိုင်းမပြောဘို့ အရာရာမှာဆင်ခြင်ဘို့ သတိပေး ဆုံးမထားတဲ့အတွက် အရှုပ်အထွေးမရှိဘဲ ပြေလည်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒခံ ဌာနတွေမှာ သောတာပန် လူထွက် ရဟန္တာလူထွက်ဆိုတာမျိုးတွေ မပေါ်ပေါက်ဘူး။ ဒါလဲ ဂုဏ်ယူစရာ ဝမ်းမြောက်စရာ အချက်တစ်ခုပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒခံ တပည့်တွေဟာ ဉာဏ်စဉ်တရားနားပြီးလို့ တရား ပြည့်စုံပြီဆိုပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းချပြီး စိတ်ချလက်ချနဲ့ နားနေကြသလားဆိုယင် ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ တတ်နိုင်သမျှ အချိန်ရသမျှ ဆက်လက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ် နေကြရပါတယ်။ အဲဒါဟာလဲ အင်မတန် သဘာဝကျပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ဘဝပြောင်းပြီး ဖြစ်လာတဲ့ ဇနဝသဘနတ်မင်းက မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလို လျှောက်ပါတယ်။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး။ အဝိနိပါတော၊ အပါယ် သို့ကျရောက်ခြင်းမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ အဝိနိပါတံ၊ အပါယ် မကျနိုင်ကြောင်း ဖြစ်သော တရားကို။ သဗ္ဗာနာမိ၊ သိပါသည် ဘုရားတဲ့။ (သူက သောတာပန် ဖြစ်နေလို့ အပါယ်လေးပါးတော့ မကျနိုင်တော့ဘူးဆိုတာ သိပါတယ်လို့ လျှောက်ထားပါ တယ်။) ပန၊ ထိုသို့ အပါယ်မကျနိုင်သော်လဲ။ မေ၊ တပည့်တော်မှာ။ သကဒါမိတာယ၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ အာသာ စ၊ မြော်လင့်၍ အားထုတ်နေခြင်းသည်ကား။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာ တည်ရှိနေပါသည် အရှင်ဘုရားတဲ့။

အဲဒါဟာ ဇနဝသဘ နတ်မင်းက သောတာပန် ဖြစ်နေပေမဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို မရပ်နားပဲ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ဘို့ ဆက်လက် အားထုတ်နေကြောင်း လျှောက်တဲ့စကားပါဘဲ။ ဒီပြင်လဲ သိကြားမင်းတို့ ဥပေါသထာ နတ်သမီးတို့ အစရှိတဲ့ သောတာပန်တွေလဲ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ဘို့ရာ မြော်လင့်ပြီး အားထုတ်နေကြကြောင်းများကို ပြောကြားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရားဆိုတာဟာ တထိုင်လောက်အားထုတ်ပြီး အားရနေရတာ နားနေရတာမဟုတ်ဘူး။ ခုနစ်ရက်လောက် ဆယ်ရက်လောက်

အားထုတ်ပြီးတော့ အားရနေရတာ နားနေရတာ မဟုတ်ဘူး။ သောတာပန်လောက်ဖြစ်ပြီ ဆိုတာနဲ့လဲ အားရနေရတာ နားနေရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ အနာဂါမ်ဖြစ်တောင် အားရပြီးနားမနေနဲ့၊ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဒီလိုတိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလဲ အဲဒီအတိုင်းဘဲ ခဏခဏ ဩဝါဒပေးတော်မူပါတယ်။ ဩဝါဒပေးတဲ့အတိုင်းဘဲ တပည့်ယောဂီတွေဟာ အချိန်အခွင့်ရတိုင်း ဆက်လက်ပြီး အားထုတ်နေကြပါတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေဟာ ယခုနှစ်ပတ်လည်ပွဲတော်ကြီးမှာ ဒီသာသနာရိပ်သာကို လာရောက်ပြီး မိမိတို့ ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ တရားတော်နဲ့ ဓမ္မပူဇော်ဖြင့် ပူဇော်ကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ သဘာဝကျပြီး အလွန်ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်ပါဠိတော် သာလသုတ်မှာ ကာယာနုပဿနာ ဝေဒနာနုပဿနာ စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို သာသနာသို့ ဝင်ရောက်လာကာစ ရဟန်းသစ်များလဲ မပြတ်အားထုတ်နေကြရတယ်။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ဆိုတဲ့ ကျင့်ဆဲသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မပြတ်အားထုတ်နေကြရတယ်။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို ပွားများအားထုတ်နေကြတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း ဟောထားပါတယ်။ အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်ယင် ဒီသတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာလုပ်ငန်းစဉ် တရားတော်ဟာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသည်တိုင်အောင် မပြတ်အားထုတ်နေမည့် တရားဖြစ်ကြောင်း သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဉာဏ်စဉ်တရား နာပြီးလို့ ကိုယ့်နေရာ ကိုယ်ပြန်သွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အချိန်အခွင့်ရသမျှ ဆက်ပြီး အားထုတ်သွားဘို့ မိန့်မှာတော်မူလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီလို မိန့်မှာလိုက်တဲ့အတိုင်း အချိန်အခွင့်ရသလောက် မပြတ်အားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဝမ်းမြောက်မှုဆိုတဲ့ ဒီဓမ္မပီတိကို အမြဲမပြတ်ရနေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဂုဏ်ကျေးဇူးတွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ညွှန်ပြတော်မူတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဂုဏ်တွေဟာ ချီးကျူးလို့ ပြောပြလို့ မကုန်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်က အရှင်အဿဇီကို အရိုအသေပြုသလို အရိုအသေ ပြုသင့်ပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတြာဟာ အရှင်အဿဇီဟောတဲ့ ဂါထာကိုနာကြားပြီး သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာဟာ ကျိန်းစက်တော့မယ်ဆိုယင် အရှင်အဿဇီရိရာ အရပ်ဆီကို ခေါင်းရင်းပြုပြီး ကျိန်းစက်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရှင်အဿဇီလဲ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ဟောတာဖြစ်တဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတြာဟာ အရင်းအကျဆုံးဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို သာပြီး အရိုအသေ ပြုပါတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ယခုနေအခါမှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ နည်းယူပြီး ဒီသတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ပွားများနည်းကို ဘယ်ဆရာကဟောဟော၊ ဘယ်ဆရာထံမှာဘဲ အားထုတ် အားထုတ်၊ အရင်းမူလအားဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးသာ မူလဆရာတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ည ဒီဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုသာ ပူဇော်ကြရမယ်။ ဘာနဲ့ ပူဇော်ကြမလဲဆိုရင် ပဋိပတ်အကျင့်နဲ့ ပူဇော်ကြရမယ်။ အဲဒီ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ် ဆိုတဲ့ အမြတ်ဆုံးအကျင့်ဖြင့် ပူဇော်ကြရအောင် ပြင်ပြီး ထိုင်ကြပါ။

**ကဲ-ပူဇော်ကြရအောင်
(၁၀)**

အမျိုးသားတွေက အမျိုးသားထိုင် တင်ပလွင်ခွေ ထိုင်ကြပါ။ အမျိုးသမီးတွေက အမျိုးသမီးထိုင် ထိုင်ပါ။ အမျိုးသားတွေက ခြေသလုံးပေါ် ဗယ်ဘက်လက်ကလေး ပက်လက်လှန်ပြီးတင်ပါ။ အဲဒီလက်ပေါ်မှာ ညာဘက်လက်ကို ထပ်ပြီးတင်ပါ။ လက်မထိပ်ချင်း တိုက်ထားပါ။ အမျိုးသမီးတွေက ဗယ်ဘက် ခူးပေါ်မှာ ဗယ်ဘက်လက်ကလေး မှောက်တင်ပါ။ ညာဘက် ခူးပေါ်မှာ ညာဘက်လက်ကလေး မှောက်တင်ပါ။ ဥရံ ကာယံ ပဏိဓာယ ဆိုတဲ့အတိုင်း အထက်ပိုင်း ကိုယ်ကို မတ်မတ် ဖြောင့်ထားပါ။ မျက်စိ မှိတ်ထားပါ။ ပရိမုခံ သတိ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဆိုတဲ့အတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံဆီကို စိတ်ညွတ်ထား။ ယခု ရှုရမှာက ဝမ်းပိုက်မှ လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောကာယကို ရှုရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ခေါင်းနဲ့နဲ့နဲ့၊ ဝမ်းပိုက်ဆီ အာရုံပြု၊ ဖောင်းတက်လာတဲ့အခါ ဖောင်းတယ်လို့ရှု၊ ပိန်ကျသွားတဲ့အခါ ပိန်တယ်လို့ရှု၊ ဖောင်းတဲ့အခါ ဖောင်းတဲ့အပေါ်မှာ စိတ်ကလေးက သိနေပါစေ၊ ပိန်တဲ့အခါ ပိန်တဲ့အပေါ်မှာ သိနေပါစေ၊ စိတ်ကို ဘယ်မှ မသွားစေနဲ့၊ သွားယင် အဲဒီစိတ်ကို ရှုလိုက်ပါ။ ပြီးယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်ရှုပါ။

ကဲ-တော်လောက်ပါပြီ။ အဲဒီ အကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ဖြင့် ပူဇော်ကြရအောင် လိုက်ဆိုကြ။

ဣမာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ၊ လောကုတ္တရာ တရား ကိုးပါးအားလျော်သော ဤရှုမှတ်မှု အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ပူဇော်၊ ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။ ဓမ္မံ၊ တရားတော်မြတ်ကို။ ပူဇော်၊ ပူဇော်ပါ၏အရှင်ဘုရား။ သံဃံ၊ သံဃာတော်မြတ်ကို။ ပူဇော်၊ ပူဇော်ပါ၏အရှင်ဘုရား။ အာစရိယံ၊ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို။ ပူဇော်၊ ပူဇော်ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဒီကနေ့တော့ ဒီ ချမ်းသာပျော်ရွှင် အစဉ်နေနိုင်ရေးတရားတော်ကို ဒီမျှနဲ့ အမျှပေးဝေပြီး နိဂုံးချုပ်ကြစို့။

အားလုံး ဒကာ ဒကာမ အပေါင်းတို့...ဘုန်းကြီးတို့ ပြုလုပ်ကြတဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်အပေါင်း၏ အဖို့ဘာကို အားလုံးကုန်သော နတ်အပေါင်းတို့အား၎င်း၊ အားလုံးကုန်သော ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား၎င်း၊ ဤနေရာ၌ တည်ရှိကြ ကုန်သော ဓမ္မမိတ်ဆွေ သူတော်စင်အပေါင်းတို့အား၎င်း၊ အားလုံးသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား၎င်း အမျှ အမျှ ပေးဝေပါ ကုန်၏။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ အမျှကြလျက် ချမ်းသာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ချမ်းသာပြေရွှင် အစဉ်နေ့နှိုင်းရေး တရားတော်

ပြီး၏။

ရန်ကုန်မြို့
မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက် ကျင်းပသော
အကြိုတရားပွဲ သုံးညတွင် ဒုတိယည ပဌမပိုင်း၌
ပဲခူးမြို့
သာသနာ့မဏ္ဍိုင် (ပါဠိတက္ကသိုလ်) ဆရာတော်
အရှင်ပညာဇောတ ဟောသော

တရားတော်

မင်္ဂလာစကားပလ္လင်
(၁)

တရားပွဲ ကျင်းပလာတဲ့ အကြောင်းကို မနေ့ညက တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်တော်မူသွားကြသော ရွှေဘိုအရှင်မုနိန္ဒ ဆရာတော်၊ မန္တလေး မောင်းထောင်ရိပ်သာ အရှင်ကုလိသဆရာတော်များက အပြည့်အစုံ မိန့်ဆို ရှင်းလင်းပြတော်မူကြပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဘုန်းကြီးက ထပ်ပြီး ပြောနေစရာလိုတော့မယ် မထင်ပါဘူးနော်။

ပြီးတော့ နောက်လာမယ့် ရွှေစေတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အချိန်များများ ဟောနိုင်အောင် ဆိုပြီးတော့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အမိန့်တော် ချမှတ်ချက်အရ ဘုန်းကြီးရဲ့ တာဝန်မှာ သီလပေးရော တရားဟောရန် နာရီ ဝက်လောက်သာ အချိန်ရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် နာရီဝက်အတွင်းကလေးမှာဘဲ နံနံစီ ပြောသင့် တိုက်တွန်းသင့်တာများကို တရားနာလာသော ယောဂီသူတော်စင် အပေါင်းတို့အား သတိပေးပြောဆို တိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

ကဲ တရားပွဲကို စကြစို့ရဲ့။

ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမုပ္ပန္နော၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ။
 ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ သုခိတာ ဟောန္တူ သာဓေါ။

လောကေ၊ သတ္တဩကာ သင်္ခါရာဟု သုံးဖြာသတ်မှတ်လောကဓာတ်ကြီး အတွင်း၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူငြား မြတ်ဘုရားသည်။ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ သုံးတိုက်ဗိုလ်ခြေ ဝေနေများစွာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့၏။ ဟိတာယ၊ လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာအကျိုး ပွားတိုးကြစေခြင်းငှါ။ သမုပ္ပန္နော၊ ကောင်းစွာမသွေ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်၍ လာပါပေသတည်း။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဤသို့ ထုတ်ပြန် ဟုတ်မှန်စွာ ဆိုရသောသစ္စာစကားကြောင့်။ သာဓေါ၊ တရားသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ ဤဌာနသို့ ညီညာဖျဖြူ စည်းဝေးရောက်လာကြကုန်သော သူတော်စင် အပေါင်းတို့ သည်။ သုခိတာ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဘယာမငြိ ကျန်းမာချမ်းသာခြင်း ရရှိကြကုန်သည်။ ဟောန္တူ၊ ဤနေ့ကစ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရ သည့် ဘဝတိုင်အောင် မုချမှန်စွာ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

လောကဓာတ်ကြီး အတွင်း၌ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်၍ လာတယ်လို့ ဆိုတာဟာ အားလုံး သော ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် သူတော်စင် အပေါင်းတို့၏ ကံကောင်းကြတို့၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာစီးပွား ထွန်းကားစေနိုင်ကြ တို့ ဖြစ်ပါပေတယ်။ ဒို့ ဘုရားသာသနာတော်ကြီး ဆိုတာဟာလဲ ဆရာတော်ဘုရားတွေ မိန့်နေတော်မူကြသည့်အတိုင်း လေး သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းအတွင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားပေါင်း နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူသာ ပွင့်တော်မူလာရသဖြင့် သာသနာတော်ခေတ် ပေါင်းလဲ ၂၈-မျိုးသာ ပွင့်ထွန်းလာနိုင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုရပါ့မယ်။

အဲဒီတော့ လေးသင်္ချေကို ဖယ်ထားပြီး ကျန်တသိန်းကိုဘဲ ၂၈-နဲ့ စားလိုက်ပါလျှင် ကမ္ဘာပေါင်း သုံးထောင်ကျော် လောက်မှ သာသနာတော်ခေတ်တခုသာ ထွန်းကား ပေါ်ပေါက်နိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား တဆူမျှလောက်သာ ပွင့်နိုင်ဖြစ်နိုင် ပါတယ်။ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားများ ပွင့်တော်မူလာကြတဲ့ အခါမှာလဲ မိမိတို့က သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့နိုင်ဦးမှ သာသနာ တော်ကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံရပြန်ယင်လဲဘဲ လူ့အဖြစ်ဆိုတဲ့ မနုဿဘာဝ လူ့ဘဝ လူ့ခန္ဓာကိုလဲရဦးမှ လူ့အဖြစ်ကို ရယင်လဲ သာသနာတော်ကို ကြည့်ညိုနိုင်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကို ရရှိဦးမှ သဒ္ဓါတရားကို ရရှိပြန်ယင်ကော မိမိတို့၏ သဒ္ဓါတရားအတိုင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ ဒါန-အလှူပေးမှု သီလ-ဆောက်တည် စောင့်ထိန်းမှု ဘာဝနာ-ပွားများ စီးဖြန်းမှု စတဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်ကျင့်ပွား ကြိုးစားမယုတ် အားထုတ်နိုင်ကြရုံမျှမက ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဟောဖော်

ညွှန်ပြ ဆိုဆုံးမတော်မူကြသည့်အတိုင်း ယခုဘဝမှာပင် မဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ ချမ်းသာထူး ချမ်းသာမြတ်ကို ရရှိခံစေနိုင်တဲ့ ဝိပဿနာအကျင့် တရားမြတ်တွေကိုလဲ ကြိုးစားရှုမှတ်နိုင်ကြဦးမှ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့ရကျိုး နပ်နိုင်ကြပေမယ်တဲ့။

ယခုအခါ စည်းဝေးရောက်လာကြတဲ့ ပရိသတ်များကတော့ သာသနာရိပ်သာထည်းမှာ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ သာသနာရိပ်သာနှင့် စပ်သွယ်လာကြတဲ့ အများအားဖြင့် ယောဂီသူတော်စင်များသာ ဖြစ်ကြသည့်အတွက်ကြောင့် ယခုပြောခဲ့ တဲ့ ဒါန သီလ သမထ ဝိပဿနာ အဖြာဖြာသော ကောင်းမှုကုသိုလ်အားလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံနေကြပါပြီလို့ ဘုန်းကြီးက ဝမ်းမြောက်အားရစရာ မင်္ဂလာစကားကို ပြောကြားရပါတယ်။

**ကမ္ဘာသုံးထောင်မှ ဘုရားတဆူ
(၂)**

အဲဒီလို ကမ္ဘာပေါင်း များစွာကြာမှ တကြိမ်တခါသာ ပွင့်ထွန်းလာတဲ့ သာသနာတော်မြတ်ကြီးနှင့် ကြုံတွေ့လာကြရ တဲ့ သူတော်စင် အပေါင်းများသည် သာသနာတော်အတွင်းမှာ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ပါရမီ ကောင်းမှု ကုသိုလ်များကို ပြုနိုင် ကြရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကမ္ဘာပေါင်း သုံးထောင်ကျော်လောက်မှ ဘုရားတဆူကျလောက်သာ ပွင့်နိုင်တယ်ဆိုတော့ ကျန်တဲ့ (နှစ်ထောင်ကိုးရာ ကိုးဆယ်နဲ့ ကိုး) ကမ္ဘာတွေမှာ ဘုရားမပွင့်နိုင်ကြဘူးပေါ့။ နို့ဘုရားမပွင့်ယင်ကော သတ္တဝါတွေ မရှိကြဘူးလား၊ လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ မရှိကြဘူးလားလို့ဆိုယင် ရှိကြတာပါဘဲ။ ရှိကြသော်လဲ အားလုံးသော လူတွေ ဟာ လူမှုရေးရာ လောကီကိစ္စတွေနဲ့သာ အချိန်ကုန်နေကြရပြီးတော့ တဖြေးဖြေး ကြီးရင့်ပျက်ပြုန်း သေဆုံး၍သာ သွားကြရပါ တယ်။ မိမိတို့အတွက် ဘဝသံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ထွက်မြောက်ရာ လောကုတ္တရာကောင်းမှု ကုသိုလ်တရားများကို ပါရမီရင့်ယော် အလောင်းတော်များမှအပ တခြားဘယ်သူမှ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း မရှိကြပါဘူးတဲ့။ အဲ ယခု အခါမှာတော့ ပြောဆိုခဲ့ တဲ့ အဖြစ်ဆိုးကြီးတွေက ကျော်လွန်ပြီးတော့ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့နေရတာဟာ အားလုံး အင်မတန် ကံကောင်းကြတာ ပါပဲ။

**သာသနာတော်နဲ့ တွေ့ကြုံရတဲ့အခါ
(၃)**

သာသနာတော်မြတ်ကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံရတာအခါမှာလဲ တွေ့ကြုံရကျိုးနပ်ကြရလေအောင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ် ကောင်းမှုများကို ပြုနိုင်ကြတို့ရန် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များအနေနဲ့ ခဲယဉ်းကြမည် ဖြစ်သော်လဲ ယခုစည်းဝေးရောက်လာကြတဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ သူတော်စင်အပေါင်းတွေကတော့ အားလုံးစုံအောင် ပြုလုပ်နေကြရသူများ ဖြစ်ကြသဖြင့် အားရ ရွှင်လန်း ဝမ်းပန်းတသာ ရှိကြတို့ပါဘဲ။

ပြီးတော့လဲ ယခုစံကျောင်းတော်သစ်ကြီးနှင့် စပ်ပြီးတော့ ကြီးငယ်ကိစ္စ အဝဝတွေကို ဆောင်ရွက်ကြရတယ်။ ခုနတုန်း က မင်္ဂလာဦးအောင်မြင် ကြော်ငြာသွားတဲ့ မေတ္တာရပ်ခံ စကားထဲမှာ တရက်ထဲလျှောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့်ပင် အားလုံးပြည့်စုံ သွားတဲ့ အတွက်ကြောင့် လျှာချင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင် မလျှာကြရဘူးလို့ ကြားရပါတယ်။

ဒါတင် မကသေးဘူး၊ ဘုန်းကြီးများ ခပ်စောစောကပင် ရောက်နေခြင်းဖြစ်ရာ စံကျောင်းတော်သစ်ကြီးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အင်ဂျင်နီယာတွေ ကာယဉာဏ အလုပ်သမားတွေရော မနားမနေ တနေ့လုံး တညလုံး မပြတ် အလုပ်တွေ လုပ်နေကြတာကို တွေ့ရ သိရပါတယ်။ အဲဒီလို ပြုလုပ်ကြရဒါဟာ ငါတို့သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံရတဲ့ အတွက်ကြောင့် အကျိုးရှိရာ အကျိုးရှိကြောင်း ကောင်းမြတ်တဲ့ အလုပ်တွေနဲ့ အချိန်ကုန်ကြရတာဘဲလို့ စဉ်းစားပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြတို့ပါဘဲ။

ထို့ပြင် သံသရာမှာ သတ္တဝါရယ်လို့ ဖြစ်လာကြရတဲ့ သူတွေမှာ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် မကင်းနိုင်ကြပါဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ရလာကြလို့ရှိယင်လဲ အဲဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အရာရာမှာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ကြရပြီး ကိစ္စအားလျော်စွာ အသုံးချရပါတယ်။ ဒီခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးကလဲ အဆိပ်ပင် အဆိပ်တုံးကြီးနဲ့ တူတဲ့အတွက်ကြောင့် မျက်စိ နား နှာ စသည့် အရာတို့မှ အဆိပ်ခိုးတွေ တဖွား ဖွား တထောင်းထောင်းထွက်၍ နေတတ်သဖြင့် မိမိတို့က သတိမထားမိကြဘဲ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းမိခဲ့ကြပါလျှင် မျက်စိက စပြီးတော့ အကုသိုလ် အဆိပ်ခိုးတွေ ဖြစ်လာတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ အကုသိုလ် တရားဆိုးတွေကြောင့် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်တွေ ဖြစ်ကြရကာ အပါယ်ဘေး ဒုက္ခအဝဝတွေကို တွေ့ကြုံခံစားကာ နေကြရတတ်ပါတယ်။ ထိုနည်းအတိုင်း နားက၊ နှာခေါင်းက၊ လျှာက၊ ကိုယ်က၊ စိတ်ကလဲ စပြီးတော့ အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကာ အဆိပ်ခိုးသင့်ကြလျက် ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးများကို တွေ့ကြုံခံစားကြရတတ်ပါတယ်။

**ခန္ဓာကိုယ်အဆိပ်တုံးထဲက ကောင်းတဲ့အသီး ၂-လုံး
(၄)**

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဒွါရခြောက်ပါးမှာ ယောနိသော ကင်းပ အသုံးမချတတ်ကြယင်ဖြင့် အမြဲတန်း ဒီဒွါရခြောက်ပါး မှ အကုသိုလ်အဆိပ်တွေ သင့်ခံနေကြရမည်ဖြစ်၍ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အဆိပ်တုံး အဆိပ်ပင်ကြီးနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို အဆိပ်တုံး အဆိပ်ပင်ကြီးနဲ့တူတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထဲမှာ ယောနိသော အရင်းခံပညာဉာဏ်ဖြင့် ရှာကြံကတ်သတ် ယူတတ်ကြ မယ် ဆိုလိုရှိယင်တော့ ကောင်းမြတ်တဲ့ အသီးကလေး နှစ်လုံးမျှသာ တွေ့ရှိနိုင်ပါတယ်တဲ့။ တွေ့ရှိနိုင်ပုံကလေးကို ကျမ်းဂန် မှာ-

သံသာရဝိသဝက္ခဿ၊ ဒွေယေဝ မဓရာ ဖလာ၊
ပရိယတ္တျာ ယောဂေါ စ၊ ယောဂေါ စ ပဋိပတ္တိယာ။

ဟူ၍ ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါတယ်။

သံသာရတည်း ဟူသော (သို့မဟုတ်) ခန္ဓာကိုယ်တည်း ဟူသော အဆိပ်တုံး အဆိပ်ခဲ အဆိပ်ပင်ကြီးထဲမှာ ကောင်းမြတ်တဲ့ အသီးကလေးနှစ်လုံးကတော့

(က) စာပေကျမ်းဂန် သင်အံပို့ချ ဟောညွှန်ပြခြင်း၊ နာခံမှတ်သားခြင်း ဟူသော ပရိယတ္တိ အနုယောဂ။

(ခ) ဒီစာပေကျမ်းဂန်များမှ လာရှိတဲ့အတိုင်းဘဲ လမ်းမှန်တဲ့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ပုံ အားထုတ်စဉ်များကို ဆရာကောင်း များ၏ ညွှန်ပြချက်များကို နာခံ၍ဖြစ်စေ၊ မိမိဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ကြံဖန်၍ဖြစ်စေ ပြုလုပ် စောင့်ထိန်း ပွားများ ရှုမှတ်ခြင်း ဟူသော ပဋိပတ္တိအနုယောဂ ဆိုတဲ့ အသီးကလေးများ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီမှ ကြွင်းကျန်တဲ့ လုပ်ကိုင်ပြောဆို ကြံဖန်မှု ဟူသမျှတွေကတော့ အဆိပ်သီး အဆိပ်ပွင့် အဆိပ်ရွက်တွေပမာတွေသာ ဖြစ်ကြတဲ့အတွက်ကြောင့် သတိမထားနိုင်ကြဘဲ ကိုယ်စားပြု ကျင့်မိကြပါလျှင် အဆိပ်ခိုးတွေ သင့်ပြီးတော့ အပါယ်လေးဝ ဝဋ်ဒုက္ခထဲမှာ ကျင်လည်ပြေးသွား အပူပွားလျက် နေကြရတတ်ပါတယ်တဲ့။

ဒို့ယောဂီ သူတော်စင်အပေါင်းတွေကတော့ ဒီအကုသိုလ် အဆိပ်အတောက်တွေ၏ ဖြစ်ပေါ်ရာ မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ် နှင့်တကွ ဒွါရခြောက်ပါးတို့ကို ပိတ်ဆို့ထိမ်းသိမ်းခြင်းဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် အကျင့်လမ်းစဉ်တရားတွေကို ဆရာကောင်းများအထံ ချဉ်းကပ်နာခံကြ၍ ကြိုးစားအားထုတ် ရှုမှတ်ပြီးဖြစ်ကြသောကြောင့် ငါတို့၏ သန္တာန်မှာဖြင့် ရာဂ ဒေါသ မောဟဟူသော အဆိပ်တွေအားလုံး မကုန်ကြသေးသော်လဲ ခေါင်းပါး အားသေးသလောက်တော့ ခေါင်းပါး အားသေးစေနိုင်ကြပေပြီ။ အရာရာ မှာ သက်သာမှု ချမ်းသာမှုများကို ရသင့်သလောက် ရရှိကြပြီဖြစ်ကြ၍ ခုတင်က ဟောခဲ့တဲ့ ဒေသနာအတိုင်း ပရိယတ္တိ အနုယောဂ၊ ပဋိပတ္တိအနုယောဂဆိုတဲ့ ချိုမြိန် ကောင်းမြတ်သော အသီးများကို စားသုံးကြရသည့်ပမာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၏ အရသာ ထူးများကိုလဲ မိမိတို့၏ ပါရမီဉာဏ်စွမ်း ရှိသလောက် ခံစား သုံးဆောင်ကြရပေပြီဟူ၍ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြကာ ကြည်လင်ရွှင်ပျ ဝမ်းမြောက်နိုင်ကြဘို့အရေးကို အားပေး တိုက်တွန်း လိုက်ရပါတယ်။

အဲဒီလို သာသနာတော်ကြီးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ပြောဆို လုပ်ကိုင်ကြရတဲ့ ကောင်းမှု ကုသိုလ်များ၏ အကျိုးကြီးပုံ အလုံးစုံ ကို ပြောဆိုနေမည်ဆိုပါက ဆုံးနိုင်မည် မဟုတ်ပါဘူးနော်၊ ဒါပေမယ်လို့ ဒို့ယောဂီအပေါင်းတွေ ခြေနဲ့လက်နဲ့ ကိုယ်နဲ့စပ်၍ အမျိုးမျိုးဆောင်ရွက်ကြရတဲ့ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်တွေ စိတ်နဲ့ ဆောင်ရွက် မှတ်သား ကြိုးစားကြရတဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေကို မိမိတို့ကိုယ်အား ဉာဏ်အားရှိသမျှ ဆောင်ရွက်၍ နေကြရပေတယ်။ အဲဒီလို ရတနာ သုံးပါးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ရ လှုပ်ရှားရတဲ့ ခြေတလှမ်းကာလ အခိုက်အတန့်မှာ ရနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်၏တန်ဖိုးရှိပုံများကို ဝိနည်း ပိဋကတ်-စူဠဝဂ္ဂပါဠိ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး၏ ဝတ္ထုမှာ ပါတဲ့အတိုင်း ဟောပြလိုပါတယ်။

**ခြေတလှမ်းတသန်းတန်ပုံ
အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးဝတ္ထု
(၅)**

ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဘုရားသာသနာမှာ လွန်စွာကျေးဇူးများတဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းကြီး ဒါယကာ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး သည် မိမိနေရပ်ဌာနီ သာဝတ္ထိပြည်မှ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ခေတ္တလာခိုက်မှာ လောက၌ မြတ်စွာဘုရားသခင်တို့၏ ပွင့်ထွန်းပေါ် ပေါက်နေကြောင်းကို ကြားရတာနဲ့ ဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်နေလိုက်တာ အိပ်လို့မပျော် နေလို့မရ ထိုင်လို့မရ ကြက်သီးတွေ တဖြတ်ဖြတ်ထကာ ကိုယ်ခန္ဓာမှ အရောင်အလင်းများပင် ထွက်၍လာကြလေတယ်တဲ့။ အဲဒီလို အရောင်အလင်းတွေရဲ့ အစွမ်းကြောင့် မနက်မိုးသောက် အလင်းရောက်ပြီ ထင်တာနဲ့ အိမ်ကထွက်၍ ဘုရား ကျောင်းတော် ရှိရာသို့ ရည်မှန်းပြီးလာလိုက်တာ လမ်းခုလတ်က သုသာန်ကိုပင် ရောက်လာခဲ့လေတယ်။ ရှေးအခါက ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီးမှာ လူဦးရေက အလွန်များပြီးနေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ညအခါ သေကြတဲ့အလောင်းကောင်တွေကို မမြှုပ် နိုင်ကြသေးဘဲ သုသာန်မှာ စွန့်ပစ်ထားတတ်ကြသဖြင့် သေဋ္ဌေးကြီးရောက်သွားတဲ့အခါ ထိုအလောင်းတွေကို တိုးမိတိုက်မိ သဖြင့် ဘုရားအပေါ်၌ ကြည်ညိုမှုအားနည်းကာ အလင်းရောင်ပျောက်၍ ကြောက်စိတ်တွေ ဝင်ရောက်လာလေတယ်တဲ့။

အဲဒီအခါမှာ သင်းချိုင်းစောင့် ဘီလူးကြီးက အောက်ပါဂါထာကလေးဖြင့် အားပေးစကား ပြောကြား တိုက်တွန်းလိုက် လေတယ်။

သတံ ဟတ္ထိ သတံ အဿာ၊ သတံ အဿတရီရဏာ။
သတံ ကညာသဟဿာနိ၊ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာ။
ဧကဿ ပဒဝီတိဟာရဿ၊ ကလံ နာဂ္ဂန္တိ သောဠသိ။

မဟာသေဋ္ဌိ-အနာထပိဏ် သဒ္ဓါရှိန်ထန်သည်း အိုသေဋ္ဌေးကြီး။ ယော ကောစိ-အမှတ်မထင် အကြင် တစုံတယောက် သောသူသည်။ သတံ ဟတ္ထိသဟဿာနိ-ဆင်ယာဉ်တသိန်းတို့ကို၎င်း၊ သတံ အဿသဟဿာနိ-မြင်းယာဉ် တသိန်းတို့ကို ၎င်း၊ သတံ အဿတရီရဏသဟဿာနိ-သိန္ဓောမြင်းယာဉ် တပ်ယှဉ်အပ်ငြား မြတ်ရထား တသိန်းတို့ကို၎င်း၊ အာမုက္ကမဏိ ကုဏ္ဍလာ၊ ပြည့်ဝစုံလင် တန်ဆာဆင်လျက် ပြောင်စင်ထိန်လျှပ် စိန်နားကပ် စိန်ဆံထိုး အမျိုးမျိုးရှိကြကုန်သော၊ သတံ ကညာသဟဿာနိ-သတို့သမီးကညာ တသိန်းတို့ကို၎င်း၊ လဘတိ-ဆုမြတ် အနေရရှိပါပေ၏၊ ဧတာနိ-ဤသို့စုံညီ သိန်း လေးလီကို အတည်ရရှိ ဆုလာဘ်မျိုးတို့သည်၊ ဧကဿ ပဒဝီတိဟာရဿကောင်းမှုပြုရန် ရည်သံစိတ်မှန်း ခြေတလှမ်းကာလ ရရှိနိုင်ရိုး ကုသိုလ်အကျိုး၏၊ သောဠသိ ကလံ-တဆယ်ခြောက်စိတ် ခွဲဝေစိတ်ကာ တစိတ်စာလောက်မျှပင်၊ န အဂ္ဂန္တိ-မှန်းဆ ရည်သံ မထိုက်တန်နိုင်ကြသည်သာတည်း။

သေဋ္ဌေးကြီး ရှေ့တိုး ရှေ့တိုး နောက်မဆုတ်လိုက်ပါနဲ့၊ သင်သေဋ္ဌေးကြီး၏ ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်းပြီး ယခုထွက်လာ ခြင်းဟာ အင်မတန်မှ ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ့်လောက်မြတ်တယ် တန်ဖိုး ရှိတယ် ဆိုတာကို လောကဥပမာအားဖြင့် ပြောရမယ် ဆိုပါလျှင် ဤလောကကြီးအတွင်း၌ အမှတ်မထင် အကြင် တစုံ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ချက် ထူးခြားလို့ ဖြစ်စေ၊ ဘုန်းကံပါရမီ ကြီးမားလို့ ဖြစ်စေ၊ ဆုထူးဆုမြတ် အနေအားဖြင့်

- (က) ဆင်ယာဉ်အစီးပေါင်း တသိန်း၊
- (ခ) မြင်းယာဉ်အစီးပေါင်း တသိန်း၊
- (ဂ) သိန္ဓောမြင်းများ တပ်ယှဉ်ရသည့် ရထားယာဉ် ပေါင်းတသိန်း၊
- (ဃ) ပုတီး ဘယက် လက်ကောက် လက်ကြပ် နားကပ် လက်စွပ် အဝတ်တန်ဆာ ဖြာဖြာ ဆင်ယင်ထားတဲ့ သတို့သမီးကညာတသိန်း

စသည်ဖြင့် တသိန်းလေးလီ စုံညီပြည့်ဝရရှိအပ်သော ဆုမြတ်၏တန်ဖိုးသည် သင်သေဋ္ဌေးကြီး ယခုကြည်ညိုဆဲဖြစ်တဲ့ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာမြတ်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော် စသည်တွေကို ပွားများဆင်ခြင် ကြည်ရွှင်သောစိတ်ထားဖြင့် ထွက်ခွါ လှမ်းသွား လှုပ်ရှားရသော ခြေတလှမ်းအခိုက်မှာ ရရှိတဲ့ ကုသိုလ်ထူးလောက်မျှ တန်ဖိုးမရှိနိုင်ပါဘူးတဲ့။ ခြေတလှမ်းအခိုက်မှာ ရရှိတဲ့ ကုသိုလ်နှင့် ညီမျှဘို့ မဆိုထားနှင့်၊ ထိုကုသိုလ်ကို တဆယ့်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစိတ်မျှလောက်ပင် တန်ဖိုးမရှိဘူး ဟူ၍ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီလို အဓိပ္ပါယ်ရှိတဲ့စကားများဖြင့် သုသာန်စောင့်ဘီလူးကြီးက တိုက်တွန်းအားပေးလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ သေဋ္ဌေးကြီးရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ညော်-အစကတော့ ငါတယောက်ထဲ ထင်မှတ်နေခဲ့တယ်။ ယခု ငါရဲ့ နောက်မှ အဖော်တွေ များစွာရှိနေပါကလားဟူ၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ ကြောက်စိတ်တွေပျောက်ကင်း ရဲတင်းကြည်ညိုခြင်း စိတ်များ ပြန်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာကာ (ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ) စသည်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တွေကို အာရုံပြု၍ ပွားများလိုက်ပြန်ရာ မိုက်မှောင်ကင်းကွာ အလင်းရောင်များ ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် သေဋ္ဌေးကြီးလဲ ဘုရားရှိရာ အရပ်သို့ ဆက်လက်သွားနိုင်ခဲ့လေရာ ဘုရားရှင်ရှိရာသို့ ချောချောမောမော ရောက်သွားလေတယ်တဲ့။ ထိုအခါ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက စောင့်မျှော်နေသည့် အတိုင်း အနီးသို့ရောက်လာသော သေဋ္ဌေးကြီးကို (ဧဟိ သုဒတ္တ) အမောင်သုဒတ္တ ငါ့အနားသို့ လာခဲ့ပါ။ သင်၏လာခြင်းဟာ အလွန်ကောင်းမြတ်သော လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အစရှိသည့် သာယာနှစ်သက်ဖွယ်သော စကားများဖြင့် ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်လေတယ်တဲ့။

သေဋ္ဌေးကြီးလဲ အဝေးကပင် ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူးလျက် တင့်တယ်စမ္မယ်စွာ နေထိုင်သော မြတ်စွာဘုရားကို တွေ့ရတာနဲ့ မမေးမမြန်းရဘဲနှင့် ဘုရားမှန်း သိရှိကာ လွန်စွာ အားရနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် အနားသို့ ကပ်ရောက်သွားလေရာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က မိမိ၏ သုဒတ္တဟူသော ငယ်နာမည်ဖြင့် လှမ်း၍ခေါ်ကာ နှုတ်ဆက်သံကို ကြားရသဖြင့် ဆထက်တိုး၍ပင် ဝမ်းမြောက်လေးစားခြင်း ဖြစ်သွားလေတယ်တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ သေဋ္ဌေးကြီးအား နှုတ်ဆက်စကားပြောရင်းဘဲ တရားဓမ္မများကို ဟောပြောဆုံးမလေရာ၊ သေဋ္ဌေးကြီးသည် ကောင်းမှုပါရမီကံ ရင့်သန်ပြီးသူ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ သောတာပတ္တိမဂ်-ဖိုလ် ဉာဏ်ထူးများကို ဆွတ်ခူးရရှိကာ သာသနာတော်ကိုလဲ အသက်ပေးပြီးတော့ ကြည်ညိုမှု ရသည်နှင့် မြတ်စွာဘုရားကိုပါ မိမိတို့၏ နေရပ်ဌာနီ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပင့်ဆောင်ပြီးလျှင် ငါးဆယ့်လေးကုဋေသော အသပြာငွေတို့ကို အကုန်ခံကာ ဧတဝန် ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းလျက် အသက်ထက်ဆုံး သာသနာတော်ကြီးကို ပြုစုစောင့်ရှောက်၍ သွားနိုင်ခဲ့လေတယ်တဲ့။

ကဲ ကဲ၊ ဒီအကြောင်းအရာကလေးများနဲ့ စပ်ပြီး ဆောင်ပုဒ်ကလေးများကို ချပေးပါမယ်။ အားလုံးလိုက်ဆိုကြ၊ မှတ်သားထားကြပေတော့။

- (က) ဆင်မြင်းရထား၊ ကညာများ၊ ရဲငြား တသိန်းစီ။
- (ခ) ကုသိုလ်ရေးတွက်၊ စိတ်မှန်းချက်ဖြင့်၊ လှမ်းထွက် သွားရ၊ ခြေတဘဝါးမျှ၊
- ဘိုးကားမထိုက်ပြီ။

အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ရေ၊နားက ပြောဆိုပြီး ပြဆိုပြီး စကားများဖြင့်ပင် ထင်ရှားသိမြင် နိုင်လောက်ကြပါပြီ။

ယခု ပြဆိုခဲ့တဲ့ စကားရပ်များဖြင့် သာသနာတော်ကြီးနဲ့စပ်သွယ်ပြီး မိမိတို့ သွားလာလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြရတဲ့ အခိုက်မှာ ရနိုင်တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို သိရှိထင်မြင် ပညာယှဉ်ကြလျက် ဆထက်ထမ်းပိုး တိုး၍သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပြီးလျှင် လိုလားအပ်သော ဆုထူးဆုမြတ်နှင့် တကွ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်မဟာကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ထူးတို့ဖြင့် ဆွတ်ခူးပိုင်ပိုင် ရရှိနိုင်ကြပါစေဟူ၍ ဘုန်းကြီးက ဆုတောင်းလိုက်ပါတယ်။

ကျောင်းစသည် လှူရသောအကျိုးများ
မဟာသုဒဿန စကြာမင်းကြီးဝတ္ထု
 (၆)

ကဲ စံကျောင်းတော်သစ်ကြီးနဲ့ စပ်တဲ့ တရားကိုတော့ အကျယ်ဟောရန် အချိန်မရတော့ပါဘူး။ ဖွဲ့စီထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးများကို ချပေးရင်း အကျဉ်းချုံးပြီးတော့သာ ဟောပြောသွားပါမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဘုရားအလောင်းတော် မဟာသုဒဿနစကြာမင်းကြီး ဖြစ်လတံ့သော သူကြွယ်တယောက်သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် နောက်ဖျား၌ ရဟန်းတပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတရား ကြိုးစားအားထုတ်နေသည်ကို တောထဲသွားရင်း တွေ့ရလေရာ ကြည်ညိုဝမ်းမြောက် သဒ္ဓါပေါက်ကာ လေးစားစွာဖြင့် ထိုရဟန်းတော်မြတ် နေထိုင်ရန် သစ်ရွက်မိုးကျောင်းကလေးတဆောင် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့လေတယ်တဲ့။ ထိုသို့ ကျောင်းကလေးတဆောင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ရသော ကောင်းမှုကံကြောင့် အဲဒီ သူကြွယ်သည် မဟာသုဒဿန မင်းကြီး ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှစွာသော နေပြည်တော်ကြီးနှင့်တကွ မြို့တော်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ နန်းပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ အိမ်တော်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့ကို ရရှိတော်မူလေတယ်တဲ့။

ကဲ-ကဲ ဒါကလေးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ချပေးမယ်၊ လိုက်ဆို မှတ်သားကြပေတော့။

(က) ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ မြို့ဆောင်ဆောင်နှင့်၊ နန်းခေါင်ပြာသာဒ်၊ အိမ်တော်မြတ်၊ ရလာဘ် ကျောင်းလှူကျီး။

ထို့ပြင် ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ကျောင်းကလေးမှာ သံဃာတော် အရှင်သူမြတ် ကျိန်းစက်နေထိုင်ရန် ကုဋ် စားပွဲခုံ ကုလားထိုင် စသည်များကိုလဲ ပြုလုပ်လှူဒါန်းခဲ့ရတဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် မဟာသုဒဿန စကြာမင်းကြီး ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ ရတနာတို့ဖြင့် ချယ်စီအပ်တဲ့ ပလ္လင်ညောင်စောင်းများနှင့် ရထား မြင်း ဆင် စသော အသုံးအဆောင်များကိုလဲ ရှစ်သောင်း လေးထောင်စီပင် ဖြစ်ပေါ်ရရှိခဲ့လေတယ်တဲ့။

ကဲကဲ ဆောင်ပုဒ်များကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(ခ) နည်းတူပလ္လင်၊ ရရှိအင်၊ ခုဋ် လှူရကျီး။
(ဂ) ရထား မြင်း ဆင်၊ ရရှိအင်၊ အင်းပျဉ် လှူရကျီး။

အဲဒီကျောင်းဆောက်ပြီးတော့ သံဃာတော်အရှင်မြတ်နားမှာ ဆီမီးခွက်များထွန်းကာ လှူဒါန်းခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် မဟာသုဒဿနမင်းကြီးဘဝမှာ စိတ်လိုဆန္ဒအတိုင်း ပြီးစေနိုင် ရစေနိုင်တဲ့ မနောမယ ပတ္တမြားရတနာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေး ထောင်တို့ကိုလဲ ရသည့်အပြင် အဲဒီ ကျောင်းနားမှာ ရေကန်ကလေးတကန်ကိုလည်း တူးဖော်လှူဒါန်းခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် မဟာသုဒဿနမင်းကြီးမှာ ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ခမ်းနားကြီးကျယ်သော ရေကန်တော်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့ကိုလဲ ရရှိလေတယ်တဲ့။

ကဲ-ကဲ-ဆောင်ပုဒ်များကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(ဃ) ပတ္တမြားရတနာ၊ ရရှိတာ၊ လှူပါဆီမီးကျီး။
(င) များမြောင်ရေကန်၊ ရရှိဟန်၊ ရေကန်လှူရကျီး။

ထို့ပြင် အဲဒီ သံဃာတော် သုံးဆောင်ရန် နွားနို့များကို လှူဒါန်းခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် နို့စားနွားမပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့ကို ရရှိခဲ့တယ်၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဆွမ်းဘောဇဉ် ခဲဘွယ်များကို လှူဒါန်းခဲ့ရတဲ့အတွက်ကြောင့် မဟာသုဒဿန မင်းကြီးဘဝမှာ ချက်ပြီး ကျက်ပြီးသား ထမင်းပြည့်အိုးပေါင်း တနေ့တနေ့လျှင် ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ ရရှိခံစားခဲ့ရတယ် တဲ့။

ကဲ-ကဲ-ဆောင်ပုဒ်များကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(စ) နွားမများစွာ၊ ရရှိတာ၊ လှူရှာနွားနို့ကျီး။
(ဆ) ထမင်းပြည့်အိုးများ၊ ရရှိငြား၊ မှတ်သားဆွမ်းလှူကျီး။

ထိုသံဃာတော်အရှင်မြတ် ဝတ်ရုံရန် တိစိဝရိက် အဝင်အပါ သင်္ကန်းများကို လှူဒါန်းခဲ့ရတဲ့ အတွက်ကြောင့် ချည် အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ယက်ထားတဲ့ အဝတ်အထည်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီကိုလဲ ရရှိခဲ့လေတယ်၊ ထို့ပြင် ထိုကျောင်းနှင့်ရေ ကန်များသို့ ကျွဲ နွား စသည်တို့ မဝင်နိုင်အောင် သစ်ကိုင်းကလေးများကို ခုတ်ပြီးတော့ စည်းရိုးအကာရံကလေး ပြုလုပ်လှူ ဒါန်းခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးတဲ့ တံတိုင်းကြီး ခုနစ်ထပ်တို့ကို ရရှိခဲ့တယ်၊ ရေကန်၏ကန်သင်း၌ ထန်းပင် များကို စိုက်လှူခဲ့ရတဲ့ ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်တို့ကြောင့် ထို တံတိုင်း ခုနစ်ထပ်တို့၏အကြားများမှာ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့် ပြီးတဲ့ ထန်းပင်ကြီးများ အလိုလို ပေါက်ရောက် လာရလေတယ်တဲ့။

ကဲ-ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေးများကို လိုက်ဆိုကြ။

(ဇ) ဝတ်ရုံများစွာ၊ ရရှိတာ၊ မှတ်ပါ ဝတ်လှူကျီး။
(ဈ) တံတိုင်းခုနစ်တန်၊ ရရှိပြန်၊ ကာရံစည်းလှူကျီး။
(ည) ရတနာထန်းပင်၊ ပေါ်ပေါက်အင်၊ ထန်းပင်စိုက်လှူကျီး။

ထို့ပြင် အသေးအဖွဲ့ သေနာသန အသုံးအဆောင်အားဖြင့် လက်သည်းလှီး ဓားကလေးက စပြီးတော့ နားဖာကလော်၊ သွားကြားထိုးတန်၊ ထီး၊ ဘိနပ်၊ ခြေသုတ်၊ တံမြက်စည်း၊ ရေအိုး၊ ရေခွက်၊ ရေစစ်၊ ဒန်ပူအစရှိတဲ့ သေနာသန အသုံးအဆောင် ကလေးတွေကို လျှော့ရတဲ့ကောင်းမှု အစုစုတို့ကြောင့် မဟာသုဒဿနစကြာမင်းကြီးဟာ သားသမီးရတနာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်၊ မိဖုရားရတနာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ဘုရင်မင်းမြတ် အလိုရှိယင် အချိန်မရွေး စိုက်ထုတ်ပေးနိုင်ကြတဲ့ သေဋ္ဌေး သူကြွယ် ရတနာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီတို့ကိုလဲ ရရှိလေတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ကဲ-ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

(၄) သားမယား သူကြွယ်၊ အသွယ်သွယ်ပ၊ ပေါ်ပေါက်ရ၊ သေနာသနကျိုး။ ကဲ-ကဲ-အချိန်ကလဲ စေ့ပြီဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် တရားသိမ်းပါတော့မယ်။

ဤယခု ဟောပြောခဲ့သော ဝတ္ထုသွား တရားဒေသနာတော်အရ အလောင်းတော် မဟာသုဒဿနစကြာမင်းကြီးသည် ကြီးကျယ် ခမ်းနား များပြားစွာသော လောကီ စည်းစိမ်ချမ်းသာများကို ရရှိခံစားရသည်သာမက သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ထူးကိုပါ ဆွတ်ခူးကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရားအဖြစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်မြတ်ကြီးသို့ ဝင်စံတော်မူရပါတယ်တဲ့။

တရားနိဂုံး ဆူပေး
(၅)

စည်းဝေးရောက်လာကြကုန်သော ယောဂီသူတော်စင် အပေါင်းတို့လဲဘဲ စံကျောင်းတော်သစ်ကြီးနှင့်စပ်၍ ပြုပြင်မှု မွန်မြတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကံတို့၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် ဤယနေ့ ယခုအချိန်ကစပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရသည်တိုင် အောင် လောကီ လောကုတ္တရာ လိုရာအမျိုးမျိုး အကျိုးဖလ အဝဝတို့ကို ရရှိခံနိုင်ကြမည်မှာ ဧကန်ပင်ဖြစ်ပေသည်ဟူ၍ ယုံကြည်တက်ကြွ ထက်မြက်လှသော သဒ္ဓါတရားဖြင့် ရွှေသွားဉာဏ်ရောင် အလင်းဆောင်လျက် မြင့်ခေါင်ဒါန သီလ ဘာဝနာ အဖြာဖြာတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ၊ ထိုကောင်းမှုဖြင့်လဲ အားရတင်းတိမ်ပြီးတော့ မနေကြသေးဘဲ သက်ဆိုင်ရာ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယများထံ ချဉ်းကပ်နာခံနိုင်ကြလျက် ယခုဘဝမှာပင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားထူးများကို ဆွတ်ခူးရရှိနိုင်သော ဝိပဿနာ အကျင့်တရားများကိုပါ မပျက်မကွက် ဆက်လက်ကြိုးစား ကျင့်ပွားရှုမှတ်နိုင်ကြ၍ ဘေးအတန်တန် ရန်အသွယ် သွယ် အန္တရာယ်ခပ်သိမ်းတို့၏ ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်မြတ်ကြီးကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် အဆင့်ဆင့်တို့ဖြင့် မြင့်သထက် မြင့်ကာ လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဝင်စံနိုင်ကြပါစေသတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ရန်ကုန်မြို့
သာသနာ့ရိပ်သာ၌ မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက်
ကျင်းပသော အကြိုတရားပွဲ သုံးညတွင် ဒုတိယည ဒုတိယပိုင်း၌
ခမ်းကိုင်မြို့
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေစေတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

ကျောင်းအနုမောဒနာ
တရားတော်

ခကားပလ္လင်
(၁)

ဣစ္ဆိတံ ပတ္တိတံ တုယံ၊ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
 သဗ္ဗေ ပူရေန္တု သင်္ကပ္ပါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

ဒီဂါထာကလေးဟာ ရှေးက အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေရဲ့ခေတ် အဲဒီအချိန်ကာလတုန်းက အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မထေရ်မြတ် တို့ကို တစုံတခုသော ဝတ္ထုပစ္စည်း လှူဒါန်းတဲ့အခါမှာ အဲဒီအရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါမထေရ်မြတ်က ရွတ်ဆိုပြီး ဆုပေးလိုက်တဲ့ ဂါထာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဂါထာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှား သိကြရအောင် အနက်မြန်မာပြန်ပြမယ်။

ရတနတ္ထယပဏာမာနဘာဝေန စ၊ ဘုရား တရား သံဃာ အားဖြင့် သုံးပါးမြတ်စွာ ရတနာကို သဒ္ဓါရှိကြီး လက်စုံမိုး ၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ကြရသော ကုသိုလ်ကံ စေတနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း။ (ဒီပုဒ်ကလေးက သူ့မူလ ဂါထာထဲမှာတော့ မပါဘူး၊ ဒီပရိသတ်နဲ့ ဒီလုပ်ငန်းနဲ့ ဆီလျော်လို့ ဘုန်းကြီးက ထည့်ပြီး အနက်ပြန်ပါတယ်။ ယခု တရားနာလာကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေအားလုံးကို ယောဂီတွေလို ဆိုကြပါစို့၊ ယောဂီတွေချည်းလိုဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီ ယောဂီ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ ဒီနေ့ဒီရက် ဒီအချိန် ဒီကာလမှာ ဘုရား တရား သံဃာ ဆိုတဲ့ ရတနာမြတ်သုံးပါးကို ယခုဘဲ ဩကာသ ဩကာသ စသည်ဖြင့် ညီညီညာညာ ရွတ်ဆိုပြီး ရှိခိုးကန်တော့ကြတယ်။ အဲဒီရှိခိုးကန်တော့တဲ့ အခိုက်အတန့် ကလေးမှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ တရားတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ သံဃာတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ ဒီဂုဏ်တော်တွေကို အာရုံပြုကြရတဲ့ ပဏာမ ကုသိုလ် စေတနာတွေနဲ့ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ နောက်တပုဒ်လဲ ရှိပါသေးတယ်။)

ပစ္စယာနုဂ္ဂဟစေတနာနဘာဝေန စ၊ ပစ္စည်းလေးဖြာအရာရာကို ဖရဏာလွမ်း ဆီထိဝွမ်းသို့ ရွှင်လန်းကြည်ညို သဒ္ဓါပို လျက် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြရသော ကုသိုလ်စေတနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း။ (ဒီပုဒ်လဲ သူ့မူလဂါထာထဲမှာ မပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးက ထည့်ပြီး အနက်ပြန်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ဒီကနေ့ ဒီမှာစုဝေးပြီးတော့ တရားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အားလုံးဘဲ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေးဆိုတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို အဓိကထားပြီး လှူဒါန်းကြတဲ့ အချိန်အခါ၊ နောက်နောက် တုန်းက လှူခဲ့တဲ့ ရက်တွေကိုတောင် မထည့်ဘဲ ထားလိုက်ပါဦး၊ ဒီကနေ့ အခိုက်အတန့်ကလေး၊ သို့မဟုတ် ဒီကျောင်း ရေစက်ချ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပနေတဲ့ ဒီကနေ့ နက်ဖြန်သန်ဘက် ဆိုတာလိုဘဲ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေး လေးပါးသော ပစ္စည်းတွေကို အဓိကထားပြီးသကာလ လှူကြ တန်းကြတဲ့ အချိန်အခါဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် အဲဒီလို အချိန်အခါ ကာလမှာ အဲဒီလို ပစ္စည်းလေးပါးတွေကို လှူကြတန်းကြတဲ့ ကုသိုလ်စေတနာတွေရဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေးနိုင်တဲ့ အစွမ်းအာနုဘော် ကြောင့်၎င်း-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။)

ပစ္စယာနုဂ္ဂဟစေတနာနဘာဝေန စ၊ ပစ္စည်းလေးဖြာ အရာရာကို ဖရဏာလွမ်း ဆီထိဝွမ်းသို့ ရွှင်လန်းကြည်ညို သဒ္ဓါ ပိုလျက် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြရသော ကုသိုလ်စေတနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း။ တုယံ-တုမှာကံ၊ စာဂစေတနာ သဒ္ဓါဖြူစင် သင်အလှူရှင်ဖြစ်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမအပေါင်းတို့အား။ ဣစ္ဆိတံ၊ မနောမယ သောမနန္ဒာပို အလိုရှိအပ်သော။ ပတ္တိတံ၊ ဘောဂ ဘဝ စသည်ပျိုးတိုး နောင်မညှိုးအောင် အားကိုးသတ်မှတ် တောင့်တအပ်သော။ ဝရံ၊ ကောင်းမြတ်လွန်ကြူး ဆုထူးဆုမြတ် အပေါင်းသည်။ ခိပ္ပမေဝ၊ မကြာစေရ ယခု လှူဆဲတန်းဆဲ ပေးကမ်းဆဲ ခဏ၌ပင်လျှင်။ သမိဇ္ဈတု၊ စိတ်ကြံရှိတိုင်း မဆိုင်းခဏ ပြည့်စုံကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ဒါလောက်ဆိုယင် သတ္တဝါတွေ လိုလားတောင့်တသမျှ ဆုတွေဟာ ကုန်ပါပြီ စုံပါပြီ၊ ဒါပေမဲ့ နောက်အပိုဒ်က ပြည့်စုံ ပုံကလေးကို စိတ်အကြံဘက်ကလှည့်ပြီး ဥပမာနဲ့ ပြောပြလိုက်ပါသေးတယ်။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ကပ္ပံ၊ ကောင်းနိုးရာရာ အဖြာဖြာအဝဝ အကြံအစည်ဟူသမျှတို့သည်။ စန္ဒော ပန္နရ သော ယထာ၊ တဆယ့်ငါးရက် ဥဒည်ထက်မှ ပေါ်ထွက်၍လာသော လပြည့်ဝန်းကြီးကဲ့သို့။ (နားလည်လွယ်အောင် မြင်လွယ် အောင်လို့ တဲ့တဲ့ ဥပမာကလေး တယ်ကောင်းတယ်။ သတ္တဝါတဦးတယောက်ရဲ့ လိုလားချက်ကို ဘယ်လောက်လိုလားတယ် ဆိုတာ မှန်းဘို့ ဆဘို့ တိုင်းဘို့ ထွာဘို့က တော်တော်အခက်သားဘဲ၊ လောဘအလျှောက် လိုချင်ကြတာချည်းဘဲ၊ ခုနက ရှေ့ပိုင်းကိုယ်တော်က ပြောသွားတဲ့ ဝတ္ထုထဲမှာ တောင့်တတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေဟာ နည်းတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါလောက်နဲ့တောင် တင်းတိမ်ချင်မှ တင်းတိမ်ဦးမယ်၊ ဒီတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်များက မင်းမှာ ဒီဝတ္ထုပစ္စည်းကလေးကို လှူဒါန်းရတဲ့ အတွက်ကြောင့် မင့်စိတ်သန္တာန်ထဲမှာ ကြံကြံသမျှ ဝတ္ထုပစ္စည်းအခြေအနေတွေဟာ အကုန်လုံး ပြည့်စုံပါစေ-တဲ့။ ဒီလိုဆိုတော့ လိုချင်သမျှတွေ အကုန်စုံသွားပါတယ်၊ အဲဒီ လိုချင်တာတွေဟူသမျှကို ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးကြီး မင်းရပါလိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုပါ တယ်၊ ဘယ်လောက် ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးကြီး ရမှာလဲဆိုယင် အဲဒီကြားနာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံး နားလည်အောင်လို့ မိုးပေါက်လကြီးနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး ပြောပြလိုက်ပါတယ်၊ လဆန်း ၂-ရက် ၃-ရက်က စပြီး ပေါ်လာတဲ့ လဟာ လပြည့်နေ့ညကျ တော့ ပိုင်းပိုင်းစက်စက် ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုးကြီး ဖြစ်နေတယ်၊ ဘယ်နေရာကမှ အချိန်အခွက်မရှိဘူး၊ အဲဒီလိုဘဲ မင်းလိုချင်သမျှ တောင့်တသမျှ အကြံအစည်ဟူသမျှဟာ တဆယ့်ငါးရက် ဥဒည်တောင်ထက်မှ ပေါ်ထွက်လာသော လဝန်းကြီးလိုဘဲ မင့် သန္တာန်မှာ ပြည့်စုံပါစေလို့ ဒီလို ဆုပေးတာပါဘဲ။)

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ကပ္ပံ၊ ကောင်းနိုးရာရာ အဖြာဖြာအဝဝ အကြံအစည်ဟူသမျှတို့သည်။ စန္ဒော ပန္နရ သော ယထာ၊ တဆယ့်ငါးရက် ဥဒည်ထက်မှ ပေါ်ထွက်၍ လာသော လပြည့်ဝန်းကြီးကဲ့သို့။ ပုရေန္တ၊ သဒ္ဓါဗလဝ ပသန္တ ကြောင့် ခဏကုလုံ ပြည့်စုံကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ဒီတရားဂါထာတပုဒ်နဲ့ ဆိုယင်လဲ ဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီးမှာ အနုမောဒနာတရား ပြည့်စုံသွားတာပါဘဲ၊ အဲ-ရှေးက အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ တရားဟောတာ တယ်ကောင်းတယ်၊ တယ်နေရာကျတယ်၊ တရားမကုန်ဘူး အချိန်လဲ မကုန်ဘူး၊ တိုတိုတုတ်တုတ်နဲ့ဘဲ ဟောလိုက်တာ ပြည့်စုံသွားတာပါဘဲ၊ သို့သော်လဲ ဒီထက်ပိုပြီး ဗဟုသုတအနေနဲ့ ကြားနာကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ရှေ့ဆက်ပြီး ဟောရဦးမှာပေါ့၊ ဒီတရားပွဲမှာ ခေါ်စရာ ပြောစရာ တရားနာခံ လုပ်မည့်သူလဲ ရှိပုံမရဘူး၊ မြတ်စွာ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားတော်တွေထဲမှာတော့ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းများတို့-လို့ ဒီလို ခေါ်ခေါ်ပြီး ဟောထားတာကို တွေ့ရ တယ်၊ ယခုဒီတရားပွဲမှာလဲ ပရိသတ်ကြီးများလို့ ခေါ်လိုက်ရယင် ကောင်းမလား၊ သို့မဟုတ် ဒကာ ဒကာမတို့လို့ ခေါ်လိုက်ရ ကောင်းမလား၊ ကိုင်း ကိုင်း ဒကာ ဒကာမတို့လို့ဘဲ ခေါ်ကြပါစို့။ ဒကာ ဒကာမတို့။ (ဘုရား-ပရိသတ်၏ အသံ) မညီသေး ဘူး၊ ထပ်ပြီး ခေါ်လိုက်ဦးမယ်၊ ဒကာ ဒကာမတို့။ (ဘုရား) သိပ်လဲ မအော်လိုက်ကြနဲ့၊ လန့်ကုန်ဦးမယ်၊ ဟုတ်လား။

ဒီကနေ့ ဒီတရားပွဲမှာ တရားနာနေကြတဲ့ ရန်ကုန်က အားလုံး ဒကာ ဒကာမတွေဟာ ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့ ၁၃၁၁-ခုနှစ်က စပြီး ဒီရန်ကုန်မြို့ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ မိမိတို့ရဲ့ဆရာဖြစ်တော်မူတဲ့ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား သီတင်းသုံးဘို့ဆိုပြီးတော့ ကျောင်းတော်ကြီး ဆောက်ကြတယ်၊ မနှစ်တုန်းကတည်းက ပန္နက်ရိုက်ပြီး စတင် ဆောက်လုပ်နေ ကြတာကို ဘုန်းကြီးများ မြင်ခဲ့တယ်၊ ဒီနှစ်တော့ ခုကာလစကားနဲ့ ပြောရယင် အကောင်အထည် ပေါ်လာတယ်လို့ ဆိုရမှာ ပေါ့၊ ဟုတ်လား၊ ဒီလို အကောင်အထည်ပေါ်လာတော့ ကျောင်းတော်ကြီးကို မြင်လိုက်ရယင်ဘဲ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် စိတ်ဝင် စားကြည့်တယ်၊ ဘုန်းကြီးပိုက်ဆံဆိုယင် ငါးပြားစေ့တောင် မပါပါဘူး၊ ဘယ်လောက်များတယ် မများတယ် မပြောနဲ့တော့၊ ဒါတောင်မှ ဝမ်းသာလိုက်တာ၊ လှူဒါန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘက်က နေပြီးတော့ ဒါမှမဟုတ်ယင်လဲ အားလုံး ရန်ကုန်မြို့သူ မြို့သား တွေဘက်ကနေပြီးတော့ စဉ်းစားကြည့်ပါတယ်၊ သူတို့အတွက် ပျော်လိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။ ပြီးတော့ ဒီကျောင်းကြီးကို အလှူခံရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအနေနဲ့ စဉ်းစားကြည့်တော့လဲ ဝမ်းသာလိုက်တာ၊ နှစ်ဖက်စလုံး ဝမ်းသာစရာကောင်းတယ်၊ ပျော် စရာကောင်းတယ်၊ အဲဒီအလှူခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်ကတော့ နေပါစေတော့၊ ဒီကလှူဒါန်းကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေအတွက် ဒီ ကနေ့ဟာ အင်မတန်ကို ပျော်ကြလိမ့်မယ်လို့ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာ မြော်တွေးမိပါတယ်။

အဲ နက်ဖြန်ခါကျတော့လဲ ပျော်ကြလိမ့်မယ်၊ သန်ဘက်ခါလဲ ပျော်ကြလိမ့်မယ်၊ သန်ဘက်ခါဆိုတော့ အပြီးသတ် ရေစက်ချမည့် နေ့ကြီးဘဲ၊ အလှူဒါနနဲ့စပ်ပြီး ရေစက်ချမှ အလှူကိစ္စပြီးမြောက်တယ်လို့ အများအားဖြင့်ထင်နေကြပါတယ်၊ ဆွမ်းတို့ မွှဲတို့ ဒီလို လက်ထဲ ထည့်လှူလို့ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကိုတော့ ရေစက်မချပေမဲ့ လက်ထဲ ထည့်လှူလိုက်ရုံနဲ့လဲ ပြီးပါတယ်၊ ရေစက်ချနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးရလို့ ရေစက်ချနိုင်ယင်လဲ သာပြီး ကောင်းတာပါဘဲ၊ လက်ထဲ ထည့်လှူလို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ ဒီလိုကျောင်းအလှူမျိုးကတော့ ရေစက်ချဘို့ တကယ့်ကိုလိုပါတယ်၊ လူသိ ရှင်သိ အများသိ ရေစက်ချပြီး လှူ လိုက်မှဘဲ ကိစ္စကပြီးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ယခု ဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲတော်ကြီးကို တခမ်းတနား ကျင်းပရပေတယ်၊ ရှေးကလဲ

အနာထပိဏ်ဝိသာခါတို့ ကျောင်းတော်ကြီးတွေ လှူတဲ့အခါမှာလဲ ဒီလိုဘဲ ခမ်းခမ်းနားနားပွဲကြီးကျင်းပပြီး ရေစက်ချ လှူဒါန်း ခဲ့ကြပါတယ်။

ယခုကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီးမှာ ရေစက်ချမည့် နေ့ကျတော့ ယခုပရိသတ်ထက် သုံးလေးဆမက များစွာလာကြလိမ့် မယ်။ အဲဒီပရိသတ်ကြီးမှာ ဥဒါန်းကျူးရွတ်ဆိုတဲ့ ကဗျာလင်္ကာ ကလေးတပုဒ် ဘုန်းကြီးက ရေးစီလာခဲ့တယ်။ လွယ်လွယ်ကူကူ ကလေးပါဘဲ။ ခက်ခက်ကြီးမဟုတ်ပါဘူး။ ကဗျာလင်္ကာကြီးက ရှည်နေယင် မှတ်မိကြမှာမဟုတ်ဘူး။ ရန်ကုန်က စာရေးဆရာ တွေခေါ်ပြီး အရေးခိုင်းရယင် သာပြီးကောင်းကောင်း ကောင်းပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှည်နေယင်တော့ ဘယ်သူမှ မှတ်မိကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက တိုတိုတုတ်တုတ်ကလေး ရေးလာပါတယ်။ အဲဒါ ကျောင်းရေစက်ချတဲ့နေ့ ရေစက်ချပြီးတဲ့ အခါ ဒီက ကျောင်းအမတွေ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပီတိဖြစ်ပြီး ဆိုဘို့ပါဘဲ။ ဟိုတုန်းက ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးနဲ့ ဟောဒီက ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်နဲ့ ပြိုင်မယ်လို့ပါနော်။

ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလတုန်းက ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးဟာ ကိုးကုဋေ (သန်းပေါင်းကိုးဆယ်)သော ငွေတို့ ဖြင့် ပုဗ္ဗာရုံဆိုတဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ပြီး ရေစက်ချလှူဒါန်းပြီးတဲ့အခါမှာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလွန်းလို့ သား တွေ သမီးတွေ မြေးတွေ မြစ်တွေနဲ့ ခြံရံပြီး ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကြီးကို လှည့်ကာပတ်ကာ ဥဒါန်းကျူးသီဆိုပါတယ်။ ကတယ် လို့တောင် တချို့က ပြောကြတယ်။ စာပေကျမ်းဂန်ထဲမှာ က-တယ်လို့တော့ မပါပါဘူး။ သီဆိုတယ်လို့သာ ပါပါတယ်။ ဝိသာခါမှာ သားသမီးမြေးမြစ်တွေက နဲတာမဟုတ်ဘူး။ သားသမီးက နှစ်ဆယ်၊ မြေးတွေက လေးရာ၊ မြစ်တွေက ရှစ်ထောင်၊ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ ရှစ်ထောင်လေးရာ နှစ်ဆယ်တောင် ရှိပါတယ်။ အဲဒီလောက် များပြားတဲ့ သားသမီး မြေးမြစ် အခြံ အရံ ပရိသတ်တွေနဲ့ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးဟာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလွန်းလို့ ဥဒါန်းဂါထာတွေကို သီဆိုပါတယ်။ ဂါထာဆို တာ အသံနေအသံထားနဲ့ အချိုးတကျ ဆွဲငင်ပြီး ရွတ်ဆိုယင် ပါဠိလို သီချင်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းက ဝိသာခါကျောင်း အမကြီး ဥဒါန်းကျူးသီဆိုတယ်ဆိုတာ သီချင်းဆိုတာပါဘဲ။ ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးတောင် ဆိုရဲသေးတာဘဲ ဒီက ပရိသတ် တွေက စိတ်မရဲ နှုတ်မရဲ မရှိကြပါနဲ့နော်။ ဘုန်းကြီးကတော့ ဆိုရဲပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတောင် ရဲသေးတာဘဲ။ ပရိသတ်က ဘာ မရဲစရာရှိသလဲ။ မဟုတ်ဘူးလား။

ဘုရား တရား သံဃာနဲ့ စပ်တဲ့ တရားဂါထာသီချင်းတွေကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်ကိုက လက်ခံတော်မူပါ တယ်။ အပြစ်မဆိုပါဘူး။ အပြစ်မဆိုတဲ့အပြင် ချီးမွမ်းတောင် ချီးမွမ်းပါသေးတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဝိသာခါဆိုတဲ့ သီချင်းကို မြတ်စွာဘုရားက သဘောကျတော်မူပါတယ်။ လက်ခံတော်မူပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သက္ကပဉ္စသုတ်မှာ ပဉ္စသီခနတ်သား စောင်းတီးပြီးဆိုတဲ့ ပါဠိဂါထာသီချင်းတွေကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက လက်ခံတော်မူပါတယ်။ မင်းငါ့အနားမှာလာပြီး ဆိုရမလား လို့ ငေါက်မလွှတ်ပါဘူး။ တယ်နေရာကျလိုက်တာကွာ-တဲ့။ ဘုရားက။ ဘုရားက မင်း အခုတီးတဲ့ အတီးနဲ့ မင်းဆိုတဲ့အဆိုဟာ တယ်ကောင်းပေတယ်။ တီးတာကလဲ ရှေ့လွန်မသွားဘူး။ ဆိုတာကလဲ ရှေ့လွန်မသွားဘူးတဲ့။ အသံကလေးနဲ့ အတီးကလေး ဟာ ညီနေတယ်တဲ့။ ဘယ်နှစ်ပေါက်လဲတော့မသိဘူး။ ငါးပေါက်လား မြောက်ပေါက်လား၊ ခုနစ်ပေါက်လား ဆိုတာတော့ ဘုန်း ကြီးကမသိဘူး။ အဲဒီလိုတီးတာဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက နားငြီးလိုက်တာကွာ ငါ့အနားလာဆိုရမလားလို့ အပြစ်မဆိုပါဘူး။ အဲဒီသီချင်းက သူရိယဝစ္ဆသာ နတ်သမီးကို ဖွဲ့နဲ့ သီဆိုတဲ့သီချင်းပါ။ အဆိုတော်ကတော့ ပဉ္စသီခနတ်သားပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီသီချင်းထဲမှာ ဘုရား တရား သံဃာအကြောင်း ကုသိုလ်အကြောင်းတွေ ပါနေလို့ လက်ခံထိုက်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရား က လက်ခံတော်မူပါတယ်။

ဒီကနေ့ည နောက်နားပိုင်းမှာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဝိသာခါကျောင်းအမကြီး သီဆိုတဲ့ သီချင်းဂါထာတွေကိုလဲ ဆိုပြမယ်။ ယခု မကြာခင်ဘဲ မဟာစည်ကျောင်းတော်ဘွဲ့ ကဗျာလင်္ကာကလေးကိုလဲ ဆိုပြမယ်။ အဲဒီလင်္ကာကို အားလုံး ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဖြစ်ကြတဲ့ ဒီပရိသတ်တွေဟာ လဆန်း ၄-ရက်နေ့ ရေစက်ချပြီးတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ ရွတ်ဆိုကြရ မယ်။ အဲဒီနေ့ကျတော့ ဒီပရိသတ်ထက်များများ ချီတက်ပြီး သူ့ထက်ငါ ဆိုသလိုဘဲ လုတက်ပြီး ဆိုကြရမယ်။ ဘုန်းကြီးက ရှေ့ကဆောင်ပြီး တိုင်ပေးပါမယ်။ ဟုတ်လား။

မဟာစည်ကျောင်းတော်
(၂)

ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးက ခေါင်းဆောင်ပြီး ရှစ်ထောင်လေးရာကျော်သော သား သမီး မြေး မြစ် ပရိသတ်တွေနဲ့ သူ့ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းတဲ့ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကြီးကို လှည့်ပတ်ပြီးတော့ ပျော်လွန်းလို့ သီဆိုနေပါသတဲ့။ အိုးစည် ဗုံမောင်း အတီးအမှုတ်တော့ မပါပါဘူး။ အဆိုသက်သက်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကဗျာလွတ်အကဆိုတာလို တူရိယာလွတ် အဆိုလို့ဘဲ ခေါ်ရမလား မပြောတတ်ပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက သား သမီး မြေး မြစ်တွေနှင့်တကွ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးဟာ တပျော်တပါးကြီး သီဆိုသလို ဒီကပရိသတ်တွေလဲ အသင့်ပြင်သာထားကြပေတော့။ အဲဒီနေ့ကျတော့ စည်းကိုက်ဝါးကိုက် ဖြစ်နေအောင် ဒီကနေ့ ကတည်းက ဘုန်းကြီးက သင်ပေးထားနှင့်မယ်။ ရှည်လည်းမရှည်ပါဘူး။ ရပြီးယင် မေ့လဲမေ့တော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို တိုတိုနဲ့ လွယ်လွယ်ဖြစ်အောင် ဘုန်းကြီးမှာ သွားရင်းလာရင်းစိတ်ကူးကြံစည်ပြီး ကြိုးကြိုးစားစား ရေးစီထားရပါတယ်။ စာရေး ဆရာလုပ်ရတာလဲ တယ်မလွယ်လှဘူး။ ကိုင်း ကိုင်း ဘုန်းကြီးက မေးမယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေက ဖြေကြ။ ဒီကျောင်းတော်ကြီး ဟာ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားနေဘို့ ဆောက်တဲ့ကျောင်းဆို မဟုတ်လား။ (တင်ပါဘုရား။)

ဘယ်သူနေဘို့ ဆောက်တာတုံး။ (မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးနေထိုင်ဘို့ပါ ဘုရား။)

အေး-ဟုတ်ပြီ ဟုတ်ပြီ။ မိမိတို့ရဲ့ ကျေးဇူးတော်ရှင်ဖြစ်တဲ့ မိမိတို့ကို တရားဓမ္မဖြင့် သွန်သင်ဆုံးမပေးတဲ့ ဆရာသမား ဖြစ်တော်မူတဲ့ မဟာစည်ဆရာတော်အတွက် ရည်မှန်းပြီး ဆောက်ကြတာပေါ့။ ဒါကြောင့် အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ကြမှာပါဘဲ။ အဲဒီလို အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ကြမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်ချည်းသက်သက် ဝမ်းမြောက်ရတာထက် ကဗျာကလေးနဲ့ သီဆိုပြီး ဝမ်းမြောက်ရတာက ပိုကောင်းတယ်လို့ ဘုန်းကြီးက ယူဆတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက တိုင်ပေးမယ်။ အားလုံး လိုက်ဆိုကြ။ သီလရှင်တွေလဲ လိုက်ပြီးဆိုသာ ဆိုကြ။ အပြစ်မဖြစ်ပါဘူး။ ဒို့များ ဆိုနေမှာလေလားလို့တော့ စိတ်ထဲက စိုးရိမ် မနေနဲ့။ ဆိုသာ ဆိုကြ။ ကိုင်း အားလုံး လိုက်ဆိုကြ။

မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးကို တဲ့။ (၃-ခေါက်ဆို)

အဲဒီမှာ တဲ့-ဆိုတဲ့ စကားလုံးကလေးပါစေရမယ်။ တဲ့-ကလေးမပါယင် ဆိုမကောင်းဘူး။ ကိုင်း ထပ်ဆိုလိုက်ကြ ပါဦး။

မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးကို တဲ့။ (၃-ခေါက်ဆို)

အဲ တယ်ကောင်း၊ ဖြေးဖြေးဆိုကြရမယ်။ ဒီက စည်းနဲ့ဝါးနဲ့ ကိုက်ထားပြီးသား။ မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးကိုတဲ့- အဲ အဲ နောက်နားက ဒကာမကြီးတွေ ခိုမနေနဲ့။ ဆိုကြ ဆိုကြ။ အဲဒီနေ့ကျတော့ အားရပါးရ ဆိုကြရအောင်။ ဆိုကြ ဆိုကြ--

မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးကို တဲ့။ ဆောက်ပြီ ဆောက်ပြီ။

အဲဒါက နှစ်ထပ်ကျော့ရမှာ။ “မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီးကိုတဲ့၊ ဆောက်ပြီ ဆောက်ပြီ။” ဒါကလဲ နှစ်ထပ်ကျော့ဆိုရ မှာ။ ဟော ဆရာတော်သီတင်းသုံးဘို့ ကျောင်းတော်ကြီး ဆောက်တာဟာ ယခု ပြီးစီး အောင်မြင်ပြီ မဟုတ်လား။ ကိုင်းဆိုကြ။

အောင်ပြီ၊ အောင်ပြီ၊ ဒို့လဲ ခုအောင်ပြီ။ (ဆိုကြ)

အောင်ပြီ အောင်ပြီ၊ ဒို့လဲ ခုအောင်ပြီ။ မကောင်းဘူးလား၊ ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီးကိုတော့ အတုမခိုးကြနဲ့။ ဘုန်းကြီးက စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး တောထဲမှာနေတာမို့ သိပ်ဆိုတတ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဒီကမြို့သူမြို့သားတွေဘဲ ဘုန်းကြီးထက် ကောင်းအောင် ဆိုတတ်ကြရမယ်။ ကိုင်း တခါထဲ တဆက်ထဲ ဆိုကြစမ်းပါ။

မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးကို တဲ့၊ ဆောက်ပြီ ဆောက်ပြီ၊ အောင်ပြီ အောင်ပြီ၊ ဒို့လဲ ခုအောင်ပြီ။

အဲဒီတော့ ရလောက်ကြပါပြီ။ တယ်ကောင်းတယ်။ ဒီပွဲမှာ ဝမ်းမြောက်ပြီး ပျော်ဘို့က အရေးကြီးတာဘဲ။ ဘယ်နှယ်လဲ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အကြီးအကျယ်လုပ်ပြီးတော့ ဝမ်းမမြောက်ဘဲ မပျော်ဘဲ ဣန္ဒြေကြီးနဲ့ နေလို့ တော်ပါမလား။ ဘုန်းကြီး ကိုယ်တိုင်တောင် ကျောင်းဒကာတွေထဲက နေပြီးတော့ ကျောင်းဒကာတယောက် အနေနဲ့ အနည်းဆုံး ငါးပြားလောက်တော့

ထည့်ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ချင် ပျော်ချင်လိုက်တာ ခုနတုန်းက ဦးအောင်မြင့်က ဘိတ်ခေါ်နေတာ ကြားရတော့ ကုသိုလ်ထည့် ဝင်ချင်လိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့၊ ဒါပေမဲ့ ငါးပြားမှ အဆင်သင့် မရှိလို့ ခက်နေတာပေါ့။

အဲ အဲ ဒီကနေ့ ဝမ်းမြောက်ရမည့် ပျော်ရမည့် ပွဲတော်ကြီး ကျင်းပနေတဲ့ နေ့ဖြစ်တယ်။ ဝမ်းမြောက်ရ ပျော်ရတယ် ဆိုတာ အကြောင်းရှိတယ်။ ဘာအကြောင်းလဲ ဆိုရင်၊ ကျောင်းအလှူဒါနရဲ့ အကျိုးတွေဟာ ဝမ်းမြောက်စရာ အကြောင်းတွေ ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် များများကြီးဝမ်းမြောက်ရအောင် အဲဒီကျောင်းအလှူဒါနရဲ့ အကျိုးတွေကို ယခုနဲ့နဲ့ပါးပါးထည့်ပြီး ဟောရ မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီမှာ တရားဟောဘို့ အချိန်က သိပ်ပြီး များများမရဘူး။ အရပ်ဝေးက လာကြတဲ့ ပရိသတ်တွေ ဘတ်စကားနဲ့ ပြန်ဘို့ရာ အဆင်သင့်အောင် ဘတ်စကား မသိမ်းခင် အချိန်မီ တရားကို စောစောသိမ်းရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ၉-နာရီ အတွင်းမှာ ရနိုင်သလောက် တရားကို ဘုန်းကြီးက ဟောပေးရမှာဘဲ။

အားလှူလို့သည့်နတ်သား ဘုရားလျှောက်

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် ကာလတုန်းက နတ်သားတယောက်ဟာ သတ္တဝါတွေ အကျိုးပြုမည့် အကြံအစည်ကို ကြံစည်မိတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုရင် ဆွမ်းလှူတာ သင်္ကန်းလှူတာ၊ ကျောင်းလှူတာ၊ ဆေးပစ္စည်းလှူတာ၊ ဒါတွေက ဝတ္ထု ပစ္စည်းလှူတာ ခေါ်တယ်။ ဒီဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို လှူလိုက်တဲ့အတွက် ရရမည့် အကျိုးအာနိသင်တွေကိုတော့ သူကြားဘူး နာဘူးလို့ သဘောပေါက်နေပါတယ်။ ခုနက မဏ္ဍိုင်ကိုယ်တော် ရှေ့နားက ဟောသွားတယ်မဟုတ်လား၊ ရှစ်သောင်းလေး ထောင် ရှစ်သောင်းလေးထောင်နဲ့ နည်းတဲ့ပစ္စည်းတွေ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီသော ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို ရတာဟာ ဟိုအလျင် တဘဝတုန်းက ဝတ္ထုပစ္စည်းတခု တခုကို လှူဒါန်းခဲ့လို့ ရလာတာဘဲ။ ယခု ဒီနတ်သားကြံတာကတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ ထူးတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုရင်--

လူတွေမှာ ခွန်အားဗလတွေ ဆိုတာ ရှိကြတယ်။ ဥပမာ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးဆိုပါတော့၊ အဲဒီ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါဟာ မိန်းမသားပင် ဖြစ်သော်လဲ ရှေးရှေးဘဝက ပြုခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အဟုန်ကြောင့် ဆင်ပြောင်ငါးစီးအား ကို ဆောင်နိုင်တဲ့အမျိုးသမီး ခွန်အားကောင်းကြီးဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါဟာ ယခုကာလမှာလို ကာယဗလလေ့ကျင့်ရေးတွေ ဘာ တွေ လုပ်နေရတာမဟုတ်ဘူး။ ရှေးကကြောင့် သူ့အလိုလို ပြည့်စုံနေတဲ့ ခွန်အားတွေသာ ဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ သူ့ကို ပြုစုစောင့်ရှောက်နေတဲ့ ကျွန်မကလဲ သူလိုဘဲ ဆင်ပြောင်ငါးစီးအားကို ဆောင်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို မိမိတို့မှာ ရှိနေတဲ့ ခွန်အား ဗလကို လှူချင်ယင် လှူလို့ဖြစ်ပါမလား၊ ကိုင်လို့တွယ်လို့ မရနိုင်တဲ့ ခွန်အားကို လှူလို့ ဖြစ်နိုင်ပါမလား၊ ခွန်အားကို လှူချင် ယင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး လှူရမလဲလို့ နတ်သားက ကြံစည်တယ်။

လောကမှာ ငွေရှိတဲ့လူက ငွေကိုလှူချင်ယင်ရတယ်။ ကျောင်းဆောက်နေရာမှာ ငွေထည့်ဝင် လှူဒါန်းလိုက်ယင် ကျောင်းကို လှူသည် မည်တာဘဲ။ သင်္ကန်းလှူဘို့ ကြံစည်နေရာမှာ သင်္ကန်းဘိုးငွေ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းလိုက်ယင်လဲ သင်္ကန်းကို လှူသည် မည်တာဘဲ။ ထီး ဘိနပ် လှူဘို့ ကြံစည်နေရာမှာ ထီးဘိုး ဘိနပ်ဘိုးငွေ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းလိုက်ယင်လဲ ထီးဘိနပ်ကို လှူသည် မည်တာဘဲ။ ဒီလို ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို လှူတာကတော့ ရှင်းနေပါတယ်။ ဒီနတ်သားကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ပဲ ကြံကြံ ဖန်ဖန် တွေးတာကို ဘုန်းကြီးက သဘောကျတယ်။ သူမေးပုံကို နားထောင်ကြည့်ပါ။

**အားအလှူပေးလို့မူ
(၃)**

“ကိံ ဒဒေါ ဗလဒေါ ဟောတိ”တဲ့။ ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ (ဒါက မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက် ရောက်လာပြီး မေးလျှောက်တော့မယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားကို ခေါ်လိုက်တဲ့ စကားဘဲ။ နတ်သားက သူကြံစည်နေတာ တော်တော်ကြာပုံ ရပါပြီ။ သူ ကြံစည်လို့မရတဲ့ အခါကျတော့မှ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော် မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး ယခုလို ညဉ့်အခါမှာ မေးလျှောက်ပါတယ်။ နတ်ပြည်က နတ်တွေ ဘုရားထံလာယင် နေ့ခင်းအချိန်မှာ မလာကြဘူး။ လူ့ပရိသတ်တွေ ရှင်းနေတဲ့ ညအချိန်မှ လာကြတယ်။ ညအချိန်မှာတောင် ယခုလို ညဉ့်ဦးယာမ် ဆိုရင် ရဟန်းပရိသတ်တွေ ရှိနေလို့ မလာကြသေးဘူး။ ၁၀-နာရီကျော်ပြီးတဲ့ သန်ကောင်ယာမ်အချိန်ကျမှ လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနတ်သားကလဲ ညဉ့်သန်ကောင်ယာမ်အချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားထံလာရောက်ပြီး ဒီလိုမေးလျှောက်ပါတယ်။) ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူလှပါသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိံဒဒေါ၊ အဘယ်သို့သော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို လှူဒါန်းသော သူသည်။ ဗလဒေါ ဟောတိ၊ ခွန်အားဗလကို လှူသည် မည်ပါသလဲ မြတ်စွာဘုရားတဲ့။

ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူလှပါတဲ့ မြတ်စွာဘုရား သတ္တဝါတွေဟာ ခွန်အားဗလ ကြီးချင်ကြပါတယ်။ လူသန်ကြီး နတ်သန်ကြီး ဖြစ်ချင်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ခွန်အားကြီးတဲ့ အကျိုးကိုရအောင် ဘယ်လိုဟာကို လှူရပါမည်လဲ။

ကိုယ့်သန္တာန်က ခွန်အားကိုတော့ ထုတ်လှူလို့ မဖြစ်ပေဘူး။ ဒါကြောင့် ဘယ်လို ဝတ္ထုပစ္စည်းကို လှူယင် ခွန်အားကိုလှူသည် မည်ပါသလဲ။ ခွန်အားကြီးကြောင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။ ကိုင်း ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ ကလေးကို ဆိုကြရမယ်။

ဘယ်လိုအလှူ၊ လှူသောသူ၊ အားလှူ လှူသူ မည်သနည်း။ (၃-ခေါက်ဆို)

သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဒီလို ပြဿနာကို ဖြေဘို့ မလွယ်ပါဘူး။ အချိန်နာရီ ဆိုင်း၊ နေ့ရက်လ ဆိုင်းပြီး အကြာကြီး စဉ်းစားပြီးမှ ဖြေနိုင်မယ်။ အဲဒီလို ဖြေတော့လဲ အဖြေမှန် ရချင်မှ ရမယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ အလုံးစုံကို အကုန်သိနိုင်တဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် ဖြစ်တဲ့အတွက် စဉ်းစားမနေရပါဘူး။ နတ်သားရဲ့ မေးခွန်းဆုံးတာနဲ့ တပြိုင်နက် ချက်ခြင်းဘဲ ဖြေတော်မူလိုက်ပါတယ်။

“အန္ဓဒေါ ဗလဒေါ ဟောတိ” တဲ့။ ဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဖြေပါဘဲ။

ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနှင့် မေးလျှောက်လာသည့် အိုနတ်သား။ အန္ဓဒေါ၊ ထမင်းကို လှူဒါန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗလဒေါ၊ ခွန်အားဗလကို လှူဒါန်းသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပေသတည်း။

အချင်း နတ်သား၊ ခွန်အားကြီးချင်လို့ရှိယင် ခွန်အားကြီးကြောင်း မျိုးစေ့အလှူကို လှူချင်လို့ရှိယင် ကိုယ့်ကိုယ်ထဲက ခွန်အားကိုတော့ ထုတ်လှူလို့ မဖြစ်ပေဘူး။ ပါဠိလို အန္ဓာလို့ခေါ်တဲ့ ထမင်းကိုလှူရမယ်။ အန္ဓာဆိုတာ အများသုံး လူသုံး ဝေါဟာရအားဖြင့်တော့ ထမင်းလို့ဘဲ ခေါ်ရပါတယ်။ လူလူချင်းဆိုယင် ထမင်းစားပြီးပြီလား၊ ထမင်းသုံးဆောင်လှည့်ပါ စသည်ဖြင့် ထမင်းလို့ဘဲ ပြောရပါတယ်။ ရဟန်းသံဃာတော်များကျတော့ ထမင်းလို့ မပြောရဘူး။ ဆွမ်းလို့ပြောရတယ်။ ထမင်းစားကြပါ။ နတ်စားကြပါ စသည်ဖြင့် ဒီလို လူသုံးဝေါဟာရတွေနဲ့ မပင့်ရ မပြောရဘူး။ အဲဒီလို ပင့်ယင် ရဟန်းများမှာ မအပ်စပ်ဘူး။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြပါ။ ဆွမ်းအလှူခံ ကြပါ။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးသည်လို့ ဒီလိုသာ ပြောရတယ်။ သူ့ နေရာနဲ့သူ ဝေါဟာရ စကားပေမဲ့ နားလည်ထားရတယ်။ ဒါကြောင့် လူကို ကျွေးလှူလို့ရှိယင် ထမင်းကျွေးတယ်။ ထမင်းပေးလှူတယ်ပေါ့။ ရဟန်း သံဃာကို ကျွေးလှူလို့ရှိယင် ဆွမ်းကျွေးတယ်။ ဆွမ်းလှူတယ်ပေါ့။ ဒီနေရာမှာ ထမင်းဆွမ်းဆိုပေမဲ့ ထမင်းသက်သက် ဆွမ်းသက်သက်တွင် မဟုတ်ပါဘူး။ အာဟာရရတတ်ဖြစ်ပြီး ခွန်အားဗလကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စားသောက်ဖွယ်တွေ အကုန်လုံးကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အန္ဓာခေါ်တဲ့ စားသောက်ဖွယ် အစာအာဟာရကို ပေးလှူယင် ခွန်အားဗလကို ပေးလှူသည် မည်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင်--

လူတွေဟာ အစာအာဟာရကို သုံးဆောင်ရမှ ခွန်အားဗလနဲ့ ပြည့်စုံမြဲ ပြည့်စုံနိုင်တယ်။ တနေ့တရက်လောက် ထမင်း မစားရယင် တော်တော်အားနည်းသွားတယ်။ ခုနစ်ရက်လောက် မစားရယင်တော့ သေတောင်မှ သေသွားနိုင်သေးတယ်။ လူတွေ မမြင်ရတဲ့ နတ်တွေ ဆိုတာလဲ အစာကို အချိန်မှန်မှန်စားရမှ ခွန်အားပြည့်စုံမြဲ ပြည့်စုံပြီး အသက်ရှင်နေနိုင်တယ်။ စားနေကျ အချိန် မစားမိလို့ အချိန်လွန်သွားယင် ဘယ်လိုမှ ပြုပြင်လို့ မရတော့ဘူး။ သေသွားတော့တာဘဲတဲ့။ ဒါကြောင့် အစာအာဟာရ ကို ပေးလှူယင် ခွန်အားကို ပေးလှူသည် မည်ပါတယ်။ ခွန်အားကို ပေးလှူတဲ့အတွက် ခွန်အားကြီးခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးကို ရနိုင်ပါတယ်။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါဟာ ဒီလို အလှူကြောင့် ဆင်ပြောင်ငါးစီးအားကို ဆောင်နိုင်တာဘဲ။ ကိုင်း ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာကလေးကို ဆိုကြရမယ်။

ထမင်းကိုမူ၊ လှူသောသူ၊ အားလှူ လှူသူ မည်သတည်း။ (၃-ခေါက်)

အဲဒီလို ဖြေလိုက်တော့ နတ်သားက ပဌမပြဿနာအဖြေကို နှစ်သက်အားရ သဘောကျပါပြီ။ ဒုတိယပြဿနာ မေးပါ ရစေဆိုတဲ့ အနေမျိုးနဲ့ မေးမြန်းလျှောက်ထားပြန်ပါတယ်။

**အဆင်းအလှူပေးလို့မူ
(၄)**

“ကိံ ဒဒေါ ဟောတိ ဝဏ္ဏဒေါ”တဲ့။ ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိံ ဒဒေါ၊ အဘယ်သို့သောဝတ္ထုပစ္စည်းကို ပေးလှူသောသူသည်။ ဝဏ္ဏဒေါဟောတိ၊ အဆင်းကို လှူသည် မည်ပါသလဲတဲ့။ ဘုန်းတော် အလွန်တရာကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ သတ္တဝါတွေဟာ ရုပ်ရေအဆင်း လှပတင့်တယ်ချင်ကြပါတယ်။ လူချော နတ်လှ ဖြစ်ချင်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို အဆင်းလှတဲ့ အကျိုးကို ရအောင် ဘယ်လိုဟာကို လှူရပါမလဲ၊ ကိုယ့်သန္တာန်က အဆင်းကိုတော့ သူများ သန္တာန်ရောက်အောင် ပေးလှူလို့ မဖြစ်ပေဘူး၊ ဒါကြောင့် ဘယ်လို ဝတ္ထုပစ္စည်းကို လှူယင် အဆင်းကို လှူသည် မည်ပါသလဲ၊ အဆင်းလှကြောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ် ဖြစ်ပါသလဲ မြတ်စွာဘုရားလို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။ ကိုင်း ဆိုကြရမယ်။

ဘယ်လို အလှူ၊ လှူသောသူ၊ ဆင်းလှူ လှူသူ မည်သနည်း။ (၃-ခေါက်)

ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ အဆင်းလှူလို့ ဆိုရမည့်အစား လင်္ကာရေးနည်းနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ဆင်းလှူလို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလို နတ်သားက မေးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဖြေတော်မူပါတယ်။

“ဝတ္ထဒေါ ဟောတိ ဝဏ္ဏဒေါ”တဲ့။ ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနှင့်မေးမြန်းလျှောက်ထားတဲ့ အိုနတ်သား၊ ဝတ္ထဒေါ၊ အဝတ်ကို လှူဒါန်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပါဠိလို ဝတ္ထ-ဆိုတာ အဝတ်အထည်ကို ဆိုပါတယ်။ ရှေးဆရာများကတော့ ယောက်ျားခါးဝတ်ကို ရည်ပြီးတော့ ပုဆိုးလို့ ပြန်လေ့ရှိကြပါတယ်။ မိန်းမခါးဝတ်ကို ရည်လျှင် ထမီလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ထမီလိုနေတဲ့သူကို ထမီလှူ လိုက်ယင်လဲ အဝတ်လှူသည် မည်တာပါဘဲ။ အဆင်းလှူသည် မည်တာပါဘဲ။ ရဟန်းများအတွက် ဆိုယင်တော့ သင်္ကန်းပေါ့။ ရှေးတုန်းကတော့ ရဟန်းများကိုလဲ အဝတ်အထည် သာမန်ကိုသာ လှူလေ့ရှိကြပါတယ်။ အဲဒါကို သင်္ကန်းလျှာ ပုဆိုးလို့လဲ ဆိုကြတယ်။ အဲဒီသင်္ကန်းလျှာအဝတ်ကို ကျောင်းရောက်တော့မှ ချုပ်ဆိုးပြီး ဝတ်ရုံကြရပါတယ်။ ယခုကာလမှာတော့ ပရိက္ခရာ ကုန်သည်တွေက ချုပ်ပြီး ဆိုးပြီး သင်္ကန်းကို ရောင်းနေကြတဲ့အတွက် ဒကာ ဒကာမတွေက အလွယ်တကူ ဝယ်ယူပြီး သင်္ကန်းကိုဘဲ လှူနေကြတယ်။ ရဟန်းတော်များမှာ မချုပ်ရ မဆိုးရဘဲနဲ့ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ကြရတယ်။ အင်မတန် ချမ်းသာပါတယ်။ လူလူချင်း အဝတ်အထည် ပုဆိုး ထမီ အင်္ကျီ တဘက်စသည်တွေကို လှူတာလဲ ဒီ ဝတ္ထဒေါ-အရ အဝတ်အထည် လှူသူတွေပါဘဲ။ သီလရှင်တွေကို ပိတ်အဝတ်အထည်တွေ လှူတာလဲ ဒီအဝတ်အထည်လှူသူ မည်တာပါဘဲ။ ရဟန်းတော်တွေကို သင်္ကန်းလှူတာလဲ ဒီ ဝတ္ထဒေါ-အရ အဝတ်အထည် လှူသူ မည်တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့်(၄) ဒေဝပုတ္တ၊ အို နတ်သား။ ဝတ္ထဒေါ၊ အဝတ်ကို လှူဒါန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဏ္ဏဒေါ၊ အဆင်းကို လှူသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏တဲ့။

အဝတ်အထည်ကိုလှူယင် အဆင်းလှပတင့်တယ်ခြင်းကို လှူသည်မည်ပါတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ယောက်ျား ဖြစ်ဖြစ် မိန်းမဖြစ်ဖြစ် လူတယောက်ဟာ ပကတိရုပ်ရေက ဘယ်လို လှပနေစေကာမူ သင့်လျော်တဲ့ အဝတ်မပါဘဲနဲ့ ဆိုယင် လှသင့်သလောက် မလှနိုင်ဘူး၊ ပွဲနေပွဲထိုင် အခမ်းအနားထဲ မသွားဝံ့ဘူး၊ ပကတိရုပ်ရေက မလှပစေကာမူ သင့်တော်တဲ့ အဝတ်အစားနဲ့ ပြင်ဆင်ထားယင် ကြည့်ရှုလို့ကောင်းအောင် ရုပ်ရေအဆင်းပေါ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် “လူမှာအဝတ်၊ တောင်းမှာအကွပ်”လို့ စကားပုံတောင် တွင်နေတယ်။ ရဟန်းများဆိုယင် သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံထားမှ ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကြက်သရေကို ပေါ်စေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဝတ်အထည်ကို လှူတဲ့သူဟာ လှပတင့်တယ်တဲ့ အရုပ်အဆင်းကို လှူသူ မည်ပါတယ်။ အဲဒီလို လှပတင့်တယ်တဲ့ အရုပ်အဆင်းကို လှူသူ မည်တဲ့အတွက် အဲဒီကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝအဆက် ဆက်မှာ ရုပ်ရေအဆင်း လှပတင့်တယ်တဲ့ အကျိုးကို ရသွားနိုင်ပါတယ်။ ယခု တရားနာနေကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ အရုပ်အဆင်း လှပကြောင်းဖြစ်တဲ့ အဝတ်သင်္ကန်းအလှူကို လှူတူးကြတာ များလှပါပြီ။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးမီ စပ် ကြားမှာ အချောအလှတွေချည်း ဖြစ်သွားကြမှာကတော့ သေချာနေပါပြီ။ ကိုင်း-ဆိုကြရမယ်။

အဝတ်ကိုမူ၊ လှူသောသူ၊ ဆင်းလှူ လှူသူမည်သတည်း။ (၃-ခေါက်)

ပြီးတော့ နတ်သားက တတိယ ပြဿနာကို မေးလျှောက်ပြန်ပါတယ်။

ချမ်းသာအလှူပေးလို့မူ
(၅)

“ကိံ ဒဒေါ သုခဒေါ ဟောတိ”တဲ့။ ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိံ ဒဒေါ၊ အဘယ်သို့သော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို လှူဒါန်းသောသူသည်။ သုခဒေါ၊ ချမ်းသာကို လှူဒါန်းသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ သနည်း။ ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်လှပါတဲ့ မြတ်စွာဘုရား။ သတ္တဝါတွေဟာ ချမ်းသာသုခကို အလွန်ပင် လိုလား တောင့်တနေကြပါတယ်။ နေ့မအား ညမအား ချမ်းသာရေးကို အမြဲတမ်း ရှာကြံ နေကြပါတယ်။ ချမ်းသာဆိုတာ အကျဉ်း သရုပ်အားဖြင့် ကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာ ဒီနှစ်မျိုးဘဲ ရှိပါတယ်။ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ လူမင်း နတ်မင်း ချမ်းသာ ဆိုတာတွေလဲ အရင်းစစ်ကြည့်ယင် ဒီနှစ်မျိုးပါဘဲ။ စီးပွားဥစ္စာတွေ အခြေအရံတွေ အသုံးအဆောင်တွေ ဆိုတာက ဒီချမ်းသာ နှစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်တို့ရာ အထောက်အပံ့တွေဘဲ။ ဒါကြောင့် ယခုလူတွေ နေ့ညမအား စီးပွားဥစ္စာ ရရာရကြောင်း ကြံစည် အားထုတ် ပြုလုပ်နေကြတာတွေဟာ ဒီချမ်းသာ နှစ်မျိုးကို ရအောင်လို့ ပြုလုပ်နေကြတာချည်းပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ရှာတိုင်းလဲ ရတာတွေ မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်နဲ့ အကြောင်းက မှန်မှရနိုင်တယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နေပူစပ်ခါး မသွားရ မလာရပါဘဲနဲ့ တိုက်ကြီးတာကြီးပေါ်မှာ နေပြီးတော့ စိတ်ညစ်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲနေကြရယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီးရှိတယ်။ ရွှေနားကပ် စိန်နားကပ်ကြီးတွေနဲ့ မျက်ရည်ကျနေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တိုက်ကြီးတာကြီးပေါ်မှာ ဆိုတော့ ကိုယ်ကတော့ မဆင်းရဲဘူး၊ ချမ်းသာနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ကတော့ မချမ်းသာဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါဟာ ကိုယ်ချမ်းသာပြီး စိတ်မချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ။ စိတ်ဆင်းရဲပြီး ကိုယ်ချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

တချို့ကတော့ စားဝတ်နေရေးအတွက် တနေကုန် တနေခန်း ကိုယ်အပင်ပန်းခံပြီး ထမ်းရ ပိုးရ တူးရ ဆွဲရ သွားရ လာရနဲ့ လုပ်ကိုင်နေကြရတယ်။ ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမားတွေနဲ့ လယ်သမားတွေမျိုးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ ဖိစက်တော့ ချမ်းသာနေတယ်။ သီချင်းကလေး တအေးအေးနဲ့ ဆိုပြီးတော့လဲ သူတို့မှာ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်းနဲ့ ထမ်းပိုး ထွန်ယက် လုပ်ကိုင်နေ ကြတယ်။ ဘေးကနေပြီး ကြည့်နေရတာတောင် ပျော်စရာလိုလိုထင်ရတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ ကိုယ်ဆင်းရဲပေမဲ့ စိတ် ကတော့ ချမ်းသာနေတယ်။ ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ များပါတယ်။

တချို့ကတော့ စားဝတ်နေရေး အခြေအရံ ပရိသတ်နှင့်တကွ အစစ အရာရာ ပြည့်စုံနေလို့ ကိုယ်ရော စိတ်ရော နှစ် ပါးလုံးချမ်းသာနေတယ်။ တချို့ကတော့ အစစအရာရာ မပြည့်စုံလို့ ကိုယ်ရော စိတ်ရော နှစ်ပါးလုံး ဆင်းရဲနေတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လေးမျိုးရှိပါတယ်။ အဲဒီ လေးမျိုးထဲမှာ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ ဖြစ်ချင်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ရော စိတ်ပါ နှစ်ပါးလုံး ချမ်းသာအောင် ဘယ်လို အလှူကို ပေးလှူရပါမလဲ။ ဘယ်လိုဟာကို ပေးလှူယင် ချမ်းသာကို ပေးလှူသည် မည်ပါသလဲ။ မိမိသန္တာန်မှာ ရှိနေတဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာကိုတော့ သူတပါးသန္တာန် ရောက်အောင် ပေးလှူလို့ မဖြစ်ပေဘူး။ ဒါကြောင့် ဘယ်လို ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ပေးလှူယင် ချမ်းသာကို ပေးလှူသည် မည်ပါ သလဲ။ ချမ်းသာကို ရကြောင်း ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသလဲ မြတ်စွာဘုရားလို့ နတ်သားက မေးလျှောက်ပါတယ်။ ကိုင်း လိုက်ဆိုကြ။

ဘယ်လိုအလှူ လှူသောသူ၊ ချမ်းသာလှူသူ မည်သနည်း။ (၃-ခေါက်)

အဲဒီလို နတ်သားက မေးလျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ဖြေပုံကလေးကို နားထောင် ကြည့်ပါ။

“ယာနဒေါ သုခဒေါ ဟောတိ”တဲ့။ ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနှင့် မေးမြန်းလျှောက်ထား အို နတ်သား။ ယာနဒေါ၊ ယာဉ်ကို လှူဒါန်းသောသူသည်။ သုခဒေါ၊ ချမ်းသာကို လှူဒါန်းသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသတည်း။ အဲဒီ ဘုရားလက်ထက် တော်ကာလတုန်းကတော့ ယခုကာလလို သက်မဲ့ မီးရထားတွေ မော်တော်ကားတွေ လေယာဉ်တွေ မီးသင်္ဘောတွေ ဆိုတာက မရှိသေးဘူး။ နွားလှည်းတို့ မြင်းရထားတို့ ဆင်တို့ မြင်းတို့ ဒီလိုသက်ရှိယာဉ်လောက်သာ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလတုန်းကဆိုယင် ရုပ်လောကဘက်က အောက်ကျ နောက်ကျ ရှိနေသေးတဲ့ခေတ်ဖြစ်တယ်။ ယခု ကာလ မှာတော့ ဆိုင်းယင်းစ်-ခေါ်တဲ့ သိပ္ပံပညာတွေက ထွန်းကားလာလို့ ရုပ်လောကဘက်က အထက်တန်းကျလာတဲ့ခေတ်ဖြစ် တယ်။ ဒါကြောင့် ယခုခေတ်ကာလ လူတွေက ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် ဆန်းသည်ထက် ဆန်းအောင် ကြံစည်ကြတယ်။ တီထွင်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကြံစည်တီထွင်ကြတဲ့အတွက် ရှေးက မမြင်ဘူးမကြားဘူးတဲ့ ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်း အထူးအဆန်းတွေဟာ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ဆိုသလိုဘဲ အသစ်အသစ်ပေါ်လာနေကြတယ်။ ဥပမာ ဒီဓမ္မာရုံကြီးကို ကြည့်ပါ။ ယခု ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီးကို ကြည့်ပါ။ မီးထွန်းထားတာတွေကို ကြည့်ပါ။ ဒီလိုဟာတွေဟာ ယခု ခေတ်မှာ သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားလာတဲ့အတွက် ရလာတဲ့ အကျိုးတွေဘဲ။ ရလာဒ်တွေလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒီလို တိုးတက်လာတဲ့ ရုပ် ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ လူတွေက သိပ်ဝမ်းသာနေကြတယ်။ ယခုခေတ်ကို သိပ်ချီးမွမ်းနေကြတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော် ဟိုခေတ်တုန်းကတော့ ရုပ်လောကဘက်က အရေးမပေးဘဲ နာမ်လောကဘက်က စိတ်ဓာတ်တွေကို မြှင့်တင်ပေးနေတဲ့ ခေတ်ဖြစ်တယ်။ ဈာန် အဘိညာဉ် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးတွေ ရရေးကို အလေးပေးပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ခေတ် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီခေတ်တုန်းက ဈာန်အဘိညာဉ်တန်ခိုးနဲ့ ကောင်းကင်မှာ ပျံသွားနိုင်တယ်။ နတ်ပြည်လောကကို သွားနိုင်တယ်။ ဘယ်လောက်ပဲဝေးဝေး ထိုထိုအရပ်ကို တခဏချင်း ရောက်အောင် သွားနိုင်တယ်။ ဓာတ်ခွက် စက်ကိရိယာ ဘာမျှမပါဘဲနဲ့ အလိုရှိရာကို ကြည့်နိုင်မြင်နိုင်တယ်။ ကြားနိုင်တယ်။ အာရုံ အကောင်းအဆိုးတွေ ချမ်းသာ ဆင်းရဲတွေ နောက်ကို မလိုက်ပဲ စိတ်ကို တည်ငြိမ်နေအောင် ထားနိုင်တယ်။ အာရုံဝတ္ထုတွေက ဘယ်လိုဘဲ ရှိနေပေမယ့်လို့ စိတ်ကိုချမ်းသာအောင် ထားနိုင်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ နာမ်လောက အထက်တန်းကျတဲ့ ခေတ်တုန်းကရတဲ့ ရလဒ်တွေပါဘဲ။ အဲဒီခေတ်တုန်းကဆိုယင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ ဘုရားတပည့် ပညာရှိတွေဟာ နာမ်လောက ကောင်းစားမှသာ အမြဲတမ်း ချမ်းသာ အစစ်အမှန်ချမ်းသာကို ရနိုင်တယ်လို့ အသိအမှတ် ပြုထားကြတယ်။ ဒါဟာသိပ်သဘာဝကျတဲ့ အသိအမှတ်ပြုချက်ပဲ။

ယခုခေတ်မှာတော့ ရုပ်လောကဘက်က ခေတ်စားလာတယ်။ တိုးတက်လာတယ်။ ကြီးပွားလာတယ်။ နာမ်လောကဘက်က အောက်တန်းကျနေတယ်။ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေဟာ အဲဒီ ရုပ်လောက၏ ဒဏ်ကို နာမ်လောကက ခံနိုင်ရေမရှိတဲ့ အတွက် ဆင်းရဲကြရလိမ့်မယ်။ ဆင်းရဲဘို့ကတော့ သေချာတယ်။ ခံဘို့ရန် ခါးသာ ပြင်ထားကြပေတော့၊ ကုန်းသာခံကြပေတော့၊ ရှင်းရှင်းဘဲပြောလိုက်ပါတယ်။ လူတွေကတော့ ရုပ်လောက တိုးတက်တဲ့အတွက် ဝမ်းသာနေကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးအနေနဲ့ကတော့ ဝမ်းမသာပါဘူး။ ဒီရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ မြောက်မြောက်မြားမြား ဖြစ်ထွန်းလာလေလေ ဒီကမ္ဘာလောကကြီး ပျက်စီးဘို့ရာ နီးလာလေလေဘဲလို့သာ မှတ်ထားကြပေတော့။ ဒါက ဒကာ ဒကာမတွေကို သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ စပ်မိစပ်ရာ ပြောတဲ့ စကားပါဘဲ။ ယခုကာလမှာ ရုပ်လောက နာမ်လောကလို့ ဒီလိုနှစ်မျိုး ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ အဲဒီလောကနှစ်မျိုးထဲက ရုပ်လောကဟာ ဘုရားလက်ထက်တုန်းက အောက်တန်းကျနေခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီရုပ်လောက အောက်တန်းကျတာက အရေးမကြီးပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ ဘုရားတပည့်တော်များက အဲဒါကို အရေးလဲ မစိုက်ဘူး။ ဘာပေါ်မှာဘဲ နေရနေရ၊ ဘာပေါ်မှာဘဲ စားရစားရ၊ ဘုရားရဟန္တာအရှင်မြတ်တွေမှာ စိတ်ချမ်းသာမှုကတော့ အပြည့်အဝရှိနေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အောက်တန်းကျနေတဲ့ နာမ်လောကကို အထက်တန်းရောက်အောင် မြှင့်မြှောက်ပေးဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။ ရုပ်လောကကိုသာ ပြုပြင်ကြပြီးတော့ နာမ်လောကခေါ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေကို မပြုပြင်ကြယင်တော့ ဒီကမ္ဘာလောကကြီးဟာ ပျက်စီးဘို့သာရှိ မှာဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ရုပ်လောကဘက်က ထွန်းကားကျယ်ပြန့်လာသလောက် နာမ်လောကဘက်က နှစ်သက်လိုချင်မှု လောဘတရားဆိုးတွေ ကျယ်ပြန့်လာမယ်။ ပြစ်မှားမှု ဒေါသတရားဆိုးတွေ၊ မနာလိုမှု-ဣဿာတရားဆိုးတွေ၊ ဝန်တိုမှု-မစ္ဆရိယတရားဆိုးတွေ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူတပါးတွေကို အထင်သေးမှု မာနတရားဆိုးတွေ၊ ဒီလိုတရားဆိုးတွေ ကြီးပွားကျယ်ပြန့်လာမယ်။ ဒီလိုတရားဆိုးတွေ ကျယ်ပြန့်လာယင် အချင်းချင်း လူယက်နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ပြီး ပျက်စီးကုန်မှာ ဘဲ။ ဒါကြောင့်ဒီကမ္ဘာကြီးမပျက်စေချင်ကြယင် ဘုရားလက်ထက်ကလို စိတ်ဓာတ်-နာမ်လောကကို ဦးစားပေးပြီး ပြုပြင်ကြဘို့ လိုပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် ကာလဆီတုန်းကတော့ စိတ်ဓာတ် နာမ်လောကကိုသာ ဦးစားပေးပြီး ပြုပြင်ကြတယ်။ ရုပ်လောကဘက်ကတော့ ပြုပြင်ဘို့ သိပ်စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီခေတ်တုန်းက သွားစရာယာဉ်ဆိုယင် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ နွားလှည်း မြင်းရထား ဆင်မြင်းအစရှိတဲ့ သက်ရှိယာဉ်လောက်သာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို သက်ရှိယာဉ်တွေကတော့ မကျန်းမာ မသန်စွမ်းတဲ့ ရဟန်းများသာ စီးကောင်းတယ်။ ကျန်းမာတဲ့ ရဟန်းများတော့ မစီးကောင်းဘူး။ လှူယင်လဲ အဲဒီလို သက်ရှိယာဉ်တွေကို ရဟန်းတော်များမှာ အလှူမခံကောင်းဘူး။ ဒါဖြင့် ယာနဒေါ-ယာဉ်ကိုလှူသောသူဆိုတဲ့ ဒီပုဒ်အရ ဘယ်လိုယာဉ်ကို လှူရမှာလဲလို့ ဆိုတော့ ဘိနပ်ကို ဒီနေရာမှာ ယာဉ်လို့ ယူရမယ်လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်။ ဘိနပ်စီးပြီး ခရီးသွားယင် ကြာရှည်သွားနိုင်တယ်။ နေပူလို့ မြေပြင်မှာ အလွန်ပူနေတဲ့အခါ ဘိနပ်မပါယင် သွားဘို့ခက်တယ်။ ဆူးငြောင့် ခလုတ်တွေရှိတဲ့ တောစခန်းများဆိုယင် ဘိနပ်ပါမှဘဲ သွားလို့ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘိနပ်ကို ခရီးသွားဘို့ ယာဉ်ခေါ်တယ်လို့ ဆိုတာဟာ အလွန်သင့်လျော်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ထီးတို့ ယပ်တို့ တောင်ငှေးတို့ကိုလဲ ခရီးသွားရာမှာ အထောက်အကူ ဖြစ်တဲ့အတွက် ယာဉ်အရထဲမှာထည့်သွင်းပြီး ယူသင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ဘုရားလက်ထက် ရှေးခေတ်အရ အားဖြင့် ရဟန်းတော်များကို ဘိနပ်လှူယင် ယာဉ်လှူသည့် မည်ပါတယ်။ ထီး ယပ် တောင်ငှေးလှူယင်လဲ ယာဉ်လှူတယ်လို့ဘဲ ဆိုသင့်ပါတယ်။

ရုပ်လောကဘက်က တိုးတက်နေတဲ့ ယခုအခါမှာတော့ ရဟန်းတော်များ စီးကောင်းတဲ့ သက်မဲ့ယာဉ်တွေက များစွာ ရှိနေပါတယ်။ မော်တော်ကား၊ မီးရထား၊ လေယာဉ်ပျံ၊ သင်္ဘော၊ မော်တော်ဘုတ်၊ ဒီလို ယာဉ်တွေဟာ စီးကောင်းတဲ့ ယာဉ်တွေပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ မော်တော်ကား တစ်စင်းလုံး မီးရထား တစ်စင်းလုံး ဒီလို လှူဘို့ကတော့ ခဲယဉ်းပါလိမ့်မယ်။ ဖြစ်နိုင်တာကတော့ ခရီးစရိတ် ရထားလက်မှတ် လေယာဉ်လက်မှတ် သင်္ဘောလက်မှတ် ဒီလိုဟာ လှူရတာပေါ့။ လှူလဲ လှူနေကြပါတယ်။ အဲဒီလို လှူတာဟာ ယာဉ်အလှူကို လှူတာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဒီရန်ကုန်မြို့မှာဆိုယင် ကားပိုင်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သွားစရာ ကိစ္စရှိတဲ့အခါ ရဟန်းတော်များကို ကားနဲ့ လိုက်ပို့တယ်။ ကားနဲ့ သွားကြိုတယ်။ အိမ်ကို ဆွမ်းစားပင့်တဲ့အခါ ကားနဲ့ပင့်တယ်။ ကားနဲ့ ပြန်ပို့တယ်။ ဒါတွေဟာ ယာဉ်အလှူတွေပါဘဲ။

အဲဒီလို ယာဉ်အမျိုးမျိုးကို လှူတော့ ရဟန်းတော်များမှာ သွားရာလာရာမှာ ချမ်းသာတယ်၊ ဘိနပ်စီးသွားရယင် ဆူးငြောင့်ခလုတ် မထိခိုက်ပဲ ချမ်းသာစွာ သွားရတယ်၊ ခြေဖဝါးမပူဘဲ ချမ်းသာစွာ သွားရတယ်၊ ထီးဆောင်းသွားယင် နေမပူ မိုးမစိုဘဲ သွားရတယ်၊ မော်တော်ကားစသည်နှင့် သွားရယင်တော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး၊ ထိုင်နေရင်းနဲ့ အလိုရှိရာ အရပ် ကို ရောက်သွားတယ်၊ အချမ်းသာဆုံးပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ယာဉ်ကိုလှူယင် ချမ်းသာကို လှူသည် မည်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူတာဘဲ၊ အဲဒီလို ချမ်းသာကို လှူတော့ လှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်လို အကျိုးကို ရပါသလဲဆိုယင်--

သုခံ ခေါ် ပန ဒတ္တာ သုဓဿ ဘာဂီ ဟောတိ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ မာနုဿ ဝါ-လို့ ဒီလိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက အခြား တသုတ်မှာ ဟောထားပါသေးတယ်။

သုခံ ခေါ် ပန ဒတ္တာ၊ ချမ်းသာကို ပေးလှူသောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗဿ ဝါ သုဓဿ၊ နတ်ပြည်လောက၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာ ၏၎င်း။ မာနုဿ ဝါ သုဓဿ၊ လူ့ပြည်လောက၌ ဖြစ်သော ချမ်းသာ၏၎င်း။ ဘာဂီ ဟောတိ၊ ရရန်အဖို့ ရှိပေ၏-တဲ့။ အဲဒီ လို ချမ်းသာကို ပေးလှူတဲ့သူဟာ လူ့ပြည်လောကမှာလဲ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာသုခကို ရသွားမယ်၊ နတ်ပြည်လောက ရောက်ပြီးတော့လဲ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ သုခကို ရသွားမယ်၊ ကိုယ်နဲ့ စိတ် ချမ်းသာတယ် ဆိုယင် အဲဒီလို ချမ်းသာဘို့ စားဘွယ် သောက်ဖွယ် သုံးဆောင်ဘွယ် အခြေအရံစသည် အလုံးစုံလဲ ပြည့်စုံနေတော့တာဘဲ။ ယခု ဒီက ဒကာ ဒကာမ တွေဟာ ဒီလိုထီး ဘိနပ်စသည် ယာဉ်ရထားအလှူတွေ လှူတူးလှူကြပါပြီ၊ ဒါကြောင့် ယခုမျက်မှောက် လူ့ဘဝကစပြီး သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာ ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံ သွားဘို့ရာ သေချာနေပါပြီ။ ကိုင်း ဆိုကြရမယ်။

ယာဉ်ရထားမူ၊ လှူသောသူ၊ ချမ်းသာလှူသူ မည်သတည်း။ (၃-ခေါက်)

မျက်စိအလှူပေးလို့မူ
(၆)

အဲဒီလို ဖြေလိုက်တော့ နတ်သားက ကိံ ဒဒေါ စက္ခုဒေါ ဟောတိ-လို့ မေးလျှောက်ပြန်ပါတယ်။

ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိံ ဒဒေါ၊ အဘယ်သို့သော ဝတ္ထုပစ္စည်း ကို လှူဒါန်းသောသူသည်။ စက္ခုဒေါ၊ မျက်စိကို လှူသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း မြတ်စွာဘုရား-တဲ့။ နတ်သား က မျက်စိအမြင်ကောင်းတဲ့ အကျိုးကို ရချင်တဲ့သူဟာ ဘယ်လိုဟာကို လှူရပါမလဲ-လို့ ကြံစည်ပြီး မေးပါတယ်။ ကိုယ့်မျက်စိ ကို ထုတ်လှူမှ မျက်စိအမြင်ကောင်းတဲ့အကျိုးကို ရမယ်ဆိုယင် လှူဘို့ခက်တယ်၊ ရှေးတုန်းက ဘုရားအလောင်း သိဝိမင်းကြီး တော့ မျက်စိကို ဆေးဆရာနဲ့ ထုတ်လှူဘူးတဲ့ သာဓကတခု ရှိပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ သူဘာဆိုတဲ့ ထေရီမလဲ လူဆိုး တယောက်က မျက်စိကို နှစ်သက်တယ်ဆိုပြီး လမ်းက အတင်း ပိတ်ဆို့ထားလို့ မျက်စိကို လက်နဲ့အတင်း ကော်ထုတ်ပြီး အဲဒီ လူဆိုးအား ပေးတယ်ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုတရပ်လဲ ရှိတယ်။ ယခုခေတ်မှာ မျက်စိပါရု ခရုဝန်ကြီးများက မျက်စိမကောင်းတဲ့သူကို သေပြီးခါစသူရဲ့ မျက်စိထည့်ပေးလို့ အောင်မြင်တယ်လို့လဲ ကြားသိရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်မျက်စိကို ထုတ်လှူဘို့ ဆိုတာ ကတော့ ဘုရားအလောင်း မဟုတ်ယင် ခဲယဉ်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် မျက်စိအမြင်ကို လှူချင်ယင် ဘယ်လိုဟာကို လှူရပါမလဲ၊ ဘယ်လိုဟာကိုလှူယင် မျက်စိအမြင်ကို လှူရာရောက်ပြီး မျက်စိကိုလှူသကဲ့သို့ပင် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ပါသလဲလို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။ ကိုင်း ဆိုကြရမယ်။

ဘယ်လိုအလှူ၊ လှူသောသူ၊ မျက်စိလှူသူ မည်သနည်း။ (၃-ခေါက်)

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီပဒေါ ဟောတိ စက္ခုဒေါ-လို့ ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနှင့် မေးမြန်း လျှောက်ထား အိုနတ်သား။ ဒီပဒေါ၊ ဆီမီးကို လှူသော သူသည်။ စက္ခုဒေါ၊ မျက်စိကို လှူသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါပေသတည်း။ ညဉ့်မှောင်နေတဲ့အခါ မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်ဘူး၊ မျက်စိရှိပေမဲ့ မျက်စိမရှိသလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလိုမှောင်နေတဲ့နေရာမှာ မီးထွန်းလိုက်ယင်တော့ အမှောင်တွေ တခါထဲပျောက်ပြီး လင်းလာ တယ်၊ အဲဒီအခါ မျက်စိဖြင့် ဘာမဆို မြင်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆီမီးကို လှူယင် မျက်စိအမြင်ကို လှူသည် မည်ပါတယ်တဲ့။ ရှေးခေတ်တုန်းကတော့ မီးထွန်းစရာကဆီဘဲရှိတယ်၊ ရေနံဆီဆိုတာတောင် ရှိပုံမရသေးပါဘူး၊ နှမ်းဆီနဲ့ မုန့်ညင်းဆီ ဒါလောက်ပဲ အသုံးများပုံ ပေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နှမ်းဆီ မုန့်ညင်းဆီများကို မီးထွန်းဘို့ လှူလိုက်ယင်၊ ဒီလိုမှ မဟုတ် ယင်လဲ နှမ်းဆီ၊ မုန့်ညင်းဆီကို မီးထွန်းပြီး လှူလိုက်ယင် မျက်စိအမြင်ကို ပေးလှူသည် မည်ပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာတော့ မီးရောင် လှူစရာတွေက ပေါ်ပါတယ်၊ ရေနံဆီနဲ့လဲ လှူနိုင်တယ်။ ဖရောင်းတိုင်နဲ့လဲ လှူနိုင်တယ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးနဲ့လဲ လှူနိုင်တယ်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးမှာလဲ ဖလံသီးက အမျိုးမျိုးရှိတယ်၊ မီးချောင်းလဲ ရှိတယ်၊ ရောင်စုံလဲ ရှိတယ်၊ မာကျူရီခေါ်တဲ့ မီးသီးလဲရှိတယ်၊ ကြိုက်သလို လှူနိုင်ကြပါတယ်။ ဖရောင်းတိုင်တိုင်လောက် လှူလိုက်ယင်လဲ မျက်စိကိုလှူသည် မည်တာ

ဘဲ။ မျက်စိအမြင်ကို လှူတဲ့အတွက် ဘယ်လိုအကျိုးတွေကို ရမလဲဆိုလို့ရှိယင် ဘဝအဆက်ဆက်မှာ မျက်စိလှပခြင်း မျက်စိကြည်လင်ခြင်း မျက်စိမမူန်ခြင်းစသည်ဖြင့် လောကီအကျိုးတွေကိုလဲ ရနိုင်ပါတယ်။ သစ္စာ ၄-ပါး တရားထူးကို သိမြင်သည် အထိ ပညာမျက်စိ အကျိုးကိုလဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ကိုင်း ဆိုကြရမယ်။

ဆီမီးကိုမူ၊ လှူသောသူ၊ မျက်စိလှူသည် မည်သတည်း။ (၃-ခေါက်)

**အားလုံးအလှူပေးလို့မူ
(၇)**

အဲဒီတော့ နတ်သားက “ကော စ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော” လို့ မေးလျှောက်ပြန်ပါတယ်။

ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူလှပါသော မြတ်စွာဘုရား။ ကော စ၊ အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကား။ ဝါ၊ အဘယ်အရာကို လှူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ သဗ္ဗဒဒေါ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသမျှ အလုံးစုံကို ပေးလှူသူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးလျှောက်အပ်သော အရှင်ဘုရားသည်။ တံ၊ ထိုပြဿနာကို။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ အက္ခာဟိ၊ ဖြေကြားတော်မူပါ အရှင်ဘုရားတဲ့။

ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တပည့်တော်က (၁) နံပါတ်အနေနဲ့ ဘယ်အရာကို လှူယင် ခွန်အားဗလကို လှူသည်မည်ပါသလဲ-လို့ မေးခဲ့ပါတယ်။ (၂) နံပါတ်အနေနဲ့ ဘယ်အရာကိုလှူယင် အဆင်းကို လှူသည်မည်ပါသလဲလို့ မေးခဲ့ပါတယ်။ (၃) နံပါတ်အနေနဲ့ ဘယ်အရာကိုလှူယင် ချမ်းသာကိုလှူသည် မည်ပါသလဲလို့ မေးခဲ့ပါတယ်။ (၄) နံပါတ်အနေနဲ့ ဘယ်အရာကို လှူယင် မျက်စိအလှူကို လှူသည် မည်ပါသလဲလို့ မေးခဲ့ပါတယ်။ မေးသမျှကို မြတ်စွာဘုရားက ကရုဏာတော်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ တပည့်တော်ကလဲ နှစ်သက်အားရ သဘောကျခဲ့ပါတယ်။ ယခု (၅) နံပါတ်အနေနဲ့မေးခဲ့ပြီး အရာဝတ္ထုတွေကို ပေါင်းပြီးမေးလိုပါတယ်။ ဘယ်လိုပစ္စည်းကိုလှူယင် တခုတည်းလှူရုံမျှနဲ့ ခွန်အား အဆင်း ချမ်းသာ မျက်စိဆိုတဲ့ အဲဒီ ၄-ပါးလုံးကို လှူသည် မည်ပါသလဲ၊ ဒီပြဿနာကို ကရုဏာရှေ့ထား၍ ဖြေကြားတော်မူပါ မြတ်စွာဘုရား-လို့ နတ်သားက မေးလျှောက်ပါတယ်။ ကိုင်း ဆိုကြ။

အဘယ်ကိုမူ၊ လှူသောသူ၊ လုံးစုံ လှူသူ မည်သနည်း။ (၃-ခေါက်)

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို နားထောင်ကြည့်ပါ။

သော စ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော ဒဒါတိ ဥပဿယံ-တဲ့။

ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနှင့် မေးမြန်းလျှောက်ထား အို နတ်သား။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဿယံ၊ သင်္ခမ်းကျောင်းကို။ ဒဒါတိ၊ ပေးကမ်းလှူဒါန်း၏။

ဥပဿယံ-ဆိုတာ သင်္ခမ်းကျောင်း၊ ဒီလိုဘဲ မြန်မာပြန်ကြတယ်။ ရှေးဆရာတော်ကြီးတွေက ဝိဟာရဆိုတဲ့ ပုဒ်တခု ကိုသာ ကျောင်းလို့ ပြန်ကြတယ်။ အဿမ ပုဒ်ကိုလဲ သင်္ခမ်းကျောင်းလို့ ပြန်ကြပါတယ်။ ဟို ဝေဿန္တရာ ဇာတ်တော်မှာ....

ဣမေ ကုမာရေ ပဿန္တော၊ မဉ္ဇူကေ ပိယဘာဏီနော။

အဿမေ ရမဏီယမ္ပိ၊ န ရုဇ္ဇဿ သရိဿတိ--

ဆိုတဲ့ ဒီဂါထာထဲက အဿမပုဒ်ကို သင်္ခမ်းကျောင်းလို့ ပြန်ကြပါတယ်။ အဲဒီ ဂါထာကလေးကို အပြည့်အစုံ အနက်ပြန်ပြလိုက် ဦးမယ်။

ရမဏီယမ္ပိ၊ တောချုံပျော်ရွှင် သူတော်စင်တို့သည် မွေ့လျော်ပျော်ဘွယ်ကောင်းထသော။ အဿမေ၊ ဝင်္ဂံပါတောင် စောင်း သင်္ခမ်းကျောင်း၌။ (ငယ်ငယ်တုန်းက ရဘူးတဲ့ အနက်ပဲ။ ဟိုဝေဿန္တရာမင်းကြီးတို့ မဒ္ဒိမိဖုရားတို့ သားတော်ကလေး ဇာလီနဲ့ သမီးတော်ကလေး ကဏှာဇိန်တို့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ နေထိုင်ရတဲ့ နေရာဌာနကလေးပေါ့။ အဲဒါကလေးကို ဇာတ်ပါဠိတော် မှာ အဿမဆိုတဲ့ ပါဠိပုဒ်ကလေးနဲ့ ဟောထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ခမ်း ဆိုတဲ့ မြန်မာပြန်မှာ ခခွေး မသတ်နဲ့ ရေးရတယ်။) အဿမေ၊ ဝင်္ဂံပါတောင်စောင်း သင်္ခမ်းကျောင်း၌။ မဉ္ဇူကေ၊ တီတီတာတာ သာယာသောအသံ ရှိကုန်ထသော။ ပိယ ဘာဏီနော၊ နှလုံးစိတ်ဝမ်း ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော။ ဣမေ ကုမာရေ၊ ဤသားတော် သမီးတော်တို့ကို။

ပဿန္နော၊ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ရသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မြင်ရသော အရှင်မင်းမြတ်သည်။ ရုဇ္ဈဿ၊ သိဝိတိုင်းခေါ် စေတုတ္တရာ မြို့တော်ကြီး၌ ပိုင်သီးစိုးအုပ် မင်းလုပ်ရသော အဖြစ်ကို။ န သရိဿတိ၊ မအောက်မေ့ မထင်မြင် မဆင်ခြင်မိ သတိမရဘဲ ရှိပါ လတံ့-တံ့။ ဒါကတော့ စပ်မိလို့ ရွတ်ပြလိုက်ရတာ၊ လိုရင်းကတော့ အဿမ-ပုဒ်ကို ထောက်ပြီး သင်္ခမ်းကျောင်း ရေးသား ပြန်ဆိုပုံကလေးပါဘဲ။ အဲဒီသင်္ခမ်းကျောင်းဆိုတာ သိပ်ခမ်းခမ်းနားနားကြီး မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးကာစ တဝါကကျောင်းမရှိသေးဘူး၊ ရဟန်းသံဃာတော်တွေမှာလဲ ကျောင်းမရှိသေးဘူး၊ သစ်ပင်အောက်တို့ တောင်ခေါင်းတို့ တောင်စောင်းတို့ ကောက်ရိုးပုံတို့ ဆိုတာမျိုးတွေမှာ မှီကပ်နေကြရတယ်။ ဝါကျွတ်ပြီးတဲ့နောက် တပို့တွဲလ မှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကိုရောက်တယ်။ အဲဒီကနောက်မှ ရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးက ဆောက်လုပ်ပြီးလှူလို့ ကျောင်းတွေစတင်ပြီး ပေါ်လာ ပါတယ်။ အဲဒီသေဋ္ဌေးက တနေ့ထဲနဲ့ ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ဆောက်လုပ်ပြီး လှူတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီကျောင်းတွေဟာ ဒီလို ကျောင်းကောင်းကြီးတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊ မဒေတိုင်လေးလုံးနဲ့ ဆောက်လုပ်တဲ့ တဲကလေးမျိုးတွေ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒါကြောင့် တနေ့ ထဲနဲ့ ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ပြီးတာ၊ ယခု ဒီမဟာစည်ကျောင်းတော်ဟာ တနှစ်ဆောက်တာတောင်မှ အပြည့်အစုံ ပြီးသေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရှေ့ရှောက်ပြီး လုပ်စရာကလေးတွေ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဆက်ပြီး လုပ်ရဦးမယ်။ ဟိုလေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း ထက်က ဘုရားအလောင်းသူမေမာ ရှင်ရသေ့ကလေးနေတဲ့ ဟိမဝန္တာတောင်က ခမ္မိကဆိုတဲ့တောင်မှာ ဖက်မိုးဖက်ကာ သင်္ခမ်း ကျောင်းကလေးဆိုတာ တယ်စိတ်ကြည်နူးဘွယ် ကောင်းတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကျောင်းကလေးများကို မြင်လိုက်ရယင် တရားအားထုတ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ပေါ်လာတယ်။ ယခုကြည့်ပါ ဒီသာသနာရိပ်သာထဲ ရောက်လာလို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွေကို မြင်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် ငါလဲ တနှစ်တခါလောက် ဒီလို တရားအားထုတ်ရယင် ကောင်းမှာဘဲလို့ စိတ်ကူးကြံစည်မှုဟာ တခါထဲ ဖြစ်လာတယ်။ ယခု ပြောလာခဲ့တာဟာ အဿမပုဒ်ကို သင်္ခမ်းကျောင်းလို့ မြန်မာပြန်တာလို ဥပဿယပုဒ်ကိုလဲ သင်္ခမ်းကျောင်းလို့ ပြန်ကြတဲ့ အကြောင်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ပြောလာခဲ့တယ်။ သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ဝနရောပသုတ်မှာလဲ ဥပဿယံဆိုတဲ့ ပုဒ်ပါပါတယ်။ အဲဒီပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာက ဝါသာဂါရ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဝါသာဂါရ်ဆိုတာ နေရာအိမ် နေရာအဆောက်အဦ နေရာကျောင်းလို့ ပြန်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမှာလဲ ဥပဿယံပုဒ်ကို နေရာကျောင်းလို့လဲ ပြန်နိုင်ပါ တယ်။]

ယော ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဿယံ၊ မှီခို၍ နေထိုင်စရာ ကျောင်းကို။ ဒဒါတိ၊ ပေးလှူ၏။ သော စ၊ ကျောင်းကိုလှူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ သဗ္ဗဒဒေါ၊ ခွန်အားအဆင်း ချမ်းသာ မျက်စိဆိုတဲ့ အလုံးစုံကို ပေးလှူသည်မည် သည်။ ဟောတိ၊ စင်စစ်မသွေ အမှန်ဘဲဖြစ်ပါပေသတည်း။ (သာဓု ၃)

ကိုင်း ဆိုကြရမယ်။

ကျောင်းဆောက်အဦ၊ လှူသောသူ၊ လုံးစုံလှူသူ မည်သတည်း။ (၃-ခေါက်)

ကျောင်းတခု လှူတာနဲ့ အလုံးစုံကို လှူသည် မည်တာက ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ဆွမ်းမရှိလို့ မစားရပေမဲ့ ကျောင်းခန်း ထဲ ဝင်နေလိုက်ယင် နေသာထိုင်သာဖြစ်ပြီး အားလဲရှိတန်သမျှ ရှိလာနိုင်တယ်။ ရုပ်ရေအဆင်းလဲ ကြည်လင်လာနိုင်တယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ ချမ်းသာပြီး စိတ်လဲ ချမ်းသာနိုင်တယ်။ မျက်စိလဲ ကြည်လင်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ၄-မျိုး အလုံးစုံကိုလဲ လှူ သည် မည်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလိုအလုံးစုံကိုလှူသည် မည်တယ်ဆိုတာဟာ ယခုလိုခမ်းခမ်းနားနား ကျောင်းကြီးကိုလှူမှ မဟုတ် ပါဘူး၊ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဖက်မိုးဖက်ကာ လေးပင်တိုင် ကျောင်းကလေးမျိုးကို လှူယင်လဲ အဲဒီ ၄-ပါးလုံးကို လှူသည် မည်ပါတယ်။ ယခုရေစက်ချလှူမည့် မဟာစည်ကျောင်းတော်မျိုးဆိုယင်တော့ အလုံးစုံကို လှူသည် မည်တယ်ဆိုတာကို ပြောစရာတောင် မလိုတော့ပါဘူး။ အဲဒီလိုအလုံးစုံကို လှူသည်မည်တဲ့အတွက် ဘယ်လိုအကျိုးတွေကို ရနိုင်သလဲဆိုယင် ဒါကတော့ ရှေ့နားကပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်းပါဘဲ။ ခွန်အားဗလတွေ အရုပ်အဆင်း လှပတင့်တယ်ခြင်းတွေ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာခြင်းတွေ မျက်စိအမြင်နဲ့ ပညာအမြင်တွေ အဲဒီလို အကျိုးတွေကို ဘဝဆက်တိုင်း ရသွားကြပါလိမ့်မယ်။

ဒီက မဟာစည်ကျောင်းဆိုင်ရာ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ အနန္တကျေးဇူးရှင် ဆရာသခင် ဖြစ်တော်မူတဲ့ မဟာစည်ဆရာတော် သီတင်းသုံးဘို့ရာ ကျောင်းတော်ကြီးကို ခေတ်မှီ စံနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ပြီး ရေစက်ချပွဲ ကျောင်းလွတ်ပူဇော်ပွဲကြီး ကျင်းပကြတယ်။ အားလုံး စုစုပေါင်း ၂-သိန်းလောက် ကုန်တယ်ဆိုတော့ ယခုနေအခါမှာ နံတဲ့ ငွေတွေ မဟုတ်ဘူး၊ ဟိုစီးပွားရေး ခေတ်ကောင်းတုန်းက ဆိုယင်တော့ ဒီ၂-သိန်းလောက်ဟာလဲ တယ်မများသေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ယခုလိုစီးပွားရေး အလုပ်အကိုင်တွေ ကြပ်တည်းနေတဲ့အချိန်အခါမှာ ၂-သိန်းလောက်ငွေကို လွယ်လွယ် ကူကူနဲ့ ရနိုင်တာဟာ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေရဲ့ စေတနာ အလွန်ထက်သန်မှုကြောင့်လို့ဆိုယင် လွဲမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ခဲယဉ်းလောက်တဲ့ အချိန်အခါမှာ မခဲယဉ်းရအောင် ထက်သန်စွာနဲ့ လှူဒါန်းကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ရမည့် အကျိုးတွေကတော့ ပြောလို့တောင် ကုန်နိုင်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။

ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလတုန်းက အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီးက ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူ ဒါန်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုလှူရာမှာ မြေကွက်ဝယ်ယူရတာက ၁၈-ကုဋေ၊ ကျောင်းဆောက်တာက ၁၈-ကုဋေ၊ ရေစက်ချ

လှူဒါန်းပွဲကြီး ကျင်းပတာက ၁၈-ကုဋေ၊ စုစုပေါင်း ၅၄-ကုဋေ ကုန်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဝိသာခါ ဒကာမကြီးက ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရာမှာ အဲဒီ ၅၄-ကုဋေရဲ့ ထက်ဝက် ၂၇-ကုဋေ ကုန်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါ တွေကတော့ သုံးစွဲလို့ မကုန်နိုင်အောင် ကုဋေပေါင်း များစွာကြွယ်ဝနေတဲ့ သေဋ္ဌေးကြီးတွေမို့ လှူနိုင်တာတွေပါ။ ယခုကာလ ဒကာ ဒကာမတွေမှာတော့ သိန်းသောင်းထိအောင် ပြည့်စုံတဲ့သူက အလွန်နဲပါတယ်။ အဲဒီလို နဲနဲသာရှိတဲ့ မိမိတို့ ဥစ္စာထဲက ထုတ်နုတ်ပြီး ယခုလို ၂-သိန်းတန် ခေတ်မှီကျောင်းကြီးဆောက်လုပ်ပြီး လှူနိုင်ကြတာဟာ အင်မတန် ချီးမွမ်းစရာ ကောင်းပါတယ်။ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေအတွက် အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာလဲ ကောင်းပါတယ်။

ကျောင်းအမကြီးဝိသာခါ
(၈)

ခုနက ပြောလက်စ ရှိတဲ့ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကြီး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းပုံကို အကျဉ်းချုပ် ပြောရဦးမယ်။ ကျောင်း အမကြီး ဝိသာခါဟာ ခုနစ်နှစ်သမီးအရွယ်က မြတ်စွာဘုရား ဘဒ္ဒိယမြို့ ကြွလာတုန်းက ကြိုဆိုပြီး ပင့်တဲ့ပွဲမှာ တရားနာရလို့ သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၅-နှစ် အရွယ်မှာ သာဝတ္ထိမြို့က မိဂါရသေဋ္ဌေး၏သား ပုဏ္ဏဝဗ္ဗနဆိုတဲ့ သတို့သားနဲ့ မိဘများ က လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးပါတယ်။ အဲဒီလက်ထပ် မင်္ဂလာပွဲမှာ သူ့ဖခင် ဓနုဉ္ဇယသေဋ္ဌေးက မဟာလတာတန်ဆာဆိုတာကို လက်ဖွဲ့ပေးပါတယ်။ မဟာလတာ တန်ဆာတဲ့နေ့ သေသေချာချာ မှတ်ထားကြ၊ မလ္လိကာ တန်ဆာမဟုတ်ဘူး၊ မလ္လိကာဆို တာက ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးရဲ့ ဇနီး စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကတော် ဖြစ်တယ်။ သူက မလ္လမင်းရဲ့ သမီးဖြစ်လို့ သူ့ကို မလ္လိကာလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ မလ္လိကာမှာလဲ အလားတူ မဟာလတာ တန်ဆာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေက မလ္လိကာ တန်ဆာလို့ လွယ်လွယ်ခေါ်နေ ကြဟန် တူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မဟာလတာ တန်ဆာလို့ ခေါ်မှ မှန်တယ်။ မဟာ-ဆိုတာ ကြီးကျယ်တယ်။ ကောင်းမြတ်တယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်။ လတာဆိုတာ နွယ်ကြိုးလို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် မဟာလတာဆိုတာ ရွှေနွယ်ကြိုး အကောင်းအမြတ် တွေနဲ့ ပြုလုပ်ထားတဲ့ အဆင်တန်ဆာလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ရွှေနန်းချည် အင်္ကျီရှည်ကြီးလို့ ခေါ်ယင်လဲ သင့်တော်လောက်စရာ ရှိပါရဲ့။

အဲဒီ မဟာလတာ တန်ဆာထဲမှာ စိန်က ၄-စလယ်၊ ပုလဲက ၁၁-စလယ်၊ သန္တာခေါ်တဲ့ ကျောက်ရတနာက ၂၂- စလယ်၊ ပတ္တမြားက ၃၃-စလယ်နှင့် အခြားရတနာတွေလဲ ပါဝင်တယ်။ ရွှေနန်းချည်တွေနဲ့ ယက်လုပ်ထားတယ်။ တန်ဘိုးက သိန်းပေါင်းကိုးရာ (၉-ကုဋေ) ထိုက်တန်တယ်။ အမျိုးသမီးများမှာ သင်္ကန်းလှူလို့ရတဲ့ အကျိုးထဲက အမြတ်ဆုံးအကျိုးဖြစ် တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ထားရအောင် ဟောဒီ လင်္ကာကလေးများကို ကျက်ထားယင် ကောင်းတယ်။

- ၁။ စိန် ပုလဲပါ၊ ကျောက်သန္တာ၊ တဖြာ ပတ္တမြား။
- ၂။ လေးစလယ် ဆွဲတစ်၊ နှစ်ဆွဲနှစ်၊ ထည့်လစ် သုံး သုံးများ။

စိန်က ၄-စလယ်၊ ပုလဲက ၁၁-စလယ်၊ ကျောက်သန္တာက ၂၂-စလယ်၊ ပတ္တမြားက ၃၃-စလယ် ထည့်ထားတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

- ၃။ အခြားရတနာ၊ ရောယှက်ကာ၊ သင့်စွာ စီခြယ်ထား။
- ၄။ မဟာလတာ၊ မြတ်တန်ဆာ၊ ကိုးရာ သိန်း ထိုက်သား။
- ၅။ သင်္ကန်းလှူလတ်၊ မိန်းမမြတ်၊ ရတတ် ကျိုးတရား။

အဲဒီလင်္ကာမှာ ပါတဲ့အတိုင်း စိန် ပုလဲ ကျောက် ပတ္တမြား ရတနာတွေကိုက စလယ်ပေါင်း ၇၀-ရှိတယ်။ တတင်းနဲ့ ၆-စလယ်ပေါ့၊ နဲတာတွေမဟုတ်ဘူး။ ဒီပြင် ရွှေ ငွေ ဥဿဘယားအစရှိတဲ့ ရတနာတွေကလဲ ပါသေးတယ်။ ပိဿာချိန် ၅၀- ထက်နဲပုံ မရပါဘူး။ ဒါလောက်လေးတဲ့ အင်္ကျီအဆင်တန်ဆာကို သာမန်အမျိုးသမီးဆိုယင် ဘယ်ဝတ်နိုင်လိမ့်မှာတုံး၊ မတောင် မ-နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဝိသာခါမှာတော့ ဘုန်းရှင်ကံရှင် ပါရမီရှင်မို့ ဆင်ပြောင်ငါးစီး အားနဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့အတွက် ဒါလောက်အလေးချိန်ဟာ သူ့မှာမပြောပလောက်ပါဘူး။ သူများမှာ အင်္ကျီပါးကလေးများ ဝတ်ရသလို ပေါ့ပေါ့ကလေးဖြစ်နေ ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီမဟာလတာတန်ဆာကို သိမ်းဆည်းဘို့ သယ်ယူပေးဘို့ကလဲ သူ့မှာအစေအပါး ကျွန်မတယောက် ကရှိနေတယ်။ အဲဒီကျွန်မကလဲ သူ့လိုဘဲ ဆင်ပြောင်ငါးစီးအားကို ဆောင်နိုင်တယ်။ ကုသိုလ်ကံများဟာ သိပ်နေရာကျတာဘဲ။ သူ့နေရာနဲ့သူ အဆင်သင့် ဖြစ်နေအောင် အကျိုးပေးတတ်တယ်။

တနေ့သောအခါမှာ ဝိသာခါဟာ အဲဒီမဟာလတာ အင်္ကျီရှည်တန်ဆာကြီးကို ဝတ်ဆင်ရင်း မြတ်စွာဘုရားကျောင်း တော်ကို တရားနာသွားတယ်။ ကျောင်းပေါက်ဝ ဝင်ခါနီးကျတော့ ဝိသာခါက စဉ်းစားတယ်။ သောတာပန်ဆိုတော့ သင့်တော် တာ မသင့်တော်တာကို စဉ်းစားတတ်တာပေါ့။ ဒီလောက်အဘိုးတန်တဲ့ အဆင်တန်ဆာကြီးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားထံ သွားလို့မတော်

ပေဘူးလို့ စဉ်းစားပြီးတော့ အဲဒီအဆင်တန်ဆာကိုချွတ်ပြီး သူ့ကျွန်မလက်အပ်လိုက်တယ်။ ကျွန်မက အဲဒီအဆင်တန်ဆာကြီးကို တသိန်းတန်တဲ့ တဘက်နဲ့ထုပ်ပြီး ယူလာခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တရားနာကြတယ်။ အဲဒီမှာ တရားပရိသတ်တွေကလဲ ယခုပရိသတ်တွေလို အများကြီးပေါ့။ အဲဒီလို တရားနာပြီးလို့ ထပြန်ကြတဲ့အခါမှာ ကျွန်မက မဟာလတာအင်္ကျီထုပ်ကို မေ့ထားခဲ့တယ်။

အဲဒီလို တရားနာပရိသတ်တွေ ပြန်သွားကြတဲ့အခါ အရှင်အာနန္ဒာက သိမ်းစရာရှိယင် သိမ်းရအောင် လျှောက်ကြည့်လိုက်တော့ အဲဒီမဟာလတာ အင်္ကျီထုပ်ကြီးကိုတွေ့ရတယ်။ တွေ့ရတော့ ဝိသာခါရဲ့အင်္ကျီထုပ်ကြီး မေ့ကျန်နေရစ်တဲ့အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားလျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သိမ်းထားဘို့ အမိန့်ပေးတော်မူလိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာက အဲဒီအင်္ကျီထုပ်ကြီးကို မ-ပြီး စောင်းတန်းလှေကားဘေးမှာ ချိပ်ထားလိုက်တယ်။ အရှင်အာနန္ဒာကလဲ ဆင်ပြောင်ငါးစီးအား ဆောင်နိုင်တဲ့ အားကောင်းမထေရ်မို့ အဲဒီအထုပ်ကို မ-နိုင်တာ၊ သာမန်ကိုယ်တော်ဆိုယင်တော့ ကိုယ်တော်တွေ တော်တော်များများခေါ်ပြီး ရွှေ့ရလိမ့်မယ်။

ဝိသာခါဟာ ကျောင်းတိုက်အပြင်ရောက်တော့ မဟာလတာ အင်္ကျီရှည်ကို ဝတ်မယ်လို့ ကျွန်မကိုမေးတယ်။ ကျွန်မက “ဟောတော့ မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီ သခင်မရေ”လို့ပြောတယ်။ ဟောတော့ဆိုတဲ့စကားဟာ အဲဒီတုန်းကများ စဖြစ်လာတာလေလားလို့ ဘုန်းကြီးက စဉ်းစားမိတယ်။ ဒကာမတွေဟာ အဆင်မပြေတာ ချွတ်ယွင်းတာ တခုခုနဲ့ တွေ့ရယင် ဟောတော့လို့ ဒီလိုဘဲ ဆိုတတ်ကြတယ်။ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဒီရန်ကုန်မှာတော့ မပြောတတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ စစ်ကိုင်း-မန္တလေးဆီမှာတော့ ဒီလိုချည်းဘဲ။ ဟောတော့လို့ ဆိုတတ်ကြပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဝိသာခါက ကိုင်း ညီး ပြန်ယူချေဦး၊ ဒါပေမဲ့ အရှင်အာနန္ဒာက မ-ပြီး ရွှေ့ထားယင်တော့ မယူခဲ့နဲ့တော့။ အဲဒါ အရှင်အာနန္ဒာကို လှူပြီးသားဘဲ ဟေ့-လို့ ပြောပြီး စေလွှတ်လိုက်တယ်။ ဒီတော့ ကျွန်မ သူ့ခမျာမှာ ပြန်သွားရတယ်။ သုတ်သုတ်ပြာပြာနဲ့ လာတာကို မြင်ကတည်းက သူ့အကြောင်းကို အရှင်အာနန္ဒာက သိနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ထင်ရှားပေါ်လာအောင်လို့ ဘာကိစ္စအတွက် ပြန်လာသလဲလို့ မေးတယ်။

သခင်မရေ အင်္ကျီထုပ်ကြီး မေ့ကျန်ခဲ့လို့ ပြန်လာရပါတယ်ဘုရား။
အေး-အေး ငါ ဟိုအနားမှာ ချိပ်ထားတယ်၊ ယူသွားပေတော့။

အရှင်ဘုရားလက်နဲ့ ကိုင်ပြီးရွှေ့ထားယင် မယူခဲ့နဲ့လို့လဲ မှာလိုက်ပါတယ်ဘုရားလို့လျှောက်ပြီး ကျွန်မက မယူတော့ဘဲ ပြန်သွားတယ်။ ဒီတော့ ဝိသာခါက မေးမြန်းပြီး အကြောင်းမှန်ကို သိရတာနဲ့ “အေးအေး အရှင်အာနန္ဒာကိုငြိမ်းယင်တော့ အဲဒါကို ငါမဝတ်တော့ဘူးဟေ့၊ လှူပြီး ဖြစ်သွားပြီ၊ ဒါပေမဲ့ အရှင်မြတ်တွေမှာ အဲဒါကို စောင့်ရှောက်ဖို့ ခဲယဉ်းပေလိမ့်မယ်။ အဲဒါကို ရောင်းပြီးတော့ ရဟန်းတော်များ သုံးကောင်းတဲ့ပစ္စည်းကို ဝယ်လှူမယ်။ ကဲ ညီး သွားပြီး ယူချေဦး”လို့ တခါလွှတ်လိုက်ပြန်တယ်။ ဒီတော့ ကျွန်မက သွားပြီးယူရတယ်။ ဝိသာခါက အဲဒီ မဟာလတာအင်္ကျီရှည်ကြီးကို မဝတ်တော့ဘဲ ရွှေပန်းထိမ်ဆရာတွေကိုခေါ်ပြီး အဖိုးဖြတ်စေတယ်။ အထည်က ဇု-ကုဋေတန်တယ်။ လက်ခက တသိန်းတန်တယ်လို့ အဖိုးဖြတ်ကြတယ်။

မုဗ္ဗာရုံကျောင်းကြီးဆောက်ခြင်း
(၉)

ဒီတော့ အဲဒီ မဟာလတာ တန်ဆာကို လှည်းပေါ်တင်ပြီး မြို့လှည့်ရောင်းစေတယ်။ ဝယ်နိုင်တဲ့သူ မရှိဘူး၊ ဝယ်နိုင်တောင်မှ ဒီလောက်လေးတဲ့ အဆင်တန်ဆာကို ဝတ်နိုင်တဲ့သူက ရှားပါတယ်။ အဲဒီခေတ်တုန်းက ဒီလို အဆင်တန်ဆာကို ဝတ်နိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေဟာ သုံးယောက်ပဲ ရှိပါသတဲ့။ ဝိသာခါရယ်၊ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကတော် မလ္လိကာရယ်၊ ဗာရာဏသီက သေဋ္ဌေးသမီးတယောက်ရယ် ဒါဘဲ ရှိပါသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘယ်သူမှ မဝယ်နိုင်ကြဘူး။ အဲဒီတော့ ဝိသာခါက သူ့ဟာ သူဘဲ ပြန်ဝယ်တယ်။ ဝယ်ပြီးတော့ အဲဒီအထည်ဘိုးငွေ ဇု-ကုဋေကို ယူလာခဲ့ပြီး မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ပါတယ်။ မဟာလတာ တန်ဆာကို အရှင်အာနန္ဒာကိုငြိမ်း ဖြစ်တဲ့အတွက် သံဃာတော်အား စွန့်လှူတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီတန်ဆာကို ရောင်းခဲ့တဲ့ အကြောင်း ဝယ်သူမရှိလို့ သူ့ဟာသူဘဲ ပြန်ဝယ်တဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီ တန်ဆာမှ ရတဲ့ငွေ ဇု-ကုဋေဖြင့် ပစ္စည်း ၄-ပါး လှူလိုကြောင်းများကို လျှောက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုပစ္စည်း လှူယင် ကောင်းပါမလဲလို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သာဝတ္ထိမြို့ရဲ့ အရှေ့တံခါးအနီးမှာ သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးရန် ကျောင်းဆောက်ယင် မကောင်းပေဘူးလားလို့ မေးတော်မူပါတယ်။

ဝိသာခါက ကောင်းပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားပြီးတော့ ကျောင်းနေရာမြေကွက်ကို ၉-ကုဋေ ပေးပြီး ဝယ်ယူ တယ်။ အဲဒီမြေကွက်မှာ ပုဗ္ဗာရုံဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ပြာသာဒ်ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆောက်လုပ်ရန် စီမံနေဆဲမှာ ဘဒ္ဒိယမြို့က သေဋ္ဌေးတယောက် ကျွတ်ဖို့ရာအကြောင်းကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက သံဃာတော် များနှင့်တကွ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူပါတယ်။ အဲဒီသတင်းကို ကြားရတော့ ဝိသာခါက ကျောင်းဆောက်မည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်နေလို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူရန် လျှောက်ပါသေးတယ်။ လျှောက်လို့မရတော့ ကျောင်းဆောက်ရာမှာ စီမံ ခန့်ခွဲမည့် ရဟန်းတပါး ထားတော်မူခဲ့ပါလို့ လျှောက်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ကဲကဲ ဒီလိုဆိုယင် ဟောဒီ သံဃာတော်တွေထဲက နင်သဘောကျတဲ့ ကိုယ်တော်ရဲ့ သပိတ်ကိုသာ ယူလိုက်ပေတော့လို့ မိန့်တော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ ဝိသာခါက စဉ်းစားတယ်။ ငါက အရှင်အာနန္ဒာကို အထူး ကြည့်ညို့တာပဲ။ အရှင်အာနန္ဒာကို ပင့်ထားလိုက်ချင်တာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အရှင်အာနန္ဒာက သောတာပန်မျှသာ ဖြစ်တော့ တန်ခိုး ကုဒ္ဒိပါဒ်မရှိဘူး။ ကျောင်းဆောက်ရာမှာ ထူးထူးခြားခြား ကူညီနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကတော့ တန်ခိုးကြီး တယ်။ သူ့တန်ခိုးတော်နဲ့ဆိုယင် ကျောင်းဟာ မြန်မြန်ပြီးမြောက်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ပင့်ထားမှ တော်မယ်လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရဲ့ သပိတ်ကို ယူလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က မြတ်စွာဘုရား မျက်နှာတော်ကို မော်ကြည့်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မောဂ္ဂလာန်ရေ မင့်ပရိသတ်နဲ့မင်း နေရစ်ပေတော့၊ ကျောင်းကိစ္စအတွက် သင့်လျော်အောင်ကြည့်ပြီး စောင့်ရှောက်ရစ်ပေတော့လို့ မှာကြားပြီးတော့ ဒေသစာရီ ကြွသွားတော်မူပါ တယ်။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်လဲ သူ့တပည့်ပရိသတ် ရဟန်းငါးရာနှင့်တကွ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွပါတယ်။ ဟို ခေတ်တုန်းကဆိုတော့ ကျောင်းဆောက်စရာ ပစ္စည်းတွေကို သယ်ယူဘို့က တယ်မလွယ်ဘူး။ လမ်းခရီးတွေကလဲ ယခုကာလ လို ကျောက်လမ်းတွေ ကတ္တရာလမ်းတွေ မဟုတ်သေးဘူး။ လှမ်းလမ်းတွေသာ ရှိသေးတယ်။ သယ်ယူဘို့ရာကလဲ ယခုကာလ လို မီးရထားတို့ မီးသင်္ဘောတို့ ကုန်တင်ကားတို့ ဆိုတာတွေက မရှိသေးဘူး။ လှည်းတို့ ဆင်တို့လောက်သာ ရှိသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ရဲ့ အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုးကြောင့် ယူဇနာပေါင်း ငါးဆယ် ခြောက်ဆယ်၊ မိုင်ပေါင်း လေးရာ ငါးရာလောက် ဝေးတဲ့အရပ်က သစ်တုံးကြီးတွေ တိုင်ကြီးတွေ ကျောက်တုံးကြီးတွေ ကျောက်ပြားကြီးတွေ ဒီလိုအကြီးအကျယ် ပစ္စည်းတွေဟာ တနေ့တည်းနဲ့ သာဝတ္ထိမြို့ အရှေ့ဘက်ကျောင်းတော်ရာသို့ ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီပစ္စည်းတွေကို တင်ရာချရာမှာလဲ ခက်ခဲ ခြင်းပင်ပန်းခြင်းမရှိဘူး။ လှည်းတွေလဲ ကျိုးခြင်း ပျက်ခြင်း ဘွက်ထဲကျွန်စစ်ခြင်း ဒီလိုဟာတွေ ဘာမျှမရှိဘူး။ အားလုံး အရှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်ရဲ့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ပြီးမြောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၉-ကုဋေတန် ကျောင်းအဆောက် အဦးတွေဟာ ၉-လမျှနဲ့ ပြီးစီးသွားပါတယ်။

**ကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီး
(၁၀)**

အဲဒီ အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူရာမှ ပြန်ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီသတင်းကို ကြားရတော့ ဝိသာခါက မြတ်စွာဘုရားကို ခရီးဦးကြိုဆိုပြီး ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်သို့ ပင့်ပါတယ်။ ဖွဲ့ပြီးတော့ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော် ကို လေးလပတ်လုံး ဆွမ်းကျွေးလှူဒါန်းပြီး ကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီး ကျင်းပပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကုန်ကျတဲ့ ငွေတွေကတော့ မြေကွက်ဝယ်တာက ၉-ကုဋေ၊ ကျောင်းဆောက်တာက ၉-ကုဋေ၊ ကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီး ကျင်းပပြီး လှူဒါန်းကျွေးမွေးတာ က ၉-ကုဋေ၊ စုစုပေါင်း ၂၇-ကုဋေ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားဟောဘို့ အချိန်က ၁၀-မိနစ်လောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ အဲဒီကျောင်းရေ စက်ချပွဲကြီး ပြီးတဲ့ နောက်ဆုံးနေ့မှာ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါဟာ ပီတိငါးမျိုးလွှမ်းကာ ဝမ်းသာ ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ သား သမီး မြေးမြစ်တွေ ခြံရံပြီးတော့ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကြီးကို လှည့်ကာ ပတ်ကာ သီဆိုနေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါ သီဆိုပုံကို ဘုန်းကြီးက ရွတ်ဆိုပြမယ်။ နားထောင်ကြ။ အဲဒီတုန်းက ဝိသာခါ သီဆိုတာ တယ်သာယာတယ်လို့ ဆိုပါ တယ်။ ဘုန်းကြီးရွတ်ဆိုတာကတော့ အဲဒီလောက်တော့ သာယာလှမယ် မဟုတ်ပေဘူး။ ဒါပေမဲ့ တရားနာ ပရိသတ်တွေက ဖြည့်စွက်ပြီး နာကြပေတော့။

ကဒါဟံ ပါသာဒံ ရမ္မံ၊ သုဓာမတ္တိကလေပနံ။
ဝိဟာရဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပေါ မယု ပုရိတော။

ဒါဟာ ရှေးဦးစွာ သီဆိုတဲ့ သီချင်း ဂါထာကလေးပါဘဲ။ ကဲ အနက်ပေးပြမယ်။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကဒါ၊ အဘယ်နံ့ရော အချိန်ကာလမှ။ ရမ္မံ၊ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဘွယ်ရာကောင်းသော။ သုဓာမတ္တိ ကလေပနံ၊ ထုံးအင်္ဂါတေ မြေညက်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ ကတွာ၊ ဆောက်လုပ်၍။ ဝိဟာရဒါနံ၊

ကျောင်းအလှူကို။ ဒဿာမိ၊ လှူဒါန်းရပါတော့အံ့နည်း။ (သူ နောက်နောက်တုန်းက ကြံစည်တောင့်တဘူးတဲ့ ကျောင်းကြီးတွေ က မားမားမတ်မတ်ကြီးတွေ တည်ရှိနေတာကို မြင်ရတော့ အားရဝမ်းသာနဲ့ သီဆိုလိုက်တာပါဘဲ။) ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော။ မယုံ၊ ငါ၏။ သင်္ကပ္ပေါ၊ အကြံအစည် ကလေးသည်။ ပူရိတော၊ ယနေ့ ပြည့်စုံခဲ့လေပြီတကား။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ဪ နောက်နောက်တုန်းက ဟိုလွန်ခဲ့တဲ့အချိန်ကာလတုန်းက ကြံစည်ခဲ့တဲ့အကြံအစည်ဟာ ထမြောက်အောင်မြင် သွားပြီလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပြီးတော့ နောက်တပုဒ်လဲ ရှိပါသေးတယ်။

ကဒါဟံ မဇ္ဇပိဋ္ဌဉ္စ၊ ဘိသိဗိဓမ္မောဟနာနိ စ။
သေနာသနဘဏ္ဍံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကဒါ၊ ဘယ်အချိန် ဘယ်ကာလ၌။ မဇ္ဇပိဋ္ဌဉ္စ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို၎င်း။ (ကျောင်းဆောက်ယင် လေ လျော်ကန်တဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေကိုလဲ ထည့်ရသေးတယ်။ တချို့ကတော့ ကျောင်းကို ဆောက်လှူထားပြီး အဲဒီကျောင်းမှာ ကျောင်းဒကာက ဖျာတောင်မခင်းဘဲ ထားတာရှိသေးတယ်။ ဘုန်းကြီးက ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ အိပ်ရမယ်ဆိုယင် တော်ပိုမလား။ ခုတင်တို့ ဖျာတို့ သင်ပျိုးတို့ဆိုတာတော့ ပါပါမှပေါ့။ ရန်ကုန်မြို့တော်ကြီးမှာဆိုတော့ ထွားထွားကြိုင်းကြိုင်း ခံခဲ့သားညားကြီး လှူပါမှပေါ့။ ယခုမဟာစည်ကျောင်းတော်မှာတော့ ကျောင်းသုံးပစ္စည်းတွေ စုံလို့ပါဘဲ။ ခုတင်တွေ ကုလားထိုင်တွေ၊ ဆက်တီခုံ တွေ၊ စားပွဲခုံတွေ၊ ကော်ဇောအခင်းတွေ စုံလို့ပါဘဲ။ ဒီလို စုံပါမှပေါ့။ ဗိုလ်ဆံတယ် ပြောပြော ဘာပြောပြော၊ ဟုတ်လား၊ အစ ကတည်းက ဗိုလ်ဆံအောင် ဆောက်ထားတာ၊ မတောက်တခေါက်ကလေး ပြင်ထားလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ မဟုတ်ဘူးလား။ သူ့ဟာနဲ့သူ လျော်အောင်လုပ်မှ ကြည့်ကောင်းတာ၊ ကျောင်းကြီးကတော့ ဟိန်းနေအောင် ဆောက်ထားပြီး အဲဒီကျောင်းပေါ် ကွပ်ပျစ်တွေ ခင်းထားလို့ ဘယ်နေရာကျမလဲ၊ ယခုဒီကျောင်းမှာတော့ ကျောင်းပေါ်မှာ ပြည့်စုံတဲ့အပြင် ဘုန်းကြီးတို့တောင် ခြင်ထောင်တခုစီ လှူပြီးမယ်လို့ ကြားရတယ်။ အဖက်ဖက်က ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ဒီဝိသာခါ သီချင်းနဲ့လဲ ညီပါပေတယ်။ ဒါကြောင့်။) မဇ္ဇပိဋ္ဌဉ္စ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို၎င်း။ ဘိသိဗိဓမ္မောဟနာနိ စ၊ ဘုံလျှိုခေါ်တဲ့ မွေ့ရာနှင့် ခေါင်းအုံးတို့ကို၎င်း။ (ဘုံလျှိုဆိုတာ မွေ့ရာပါဘဲ။ ဒီမွေ့ရာက လဲမှို့တို့ ဝါဂွမ်းတို့ ထည့်ထားယင်တော့ ရဟန်းများ မအိပ်ကောင်းဘူး၊ အုန်းဆံတို့ သစ်ရွက်တို့ ကောက်ရိုးတို့ ဒီလိုဟာတွေ ထည့်ထားတဲ့ မွေ့ရာဘုံလျှိုကတော့ ရဟန်းများ အိပ်ကောင်းပါတယ်။ နောက်ပြီး တော့ လေမွေ့ရာ ရော်ဘာမွေ့ရာ စပလိန်မွေ့ရာဆိုတာတွေလဲ ဝိနည်းမှာ ပယ်မြစ်ချက်ထဲမပါလို့ သုံးဆောင်ကောင်းတယ်လို့ ဘဲယူကြပါတယ်။ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော်မှာတော့ ခုတင်တွေပေါ်မှာ စပလိန်မွေ့ရာကြီးတွေ ခင်းထားတယ်။ အလွန်ဘဲ ခမ်းနားတင့်တယ်ပါပေတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ခေါင်းအုံးဆိုတာလဲ လိုတာဘဲ။ တချို့ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတော် များမှာ နိသဇ္ဇိတင် ဆောက်တည်ပြီး ထိုင်ခြင်း ရပ်ခြင်း စကြံလျှောက်ခြင်း ဆိုတဲ့ ဣရိယာပုထံ ၃-ပါးထဲနဲ့ မျှတနေကြတယ်။ လုံမအိပ်ဘူး၊ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ခေါင်းအုံး မလိုပေဘူး၊ တချို့ကလဲ လုံအိပ်ပေမဲ့ သစ်သားခေါင်းအုံး ဝါးခေါင်းအုံးနဲ့ သာ မျှတနေကြတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ လဲမှို့ ဝါဂွမ်းစသည်နဲ့ နူးညံ့တဲ့ ခေါင်းအုံး မလိုပေဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အများအား ဖြင့်တော့ ခေါင်းအုံးကလဲ လိုပါတယ်။ ခေါင်းအုံးမရှိယင် လက်မောင်းကလေး ခွေပြီး အုံးရလိမ့်မယ်။ ဘယ်နေရာကျလိမ့်မှာ တုံး၊ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော်မှာတော့ အဲဒီ ခေါင်းအုံးတွေကလဲ ခန့်ညားတင့်တယ်စွာ ပြင်ထားပါတယ်။ ယခုရွတ်ဆိုနေ တဲ့ ဝိသာခါသီချင်းနဲ့ အညီပါဘဲ။ ဒါကြောင့်) ဘိသိဗိဓမ္မောဟနာနိ စ၊ ဘုံလျှိုနှင့် ခေါင်းအုံးတို့ကို၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သေနာသနဘဏ္ဍံ၊ ကျောင်းအသုံးအဆောင် ဖြူသမျှကို။ (စားပွဲ ကုလားထိုင် စသည် တွေရော အစုံပါဘဲ) သေနာသနဘဏ္ဍံ၊ ကျောင်းအသုံးအဆောင် ဟူသမျှကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော။ မယုံ၊ ငါ၏။ သင်္ကပ္ပေါ၊ ရှေးက အကြံအစည်ကလေးသည်။ ပူရိတော၊ ယခုအခါ ကောင်းစွာလှလှ ပြည့်ဝအောင်မြင်ခဲ့လေပြီတကား။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ကဒါဟံ သလကဘတ္တံ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
ဘောဇနဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

ဒါတွေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောရယင် သိပ်ကောင်းမှာပေါ့၊ အချိန်က မရတော့ဘူး။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကဒါ၊ ဘယ်အခါကာလ၌။ သုစိံ၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော။ မံသုပသေစနံ၊ ငါးအမဲတို့ဖြင့် မွမ်းမံ စီရင်အပ်သော။ သလကဘတ္တံ၊ စာရေးတံ မဲချ၍ လှူအပ်သော သလကဘတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ (သာလိယဘတ္တံ-လို့ ရှိယင် သာပြီး သင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်) သာလိယဘတ္တံ၊ နံ့သာကြိုင်မွှေး သလေးထမင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဘောဇနဒါနံ၊ ဆွမ်းအလှူ ကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော။ မယုံ၊ ငါ၏။ သင်္ကပ္ပေါ၊ အကြံအစည်ကလေးသည်။ ပူရိတော၊ ယခုအခါ ကောင်းစွာ လှလှ ပြည့်ဝအောင် မြင်ခဲ့လေပြီတကား။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ပဌမဂါထာက ကျောင်းအတွက်၊ ဒုတိယဂါထာက ကျောင်းအသုံးအဆောင်အတွက်၊ တတိယဂါထာက စားသောက် သုံးဆောင်စရာအတွက် လှူရတာဝမ်းမြောက်လို့ သိဆိုပါတယ်။ ဟော ယခု အဝတ်သင်္ကန်းတွေ လှူရတဲ့အတွက် သိဆိုပြန်ပါ တယ်။

ကဒါဟံ ကာသိကံ ဝတ္ထံ၊ ခေါမကပ္ပိသိကာနိ စ။
စီဝရဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကဒါ၊ အဘယ်နံ့ရော အချိန်အခါကာလမှ။ ကာသိကံ ဝတ္ထံ၊ ကာသိတိုင်း၌ ဖြစ်သော အဝတ်အထည် ကို၎င်း။ ခေါမကပ္ပိသိကာနိ စ၊ ခေါမတိုင်းဖြစ်အထည် ဝါချည်အထည်တို့ကို၎င်း။ ဒတွာ၊ ဆက်ကပ်၍။ စီဝရဒါနံ၊ သင်္ကန်း အလှူကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော။ မယံ၊ ငါ၏။ သင်္ကပ္ပေါ၊ အကြံအစည်သည်။ ပူရိတော၊ ယခုအခါ ကောင်းစွာ လှူလှ ပြည့်ဝ အောင်မြင်ခဲ့လေပြီတကား။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ယခု နောက်ဆုံး ဂါထာ ရွတ်ပြမယ်။ အဲဒါကတော့ ဆေးပစ္စည်း အမျိုးစုံကို လှူရတဲ့အတွက် သိဆိုတဲ့ ဂါထာဘဲ။

ကဒါဟံ သပ္ပိနဝနီတံ၊ မဓုတေလဉ္စ ဖာဏိတံ။
ဘောသဇ္ဇဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကဒါ၊ ဘယ်အချိန် ဘယ်အခါကာလ၌။ သပ္ပိနဝနီတံ စ၊ ထောပတ် ဆီဦးကို၎င်း။ မဓုတေလဉ္စ၊ ပျား ရည်နှင့် ဆီကို၎င်း။ ဖာဏိတံ စ၊ တင်လဲကို၎င်း။ ဘောသဇ္ဇဒါနံ ကတွာ၊ ဆေးအလှူ ဒါနပြု၍။ ဝါ၊ ဆေးဖော်ဝါးဘက် ပြုလုပ် ၍။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော။ မယံ၊ ငါ၏။ သင်္ကပ္ပေါ၊ ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည် ကလေးသည်။ ပူရိတော၊ ယခုအခါ ကောင်းစွာလှူလှပြည့်ဝ အောင်မြင်ခဲ့လေပြီတကား။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ယခု ရွတ်ဆိုပြခဲ့တဲ့ ဂါထာ ၅-ပုဒ်ဟာ ၉-ကုဋေတန်တဲ့ ကျောင်းတော်ကြီး လှူရတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါ သိဆိုတဲ့ သီချင်းတွေပါဘဲ။ အဲဒီ ၉-ကုဋေတန်တဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးဟာ ဝိသာခါဝတ်တဲ့ အင်္ကျီ တထည်က ဖြစ်လာတာဘဲ။ ယခုကာလ ဒကာမတွေ ဝိသာခါလို အင်္ကျီများ မေ့ကျန်နေရစ်လို့ ရောင်းပြီး လှူမယ်ဆိုယင် ဘယ်လောက်တန်များ ရလိမ့်မတုံး၊ တဲကုတ်တခုတောင် ရမယ်မထင်ပါဘူး။ အဲဒါဟာ ဘုန်းကံကြီးမားတဲ့ ဝိသာခါဝတ်တဲ့ အင်္ကျီနဲ့ ဒို့ဒကာမတွေရဲ့အင်္ကျီ ကွာခြားနေလို့ပါဘဲ။ ဝိသာခါမှာ အဲဒီလောက် အဘိုးတန်တဲ့ မဟာလတာခေါ်တဲ့ အင်္ကျီကို ရတာဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ရှေးတုန်းကသင်္ကန်းလှူခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကြောင့်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခုနက လင်္ကာတွေ ထဲမှာ--

မဟာလတာ၊ မြတ်တန်ဆာ၊ ကိုးရာ သိန်းထိုက်သား။
သင်္ကန်းလှူလတ်၊ မိန်းမမြတ်၊ ရတတ် ကျိုးတရား-

လို့ ရွတ်ဆိုပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုအဖိုးတန်အင်္ကျီ အဝတ်အစားကို ဝတ်ချင်ကြယင် သင်္ကန်းလှူကြရမယ်။ ဒို့ဗမာပြည် က ဒကာမတွေကတော့ သင်္ကန်းလှူဘူးတာလဲ များလှပါရောမယ်။ ဒီတော့ အဝတ်အထည်ကောင်းရမယ်ဆိုယင် ဒီဒကာမတွေ ချည်း ရသွားကြတော့မှာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ယခုမျက်မှောက်မှာတော့ ဒို့ဒကာမတွေ ဝတ်ရတဲ့ အင်္ကျီက အလွန်သေးနပ်နေပါတယ်။ လက်တဆုပ်စာလောက်ရှိတယ်။ နိုင်လွန်ဆိုလား၊ ဘာဆိုလား၊ အလကားဟာတွေကို အကောင်းထင်ပြီး ဝတ်နေကြတယ်။ ရှေးတုန်းက သင်္ကန်း မလှူခဲ့လို့လား၊ လှူခဲ့ယင်လဲ အတိုအထွာကလေး လှူခဲ့လို့လား မပြောတတ်ပါဘူး။ သူတို့ဟာ ချွေး မထွက်ရ အခိုးမထွက်ရနဲ့ ကျန်းမာရေးနဲ့လဲ မညီဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့ ခဏခဏ မမာကြတာနဲ့ တူတယ်။ ဝိသာခါရဲ့ မဟာလတာခေါ်တဲ့ အင်္ကျီရည် အဝတ်ကတော့ ခေါင်းကစွပ်ချလိုက်ယင် ခြေမျက်စိ ခြေဖမိုး ထိအောင် ရောက်တယ်။ ချွေးလဲရ တယ်။ အခိုးအငွေ့လဲ ထွက်စေတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသာခါဟာ ကျန်းမာတယ်။ အသက်ရှည်တယ်။ အဲဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီး ပြီးတဲ့နေ့က ဝိသာခါဟာ အဲဒီ မဟာလတာခေါ်တဲ့ အင်္ကျီရည် အဆင်တန်ဆာကို ဝတ်ဆင်ပြီး သားသမီး မြေး မြစ်တွေနဲ့တကွ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကြီးကို လှည့်ပတ်ပြီးတော့ ခုနက ရွတ်ပြခဲ့တဲ့ ဂါထာ ၅-ပုဒ်ကို သိဆိုပြီး ဥဒါန်းကျူးနေပါတယ်။

အဲဒီလို ဥဒါန်းကျူး သိဆိုနေတာကို မြင်ရ ကြားရတော့ အချို့ကိုယ်တော်တွေက အထင်လွဲကုန်တယ်။ ကျောင်းအမ ကြီး ဝိသာခါဟာ ဘယ်တော့ကမှ ယခုလို သီချင်းဆိုတာ မကြားရဘူးဘူး။ ဒီကနေတော့ ကျောင်းတော်ကြီးကို လှည့်ပြီး သား သမီးမြေးမြစ်တွေနဲ့တကွ သီချင်းတွေ ဆိုနေတယ်။ အကြီးအကျယ် လှူဒါန်းကျွေးမွေးရတာနဲ့ ဝမ်းသာလွန်းအားကြီးပြီး သည်းခြေများ ပျက်သွားလေရောသလားလို့ အထင်လွဲကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီကိုယ်တော်တွေက သူတို့ထင်တဲ့အတိုင်း

မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားကြတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဟေ့ မင်းတို့ ထင်သလို မဟုတ်ဘူးကွ။ မင်းတို့ ရဟန်းတွေက လူကဲမခပ်တတ်ကြဘူး။ မင်းတို့အကဲခပ်တာ လွဲကုန်ပြီ။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ရှေးကမ္ဘာတသိန်းထက်က စပြီး ပြုလုပ်လှူဒါန်းဘို့ ကြံစည်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဆောက်အဦတွေ အောင်မြင်ထမြောက်တဲ့အတွက် သူ့မှာ အင်မတန်ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ ရင်ထဲမှာ ရှိသမျှတွေကို ဖွင့်ပြသလို ဥဒါန်းကျူးနေတာပါ။ (ဥဒါန်း-ဥဒါန်း ဆိုတာ ဒယ်အိုးထဲကဆီတွေ ဝေပြီးတော့ ထွက်သလို ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ အောင့်မထားနိုင်လို့ ရုတ်တရက် ရွတ်ဆို ပြောဆိုတဲ့ စကားလို့ အဋ္ဌကထာများက ပြဆိုထားပါတယ်။ ဗမာလို ရင်ဖွင့်တယ်လို့ ဆိုရယ်လဲ သင့်လောက်စရာ ရှိပါတယ်။) အဲဒီလို ဥဒါန်းကျူး သီဆိုနေခြင်း ဖြစ်တဲ့အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်းမိန့်တော်မူပြီးတော့ ကမ္ဘာတသိန်းထက်မှ စပြီး ကျောင်းဆောက်လှူရန် ကြံစည်ခဲ့ပုံ ဝိသာခါရဲ့ အတိတ်ဝတ္ထုကိုလဲ ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။ အချိန်က မရှိတော့တဲ့အတွက် အဲဒီ အတိတ်အကြောင်းကိုတော့ ယခု မပြောနိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဝိသာခါရဲ့ သားသမီးမြေးမြစ် စာရင်းချုပ် ဂါထာတပုဒ်တော့ ရွတ်ပြရဦးမယ်။

ဝိသာခါ၏ သားသမီး မြေး မြစ်များ စာရင်း
(၁၁)

ဝိသာခါ ဝိသတိ ပုတ္တာ၊ နတ္တာ စ စတုရော သတာ။
ပနတ္တာ အဋ္ဌသဟဿာ၊ ဇမ္ဗုဒီပေ သုပါကဋ္ဌာ။

ဝိသာခါ-ဝိသာခါယ၊ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါ၏။ ဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ်သော။ ပုတ္တာ၊ သားသမီးတို့သည်။ အဟောသုံ၊ ရှိကြလေကုန်ပြီ။ (သားက ဆယ်ယောက်၊ သမီးကဆယ်ယောက် ပေါင်း ၂၀-ရှိပါတယ်။ ပုတ္တာ-ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကို သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် ပုတ္တာ စ စိတရော စ ပုတ္တာ-လို့ ဝိရူပကသိသံပြုပြီး ပြီးတယ်လို့ ယူရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပုတ္တာ၊ သားသမီးတို့သည်လို့ အနက်ပြန်ပါတယ်။ အဲဒီ သားသမီး ၂၀-ထဲက အရွယ်ရောက်လို့ အိမ်ထောင်ကျတဲ့အခါ တယောက်တယောက်မှာ သူတို့အမေလိုဘဲ သားဆယ်ယောက်၊ သမီးဆယ်ယောက်စီ ရကြပါသတဲ့။ ဒါကြောင့် မြေးတွေက ၄၀၀-ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မြေးတွေကလဲ သားဆယ်ယောက်စီ သမီးဆယ်ယောက်စီ ရကြပြန်တော့ ၄၀၀ကို ၂၀-နဲ့မြောက် မြစ် ၈၀၀၀-ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်) နတ္တာ စ၊ ဝိသာခါ၏ မြေးတို့သည်ကား။ စတုရော သတာ၊ လေးရာတို့သည်။ အဟောသုံ၊ ဖြစ်လေကုန်ပြီ။ ပနတ္တာ၊ မြစ်တို့သည်။ အဋ္ဌသဟဿာ၊ ရှစ်ထောင်တို့သည်။ အဟောသုံ၊ ဖြစ်လေကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသာခါ၊ ဝိသာခါသည်။ ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ဇမ္ဗုဒီပါတခွင် ကျွန်းအပြင်၌။ သုပါကဋ္ဌာ၊ အလွန်ပေါ်လွင် ထင်ရှားခဲ့လေသတည်း။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

အဲဒီလို ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါမှာ သားသမီးတွေက ၂၀၊ မြေးတွေက ၄၀၀၊ မြစ်တွေက ၈၀၀၀၊ ပေါင်းလိုက်တော့ (၈၄၂၀)တောင် ရှိပါတယ်။ မြို့တမြို့က လူဦးရေလောက်ရှိတယ်။ ကိုင်း ဒီလူအုပ်စုကြီး ဘယ်သွားနေမလဲ၊ မခက်ကြပေဘူးလား၊ မခက်ပါဘူး။ အဲဒါက ဒီဗမာပြည်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အိန္ဒိယမှာပါ။ အိန္ဒိယမှာတော့ ယခုလဲ လူဦးရေတွေ အလွန်များပါတယ်။ ပုံတော်သလိုနေလို့ ဖြစ်နေကြတာပါ။ နောက်ပြီးတော့ ဝိသာခါတို့ မိသားစုက အင်မတန် ပြည့်စုံကြွယ်ဝနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကျောင်းအမကြီးဖြစ်တဲ့ ဝိသာခါဟာ အလွန်တရာ ဘုန်းကံကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အထူးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ကျောင်းအမကြီး ဝိသာခါဟာ ကျောင်းရေစက်ချပွဲကြီး ပြီးတဲ့နေ့မှာ ခုနက ရွတ်ပြခဲ့တဲ့ ဂါထာကလေးတွေကို သား သမီး မြေး မြစ် အခြွေအရံတွေနဲ့တကွ ပျော်ပျော်ပါးပါးကြီး ရွှင်ရွှင်ပျပျကြီး ရွတ်ဆိုသလို ဘုန်းကြီးတို့ မဟာစည် ကျောင်းတော်ဆိုင်ရာ ကျောင်း ဒကာ ဒကာမတွေလဲ လဆန်း ၄-ရက်နေ့ ရေစက်ချ ပြီးတဲ့အခါမှာ နံနဲပါးပါတော့ ရွတ်ဆိုပြီး ပျော်စေချင်ပါတယ်။ ကိုင်း ပျော်ကြရအောင် လိုက်ဆိုကြ။

မဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးကိုတဲ့ ဆောက်ပြီ ဆောက်ပြီ၊ အောင်ပြီ အောင်ပြီ၊ ဒို့လဲ ခုအောင်ပြီ။

သေသေချာချာကလေး ဆွဲဆိုပါ။ ဘုန်းကြီးတောင် ဆိုလိုဖြစ်သေးတာဘဲ။ ဘုန်းကြီးအသံနဲ့ တူစေရမယ်။ ကိုင်းဆို။ အောင်ပြီ အောင်ပြီ၊ ဒို့လဲ ခုအောင်ပြီ။ အဲဒီနေ့ကျတော့ ဂီတဆရာ လာမယ်လို့ ကြားရတယ်။ အဲဒီ အဆိုတော်နဲ့ ဘုန်းကြီး ဘယ်သူက ကောင်းသတုံးလို့ ယှဉ်ကြည့်ကြရမယ်။ ကဲ တခေါက် ဆိုကြဦး။ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကြီးကိုတဲ့ ဆောက်ပြီ ဆောက်ပြီ၊ အောင်ပြီ အောင်ပြီ၊ ဒို့လဲ ခုအောင်ပြီ။

တရားသိမ်း
(၁၂)

ဘယ့်နှယ်လဲ ရန်ကုန်က အသံနဲ့ ဘုန်းကြီးအသံ၊ ဘယ်ဟာက သာသလဲ၊ ဘုန်းကြီးက တောထဲနေရတာ၊ ရန်ကုန် များ တက်နေရယင် ဒီထက်များ ပိုကောင်းဦးမလားမသိဘူး၊ ကိုင်း တရားသိမ်းကြရအောင်၊ လိုက်ဆိုကြ။

သာသနာ့ရိပ်သာ မှတ်ခါခေါ်သည်၊
လောကဝဋ်ဘေး ကင်းဝေးစေသည်၊
ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ စိတ်ချာဘို့ရည်၊
ကြိုးစားက မုချ သိနိုင်မည်။ (၃-ခေါက်)

ယောဂီ အပေါင်း ခိုအောင်းနေသည်၊
မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း စိတ်ကောင်းကြံစည်၊
နေ့ညမပြတ် ရှုမှတ်လီလီ၊
ဝဋ်အပေါင်း လွတ်ကြောင်း သေချာသည်။
နေ့တော့ ညတော့ မပေါ့နိုင်ပြီ၊
ဆရာတော်များ ဟောကြားပြင်သည်၊
နေ့ည မယုတ် အားထုတ်လီလီ၊
ဉာဏ်စဉ်တက် ရောက်လျက် နိဗ္ဗာန်ပြည်။
ရှင်ပင်ဗုဒ္ဓ သာသနာ့ရောင်ခြည်၊
နေ့ညဉ့်ခပင်း ထွန်းလင်းပြောင်ကြည်၊
ကြိုးကြ စားကြ များလှယောဂီ၊
ဝဋ်အပေါင်း လွတ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ရည်။
ဗမာပြည်ကြီး စည်ထီးခရိုင်၊
မြို့ရော ရွာရော တသောသောမြိုင်၊
ဟောချွေဖြန့်လို့ သင်းယုံကြိုင်လှိုင်၊
တရားပန်း လန်းလန်းဝေလို့မြိုင်။
ကုသိုလ်ကောင်းမှု တောင်းဆုပိုင်ပိုင်၊
နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီး စည်ထီးခရိုင်၊
မဂ္ဂင်ဖောင်ကြီး တက်စီးမြိုင်မြိုင်၊
ဖောင်ကူးတို့ ဆောင်ပို့ နိဗ္ဗာန်ပိုင်။
ဤသို့ ပေါင်းစပ် များမြတ်ကုသိုလ်၊
ဆရာ မိဘ များလှထိုထို၊
ပြောင်းကာ ရွှေကာ သံသရာတခို၊
ဝေနေယျ ရကြတောင်းဆုဆို။
ချမ်းသာသုခ ရကြစေကွယ်၊
ကုသိုလ်ဘာဂ အမျှဝေတယ်၊
သာဓု သာဓု ခေါ်ပြုစေမယ်၊
ဘုံသုံးဝ အမျှ ရစေကွယ်။

(၁) ပဟရိသံ ဓမ္မဘေရိ၊ ဗုဒ္ဓနတ္ထာယ ဝေါ အဟံ။
အန္တကာရေနောနဒ္ဓါနံ၊ နိဒ္ဓါယတံ ဘဝတ္တယေ။

(၂) တံ မေ ပဟဋ္ဌံ သုတွာန၊ ဓမ္မသဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈထ။
နိဒ္ဓါယ ဝေါ ပဗုဒ္ဓါနံ၊ ဒဿာမိ ဓမ္မမဇ္ဇရိ။

(၃) ပိလန္ဒိတွာန တံ တုမော၊ နိဗ္ဗာနနဂရံ သိဝံ။
သဟယေဝ မယာ သီဃံ၊ အာဂစ္ဆေယျာထ သာဓဝေါ။

(၁) အဟံ၊ ငါသည်။ အန္တကာရေန၊ အဝိဇ္ဇာတိမ်တိုက်အမိုက်ထုကြီးသည်။ ဩနန္ဒါနံ၊ မိမိတို့ကိုယ်တွင် အစဉ်ပါရှိနေ တဲ့ ပူပန်ဘွယ်တွေ အနန္တကိုမှ မသိရလေအောင် ပိတ်လှောင်မြှေးယှက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဝတ္တယေ၊ ဘဝသုံးပါးတည်း ဟူသော နောင်အိမ်ကြီးထဲ၌။ နိဒ္ဒါယတံ နိဒ္ဒါယန္တာနံ၊ လွန်လူးဖောက်ပြန် သည်းထန်စွာ အိပ်ပျော်နေကြကုန်သော။ ဝေါ တုမှာကံ၊ သင်တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့အား။ ဗုဇ္ဈနတ္ထာယ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ နိုးကြားစိမ့်သောငှါ။ ဓမ္မဘေရီ၊ တရားတည်းဟူသော စည်တော်ကြီးကို။ ပဟရိသံ-ပဟရိသာမိ၊ ရိုက်ဆော် မြည်ဟည်း စေတော့အံ့။

(၂) မေ မယာ၊ ငါသည်။ ပဟဠံ၊ ရိုက်ဆော် မြည်ဟည်းစေအပ်သော။ ဝါ၊ ရိုက်ဆော်တီးခတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာသော။ တံ ဓမ္မသဒ္ဓံ၊ ထိုတရားတည်းဟူသော မြည်ဟည်းသံကို။ သုတွာန၊ ကြားနာကြရကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဒ္ဒါယ၊ လွန်လူး ဖောက်ပြန် သည်းထန်စွာ အိပ်ပျော်ခြင်းမှ။ ပဗုဇ္ဈထ၊ နိုးကြားကြပါလော့။ ပဗုဒ္ဓါနံ၊ နိုးကြားကြကုန်သော။ ဝေါ တုမှာကံ၊ သင် တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့အား။ ဓမ္မမဉ္ဇရီ၊ အလွန်တရာ ကောင်းမြတ်တင့်တယ်လှစွာသော တရားတည်း ဟူသော ပန်းခိုင်ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဒသာမိ၊ ပေးဝေခဲ့ပေအံ့။

ကိုင်း လိုက်ဆိုကြ--

သစ္စာလေးပါး တရားပန်းခိုင်၊
ကိုယ်စီ ကိုယ်င ပန်ကြမြိုင်မြိုင်၊
ဘေးရန်ကင်းပ ဌာနဂနိုင်၊
ဝဋ်အပေါင်း လွတ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ပိုင်။

(၃) သာဓဝေါ၊ အို တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့။ တုမော၊ သင်တို့သည်။ တံ ဓမ္မမဉ္ဇရီ၊ ထိုတရား တည်းဟူသော ပန်းခိုင်ကလေးကို။ ပိလန္ဓိတွာန၊ ကျကျနန လှလှပပ ကိုယ်စီ ကိုယ်င ပန်ဆင်ကြကုန်ပြီး၍။ သိဝံ၊ ဘေးရန် ခပ်သိမ်းတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်၍ အလွန်တရာ အေးမြလှစွာသော။ နိဗ္ဗာနနဂရံ၊ နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်မြတ်သို့။ မယာ-အမှေဟိ၊ ငါတို့နှင့်။ သဟယေဝ၊ အတူတကွသာလျှင်။ သီဃံ အာဂစ္ဆေယျာထ၊ မနှေးတူစုံ လိုက်ခဲ့ကြပါကုန်လော့။ ဝါ၊ မနှေးတူစုံ လိုက်ခဲ့ကြကုန် ရာတော့သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေစေတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်

ဤတွင် ပြီး၏။

**မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက် ကျင်းပသော
အကြံတရားပွဲ သုံးညတွင် တတိယည ပဌမပိုင်း၌
မိုးကုတ်မြို့
မြို့လယ်ရိပ်သာ ရွှေဘိုဆရာတော် ဦးမုနိန္ဒ
ဟောကြားတော်မူသော**

**ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါး ဖြစ်စဉ် တရားတော်
စကားပလ္လင်
(၁)**

ကျောင်းရေစက်ချ အလှူမင်္ဂလာပွဲတော်၊ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ပူဇော်ကန်တော့တဲ့ပွဲတော်၊ ဩဝါဒခံ ယူတဲ့ပွဲတော်ဆိုတဲ့ ဒီပွဲတော်ကြီး ၃-ရပ်ကို စုပေါင်းပြီး ကျင်းပတဲ့ အကြောင်း အလျင်ညများက ဟောသွားကြတဲ့ ဆရာတော် များရဲ့ ဟောမြွက်တဲ့ တရားတွေထဲ ပါသွားပါတယ်။ သာသနာ့အကျိုးဆောင် ဖြစ်တဲ့ ဦးအောင်မြင့်ရဲ့ နေ့စဉ်ကျေညာပြောဆို တဲ့ စကားတွေထဲမှာလဲ အကြိမ်များစွာ ပါသွားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ဒီပွဲတော်ကြီးနဲ့စပ်ပြီး ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကုသိုလ်အထူး ဖြစ်ဖွယ်များကို ဝိသုဒ္ဓိ (၇)ပါး အကြောင်း မပြောသေးမီ နည်းနည်း ထည့်သွင်းပြီး ပြောသွားလိုပါတယ်။

ဒီတရားပွဲကြီး ဒီပူဇော်ပွဲကြီးဟာ သာမန် ပွဲကြီးမဟုတ်ပဲ မဂ်ရောက်ဖိုလ်ဝင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ပူဇော်ပွဲကြီး မဂ်ရောက် ဖိုလ်ဝင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကျောင်းရေစက်ချ ပွဲတော်ကြီး မဂ်ရောက်ဖိုလ်ဝင်ဖြစ်နိုင်တဲ့ တရားပွဲတော်ကြီးလို့ ဒီလိုလဲ သတ်မှတ်နိုင်ပါ တယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ပူဇော်ကန်တော့ရုံ ကျောင်းရေစက်ချအနုမောဒနာပြုရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပူဇော်တဲ့ အကျိုးရရှိ ကျောင်းရေစက်ချ အနုမောဒနာပြုတဲ့ အကျိုးရရှိဘဲလို့ ဒါလောက်သာ မမြော်ဘဲနဲ့ မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော ချမ်းသာ သုခထူးကိုရနိုင်တဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာတွေကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်တဲ့ ပွဲတော်ကြီးဘဲလို့ ဒီလိုလေးလေးမြတ်မြတ် အာရုံပြုကြရမယ်။

**ခါနန့်ဇိဓင်သော ဝမ်းမြောက်ဖွယ်
(၂)**

အလှူပေးသူ ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် အလှူခံသူ ဂုဏ်အင်္ဂါ

အလှူဒါနပြုရာမှာ အကျိုးပေးထက်သန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဂုဏ်အင်္ဂါတွေ ဆိုတာရှိပါတယ်။ အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ် ဘက်က အင်္ဂါ ၃-ပါး၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အင်္ဂါ ၃-ပါး ဒီလို အင်္ဂါ ၆-ပါး ရှိပါတယ်။ အလှူပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မလှူမီ ရှေးအဖို့က ပေးလှူတို့ ကြံစည်အားထုတ်နေစဉ်ကလဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်နေရတယ်။ ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒယေ-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ပေးလှူနေဆဲကာလမှာလဲ စိတ်ကလေးတွေ သန့်ရှင်းကြည်လင်နေစေရတယ်။ ကြည်ကြည်လင်လင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ လှူဒါန်းဘို့ပါဘဲ။ ပေးလှူပြီးတဲ့ နောက်ကာလ မှာလဲ ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတိ-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိနေရတယ်။ ဒါဟာ အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ် ဘက်က ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါ ၃-ပါးပါဘဲ။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အင်္ဂါ ၃-ပါး ဆိုတာကတော့ ဝီတရာဂါ ဝါ ဟောန္တိ ရာဂဝိနယာယ ဝါ ပဋိပန္နာ-အစရှိသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ရာဂကင်းခြင်း သို့မဟုတ် ရာဂကင်းအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေခြင်း၊ ဒေါသကင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဒေါသကင်းအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေခြင်း၊ မောဟကင်းခြင်း သို့မဟုတ် မောဟကင်းအောင် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီ ၃-ပါးပါဘဲ။ အဲဒီလို အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အင်္ဂါ ၃-ပါး၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အင်္ဂါ ၃-ပါး ဒီ အင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ အလှူဒါနဟာ ဆွမ်းအလှူဘဲ ဖြစ်စေကာမူ အသချေယျ အပ္ပမေယျ မရေတွက်နိုင် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်တဲ့ အကျိုးများကို ပေးတယ်လို့ အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ယခုလို ကျောင်းအလှူဆိုယင်တော့ အကျိုးကြီး ကြောင်း အထူးပြောစရာကို မလိုတော့ပါဘူး။

ယခု ဒီအင်္ဂါ ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပုံကို ဘုန်းကြီးက ရှင်းပြချင်ပါတယ်။ ဒီ မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲနှင့် စပ်ပြီး ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ရှေးအဖို့က ဝမ်းမြောက်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတာကတော့ ပြောစရာကို မလိုပါဘူး။ ဒီပွဲတော်ကြီးမှာ အမျိုးမျိုးသော ဝမ်းမြောက်စရာတွေနဲ့ အလွန်အကဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်နေကြတာကို မြင်လဲ မြင်ရတယ်။ ကြားလဲ ကြားရ တယ်။ ဒါဟာ အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အင်္ဂါ ၃-ပါးထဲက ပဌမအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံနေတာဘဲ။ နက်ဖြန် ရေစက်ချ လှူဆဲမှာလဲ အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်ကြည်လင် ရွှင်လန်းတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်ပွားကြမှာကတော့ သေချာနေပါတယ်။ ဒီလို မလှူမီကရော

လှူဆဲမှာရော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရတယ်ဆိုတာဟာ အကြောင်း ညီညွတ်မှ ဖြစ်ပါတယ်။ လှူဘွယ်ဝတ္ထုကလဲ ထူးထူး မြတ်မြတ် ဖြစ်ပါမှ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ကြည့်ညိုဖွယ် ဂုဏ်ထူးဝိသေသနဲ့ ပြည့်စုံပါမှ အလှူဒါန၏အကျိုးကိုလဲ သိပါမှ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရပါတယ်။ ယခု ရေစက်ချ လှူဒါန်းမည့် မဟာစည်ကျောင်းတော်ဆိုတဲ့ အလှူဝတ္ထုကတော့ အင်မတန် ထူးကဲတဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ ကျောင်းဖြစ်ပါတယ်။ ယခုနေအခါမှာဆိုယင် ဒီမဟာစည်ကျောင်းလောက် ခေတ်မှီ အချိုးကျတဲ့ ကျောင်း ဟာ ဗမာပြည်မှာတော့ ရှိသေးဟန် မတူပါဘူး။ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေ မပြောနဲ့တော့ လာကြည့်တဲ့လူတွေတောင် ဒီကျောင်းကို မြင်ရတော့ အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲတော်မှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အမှူးရှိသော ယောဂီ ရဟန်း သံဃာတော်တွေအား ဆွမ်း စသည်ကို လှူရတယ်။ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကျွေးမွေးရတယ်။ ဒီသံဃာတော်တွေ ဒီယောဂီတွေဟာ ရာဂ ဒေါသ မောဟကင်းအောင် ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေချည်းဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းကို လှူတဲ့အခါမှာ ဗုဒ္ဓပမုခ သံဃိကနှင့် ဂဏိက ရေစက်ချမယ်ဆိုတာ အစီရင်ခံစာ စာအုပ်ထဲမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းအလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ ဘုရားလဲ ပါတယ်။ သံဃာလဲ ပါတယ်။ တရား အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီ ရဟန်း ရှင်လူတွေလဲ ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဘုရားနှင့် သံဃာ ဆိုတာကတော့ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းခြင်း အစရှိတဲ့ အတိုင်းမသိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေပါတယ်။ မဟာစည် ဆရာတော်အမှူးရှိသော ယောဂီ ရဟန်း ရှင်လူတွေ ဆိုတာလဲ ရာဂ စသည်ကင်းအောင် ကျင့်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က ကြည့်လိုက် ယင်လဲ အလွန်ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ယခုကျောင်း ဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ အလှူဒါန၏ အကျိုးကို ကောင်းကောင်း သိကြပြီး ဖြစ်နေပါတယ်။ သိသည်ထက် ပိုပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရအောင် အကြိုတရားပွဲ ၃- ညမှာရော နက်ဖြန်ခါမှာရော အနုမောဒနာ တရားကို ဟောနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခုကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ ဒါန၏အကျိုးကို သိနားလည်တဲ့ဘက်ကလဲ ကောင်းကောင်းကြီး ပြည့်စုံနေပါတယ်။

အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်စရာ အကြောင်း အင်္ဂါတွေ ပြည့်စုံနေတဲ့ အတွက် ဒကာ ဒကာမတွေမှာ မလှူမီ ရှေးအဖို့ကလဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နေကြပါတယ်။ ယခုကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲတော် ကျင်းပတဲ့အခါ လှူဆဲမှာလဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နေကြပါတယ်။ ဒီလို မလှူမီက အခြေအနေ၊ လှူဆဲက အခြေအနေတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ လှူပြီးတဲ့နောက်ကာလမှာလဲ တသက်ပတ်လုံး ဒီကျောင်းအလှူကို ပြန်လည် အောက်မေ့ပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သွားကြရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာသွားနိုင်အောင်လို့ အနုမောဒနာ တရားတွေကို ဟောကြရပါတယ်။ ယနေ့ည နောက်ပိုင်းမှာရော နက်ဖြန်ခါမှာရော ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီအနုမောဒနာတရားကို အကျယ်တဝင့် ဟောကြားတော်မူပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီကျောင်းအလှူဒါနမှာ အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က အင်္ဂါ ၃-ပါး ပြည့်စုံနေပါတယ်။

အလှူခံဘက်က ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းအောင် ကျင့်နေခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီအင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပုံကတော့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့စကားထဲမှာ ပါသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခု ကျောင်းအလှူပွဲတော်ကြီးဟာ အင်္ဂါ ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ အလှူပွဲတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ပွဲတော်ကြီးက တသက်မှာ တခါဆိုသလို အင်မတန် ကြိုထောင့် ကြိုခဲ ပွဲတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေဟာ တနေ့ညက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပရိယတ္တိ ဘက်ကဘဲ ကြည့်ကြည့် ပဋိပတ္တိဘက်ကဘဲ ကြည့်ကြည့် ဟောပြောရေးကျမ်းပြုရေး ဘက်ကဘဲ ကြည့်ကြည့် သံဃာ့ဂုဏ်ဘက်ကဘဲ ကြည့်ကြည့် အာစရိယဂုဏောအရ ဆရာသမား ဂုဏ်ဘက်ကဘဲ ကြည့်ကြည့် ပြောလို့ ချီးကျူးလို့ မကုန်နိုင်ပါဘူး။ တရားအားထုတ်လို့ တရားမြင်သိထားတဲ့ တပည့် ယောဂီတွေ အနေနဲ့ဆိုယင် ကျေးဇူး ဆပ်လို့လဲ မကုန်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီလို ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံတော်မူတဲ့ မိမိတို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဒီလို ကျောင်းမျိုး ဆောက်လုပ်ပြီး ပူဇော်ကြရတာဟာ နောက်တကြိမ် ဖြစ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကြိုထောင့်ကြိုခဲတဲ့ ပွဲတော်ကြီးလို့ ဆိုရပါ တယ်။

ဒီလို ပွဲတော်ကြီး ကျင်းပပြီး ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ငါတို့ ပူဇော်ရပေတယ် ပြည်လုံးကျွတ် အနေဖြင့် အရပ်ရပ် အနယ်နယ်မှ တပည့် ယောဂီတွေ စုပေါင်းပြီး ကန်တော့ကြရတယ် ဆိုတာကို ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်ယင် ဒါကတော့ ဝမ်းမြောက်လို့ မဆုံးနိုင်ပါဘူး။ မနေ့ညက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေစေတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလဲ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီး ကျောင်းရေစက်ချ ပူဇော်ပွဲနေ့မှာ ဝမ်းမြောက်အားကြီးပြီး ပီတိတွေဖြစ်လို့ သူ့ကျောင်းတော်ကြီးကို လှည့်ပတ်ပြီးတော့ ဝမ်း မြောက် ကြည့်နူးပြီး ဥဒါန်းကျူးပုံကလေးတွေကို ဟောသွားတယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေ မှတ်မိကောင်း မှတ်မိပါလိမ့်ဦးမယ်။ ဒီ ပီတိမျိုးဟာ စာဂါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒီပီတိကို ဝမ်းမြောက်တယ် ဝမ်းမြောက်တယ်လို့ ရှုလိုက်ယင် ဝမ်း မြောက်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ဝမ်းမြောက်ပြီးရင်းပျောက်သွားရင်းနဲ့ ကုန်သွားတာ ပျောက်သွားတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို တွေ့မြင်သွားတာမျိုးကို အာနာပါနုဿတိအဖွင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ-ပီတိ၊ ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိကို။ ခယတော၊ ကုန်သွားသည် ဟု။ ဝယတော၊ ပျောက်သွားသည်ဟု။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ စသည်ဖြင့် ဝိပဿနာရှုခိုက်၌ ပီတိကို မတွေ့မဝေ သိပုံကို ပြထားပါတယ်။ အဲဒီလို သိပြီးတော့ သောတာပန်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သကဒါဂါမ်လဲဖြစ်နိုင်တယ်။ အနာဂါမ်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရဟန္တာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နိုင်ပုံကိုလဲ ဖုဿဒေဝမထေရ် ဝတ္ထုဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ပြထားပါတယ်။ ဒါက ယခုပွဲတော် ကြီးမှာ ဒါနနဲ့စပ်ပြီး ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အကျဉ်းချုပ်ပါဘဲ။

သီလနှင့်စပ်သော ဝမ်းမြောက်ဖွယ်
(၃)

နောက်ပြီးတော့ သီလနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်တွေ ရှိပါတယ်။ သမာဓိ ပညာနဲ့ စပ်ပြီးတော့လဲ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်တွေရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် အလှူဒါနပွဲမှာဖြစ်စေ၊ တရားပွဲမှာဖြစ်စေ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ကြတာကတော့ အရိုးအစဉ်ပါဘဲ။ ယခု ကျောင်းတော်ရေစက်ချပွဲအတွက် ကျင်းပတဲ့ အကြိုတရားပွဲတွေမှာတော့ ရှစ်ပါးသီလကို အမြဲကျင့်သုံးနေကြတဲ့ သီလရှင်တွေ လူယောဂီတွေရော၊ အမြဲမကျင့်သုံးနိုင်တဲ့ တရားနာပရိသတ်လူတွေရော ရှေးဦးစွာ ရှစ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်စေပါတယ်။ ဒါဟာလဲ အင်မတန် သင့်မြတ်ပါတယ်။ ရှစ်ပါးသီလနှင့် ပြည့်စုံပြီး တရားနာနေရတာ တရားနဲ့လုံးသွင်းနေရတာဟာ အင်မတန် စိတ်ကြည်နူးဘွယ် ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြားအမြင်နည်းတဲ့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီလို ခေတ္တခဏ ရှစ်ပါးသီလဆောက်တည်တာဟာ သင့်မှ သင့်ပါမည်လားလို့ ယုံမှားတွေးတောစရာ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကလေးကို ဘုန်းကြီးက ရှင်းလင်းပြချင်ပါတယ်။

သီလ ဆိုတာ ကာလအပိုင်းအခြား အကန့်အသတ်မရှိဘဲ အမြဲတမ်းလဲ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို သီလကို ကာလအပိုင်းအခြားမရှိဘဲ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။ ရက်ပိုင်း နေ့ပိုင်း ညပိုင်း နာရီပိုင်း စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားကန့်သတ်ပြီးတော့လဲ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကို ကာလပရိယန္တသီလ ခေါ်ပါတယ်။ ကာလအပိုင်းအခြားရှိတဲ့ သီလလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးကောင်းတဲ့အကြောင်းကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာများမှာ အထင်အရှား ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကို အများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလွယ်တကူ သိနိုင်ရန်အတွက် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် သီလနိဒ္ဒေသပိုင်းမှာ ထည့်သွင်းပြီး ဖော်ပြထားပါတယ်။ သိမှတ်စရာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ မှတ်ထားရအောင် ဘုန်းကြီးက ရွတ်ပြပါဦးမယ်။

ကတမော ကာလပရိယန္တော၊ ဥပါသကောပါသိကာ ဒါနံ ဒဒမာနာ ပရိဝေသနပရိယန္တံ သီလံ သမာဒိယန္တိ၊ ဝိဟာရဂတာ ဝိဟာရပရိယန္တံ သီလံ သမာဒိယန္တိ၊ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဘိယျော ဝါ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ သီလံ သမာဒိယန္တိ၊ အယံ ကာလပရိယန္တော။

ဒါက ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီလို မြန်မာပြန်ပြထားပါတယ်။

ကာလအပိုင်းအခြားသည် အဘယ်နည်း၊ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာ ယောကျ်ား ဥပါသိကာ မိန်းမတို့သည် အလှူဒါနကို ပေးလှူကုန်စဉ် ကျွေးမွေးခြင်းလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော (ကျွေးမွေးချိန် ဆုံးသည်တိုင်အောင် ပိုင်းခြား၍) သီလကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ကျောင်းတိုက်၌ တည်သော ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် ကျောင်းတိုက်လျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော သီလကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ တညဉ့်တနေ့ ဖြစ်စေ၊ နှစ်ညဉ့်နှစ်နေ့ဖြစ်စေ၊ သုံးညဉ့်သုံးနေ့ဖြစ်စေ၊ ထိုထက်အလွန် ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံးဖြစ်စေ၊ ပိုင်းခြား၍ သီလကိုဆောက်တည်ကုန်၏။ ဤသည်ကား ကာလအပိုင်းအခြားပေတည်း-တဲ့။ အဲဒါဟာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဘာသာပြန်ပါဘဲ။ မြန်မာစာ ဖတ်တတ်တဲ့လူတိုင်း သိနားလည်နိုင်ပါတယ်။ ရှင်းလင်းပြတ်သားပါတယ်။ အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဆွမ်းကျွေးနေခိုက်လောက် ပိုင်းခြားပြီးတော့လဲ ဆောက်တည်ကောင်းတယ်လို့ ပါပါတယ်။ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ ရှိနေတုန်းလောက် ပိုင်းခြားပြီးတော့လဲ ဆောက်တည်ကောင်းတယ်လို့ ပါပါတယ်။ ဒီတော့ ယခု တရားနာပရိသတ်တွေဟာ တရားနာနေတုန်း ဒီသာသနာ့ရိပ်သာထဲမှာ ရှိနေတုန်းလောက်ပိုင်းခြားပြီးတော့ ဆောက်တည်ကောင်းတယ် ဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒီမှာ--

ပရိဝေသနပရိယန္တံ၊ ကျွေးမွေးခြင်းလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။ သီလံ၊ သီလကို။ သမာဒိယန္တိ၊ ဆောက်တည်ကုန်၏- ဆိုတဲ့ စကားအရဖြင့် ခုနက သာသနာ့အကျိုးဆောင် မင်္ဂလာ ဦးအောင်မြင် ကျေညာသွားတဲ့အတိုင်း နက်ဖြန်ခါကျယ်င် သံဃာတော်များကို ကျွေးမွေးလှူဒါန်းပြီးသည်တိုင်အောင် ပိုင်းခြားပြီးတော့ ရှစ်ပါးဖြစ်စေ၊ ၉-ပါး ၁၀-ပါးဖြစ်စေ မိမိတို့ အလိုရှိရာ သီလကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင် ကျွေးမွေးတဲ့ စားသောက်ဖွယ်တွေကို စားသောက်တဲ့အခါလဲ သီလအထူးနှင့် ပြည့်စုံပြီး သုံးဆောင်တဲ့အတွက် အကျိုးကြီးပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့--

ဝိဟာရဂတာ၊ ကျောင်းတိုက်ထဲ၌ တည်ရှိနေသောသူတို့သည်။ ဝိဟာရပရိယန္တံ၊ ကျောင်းတိုက် အာရမ္မလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသော။

သီလံ၊ သီလကို။ သမာဒိယန္တိ၊ ဆောက်တည်ကုန်၏။--

ဆိုတဲ့ စကားအရအားဖြင့် ယခု ဒီသာသနာ့ရိပ်သာထဲ ရောက်နေကြတဲ့ တရားနာပရိသတ်တွေဟာ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာ ထဲမှာရှိနေတဲ့အတွင်း ရှစ်ပါးသီလကို ကျင့်မယ်၊ ဆယ်ပါးသီလကို ကျင့်မယ်၊ ဒီလို နှလုံးသွင်းပြီးတော့ ဆောက်တည်နိုင်ပါ တယ်။ အဲဒါဟာ ကာလပရိယန္တသီလ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာအတွင်းမှာ ရှိနေတုန်း အဲဒီသီလကို စောင့်ရှောက်ဖို့ပါ ဘဲ။ သာသနာ့ရိပ်သာက အပြင်ထွက်သွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီသီလကို စောင့်ရှောက်ဖို့ မလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မကျူးလွန်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဆောက်တည်ထားတဲ့ သီလသိက္ခာပုဒ်တွေကတော့ မပျက်ပဲ တည်နေကြပါတယ်။ အဲဒါလဲ အထူးမှတ်ထားကြ ဘို့ပါဘဲ။

ယခု တရားပွဲမှာ တထိုင်အတွင်း တရားနာနေစဉ် အတွင်း ဒီသာသနာ့ရိပ်သာထဲမှာ ရှိနေစဉ်အတွင်း ကန့်သတ် ပိုင်း ခြားပြီးတော့ ရှစ်ပါးသီလ ခံယူစေတာဟာ ယခု ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိ အဋ္ဌကထာများနှင့် အညီပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် ညနေစာ စားပြီးမှ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်တာဟာ သင့်ပါမည်လား စသည်ဖြင့် ယုံမှား တွေးတောစရာ မရှိပါဘူး။ ဆောက်တည်တဲ့သူ ပိုင်းခြားထားတဲ့အတိုင်း သူ့သန္တာန်မှာ အဲဒီရှစ်ပါးသီလ တည်ပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အထူးပြည့်စုံနေတယ်လို့သာ မှတ်ကြရမယ်။ အထူးပြည့်စုံတယ် ဆိုတာကတော့ သီလဝိသုဒ္ဓိဆိုတာ လူများမှာ ငါးပါး သီလမျှ နဲ့လဲ ပြည့်စုံပါတယ်။ ရှစ်ပါးသီလနဲ့ ဆိုယင်တော့ ငါးပါးထက် ပိုလွန် ထူးကဲပြီး ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒါကြောင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ အထူး ပြည့်စုံတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ တရား နှလုံးသွင်း အားထုတ်ရာမှာ ဒီသီလဝိသုဒ္ဓိဟာ မူလရင်း ဖြစ်လို့ အရေးကြီးပါ တယ်။ ဒီသီလဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံမှ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိစသည် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကိုတော့ တော်တော်ကြာမှ အကျယ် ပြောရ မယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် ကာလက အရိယဆိုတဲ့ ငါးမျှားသမား၊ တရားပွဲထဲမှာ ခိုးဘို့လာတဲ့ ခါးပိုက်နိုက် သူခိုးတယောက်၊ အရက်တွေ အလွန်အကျွံသောက်ထားတဲ့ သန္တတိအမတ်ကြီး-ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တရားနာနေရင်း မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို ရသွားကြတယ်။ သီလဆောက်တည်မှု မရှိဘူး။ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပါသလဲလို့ ဒီလို မေးစရာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအချက်ကိုလဲ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပဌမတွဲ သီလခဏ်းမှာ ရှင်းလင်းပြ ထားပါတယ်။ အဲဒီလို စောစောက သီလမစင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တရားနာနေရင်း သူတော်ကောင်း စိတ်ဝင်လာတယ်။ ငါဟာ သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း အစရှိတဲ့ မကောင်းမှုတွေကို ပြုလာခဲ့တယ်။ ယခုအချိန်မှစပြီး နောင်အခါမှာတော့ ဒီလို မကောင်းမှု တွေကို မပြုတော့ပါဘူးလို့ စိတ်ဖြင့် နှလုံးသွင်း ဆုံးဖြတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြင့် သီလဆောက်တည်ခြင်း ကိစ္စ သီလဝိသုဒ္ဓိကိစ္စ ပြီးသွားတယ်လို့ ယူရမည့်အကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နက်နက်နဲနဲ ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်။

အဲဒီတော့ ယခု တရားနာပရိသတ် ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ငါးပါးသီလဆိုတာကတော့ စောစောကတည်းက ပြည့်စုံနေ ကြပါတယ်။ သီလရှင်တွေ ရိပ်သာထဲမှာ နေတဲ့ ယောဂီတွေ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ရှစ်ပါးသီလတောင် စောစောကတည်းက ပြည့်စုံနေကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြည့်စုံပြီးဖြစ်တဲ့ အဲဒီ သီလတွေလဲ ယခုလို တရားပွဲမှာ ထပ်ပြီးတော့ ဆောက်တည်ရပါတယ်။ ဒီလို ဆောက်တည်တော့ သမာဒါနသီလ ဆောက်တည်မှုသီလ ကုသိုလ်ဟာ ထပ်ပြီး ဖြစ်ပွားပါတယ်။ စောစောက မပြည့်စုံ သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ မိမိတို့ အလိုရှိတဲ့ ရှစ်ပါး ကိုးပါး ဆယ်ပါး သီလတွေကို မိမိ အလိုရှိသလောက် ကန့်သတ်ပိုင်းခြား ပြီး ဆောက်တည်ရပါတယ်။ ဒီလို ဆောက်တည်ပြီးတော့ အဲဒီသီလတွေကို အမှီပြုပြီး ဒါနကုသိုလ်ပြုယင်လဲ ထူးမြတ်တဲ့ ဒါန ကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဝနာ အားထုတ်ယင်လဲ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအစရှိတဲ့ အထက်အထက် ဝိသုဒ္ဓိတရားတွေ တိုးတက်ဖြစ်ပွားသွား နိုင်ပါတယ်။ ကဲ ဆိုကြစမ်းပါ။

ငါး ရှစ် ကိုး ဆယ်၊ လူတို့ဝယ်၊ ကျင့်ဘွယ် သီလများ။

လူတို့ဆိုင်ရာ သီလကတော့ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလ ကိုးပါးသီလ ဆယ်ပါးသီလ ဒီလေးမျိုးပါဘဲ။ ဒီသီလတွေကို အမြဲတမ်းဖြစ်စေ၊ အခိုက်အတန့်ဖြစ်စေ ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ကောင်းတယ်၊ ဒါနပြုတဲ့အခါမှာလဲ ဒီသီလတမျိုးမျိုးနဲ့ ပြည့်စုံ ပြီးမှ ပေးလှူယင် သာပြီ အကျိုးကြီးတယ်။ လူ့ချမ်းသာ ဖြစ်ဖြစ်၊ နတ်ချမ်းသာဖြစ်ဖြစ် ဘယ်ချမ်းသာမျိုးမဆို တောင့်တယင် အဲဒီလို ဒါနကုသိုလ်ဖြင့် ရနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက--

ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိမိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ-လို့ ဟောထားပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သီလဝတော၊ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတောပဏိမိ၊ စိတ်ဖြင့် တောင့်တခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ သီလစင်ကြယ်သောကြောင့်၊ ဣဇ္ဈတိ၊ တောင့်တတိုင်း ပြည့်စုံပေ၏-တဲ့။

ဒါကြောင့် ပေးလှူတဲ့အခါ သီလဆောက်တည်ကြရတယ်။ ဘာဝနာ အားထုတ်ယင်လဲ ဒီသီလတမျိုးမျိုးနဲ့ ပြည့်စုံပြီး တော့ သီလဝိသုဒ္ဓိမှာ တည်ပြီး အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒါက အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ--

သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊ သော ဣမံ ဝိဇ္ဇေယေ ဇဋ္ဌံ။--

ဆိုတဲ့ ဒီဂါထာကို အခြေခံ အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ် တိုင်အောင် သီလ သမာဓိ ပညာ ပွားများပုံတွေကို ဖွင့်ပြတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ဂါထာဟာ ဒေဝတာသံယုတ်မှာ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောထားတဲ့ ဂါထာဖြစ်ပါတယ်။ ကြည့်ညို ကြရအောင် အနက်ပြန်ပြီး အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းချုပ် ပြောမယ်။

သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇပညာ ပါရှိလာသော။ (ရှေးဘဝတခုခုက သံသရာမှ လွတ်မြောက်ဖို့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ဖို့ ရည်ရွယ် ဆုတောင်းပြီး ပြုခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ယခုဘဝမှာ လူ ဖြစ်လာတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ယုံကြည်နိုင်တဲ့ အမျိုးထဲမှာ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို ဘဝသစ်စဖြစ်လာကတည်းက ဉာဏ်ပညာပါတဲ့ ဝိပါကိစိတ်နဲ့ ပဋိသန္ဓေ နေလာခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ပဋိသန္ဓေပညာ ပါလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေပညာ ပါလာသလား မပါလာဘူးလား လို့ ဒီလိုတော့ စဉ်းစားနေဘို့ မလိုပါဘူး။ နားလည်လောက်အောင် ဟောတဲ့တရားကို နားလည်တယ်။ တရားကိုလဲ လိုလား တယ်ဆိုယင် ဒီပညာပါလာတယ်လို့ဘဲ မှတ်ယူရပါတယ်။) သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇပညာ ပါရှိလာသော။ နရော၊ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလေ၊ ငါးပါး ရှစ်ပါး စသည်ပြားသော ကိုယ်ကျင့်တရား သီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ မကျိုး မပေါက် မပြောက်မကျားရအောင် ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် တည်ပြီး ၍။ (တရားအားထုတ်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ရှေးဦးစွာ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို သီလ၌ တည်ပြီးတော့ ဘာနဲ့ ပြည့်စုံရဦးမလဲ ဆိုယင်)

အာတာပီ၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ် ခြောက်သွေ့စေတတ်သော သမ္ပပဓာန် လုံ့လ စတုရင်္ဂဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍။

ဒီလုံ့လ ဝီရိယနှင့်လဲ ပြည့်စုံရမယ်၊ နောက်ပြီးတော့--
နိပကော၊ ကိလေသာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ပါရိဟာရိယ ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။

ပါရိဟာရိယပညာဆိုတာ အကျိုးရှိ မရှိ၊ သင့် မသင့် ဆင်ခြင်တိုင်းထွာနိုင်တဲ့ ပညာပါဘဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအရာမှာတော့ ဘယ်လိုနည်းလုံး သွင်းအားထုတ်ယင် အကျိုးများမယ်၊ သင့်တော်မယ် စသည်ဖြင့် မြှော်မြင်နိုင်တဲ့ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ပါဘဲ။ အဲဒါကို သာတ္တကသမ္ပဇဉ် သပ္ပာယ်သမ္ပဇဉ်လို့လဲ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့ နိပစ္စတိတိ နိပကော-လို့ ဝစနတ္ထကို ကြံပြီးတော့-နိပကော၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရင့်ကျက်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရင့်ကျက်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍-ဆိုတဲ့ ဒီအနက်က သာပြီးထင်ပေါ်တယ်လို့ မိန့်ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရင့်ကျက်တဲ့ ပါရိဟာရိယခေါ် တဲ့ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နဲ့လဲ ပြည့်စုံပြီးတော့-စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်၍ ပြအပ်သော သမာဓိကို၎င်း။ ဒီပုဒ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ သမာဓိဇ္ဈဝ-သမာဓိကို၎င်း-လို့ ဖွင့်ပြပါတယ်။ ဒါကြောင့်--

စိတ္တဉ္စ၊ သမာဓိကို၎င်း။ ပညဉ္စ၊ ဝိပဿနာပညာကို၎င်း။ ဘာဝယံ ဘာဝယန္တော၊ ပွားစေသည်ရှိသော်။ သော၊ ထိုသို့ သော။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သောရဟန်းသည်။ ဣမံ ဇဋ္ဌံ၊ ဤတဏှာတည်းဟူသော အရှုပ်အထွေးကို။ ဝိဇ္ဇေယေ၊ ဖြေရှင်းနိုင်ပေ၏-တဲ့။

တဏှာအရှုပ်ကို ဖြေရှင်းတယ် ပယ်တယ် ဆိုတာ အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ရောက်မှ ဖြေရှင်းနိုင် ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်အောင် အားထုတ်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်က ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ပွားစေရတဲ့ အလုပ်ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီ ဝိပဿနာ ထူထောင်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်မှာ သမာဓိကို ရှေးဦးစွာ ထူထောင်ပြီးမှ ဝိပဿနာရှုရတဲ့ သမထယာနိက၏ လုပ်ငန်းစဉ် ကတမျိုး၊ သမာဓိကို သီးခြားမထူထောင်တော့ဘဲ ဝိပဿနာကိုဘဲ စပြီး ပွားစေတဲ့ ဝိပဿနာယာနိက၏ လုပ်ငန်းစဉ်က တမျိုး ဒီလို နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဒီဂါထာမှာတော့ သမာဓိကစပြီး ပွားစေရတဲ့ သမထယာနိက၏ လမ်းစဉ်ကို အရင်းခံပြုပြီး ပြထားပါ တယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိကိုရော ဝိပဿနာပညာကိုရော ဒီနှစ်ပါးလုံးကို ပွားစေတဲ့သူသည် တဏှာအရှုပ်ကို ဖြေရှင်းနိုင်တယ် လို့ ဒီလို ဟောထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။--

ဆိုတဲ့ ဒီဂါထာမှာတော့ သမာဓိ မပါဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ် သက်သက်ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်အဖြစ်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ အကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာဘဲ “ဝိပဿနာမတ္တဝသေနေဝ ဒဿိတော”လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဝိပဿနာမျှသက်သက်ဖြင့် ပြထား တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးသော မဟာဋီကာ အဖွင့်တရပ်ကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိသုဒ္ဓိမဂ်

မဟာဋီကာနိဿယမှာ ရှင်းပြထားတာ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် “ဝိပဿနာမတ္တဝသေနေဝ-၌ ဧဝဖြင့် သမာဓိကို နစ်စေ၏။ မတ္တဖြင့် အထူးကို နစ်စေ၏။ ထိုနှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် ထူးခြားသော ဥပစာသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိကိုသာ နစ်စေသည်။ မထူးခြားသော ဝိပဿနာသမာဓိကိုကား မနစ်စေဟု ဆိုလိုတယ်”လို့ ရှင်းပြထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ အင်မတန်လဲ နက်နဲပါတယ်။ အင်မတန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်။

အဲဒီမှာ အများနားလည်အောင် ဘုန်းကြီးက ရှင်းပြပါဦးမယ်။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတွေကို မမြဲကြဟု ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်လျှင် ဆင်းရဲမျှဖြစ်သော သင်္ခါရတရား၌ ငြီးငွေ့လေတော့သည်။ ဤသို့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူရာမှာ “သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စဟု မြင်သည် ငြီးငွေ့သည်”ဟု ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံသာပါတယ်။ သမာဓိဖြစ်ပုံတော့ မပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာမျှကိုသာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းဟု ပြထားပါတယ်။ အဲဒီလို ပြရာမှာ ထူးခြားတဲ့ ဥပစာသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိ မပါသော်လဲ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲပြီးဖြစ်တဲ့ ခဏိကသမာဓိကတော့ ပါတယ်လို့သာ ယူရမယ်။ ခဏိကသမာဓိ မပါယင်တော့ ဝိပဿနာဉာဏ်တောင် မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်ရာကစပြီး ဝိပဿနာရှုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့တွဲပြီး စူးစိုက်တည်ကြည်တဲ့ သမာဓိ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသမာဓိ အားမကောင်းသေးယင် ထိုထိုအာရုံတွေဆီကို ပြေးသွားတဲ့ နီဝရဏတွေက မကင်းသေးဘူး။ ရုပ်နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိနိုင်သေးဘူး။ ဒီခဏိက သမာဓိအားကောင်းလာတဲ့ အခါမှာ နီဝရဏတွေ ကင်းသွားတယ်။ ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ခဏိကသမာဓိဖြင့် စိတ်စင်ကြယ်တဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်မိတဲ့ ရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ်တရားတွေကို ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ ဒီဦးဝိသုဒ္ဓိဆိုတာလဲ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ခုနကရွတ်ပြတဲ့ သံယုတ်ဂါထာထဲမှာ စိတ္တဉ္စ၊ သမာဓိကိုလဲ ပွားစေရမယ်ဆိုရာမှာ သမထယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ယင် ဥပစာသမာဓိ အပ္ပနာဈာန်သမာဓိကိုရအောင် ရှေးဦးစွာ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ရပါတယ်။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာက ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အသုဘဆယ်ပါး၊ အနုဿတိဆယ်ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရလေးပါး၊ အာရုပ္ပကမ္မဋ္ဌာန်းကလေးပါး၊ အာဟာရပဋိကူလသညာကတပါး၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်က တပါး၊ အားလုံးပေါင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ထဲက စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်မှတစ်ပါး ကျန်တဲ့ ၃၉-ပါးကတော့ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်း သက်သက်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ၃၉-ပါးထဲက တခုခုကို အားထုတ်ယင် သမာဓိသာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ချင်ယင် ဥပစာသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိကို ရပြီးတဲ့အခါမှာ ဝိပဿနာတဆင့် တက်ရတယ်။ ဘယ်လိုတက်ရသလဲဆိုယင် မိမိရထားတဲ့ဈာန်ကို ရှေးဦးစွာ ဝင်စားပြီးတော့ အဲဒီဈာန်မှ ထတဲ့အခါ အဲဒီဈာန်စိတ်ကို ရှုရတယ်။ ယခု ယောဂီတွေမှာ စဉ်းစားကြံစည်မိယင် အဲဒီ စဉ်းစားကြံစည်တဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ရတာမျိုးပါဘဲ။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ယင်လဲ ဈာန်မှ ထတဲ့အခါ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ ရုပ်နာမ်ကို ရှုရတယ်။ အဲဒါကတော့ ယခု ယောဂီတွေမှာ မြင်တယ် ကြားတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပုံနှင့် အတူတူပါဘဲ။ ဒါဖြင့် ဘာထူးသေးသလဲဆိုယင် ဈာန်မှထတဲ့အခါ စိတ်က ကောင်းကောင်း စူးစိုက်တည်ကြည်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုရာ ရှုရာ အာရုံမှာ ရှုမှတ်တဲ့စိတ်က တဲ့တဲ့မတ်မတ် ကပ်ကပ်ပြီး ကျကျသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမိတဲ့အာရုံကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသိသွားတယ်။ ဈာန်အခြေခံမရှိဘဲရှုတဲ့ ယောဂီမှာတော့ သမာဓိအားက ရှုခါစမှာ မကောင်းသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံဆီကို တဲ့တဲ့မတ်မတ် မသွားဘဲလဲ ရှိတတ်တယ်။ အာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်ဟာ ကောင်းကောင်း မကပ်ပဲလဲ ရှိတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမိတဲ့ အာရုံကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိပဲလဲ ရှိနေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ဈာန်အခြေခံ ရှိတာနဲ့ မရှိတာ ထူးခြားချက်ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ-စိတ္တံ ဘာဝယံ-အရ သမာဓိ ပွားများပုံကို ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးလုံးရပြီး နိုင်နင်းအောင် လေ့လာပုံများနှင့်တကွ အပြည့်အစုံပြသွားပါတယ်။ အဲဒီလို ပြပြီးတော့-ပညဉ္စ ဘာဝယံ-အရ ဝိပဿနာပွားပုံကိုလဲ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဈာန်ဝင်စားပြီးတော့ ဈာန်မှထပြီး ဈာန်တရားတွေကို ရှုပုံရော မဟာဘုတ်ရုပ်စသည်ကို ရှုပုံရော ပြသွားပါတယ်။

ဓာတ် ၄-ပါးကို ရှုရတဲ့ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ ဝိပဿနာက စပြီး ရှုရတဲ့ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ရှုနေရင်း နီဝရဏတွေကို ကင်းစေနိုင်တဲ့ ဥပစာသမာဓိကို ရစေနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒါကိုလဲ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်ထဲမှာ ထည့်ပြီး ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ဓာတ် ၄-ပါးကို ရှုနေရင်း ဥပစာသမာဓိရှိသလို သတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း ဣရိယာပုထ် ၄-ပါးကို ရှုနေရင်းလဲ ဥပစာသမာဓိကို ရနိုင်ပါတယ်။ သမ္မဇေညပိုင်းအရ ရှုနေရင်းလဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာ စိတ္တာနုပဿနာတို့အရ ရှုနေရင်းလဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ဓမ္မာနုပဿနာပိုင်းက ခန္ဓာ အာယတနစသည်ကို ရှုနေရင်းလဲ ဥပစာသမာဓိကို ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာ “သေသာနိ၊ အာနာပါနပိုင်းနှင့် ပဋိကူလပိုင်းမှ ကြွင်းသောအပိုင်းတို့သည်။ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနာနေဝ၊ ဥပစာသမာဓိကိုသာ ရစေနိုင်သော ဥပစာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သာ ဖြစ်သည်”လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာ အပိုင်း ၂၁-ပိုင်းရှိပါတယ်။ အဲဒီ ၂၁-ပိုင်းထဲက

အာနာပါနပိုင်းနှင့် ပဋိကူလမနသိကာရပိုင်း ဆိုတဲ့ ဒီ ၂-ပိုင်းသာလျှင် အပ္ပနာဈာန်ကို ရစေနိုင်တဲ့ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာန်းများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျန်တဲ့ ၁၉-ပိုင်းကတော့ ဥပစာရသမာဓိလောကံသာ ရစေနိုင်တဲ့ ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာန်းများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီလို အဋ္ဌကထာက ပြဆိုထားပါတယ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာလဲ သမာဓိကို ရှေးဦးစွာ မပွားစေဘဲ ဝိပဿနာက စ၍ ရှုပုံရှုနည်းကို ဓာတ် ၄-ပါး ရှုပုံက တနည်း၊ ခန္ဓာငါးပါးရှုပုံက တနည်း၊ အာယတန ၁၂-ပါး ရှုပုံက တနည်း၊ ဓာတ် ၁၈-ပါး ရှုပုံက တနည်း၊ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးကို ရှုပုံက တနည်း၊ ဒီလို ၅-နည်းခွဲပြီး ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ၅-နည်းထဲမှာ ဓာတ် ၄-ပါး ရှုပုံဟာ စတုရတုဝဝတ္ထာန်နဲ့ အတူတူပါဘဲ။ အမည်မျှသာ ကွဲပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဓာတ် ၄-ပါးကိုရှုရင်း နိဝရဏတွေကို ကင်းစေနိုင်တဲ့ ဥပစာသမာဓိဖြစ်ပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ပြီးစီးကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီ ဓာတ် ၄-ပါးရှုတာလိုဘဲ ခန္ဓာစသည်ကို ရှုရာမှာလဲ အဲဒီ ဥပစာသမာဓိဖြစ်ပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ပြီးစီးတယ်ဆိုတာကိုလဲ မှတ်သားရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် သတိပဋ္ဌာနသုတ် အဋ္ဌကထာက အဲဒီခန္ဓာစသည်ကို ရှုတာတွေကိုလဲ ဥပစာကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ဆိုထားတဲ့အပြင် အဲဒါတွေကို လက်တွေ့ရှုတဲ့ ယောဂီတွေမှာလဲ နိဝရဏကင်းပြီး ဥပစာသမာဓိဖြစ်ပုံ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပုံတွေကို ထင်ရှားတွေ့ရတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီအချက်တွေကိုလဲ သေသေချာချာ နက်နက်နဲနဲ စိစစ် ဝေဖန်ပြီး တော့ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဒွါရ ၆-ပါးက ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်ယင် သမာဓိဉာဏ် အားပြည့်လာသောအခါ ဥပစာသမာဓိနှင့် ညီမျှတဲ့ ဝိပဿနာဓာတ်က သမာဓိဖြစ်တယ်။ အဲဒီသမာဓိဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိလဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ ရှုမှတ်မိတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပြီး ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိလဲ ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပုံတွေကို ပါဠိအဋ္ဌကထာ ကျမ်းဂန်အရရော၊ ယောဂီတို့၏ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ အရရော ပြတ်ပြတ်သားသား ဟောကြား ပြဆိုတော်မူပါတယ်။ အဲဒါ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ ဖြစ်နေတဲ့ တပည့်ယောဂီတွေ အတွက် အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ဒီလို ခိုင်လုံတဲ့ နည်း နိဿယကို ရထားလို့ နည်းမှန်လမ်းမှန်တွေကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဟောကြားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဟောကြားနိုင်တဲ့အတွက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ကျေးဇူးတင်လို့ မဆုံးနိုင်အောင်လဲ ဖြစ်နေပါတယ်။

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ယခုနေအခါမှာ ဈာန်ရအောင် အားထုတ်ဖို့ဆိုတာ အများအားဖြင့် မလွယ်ဘူးဆိုတာ သိမြင်တော်မူတာကလဲ တကြောင်း၊ ဈာန်ရအောင် ရှုမယ်ဆိုယင် အဲဒီလို ဈာန်ရအောင် ရှုနေရတာနဲ့ အချိန်ကုန်ပြီး ဝိပဿနာရှုခွင့်မရဘဲ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်လို့ မြင်တော်မူတာကလဲ တကြောင်း ဒီအကြောင်း နှစ်ပါးကြောင့် သမာဓိကို သီးသန့်မပွားများဘဲ ဝိပဿနာကစပြီး အားထုတ်ရတဲ့ ဝိပဿနာယာနိကလမ်းကို ညွှန်ပြနေပါတယ်။ ဝိပဿနာဆိုတာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ဟူသမျှကို ရှုရပါတယ်။ ဘယ်နားအပိုင်းက ရုပ်တော့ မရှုကောင်းဘူးလို့ ဒီလို အကန့်အသတ်မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် မြင်ရာကဖြစ်စေ၊ ကြားရာကဖြစ်စေ၊ နံရာကဖြစ်စေ၊ စားသိရာကဖြစ်စေ၊ တွေ့ထိရာကဖြစ်စေ၊ ကြံသိရာကဖြစ်စေ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့တရားကို ရှုဘို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ အဲဒီ တရားတွေထဲမှာလဲ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးရုပ် တရားတွေက စပြီးရှုဘို့ အဲဒီမှာလဲ သွားလာလှုပ်ရှားနေဆဲမှာ အဲဒီ သွားလာလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုဘို့ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိဘဲ ငြိမ်နေတဲ့အခါမှာ ဆိုယင် ဝမ်းပိုက်က တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ဟာ အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်တဲ့ အတွက် အဲဒီ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုဘို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ အဲဒီမှာလဲ “ဝါယောဓာတ်၊ လေရုပ်၊ တွန်းကန်တယ်”စသည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်ဝေါဟာရတွေနဲ့ ရှုရမယ်ဆိုယင် အများအားဖြင့် မလွယ်ကူပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရှုလို့ လွယ်ကူစေရန် (မြန်မာ) လူတိုင်းမှာ နှုတ်တက်နေတဲ့ ဝေါဟာရဖြင့် (ဖောင်းတယ်-ပိန်တယ်)လို့ ဒီလို ရိုးရိုးကလေး ရှုမှတ်စေပါတယ်။

အဲဒါကို သဘောမပေါက် နားမလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ထွက်သက် ဝင်သက်လေကို နှာသီးဖျားကသာ ရှုကောင်းတယ်။ ဝမ်းပိုက်က မရှုကောင်းဘူး။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဆိုတာလဲ ကျမ်းဂန်ထဲမှာ မရှိဘူး စသည်ဖြင့် အပြစ်ပြောနေကြပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၏ သဘောကို ကျကျနန နားမလည်လို့ စာပေကျမ်းဂန်အရာမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မတတ် မသိလို့ဘဲလို့ဆိုရမှာဘဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ “သွားယင် သွားတယ်လို့ သိတယ်။ ကွေးယင် ဆန့်ယင် ကွေးတယ် ဆန့်တယ်လို့ သိတယ်”စသည်ဖြင့် ဟောထားတာနဲ့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်”လို့ မှတ်သိတာဟာ သဘောအားဖြင့် တူပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဓာတုမနသိကာရပိုင်းထဲမှာ အတွင်းဝင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် စာပေကျမ်းဂန်ထဲမှာ မရှိဘူးလို့လဲ မဆိုသင့်ပါဘူး။ ကျမ်းဂန်ဆိုတာ နည်းရရှိလောက်ပဲ ပြဆိုရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရာမှာ တောင့်တဲ့သဘော တင်းတဲ့သဘော လှုပ်ရှားတဲ့သဘောကိုသိတဲ့ အကြောင်း၊ အဲဒီလို သိရတာဟာ ဝါယောဇောဋ္ဌဗ္ဗရုပ် ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းများကိုလဲ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ဝိပဿနာအခြေခံကျမ်း စသည်မှာ ပြတ်ပြတ်သားသား ခိုင်လုံတဲ့ သာဓကများနှင့်တကွ ပြဆိုထားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဥပစာသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိကိုရအောင် အာနာပါနကို သမထကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်ဖြင့် ရှုလိုလျှင် နှာသီးဖျားနှင့် အထက်နှုတ်ခမ်းဆိုတဲ့ တဋ္ဌာနတည်းကသာ ရှုအပ်ကြောင်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်အောင် ရှုလိုလျှင်တော့ ဝင်သက်ထွက်သက်လေကို ဘယ်နေရာကမဆို ရှုအပ်ကြောင်းကိုလဲ ရှင်းလင်းပြတော်မူပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဝါယောဓာတ် ၆-မျိုး

ထဲက ဥဒ္ဓင်္ဂမခေါ်တဲ့ အထက်သို့တက်သောလေ၊ အစောကမခေါ်တဲ့ အောက်သို့စုန်သောလေ၊ ကုဗ္ဗိသယခေါ်တဲ့ ဝမ်းထဲကလေ၊ ကောဋ္ဌာသယခေါ်တဲ့ အူထဲကလေ၊ အင်္ဂမဂီနုသာရီ ခေါ်တဲ့ အင်္ဂါကြီးငယ်လျှောက်ပြီး လှုပ်ရှားပြုပြင်တဲ့လေဆိုတဲ့ ဒီလေငါးမျိုးကို ဝိပဿနာရှုလျှင် ဘယ်နေရာက လေမဆို ရှုကောင်းပါတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ဒီဝင်သက် ထွက်သက်လေကိုလဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ထင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်အောင် ရှုလိုလျှင် ဘယ်နေရာက လေမဆို ရှုသင့်ကြောင်း သဘောပေါက်နိုင်ပါတယ်။ သမာဓိဖြစ်အောင် ရှုရာမှာတော့ တနေရာတည်းက စူးစိုက်ပြီး ရှုနေမှသာ နိမိတ်ထင်ပြီး သမာဓိဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိ သက်သက်ဖြစ်အောင် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်ဖြင့် ရှုလိုလျှင်တော့ နှာသီးဖျားနဲ့ အထက်နှုတ်ခမ်းဆိုတဲ့ တနေရာတည်းကသာ ရှုရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးက အကျယ်ဝေဘန်ပြီး ရှင်းလင်းတော်မူပါတယ်။ အဲဒါဟာ အင်မတန်ပြတ်သားပါတယ်။ အင်မတန် ယုတ္တိရှိပါပေတယ်။

ဘုန်းကြီးအနေနဲ့ ပြောရမယ် ဆိုယင်တော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ယူပုံဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်မျှသာ မဟုတ်ပဲ အခြားနည်းများလဲ ရှိသေးတယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ပဋ္ဌာစာရာ ထေရီမမှာ ခြေဆေးရေသွားပုံကို အာရုံပြုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ ထေရီကာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးလဲ လောင်ကျွမ်းသွားတဲ့ ဟင်းရွက်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ ဓမ္မပဒမှာ ရဟန်းငါးရာဟာလဲ မရီစိကမ္မဋ္ဌာန်း တံလှုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယူလာခဲ့ကြတယ်။ မိုးရွာတဲ့အခါ မိုးပေါက်တွေကြည့်ရင်း ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်ကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီလိုကမ္မဋ္ဌာန်းအထူးတွေလဲ ရှိပါတယ်။ အထင်ရှားဆုံးကတော့ အရှင်စူဠပန်၏ ရဇောဟရဏံ-ဆိုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဘဲ။ အရှင်စူဠပန်ဟာ ဂါထာတပုဒ်ကို လေးလပတ်လုံး ကျက်မှတ်လို့ မရနိုင်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် သူ့အစ်ကို မဟာပန်မထေရီက နှင်ထုတ်လိုက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက တံခါးမုခ်ဝမှာ အရှင်စူဠပန်ကို ခေါ်လာပြီးတော့ အဝတ်ပိုင်းကလေးတခုကို ပေးပြီး ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံ-လို့ ရွတ်ပြီး အဲဒီ အဝတ်ပိုင်းကလေးကို လက်နဲ့ ဆုပ်နယ်နေရမယ်လို့ အမိန့်ပေးထားပါတယ်။

ရဇောဟရဏံ-မြူအညစ်အကြေးကိုဆောင်သည်တဲ့။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်ပေးတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်မှာ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းထဲ ထည့်ရမလဲ၊ စဉ်းစားကြစမ်း၊ တိုက်ရိုက်ဆိုယင်တော့ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းထဲမှ မဝင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အရှင်စူဠပန်ဟာ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံ-မြူအညစ်အကြေးကို ဆောင်သည် မြူအညစ်အကြေးကိုဆောင်သည်လို့ ရွတ်ရင်း လက်နဲ့ ဆုပ်နယ်နေရာက အဝတ်ကလေး ညစ်နွမ်းလာတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မိမိ၏ ရုပ်ကိုယ်ကြီးက မစင်ကြယ်လို့ ဒီအဝတ်ကလေး ညစ်နွမ်းရတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး မိမိ၏ ကိုယ်အပေါ်မှာ အသုဘသညာ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြီး တရားဟောတယ်။ အဲဒီတရားကိုနာပြီး နှလုံးသွင်းတဲ့အတွက် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူပါသတဲ့။

အဲဒီ ရဇောဟရဏံ-လို့ ဆိုပြီး နှလုံးသွင်းရာက သမာဓိဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အရှင်စူဠပန် ရဟန္တာဖြစ်တော်မူတယ် ဆိုတာက တော့ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ဘူး။ အဲဒါကို ထောက်ဆကြည့်မယ်ဆိုယင် ဝမ်းပိုက်၏ ဖောင်းရုပ် ပိန်ရုပ်ကို ရှုရာက သမာဓိဉာဏ် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဖြစ်တယ် ဆိုတာလဲ ငြင်းစရာ မရှိပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အမည်ဟာ ဝါယောဓာတ်လို့ခေါ်လဲ အမည်ပညတ်ပါဘဲ။ အမှန်သိဘို့ လိုတာကတော့ သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်း တောင့်တာ တင်းတာ လှုပ်တာ၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတာ၊ ဒါတွေကို အမှန်အတိုင်းသိဘို့ လိုပါတယ်။ ဖောင်းခိုက် ပိန်ခိုက်မှာ မပြတ်လိုက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နေယင် အဲဒီသဘောတွေကို ထင်ထင်ရှားရှားသိရပါတယ်။ အားထုတ်သူတိုင်းပင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ဆိုတဲ့ အမည်ကလေး လောက်ကိုစွဲပြီး အငြင်းမပွားသင့်ဘူး ဆိုတာကိုလဲ ဘုန်းကြီးက ဒီပွဲတော်ကြီးကနေပြီး ထပ်မံသတိပေးလိုပါတယ်။

ကိ သူ့ကောပမသုတ်လာ ရဟန်းတပါး
(၄)

အဲဒီလို အမည်လောက် ဝေါဟာရလောက်နဲ့ အငြင်းပွားနေလျှင် ကိ သူ့ကောပမသုတ်ထဲက ရဟန်းတပါးလို ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းတပါးဟာ ရဟန္တာကြီး ၄-ပါးထံ ချဉ်းကပ်ပြီးတော့ မည်မျှ သိမြင်လျှင် အသိအမြင် စင်ကြယ်ပါသလဲ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ပါသလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာကို မေးပါတယ်။

အဲဒီလို မေးတဲ့အခါ ပဌမရဟန္တာကြီးက မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် ဆိုတဲ့ ဒီအာယတန ၆-ပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကိုသိလျှင် အသိအမြင် စင်ကြယ်တယ်။ ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ ဒုတိယရဟန္တာကြီးက ခန္ဓာ ငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်လျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ တတိယရဟန္တာကြီးက မဟာဘုတ် ၄-ပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ စတုတ္ထရဟန္တာကြီးက ဖြစ်သမျှ ပျက်တတ်တာချည်းဘဲလို့ မြင်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်တယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ အဲဒီအဖြေ ၄-ခုဟာ ဖြေပုံ ဝေါဟာရချင်းတော့ မတူဘူး။ ဒါပေမဲ့ သဘောအားဖြင့်တော့ တူပါတယ်။ အဖြေမှန်ချည်းပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ မေးတဲ့ရဟန်းကတော့ သူ့မှာ ကိုယ်တွေ့ကမရှိတဲ့အတွက် သဘောမကျတတ်ဘူး။ နားမလယ်

ဘူး၊ ကွဲလွဲတယ်လို့ ထင်တယ်။ ဒါနဲ့ သူက မြတ်စွာဘုရားထံ သွားပြီးလျှောက်တယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက ပေါက်ပင် အကြောင်း မေးတဲ့သူနဲ့ တူနေတယ်လို့ မိန့်တော်မူပါတယ်။

လူတယောက်ဟာ ပေါက်ပင်ကို သိချင်လို့ လူ ၄-ယောက်ထံ သွားပြီး မေးတယ်။ ပဌမလူက အရွက်ကျနေတုန်း မြင်ဘူးတဲ့အတွက် ပေါက်ပင်ဆိုတာ အရွက်မရှိဘူး မီးလောင်ငုတ်လိုဘဲ မဲနေတယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ ဒုတိယလူက ပွင့်နေတုန်း မြင်ဘူးတဲ့အတွက် နီရဲနေတယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ တတိယလူက အသီးရှိနေတုန်း မြင်ဘူးတဲ့အတွက် အသီးတွေ တိုးလိုတွဲလဲ ရှိနေတယ်လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ စတုတ္ထလူက အရွက်စည်ကားနေတုန်း မြင်ဘူးတဲ့အတွက် အရွက်တွေပိတ်ပြီး စိမ်းညိုနေတယ် လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ဖြေပုံချင်း မတူတာနဲ့ မကျေနပ်လို့ မူလဆေးဆရာကြီးထံ သွားပြီး မေးပြန်တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဟိုလူလေးယောက် ဖြေလိုက်တာတွေလဲ အမှန်ချည်းပါဘဲ။ ဒီပေါက်ပင်ကို ပြောတာချည်းပါဘဲ။ မြင်ဘူးတဲ့ အခါကာလချင်း မတူတဲ့အတွက် ဖြေပုံချင်းမတူပဲ ဖြစ်နေတယ်။ အမှန်ချည်းပါဘဲလို့ ဆရာကြီးက ပြောလိုက်ရပါသတဲ့။

အဲဒါလိုဘဲ ရဟန္တာကြီးလေးပါး၏ အဖြေဟာ သူတို့မြင်တဲ့အတိုင်း ဖြေကြတာတွေဘဲ။ အဖြေမှန်ချည်းဘဲလို့ မြတ်စွာ ဘုရားက မိန့်တော်မူလိုက်မှ အဲဒီရဟန်းက သဘောကျ နားလည်သွားပါသတဲ့။ အဲဒီမှာ ပေါက်ပင်တပင်တည်းကိုပင် မဲနေ တယ်။ နီရဲနေတယ်။ တိုးလိုတွဲလွဲ ကျနေတယ်။ စိမ်းညိုနေတယ်လို့ လေးမျိုးလေးတွေ ပြောကြပေမဲ့ ပြောလိုရင်းကတော့ ဒီပေါက်ပင်တပင်တည်း ဖြစ်နေတာလို “ဝါယောဓတ်၊ တွန်းကန်တယ်၊ လှုပ်ရှားတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” ဆိုတာ တွေဟာ ဝေါဟာရစကားလုံးတွေက ကွဲနေပေမဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိရမည့် တရားကတော့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ သဘော တမျိုးတည်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အမှန်ချည်းဘဲ ဆိုတာကို မြဲမြံစွာ မှတ်ထားကြရမယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတာကလဲ သမာဓိဉာဏ် အခြေပြုခါစလောက်ပါဘဲ။ သမာဓိဉာဏ် အခြေပြုမိလို့ အားရှိတဲ့အခါကျတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှကို အကုန်လုံး လိုက်ပြီး မှတ်သိနိုင်ပါတယ်။ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှကို သိနေယင် သိစရာ ကုန်တော့တာဘဲ။ သိစရာ မကျန်တော့ပါ ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရှုမှတ်နည်းဟာ အကုန်လုံး ထောင့်စေ့ပါတယ်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အဘိညေယျံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုပြုပြီး သိရမယ်-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နဲ့လဲ အံကျကိုက်ညီနေပါတယ်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား သိရမယ်-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နဲ့လဲ အံကျကိုက်ညီနေပါတယ်။

တချို့ကမ္မဋ္ဌာန်းက ထိုင်နေတုန်းသာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိတယ်။ ထသွားတဲ့အခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းမရှိတော့ဘူး။ သမာဓိခါးကျိုးသွား တယ်။ ဒါကြောင့် တိုးတက်သင့်သလောက် မတိုးတက်နိုင်ဘူး။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြနေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်နည်းကတော့ လျောင်း ထိုင် ရပ် သွား ဣရိယာပုထံ ၄-ပါးလုံးမှာ မပြတ်မစဲ အားထုတ်ရတယ်။ သမာဓိ ခါးမကျိုးဘူး။ ဒါကြောင့် တိုးတက်သင့်သလောက် တိုးတက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ရှေးက အားထုတ်ကြတာဟာလဲ ဒီလို မပြတ်မစဲ အားထုတ် ကြတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် တချို့က ထိုင်နေရင်း တရားထူးကို ရကြတယ်။ တချို့က စားသောက်နေရင်း တရားထူးကို ရကြ တယ်။ တချို့က ရပ်နေရင်း တရားထူးကို ရကြတယ်။ တချို့က လဲလျောင်းရင်း တရားထူးကို ရကြတယ်။ အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်ဟာ လျောင်းဘို့ ပြင်နေဆဲမှာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူတယ်။ အဲဒါဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမချဘဲ မပြတ်အားထုတ်နေလို့ပါဘဲ။ တချို့က သွားနေဆဲမှာ တရားထူးကို ရကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ မယ်ဓမ္မာရဲ့ သင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ ရဟန်း အကြောင်းကို ပြောချင်ပါတယ်။

သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့နောက် နှစ်ပေါင်းလေးရာကျော်လောက်က ရောဟဏဇနပုဒ် သီဝဆိုတဲ့ရွာမှာ အလွန်ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ မယ်ဓမ္မာဆိုတဲ့ အမျိုးသမီး တယောက်ရှိတယ်။ အဲဒီ မယ်ဓမ္မာက ပင်ပန်း ဆင်းရဲစွာ လုပ်ကိုင်ပြီးရတဲ့ ငွေနဲ့ အဝတ်အထည်တခုကို ဝယ်ယူပြီးတော့ တိရိစ္ဆာန်တိဿ တောင်ကျောင်း၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းတော်ငါးရာ အပေါင်း သံဃာကို ရည်စူးပြီး အဲဒီကျောင်းက ရဟန်းတပါးထံမှာ လှူလိုက်ပါတယ်။ မိမိ၏ ဆင်းရဲနွမ်းပါးကြောင်း ခဲယဉ်းစွာ လှူရ ကြောင်း စသည်ကိုလဲ လျှောက်လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီ သင်္ကန်း ခံယူလာတဲ့ ရဟန်းက သံဃာတော်အား သင်္ကန်းအကြောင်းကို ပြောကြားပြီးတော့ အဲဒီသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံပြီး ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထွက်ပါလို့ ကျေညာလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအခါ ရဟန်းတပါးက အဲဒီ သင်္ကန်းကို ဝါတွင်း သုံးလအတွင်း ဝတ်ရုံပြီး ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ပါမယ်လို့ ဝန်ခံပါတယ်။ နောက်တပါးက ၂-လနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ပါမယ်လို့ ဝန်ခံပါတယ်။ နောက်တပါးက တလနဲ့ နောက်တပါးက ဆယ့်ငါးရက်နဲ့ နောက် တပါးက ဆယ်ရက်နဲ့ ကိုးရက်နဲ့စသည်ဖြင့် ရက်လျှော့၍ ဝန်ခံကြကာ နောက်ဆုံးကျတော့ တပါးက တရက်နဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ပါမယ်လို့ ဝန်ခံပါတယ်။ အဲဒီ ရဟန်းကို သံဃာတော်က ဝတ်ရုံဘို့ ပေးလိုက်ပါတယ်။

အဲဒီရဟန်းဟာ သင်္ကန်းလျာ အဝတ်ကို ချုပ်ဆိုးပြီး ဝတ်ရုံပါတယ်။ ဝတ်ရုံပြီးတာနဲ့ စင်္ကြံသို့ သက်ပြီး တရား အားထုတ်ပါတယ်။ ရှေးဦးစွာ မတ်တတ်ရပ်ပြီး မိမိ သီလကိုလဲ ဆင်ခြင်ပါတယ်။ ငါဟာ ယခုအချိန်ကစပြီး ဒီသင်္ကန်းနဲ့

တရက် အတွင်း ရဟန်းကိစ္စပြီးအောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ လေးလေးနက်နက် ထက်ထက်သန်သန် နှလုံးသွင်းပြီး စကြိုကြွရင်း အားထုတ်ပါတယ်။ ယခု ဒီကယောဂီတွေ ရှုမှတ်နေတာမျိုးပါ။ ဗယ်လှမ်းတယ် ညာလှမ်းတယ်၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် ဆိုတဲ့ ဒီအမှတ်မျိုးနဲ့ စကြိုလျှောက်ပြီး အားထုတ်လိုက်တာ အဲဒီ ရဟန်းတော်ကလေးဟာ ခုနစ်လှမ်းနဲ့ မဂ် ၄-ပါး ဖိုလ် ၄-ပါး အစဉ်အတိုင်း တက်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူပါတယ်။

ကျောင်းရေစက်ချပွဲနှင့် စာဂါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း (၅)

အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကို ထောက်ဆကြည့်ယင် ယခုနေအခါ အားထုတ်လက်စရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အင်မတန် အားတက် စရာကောင်းပါတယ်။ စောစောကတည်းက ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ် အခြေခံ ရသင့်သလောက် ရထားတဲ့ သူတွေဟာ ယခု တရားနာနေခိုက်မှာ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ တရား တခုခုကို ရှုမှတ်လိုက်ယင် အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်းလဲ ဉာဏ်ထူး တရားထူးကို ရနိုင်ပါတယ်။ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲတော်ကြီးနှင့် စပ်ပြီး သမာဓိ ပညာဘာဝနာ ထူထောင်ဘို့ အသင့်လျော်ဆုံးကတော့ အနုဿတိ ဆယ်ပါးထဲက စာဂါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါ။ စာဂါနုဿတိ ဆိုတာ မိမိ စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းတာတွေ ပေးလှူနေပုံတွေကို အောက်မေ့ နှလုံးသွင်းရတာပါ။

ဒီမဟာစည် ကျောင်းတော်ကြီးနှင့် စပ်ပြီး ငါတို့ ငွေ ဘယ်လောက် လှူခဲ့တယ်၊ ဘယ်လို ပစ္စည်းတွေကို လှူခဲ့တယ်၊ ကျောင်းတော်ဆောက်ရာမှာ ဘယ်လို ကိစ္စတွေကို ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်၊ ကျောင်းရေစက်ချ ပွဲတော်ကြီးမှာ ဘယ်လို ဆောင်ရွက် ခဲ့တယ်၊ ဘယ်လို ရေစက်ချ လှူဒါန်းခဲ့တယ် ဆိုတာတွေကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်နေယင် အဲဒါဟာ စာဂါနုဿတိဘဲ။ အဲဒီလို အောက်မေ့ဆင်ခြင်ခိုက်မှာ လှူဒါန်းနေပုံ အခြင်းအရာတွေ စိတ်အာရုံထဲမှာပေါ်ပြီး ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိတွေဖြစ်တယ်။ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးမှာ ဖြစ်တဲ့ ပီတိမျိုးပါ။ အဲဒီလို ပီတိဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ နီဝရဏ ကိလေသာတွေ ကင်းနေတယ်။ ဘာဝနာ ကုသိုလ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ အဲဒီလို ကုသိုလ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတာကို ဧကတ္တ ဖြစ်တယ်လို့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်မှာ ဟောထားပါတယ်။ ဧကတ္တ ဆိုတာ ကိလေသာအဖော်တွေနဲ့ မတွဲဘဲ စိတ်တကိုယ်တည်းချင်း တည်နေတဲ့ သဘောပါ။ အဲဒီ ဧကတ္တ-က ၄-ပါးရှိပါတယ်။ အဲဒီ ဧကတ္တ ၄-ပါးကိုလဲ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံနဲ့ စပ်ပြီး ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ရှေးက ဆိုယင် ဘယ်ဝိပဿနာကျမ်းမှာမျှ မဖော်ပြဘူးသေးပါဘူး။ အဲဒါဟာလဲ အင်မတန် အားရစရာ ကောင်းပါတယ်။ ပြထားပုံကတော့-

တေ ဧကတ္တာ၊ ထို စိတ်တခုတည်း အဖြစ်တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူ။ ဒါနဝေါသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ ပေးလှူ စွန့်လွှတ်မှုထင်သော ဧကတ္တတပါး။ သမထနိမိတ္တုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ သမထအာရုံနိမိတ်ထင်သော ဧကတ္တတပါး။ ဝယ လက္ခဏုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာထင်သော ဧကတ္တတပါး။ နိရောဓပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန် ထင်သော ဧကတ္တတပါး။ (ဣတိ၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။) ဒါနဝေါသဂ္ဂုပဋ္ဌာနေကတ္တံ၊ ပေးလှူပုံ စွန့်လွှတ်ပုံထင်သော ဧကတ္တ သည်။ စာဂါမိမုတ္တာနံ၊ ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်းကို နှလုံးသွင်းကုန်သော ယောဂီတို့၏။ ဧကတ္တံ၊ စိတ်တခုတည်း အဖြစ်ပေတည်း- စသည်ဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပဋိတော်ကို မြန်မာပြန်ပြီး ပြထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ နိမိတ်ထင်ကောင်းတဲ့ကသိုဏ်း အသုဘအာနာပါန ပဋိကူလဆိုတဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို နှလုံးသွင်းယင် ကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံနိမိတ် ထူးထူးခြားခြား ထင်တဲ့အခါမှာ ဧကတ္တ ဖြစ်တယ်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ်။ အာရုံနိမိတ် မထင်ကောင်း တဲ့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အစရှိတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းများကို နှလုံးသွင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ သူ့ဆိုင်ရာ အာရုံလောက်သာထင်တယ်။ နိမိတ်တော့ မထင်ဘူး။ အဲဒါဟာ စာဂါနုဿတိနှင့် တူတယ်လို့ သိစေလိုတဲ့အတွက် စာဂါနုဿတိကို သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြီး ပြထားပါတယ်။ စာဂါနုဿတိကို နှလုံးသွင်းယင် ရက်ရက်ရောရောပေးလှူနေပုံ စွန့်နေပုံအခြင်းအရာတွေသာ ပေါ်နေတယ်။ အဲဒီလို ပေါ်ပြီး ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိတွေ ဖြစ်နေယင် ဧကတ္တ ဖြစ်နေတာဘဲ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်နေတာဘဲ ဆိုတာကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အဆုံးအဖြတ်ပေးသွားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီကျောင်းရေစက်ချ ပွဲတော်ကြီးနဲ့ စပ်ပြီး အောက်မေ့ဆင်ခြင်လို့ ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိဖြစ်လာတဲ့အခါ အဲဒီ ပီတိကို ဝမ်းမြောက်တယ် ဝမ်းမြောက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါ အဲဒီ ဝမ်းမြောက်မှုကလေး ဟာ ဝမ်းမြောက်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ဝမ်းမြောက်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်းနဲ့ ဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလိမ့် မယ်။ အဲဒီလို တွေ့တာဟာ ပီတိရဲ့ အပျက်လက္ခဏာကို တွေ့တာဘဲ။ ပီတိကို ခယ ဝယ-ကုန်ခြင်း ပျောက်ခြင်း သဘော အားဖြင့် သုံးသပ်တယ်ဆိုတာ ဒီသဘောကို ပြောတာပါ။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာရှုတဲ့ ယောဂီတွေရဲ့ ဧကတ္တတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဝယလက္ခဏုပဋ္ဌာနေကတ္တဉ္စ-အပျက်လက္ခဏာထင်သော ဧကတ္တသည်ကား။ ဝိပဿနာနံ၊ ဝိပဿနာရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ ဧကတ္တံ၊ စိတ်တခုတည်း အဖြစ်ပေတည်း-လို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မြန်မာပြန်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်တာကလေးကို ရှုလို့ အပျက်လက္ခဏာထင်ရာက သမာဓိဉာဏ်အားပြည့်လာယင် သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်း တဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံလဲ ထင်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အရိယာမဂ်ဖိုလ်ရောက်သွားတဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒါဟာ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဧကတ္တလို့ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကိုလဲ နိရောဓပဋ္ဌာနေကတ္တဉ္စ-သင်္ခါရချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ထင်သော ဧကတ္တ သည်ကား။ အရိယပုဂ္ဂလာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်ဆဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဧကတ္တံ၊ စိတ်တခုတည်း အဖြစ်ပေတည်း-လို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မြန်မာပြန်ပြထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲတော်ကြီးနှင့် စပ်ပြီးတော့ ယခုလဲ ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြရမယ်။ နောင်လဲ ပြန်လည်အောက်မေ့ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြရမယ်။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်တဲ့အခါမှာ ဝမ်းမြောက်တယ် ဝမ်းမြောက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရမယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်နေရင်း အကြောင်းညီညွတ်ယင် အရိယာမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပွဲတော်ကြီးကို သာမန်အနေလောက်သာ မယူဆကြဘဲ မဂ်ရောက်ဖိုလ်ဝင် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ဝိသေသ အထူးပွဲတော်ကြီးလို့ ဒီလို မှတ်ယူကြစေလိုပါတယ်။ အဲဒီလို မဂ်ရောက်ဖိုလ်ဝင် ဖြစ်အောင်လဲ နှလုံးသွင်းအားထုတ်ကြတို့ ဘုန်းကြီးက တိုက်တွန်းပါ တယ်။

ကျောင်းရေစက်ချပွဲနှင့် ဒေဝတာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း (၆)

ဒါလောက်သာ မကသေးပါဘူး။ ဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲတော်ကြီးနဲ့ စပ်ပြီး ဒေဝတာနုဿတိလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက ကျောင်းဆောက်ပြီး လှူကြတဲ့ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးကြီး ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီး နန္ဒိယသူကြွယ် အစရှိတဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ ကျောင်းစသည်လှူတဲ့ စာဂ၊ ပညာ ဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်း တရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံကြလို့ သူတို့ဟာ နတ်ပြည်လောကရောက်ပြီး ယခုနေအခါမှာ နတ် စည်းစိမ်တွေကို ခံစားနေကြရတယ်။ ငါတို့မှာလဲ အဲဒီ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်းတရားတွေဟာ ရှိနေတာဘဲ။ အထူးအားဖြင့် ယခုရေစက်ချလှူမည့် မဟာစည်ကျောင်းတော် အလှူဒါန စာဂကုသိုလ်တွေ ရှိနေတာဘဲ။ ငါတို့လဲ နောင် တချိန်မှာ သူတို့လိုဘဲ နတ်ပြည်လောကရောက်ပြီး နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေကို ခံစားကြရပေလိမ့်မယ်လို့ ဒီလိုဆင်ခြင်ယင် ဒေဝတာနုဿတိ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်တဲ့အခါလဲ ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ပီတိကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဝိပဿနာ ပွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဝိပဿနာကို ပွားစေခြင်းဖြင့်လဲ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ ဒီပွဲတော်ကြီးကို မဂ်ရောက် ဖိုလ်ဝင်ပွဲတော်ကြီးလို့ မှတ်ယူသင့်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလတုန်းက ဥဂ္ဂါဆိုတဲ့ အနာဂါမ်သေဋ္ဌေးကြီးဟာ မြတ်နိုးဘွယ်ကို လှူလျှင် မြတ်နိုးဘွယ်ကို ရတယ်လို့ဟောတဲ့ တရားကို ကြားနာရတဲ့အတွက် သူမြတ်နိုးတဲ့ အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်ကို တောင့်တပြီး ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား မြတ်နိုးဘွယ် အကောင်းအမြတ်တွေကို လှူပါတယ်။ စားသောက်ဖွယ် အကောင်းတွေ၊ အဝတ်အထည် အကောင်းတွေ၊ နေရာထိုင်ခင်း အကောင်းတွေစုံလို့ပါဘဲ။ ယခု ကျောင်းရေစက်ချမှာ လှူတဲ့ စားသောက်ဖွယ်တွေ အဝတ်အထည်တွေ ကျောင်းအသုံးအဆောင် ခုတင်ကုလားထိုင် စားပွဲ ကော်ဇော အခင်းကြီးတွေမျိုးပါဘဲ။ အဲဒီလို လှူပြီးတဲ့နောက် အသက်အပိုင်းအခြား ကုန်တဲ့အခါ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာလောကကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီကို ရောက်ပြီး မကြာခင်ဘဲ သူလိုလားတဲ့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလဲ ရပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအခါ ဥဂ္ဂါဗြဟ္မာကြီးက မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး ကန်တော့ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မြတ်နိုးဘွယ်ကို လှူလျှင် မြတ်နိုးဘွယ်ကို ရတယ်လို့ ငါဟောတဲ့အတိုင်း ရပါရဲ့လားလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ ဥဂ္ဂါဗြဟ္မာကြီးက မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ရပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားပါတယ်။

အဲဒီ ဥဂ္ဂါသေဋ္ဌေးလိုဘဲ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော်ဆိုင်ရာ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေလဲ မြတ်နိုးဘွယ်တွေကို လှူကြတဲ့အတွက် လောကီဘက်ကလဲ မြတ်နိုးဘွယ်တွေကို ရသွားကြပါလိမ့်မယ်။ လောကုတ္တရာဘက်ကလဲ မိမိတို့ မြတ်နိုးတဲ့ တရားထူးတွေကို ရသွားကြပါလိမ့်မယ်။ ယခု ကျောင်းအလှူနဲ့စပ်ပြီး ထူးခြားတာ တရပ်ကတော့ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ က မြတ်နိုးဘွယ် ကောင်းမြတ်တဲ့ ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီး လှူရုံမျှတွင် မဟုတ်သေးပါဘူး။ နောင်အစဉ် တည်တဲ့ သွားရအောင် ထိန်းသိမ်းရေး ရံပုံငွေ သီးသန့်ဖွင့်ထားပြီး စောင့်ရှောက်သွားပါမည်လို့လဲ အဖွဲ့၏ကိုယ်စား အကျိုးတော်ဆောင် ဦးသိမ်းအောင်က ကျေညာသွားပါတယ်။ အဲဒါကတော့ မြတ်နိုးဘွယ်အကောင်းတွေကို ရရုံမျှမဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ရရသမျှ စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေ မပျက်မစီးနိုင်ပဲ အမြဲတမ်းတည်တဲ့သွားခြင်း၏ အကြောင်းလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီကျောင်းတော်နှင့်စပ်ပြီး နောက်ထပ်ကုသိုလ်အဆက်ဆက် ပွားများသွားဘို့ရာ လမ်းဖွင့်ထားခြင်းလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကျေညာချက်ဟာ အင်မတန်ကို ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းလှပါပေတယ်။ ဒါလဲ ဒီပွဲတော်ကြီးနှင့်စပ်ပြီး ထူးခြားချက် တရပ်ပါဘဲ။

ယခု ကျောင်းရေစက်ချပွဲတော်ကြီးနှင့် စပ်ပြီး ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကုသိုလ်ဖြစ်ဖွယ်တွေကို ပြောလာတာ တော်တော်လဲ စုံသွားပါပြီ။ အချိန်ကလဲ တော်တော်ကုန်သွားပြီ။ နောက်ပိုင်းမှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောဘို့လဲ အချိန်က ချန်ထားရဦးမယ်။ ဘုန်းကြီးဟာ နယ်လှည့်ပြီး သွားနေရလို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားကို နာခွင့်မရတာကြာပါပြီ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးလဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောတဲ့တရားကို နာချင်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးထက် ဒကာ ဒကာမတွေက သာပြီး နာချင်ကြပေလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ကို ဒီတွင်ရပ်ပြီး ဝိသုဒ္ဓိ(၇)ပါးဖြစ်စဉ် တရားကို အချိန်ရသလောက် ပြောသွားပါမယ်။

**ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးဖြစ်စဉ် တရား
(၇)**

ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော စ၊ အရှင်သာရိပုတြာ မထေရ်သည်၎င်း။ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော စ၊ အရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်သည်၎င်း။ အန္ဓဝနေ၊ သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းတို့၏ တရားအားထုတ်ရာဖြစ်သော အန္ဓဝနေခေါ် အမိုက်တော၌။ ဝိဟရတိ၊ သမာပတ်ချမ်းသာဖြင့် မွေ့လျော်ကာ နေတော်မူလေသတည်း။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရဲ့ မြောက်ဖက် မလှမ်းမကမ်းမှာ တရားအားထုတ်စရာ ကောင်းတဲ့ တောတန်း တခုရှိတယ်။ အဲဒီတောကို အန္ဓဝနေ အမိုက်အကန်းတောလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီတောထဲမှာ အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်နဲ့ အရှင်ပုဏ္ဏ မထေရ်တို့ဟာ နေ့သန့်စင်ပြီး ခေတ္တခဏ သီတင်းသုံးနေတော်မူကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရထဝိနီတသုတ်မှာ လာတဲ့စကားပါဘဲ။ တပါးနှင့်တပါး မလှမ်းမကမ်း သစ်ပင်တပင်စီအောက်မှာ တနေ့လုံး သမာပတ်ဝင်စား နေတော်မူကြပါတယ်။ ညနေပိုင်းအချိန် မှာ အရှင်သာရိပုတြာက သမာပတ်မှထပြီး အရှင်ပုဏ္ဏရိရာသို့ သွားပါတယ်။ သင့်လျော်တဲ့အရပ်မှာ ထိုင်ပြီးတဲ့အခါ အရှင် ပုဏ္ဏကို ငါ့ရှင်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာမှာ ကျင့်သုံးနေပါသလားလို့ စကားစပြီး မေးပါတယ်။ ဒီအရှင်နှစ်ပါးဟာ အချင်းချင်း တခါမျှ မတွေ့ဘူးကြသေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ ငါ့ရှင်ဟာ ဘယ်အရပ်ကပါလဲ၊ ဘယ်လို အမည်ရှိပါသလဲ စသည်ဖြင့် လောကရေးရာတွေကို မမေးသေးဘဲ တရားဘက်က လိုရင်းကို စပြီး မေးပါတယ်။ ဒါဟာ တရားကို အလေးပြုတဲ့ သဘောပါ ဘဲ။ အဲဒီ ခေတ်တုန်းက ကုရတိုင်း ကမ္ဘာသမ္မေ ဆိုတဲ့အရပ်မှာ လူတွေဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အလေ့အကျင့် များကြတယ်။ အမျိုးသမီးတွေဟာ ရေခပ်ရင်း ယက္ကန်းရက်ရင်း လောကီအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ရင်းတောင် အချင်းချင်းတွေ့ဆုံကြတဲ့အခါ ဘယ်တရား အာထုတ်သလဲ ဘယ်သတိပဋ္ဌာန်တရား နှလုံးသွင်းသလဲစသည်ဖြင့် တရားအားထုတ်မှုကိုသာ အလေးပြုပြီး မေးမြန်း ပြောဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ယခုခေတ်မှာလဲ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကြီးက နေလနစ်ပါးလို့ ထွန်းလင်းလာတော့ တဦးနဲ့တဦး တွေ့ကြလို့ရှိယင် တရားအားထုတ်ပြီးပြီလား။ ဘယ်ဌာနမှာ အားထုတ်ပါသလဲ၊ ဉာဏ်စဉ်တရား နာရပြီလား စသည်ဖြင့် မေးလေ့ရှိကြပါတယ်။ ဒါလဲ တရားကိုအလေးပြုတဲ့ သဘောပါဘဲ။

အဲဒီလို အရှင်သာရိပုတြာက မေးတော့ အရှင်ပုဏ္ဏက ဟုတ်ပါတယ် ငါ့ရှင်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာမှာ ကျင့်သုံး နေပါတယ်လို့ ဖြေပါတယ်။

ဒါဖြင့် ငါ့ရှင်ဟာ သီလဝိသုဒ္ဓိ-သီလစင်ကြယ်ရန်အတွက် ကျင့်သုံးပါသလားလို့ ထပ်ဆင့်ပြီး မေးပြန်ပါတယ်။ အရှင်ပုဏ္ဏက သီလဝိသုဒ္ဓိအတွက် ကျင့်တာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေပါတယ်။

ဒါဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ-စိတ်စင်ကြယ်ရန်အတွက်ပါလား။ မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်။

ဒါဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ-ဉာဏ်အမြင် စင်ကြယ်ရန်အတွက်ပါလား။ မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်။

ဒါဖြင့် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ-ယုံမှားကို လွန်မြောက်အောင် အသိစင်ကြယ်ရန်အတွက်ပါလား။ မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်။

ဒါဖြင့် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-လမ်းမှန် လမ်းမှားသိတဲ့ ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်ရန်အတွက်ပါလား။ မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်။

ဒါဖြင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-အကျင့်လမ်းစဉ် အသိအမြင် စင်ကြယ်ရန်အတွက်ပါလား။ မဟုတ်ဘူး ငါ့ရှင်။

ဒါဖြင့် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ-မဂ်ဉာဏ်အသိအမြင် စင်ကြယ်ရန် အတွက်ပါလား။ မဟုတ်ဘူးငါ့ရှင်လို့ အရှင်ပုဏ္ဏက ဖြေပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်မှာ သီလဝိသုဒ္ဓိမှာ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိတိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း ကျင့်ရပါတယ်။ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဆိုတာ အရိယမဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ဆိုယင် သီလဝိသုဒ္ဓိအတွက် ကျင့်ပါသလားလို့ မေးတဲ့ပြဿနာကို ဟုတ်ပါတယ်လို့ ဖြေတို့ရှိပါတယ်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအတွက်လား စသည်ဖြင့် မေးရာတွေမှာလဲ ဟုတ်ပါတယ်လို့ချည်း ဖြေတို့ရှိပါတယ်။ ဒီမှာအရှင်ပုဏ္ဏကတော့ မဟုတ်ဘူးလို့ချည်း ဖြေထားပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးအတွက် မဟုတ်ယင် ဘယ်အတွက် ကျင့်ပါသလဲလို့ မေးစရာအခွင့် ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာက ဒါဖြင့် ငါ့ရှင်ဟာ ဘယ်အတွက် ကျင့်သုံးနေပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်။

အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ-အကြောင်းကင်းပြီး လုံးဝငြိမ်းရန်အတွက် ကျင့်သုံးပါတယ်လို့ အရှင်ပုဏ္ဏကဖြေပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာတဏှာ အစရှိသော အကြောင်းမကင်းသေးယင်တဘဝ တဘဝကသေတဲ့အခါ ဘဝအသစ် ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်ဖြစ်သွားတယ်။ အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်အစဉ်အဆက် မပြတ်ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲတွေဟာ မငြိမ်းဘူး။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာအစရှိသော အကြောင်းကင်းတဲ့ ရဟန္တာမှာ နောက်ဆုံး စုတိရုပ်နာမ်တွေ ပြတ်စဲသွားတဲ့အခါ နောက်ထပ် ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေ မဖြစ်လာတော့ဘူး။ လုံးဝငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီလို လုံးဝငြိမ်းသွားအောင် ကျင့်တယ်လို့ ဆိုလို ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အကြောင်းကင်းပြီး လုံးဝငြိမ်းရန်အတွက် ကျင့်ပါတယ်ဆိုတဲ့ ဒီအဖြေဟာ အင်မတန်လေးနက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သီလဝိသုဒ္ဓိ အစရှိတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးအတွက် ကျင့်တာမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အဖြေကို ထောက်ဆပြီးတော့ သုတနည်းတဲ့ သူတွေက ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး မပါဘဲနဲ့ အကြောင်းကင်းပြီး လုံးဝ ငြိမ်းနိုင်တယ်လို့ အထင်လွဲသွားစရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာက ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးနှင့် ကင်းပြီးတော့ အဲဒီအနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ပြီးစီးနိုင်ပါသလားလို့ မေးစစ် ပြန်ပါတယ်။ ဒီတော့ အရှင်ပုဏ္ဏက အဲဒီလို ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးနှင့် ကင်းပြီးတော့လဲ မပြီးစီးနိုင်ဘူးလို့ ဖြေပါတယ်။ အကြောင်း ကတော့ ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါး ကင်းမဲ့နေတဲ့သူဟာ ဘာမျှ မသိမလိမ္မာတဲ့ ဗာလပုထုဇဉ်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်ပါဘဲလို့ အကြောင်းလဲ ပြပါတယ်။

အဲဒီလို အကြောင်းပြုပြီး ဖြေလိုက်တော့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ဆိုယင် ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးအတွက်လဲ ကျင့်တယ်ဆိုတဲ့ အဖြေထွက်လာပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့အရှင်ပုဏ္ဏရဲ့ အလိုကတော့ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးက လိုရင်းအကျိုးမဟုတ်ဘူး။ အကြောင်း အထောက်အပံ့မျှသာ ဖြစ်တယ်။ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်သာလျှင် ကျင့်သုံးခြင်း၏ လိုရင်း ရည်ရွယ်အပ်တဲ့ ပဓာနအကျိုး ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ရောဂါရှိလို့ ဆေးစားတဲ့ သူကို ဆေးအရသာခံစားချင်လို့ စားသလားလို့ မေးယင် မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဖြေရလိမ့်မယ်။ ဘယ်အတွက် စားသလဲလို့ မေးယင် ရောဂါပျောက်ချင်လို့ပါလို့ ဖြေရလိမ့်မယ်။ ဆေးအရသာ ကို မခံစားရဘဲနဲ့ ရောဂါပျောက်နိုင်ပါသလားလို့ မေးယင် အဲဒီလိုလဲ မပျောက်နိုင်ဘူးလို့ ဖြေရလိမ့်မယ်။ အဲဒီမှာ ဆေးအရသာ ခံစားရတာက လိုရင်းမဟုတ်ဘူး။ ရောဂါပျောက်တာက လိုရင်းဖြစ်တယ်။ ဒါလိုပါဘဲ။ အဲဒီသဘောကို အများသိနားလည် ရအောင် အရှင်သာရိပုတြာက ငါ့ရှင်ဟာ ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးအတွက် ကျင့်တာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိတွေနဲ့ ကင်းပြီးတော့လဲ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်က မပြီးစီးနိုင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒါ ဘယ်လိုသဘောပါလဲ။ ရှင်းပြပါလို့ ပြောပါတယ်။

အဲဒီတော့ အရှင်ပုဏ္ဏက ဒီလိုရှင်းပြပါတယ်။ သီလဝိသုဒ္ဓိအတွက် ကျင့်တယ်လို့ဆိုယင် သီလဝိသုဒ္ဓိမျှဖြင့် အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြီးစီးတယ်။ သီလဝိသုဒ္ဓိသည်ပင်လျှင် အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်မည်တယ်လို့ ဆိုရာရောက်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင် သီလဝိသုဒ္ဓိဟာ အကြောင်းဥပါဒါနဲ့ မကင်းသေးပါဘဲလျက် အကြောင်းကင်းတယ်လို့ ဆိုရာရောက်ပါလိမ့်မယ်။ ထို့အတူ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိစသည်အတွက် ကျင့်တယ်လို့ဆိုယင်လဲ အဲဒီစိတ္တဝိသုဒ္ဓိစသည်ဖြင့် အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြီးစီးတယ်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စသည်သည်ပင်လျှင် အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်မည်တယ်လို့ ဆိုရာရောက်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင် အကြောင်းမကင်းသေးတဲ့ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိ စသည်ကို အကြောင်းကင်းတယ်လို့ ဆိုရာ ရောက်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးနှင့် ကင်းပြီးတော့ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြီးစီးတယ်လို့ ဆိုယင်လဲ ဘာမျှ တရားမကျင့်ဘဲ အလကားနေတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းလေရာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးနှင့်လဲ ကင်းပြီး အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဟာ မပြီးစီးနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးဟာ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်တော့လဲ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ရှင်းပြပြီးတော့ ဥပမာဖြင့်လဲ ရှင်းပြပါမယ်လို့ဆိုပြီး ဥပမာဖြင့်လဲ ဒီလို ရှင်းပြပြန်ပါတယ်။

သာဝတ္ထိမြို့မှ ပသေနဒီကာသလမင်းဟာ အကြောင်းကိစ္စရှိလို့ သာဓကတမြို့ကို သွားယင် မြင်းရထား ခုနစ်စင်းဖြင့် သွားရတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီလို သွားရာမှာ ပဌမရထား ခရီးဆုံးတဲ့အခါ ဒုတိယရထားကို ပြောင်းစီးရမယ်။ အဲဒီ ရထား ခရီးဆုံးတဲ့အခါ တတိယရထားကို ပြောင်းစီးရမယ်။ ဒီနည်းဖြင့် စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌ ရထားတွေကို ပြောင်းပြီး စီးရမယ်။ အဲဒီ ဆဋ္ဌရထား ခရီးဆုံးတဲ့အခါ သတ္တမရထားကို ပြောင်းပြီး စီးရမယ်။ အဲဒီ သတ္တမရထားဖြင့် သာဓကတမြို့ အိမ်တော်သို့ ရောက်ပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီမှာ ပသေနဒီကောသလမင်း၏ လိုရင်းရည်ရွယ်ချက်ဟာ သာကေတမြို့ အိမ်တော်ကို ရောက်ဖို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရထားခုနစ်စင်းကို စီးရတာက လိုရင်းမဟုတ်ပါ။ သို့သော် အဲဒီရထားခုနစ်စင်းကို အစဉ်အတိုင်း ပြောင်းလဲမစီးဘဲနဲ့လဲ သာကေတမြို့ အိမ်တော်ကို မရောက်နိုင်ပါ။ ရထားခုနစ်စင်းကို အစဉ်အတိုင်း ပြောင်းလဲ စီးသွားမှသာလျှင် ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါလိုပဲဘဲ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာမှာ တရားကျင့်တာဟာ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်အတွက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သီလဝိသုဒ္ဓိအစရှိတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးနှင့် ကင်းပြီးတော့ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို မရောက်နိုင်ပါ။ အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးကို အစဉ် အတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ကျင့်သွားမှသာလျှင် အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်လို့ ရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါးအစဉ်အတိုင်း ပြည့်စုံအောင်ကျင့်မှ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်တယ်။ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး လုံးလုံးမပါဘဲလဲ မရောက်နိုင်ဘူး။ ခုန်ကျော်ပြီး တက်လို့လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ခုနက ပြောတဲ့ ဥပမာထဲမှာ ပသေနဒီကောသလမင်းဟာ သာဝတ္ထိမှ သာကေတသွားရာမှာ ပဌမရထားကိုမစီးဘဲ ဒုတိယစခန်းကို ရထားကို ခုန်ကျော်စီးလို့ ဖြစ်ပါမည်လား။ ဒုတိယရထား တတိယရထား စသည်ကိုလဲ ခုန်ကျော်ပြီး နောက်နောက်စခန်းက ရထားတွေကို စီးလို့ဖြစ်ပါမည်လား။ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ သီလ ဝိသုဒ္ဓိ မရှိဘဲ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မရှိဘဲ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမရှိဘဲ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်နိုင်ပါမည်လား။ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိမရှိဘဲ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား။ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါကို အထူး သတိပြုကြရမယ်။

တချို့က ရုပ်နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားသိအောင်လဲ မရှုရသေးပါဘဲ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေပုံကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သိအောင် မရှုရသေးပါဘဲ ဖြစ်ပျက်က စပြီးရှုတယ်။ ဖြစ်ပျက်ကိုသိမြင်တာက ဉာဏ်အစဉ်အားဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကျမှ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိအားဖြင့် မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိကျမှ သိမြင်ပါတယ်။ အဲဒီ ဖြစ်ရိုးအစဉ်နဲ့ မကိုက်ပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင် ဒီက ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆိုကြရမယ်။

ဝိသုခံ ခုနစ်ဖြာ၊ ဖြစ်စဉ်မှာကား၊ ခုန်ကာကျော်လွှား၊ မဖြစ်ပွားဘူး၊ တပါးပြီးလျှင်၊ တပါး ပင်တည်း၊ အစဉ်မမှား၊ ရှုကာပွားက၊ လိုလားနိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်းမှန်သည်၊ ကျင့်ရန် ဝိသုခံခုနစ်တည်း။

နိဗ္ဗာန်လိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ယခုလက်ငင်းမျက်မှောက် မြင်ချင်တွေ့ချင် သိချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှေးဦးစွာ သီလ စင်ကြယ်စေရမယ်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်စေရမယ်။ အဲဒီလိုသီလစင်ကြယ်ပြီးယင် စိတ်စင်ကြယ်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်အောင် အား ထုတ်ရမယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်တာက ၂-နည်း ရှိတယ်။ သမထလမ်းက ဥပစာသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိကို ရအောင်အားထုတ် တာကတနည်း။ ဝိပဿနာလမ်းက ဓာတ် ၄-ပါးစသည်ကို ရှုပြီး ဥပစာသမာဓိနဲ့ ညီမျှတဲ့ ဝိပဿနာဓာတ်က သမာဓိကို ရအောင်အားထုတ်တာက တနည်း။ ဒီလို ၂-နည်းရှိတယ်။ ဒီ ၂-နည်းထဲက မိမိအလိုရှိတဲ့နည်းနဲ့ အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့ ဝိပဿနာလမ်းက ဝိပဿနာဓာတ်ကသမာဓိ ထူထောင်တဲ့နည်းကို အလေးပေးပြီး ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ရှေ့ပိုင်းက ပြောခဲ့ပါပြီ။ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယော ဓာတ်ကို ဖောင်းတယ် ဝိန်တယ်၊ ထိုင်တယ် ထိတယ်၊ ဗယ်လှမ်းတယ် ညှာလှမ်းတယ်၊ ကွေးတယ် ဆန့်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေယင် ဝိပဿနာ ဓာတ်ကသမာဓိက အားကောင်းလာတဲ့ အခါ အပြင်ကိုပြေးသွားတဲ့ နီဝရဏတွေ ကင်းသွားတယ်။ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ အဲဒီအခါမှာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပါ တယ်။ တရားအားထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီစိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပုံဟာ ရှင်းနေပါတယ်။ ဘာမျှသံသယ ဖြစ်စရာ မရှိပါဘူး။

အဲဒီလို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်မိတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ မှတ်သိရတဲ့ ရုပ်အာရုံက တခြား၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်နာမ်က တခြား ကွဲပြားပြီး ထင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ် ၂-ပါးကို ပိုင်းခြား သိတာဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ခေါ်တယ်။ သမထလမ်းက နှာန်ရအောင် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဈာန်ရပြီးတဲ့အခါ အဲဒီဈာန်ကို ဝင်စားပြီးတော့ အဲဒီဈာန်မှ ထတဲ့အခါ အဲဒီဈာန်စသည်ကို ရှုရတယ်။ ရှေ့နားပိုင်းကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ရှုရင်း ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒါ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပါဘဲ။

ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးနှင့် ဉာဏ်စဉ်တော်ပုံ (၈)

အဲဒီဉာဏ် ရင့်တဲ့အခါ ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်မရှိဘူးလို့ အသိဉာဏ် ရှင်းလာပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဘဲ။ အဲဒီကနောက် ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်မြဲ ဆက်ပြီး ရှုမှတ်နေလျှင် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရတယ်။ အဲဒါက ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီဉာဏ်ရင့်တဲ့အခါမှာ ငါဟာ ရှေးကတည်းက ရှိလာခဲ့လေသလား၊ ယခုမှဘဲ စပြီးဖြစ်လာတာလေလား၊ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်လာပါလိမ့်မလဲ၊ နောင်လဲ ရှိနေဦးမှာလေလား စသည်ဖြင့် ဖြစ်တတ်တဲ့ ယုံမှားမှုဟာ ကင်းသွားတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာ အသိရှင်းသွားလို့ပါဘဲ။ အဲဒီလို အသိရှင်းတာကို ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီး ရှုမှတ်နေလျှင် ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အနိစ္စ မမြဲဘူးလို့လဲ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပါတယ်။ ဒုက္ခ ဆင်းရဲတွေဘဲ၊ အနတ္တ-အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့လဲ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မသနဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီလို မဆင်ခြင်တော့ဘဲ ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ရုံမျှ ရှုမှတ်နေယင် ခဏမမဲ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကို တွေ့ရပါတယ်။ မှတ်သိရတဲ့ အာရုံတွေလဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ဖြစ်ပြီး ချက်ခြင်းပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ရှုမှတ်နဲ့လုံးသွင်းတဲ့စိတ်လဲ ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို မတွေးမကြံရဘဲ ရှုမှတ်နေရုံမျှနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိတာက ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဘဲ။ ဒီဉာဏ်ကျမှ ဖြစ်ပျက်ကို အမှန်အတိုင်း သိတာ၊ အားထုတ်ခါစကတဲက ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နဲ့ ရွတ်ဆိုပြီး ရှုနေကြတာကတော့ ဒီ ရထဝိနိတသုတ်ဒေသနာနဲ့ မညီဘူး၊ အဲဒါ သတိပြုကြရမယ်။

အဲဒီလို အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တဲ့အခါမှာ အရောင်အလင်းတွေကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အလွန်အကဲ ဝမ်းမြောက်တဲ့ ဝိတိတွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ အလွန်ထက်မြက်တဲ့ သတိတွေ ဉာဏ်တွေလဲ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တွေဘဲ၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် ဆိုနေရုံနဲ့တော့ ဒီလို အထူးတွေဟာ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီလို အထူးတွေ မဖြစ်ပေါ် လာယင်လဲ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မဟုတ်သေးဘူး ဆိုတာ မှတ်ထားကြရမယ်။ အဲဒီလို အရောင်အလင်း ထည့်တွေ ပေါ်လာတဲ့ အခါမှာ အဲဒါတွေကို တရားထူးလို့ အထင်မှားတတ်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ တရားထူးမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါတွေကို နှစ်သက်နေတာ က လမ်းမှားဘဲ၊ ရှုမှတ်ရုံ မပြတ်မှတ်သိနေတာကမှ လမ်းမှန်ဘဲလို့ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်သိမြင်တာ မဂ္ဂါ မဂ္ဂဉာဏ ဒသနဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်တယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ဖြစ်စဉ်ဟာ ပုထုဇဉ်များ စပြီးရှုတဲ့အခါ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ဘဲ၊ ဝိသုဒ္ဓိအစဉ်အားဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိပြီးမှ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိ၊ အဲဒါပြီးမှ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ အဲဒါပြီးမှ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ အဲဒါပြီးမှ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒသနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ်။ ဒီဝိသုဒ္ဓိ ရောက်မှ ဖြစ်ပျက်ကို သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါ ပုထုဇဉ်များမှာ ဖြစ်စဉ်ဘဲ။ သောတာပန် အစရှိတဲ့ အရိယာများမှာတော့ ဝိပဿနာ ရှုယင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်က စပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အရိယာမှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာ မရှိတဲ့အတွက် ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိနဲ့ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာတွေ ဖြစ်ဖို့မလိုပါဘူး၊ ဒါကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒီတော့ ယခုကာလ ဖြစ်ပျက်ကစပြီး ရှုတာ တွေဟာ အရိယာ ရှုပုံတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပုထုဇဉ်က အရိယာရှုပုံရှုလို့ ဖြစ်နိုင်ပါမလား၊ အဲဒါကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစား ကြရမယ်။ သဘောကျကြရဲ့လား၊ ဒီအချက်ဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဘုန်းကြီးအမြင်နဲ့တော့ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။

နောက်တခုကတော့ ဖြစ်တယ်ပျက်တယ်ဆိုတာ သင်္ခါတရုပ်နာမ်တရားတွေရဲ့ လက္ခဏာဘဲ၊ လက္ခဏာဆိုတာ အထည် ကိုယ်သဘောကို သိပြီးမှ ရှုမြင်နိုင်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် နွား၏ အမွေး ချို အစရှိတဲ့ လက္ခဏာဟာ နွားကောင်းကြီးကို မြင်ပြီးမှသာ သိနိုင်ပါတယ်။ နွားကိုမှ မမြင်ရသေးဘဲနဲ့ အမွေးနီတယ်၊ ဖြူတယ်၊ ချိုထောင်တယ်၊ ကားတယ် အစရှိတဲ့ လက္ခဏာတွေကို သိနိုင်ပါမလား၊ မသိနိုင်ပါဘူး၊ အဲဒါလိုဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေရဲ့ အထည်ကိုယ်သဘောကို ရှေးဦး စွာရှုမှတ်ပြီး သိဘို့လိုပါတယ်။ အဲဒီ သဘောရင်းကို သိပြီးတော့မှ ဖြစ်ပေါ်လာတာ ပျောက်ပျက်သွားတာကို သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ သဘောရင်းကို သိတာက နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဘဲ၊ အဖြစ်အပျက် လက္ခဏာကို သိတာက ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဘဲ၊ ဒီတော့ အဖြစ်အပျက်က စပြီးရှုတာဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်စသည်ကို ခုန်ကျော်ပြီးရှုရာ မရောက်ပေဘူး လား။

စပြီး ရှုလျှင် ရှုချင်း အဖြစ်အပျက်ကို သိမြင်တယ်ဆိုတာ အရိယာနဲ့သာဆိုင်ပါတယ်။ ပုထုဇဉ်နဲ့ မဆိုင်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ပုထုဇဉ်နဲ့ လုံးဝ မဆိုင်တဲ့ အရိယာတို့နှင့်သာ ဆိုင်တဲ့ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ ခုနစ်ပါးထဲက ပဌမ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်ပုံကို ကောသမ္မိယသုတ်မှယူပြီး ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြစမ်း ပါ။

ဆိတ်ငြိမ်ရာတွင်၊ ချဉ်းကပ်ဝင်၍၊ ဆင်ခြင် ရှုကြည့်၊ ဖြစ်ပျက်မိ၊ အသိရှင်းသည်သာ။
ယထာဘူတ၊ မသိရအောင်၊ ထကြွလွှမ်းမိုး၊ ကိလေဆိုး၊ ဖြစ်ရိုးမရှိပါ။

ဤသို့ သိရ၊ ပဌမ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ။

သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တရားအားထုတ်လို့ ဖြစ်လောက်တဲ့ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်မှာဝင်ပြီး မိမိသန္တာန်က ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်ကြည့်ယင် အဖြစ်အပျက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို မသိနိုင်အောင် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် တဲ့ ကိလေသာတွေ လွန်လွန်ကဲကဲ မရှိပါဘူးတဲ့။ အဲဒီလိုဆိုယင် သောတာပန်ဘဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လောက် ရှင်းသလဲ၊ အဲဒီလိုအဖြစ်အပျက်က စပြီးသိမြင်နိုင်တာဟာ သောတာပန် အရိယာနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ပုထုဇဉ်များနဲ့ မဆိုင်ပါ ဘူးတဲ့။ ဒါလောက်ဆိုယင် ပုထုဇဉ်များဟာ ဖြစ်ပျက်ကစပြီး မရှုကောင်းဘူး၊ အဲဒီလိုရှုလို့လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ဆုံးဖြတ်နိုင် လောက်ပါပြီ။ ကဲ ခုနက ဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်စဉ် ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆိုကြပါဦး။

ဝိသုခ ခုနစ်ဖြာ၊ ဖြစ်စဉ်မှာကား၊ ခုနကကျော်လွှား၊ မဖြစ်ပွားဘူး၊ တပါးပြီးလျှင်၊ တပါး ပင်တည်း၊ အစဉ်မမှား၊ ရှုကာပွားက၊ လိုလားနိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်းမှန်သည်၊ ကျင့်ရန် ဝိသုခ ခုနစ်တည်း။

ဒါဟာ ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါး အစဉ်အတိုင်း တက်ရမယ်၊ ခုနကျော်ပြီး တက်လို့ မဖြစ်ဘူး ဆိုတာကို ရထဝိနီတသုတ်နှင့် အညီစီထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးပါဘဲ။ အဲဒီမှာ ခုနက ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နဲ့ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ထိအောင် ဖြစ်စဉ်ကို ပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီကနောက် ရှုမြဲ ရှုမှတ်နေလျှင် အသိဉာဏ်တွေဟာ လျင်မြန်လာပါတယ်။ ရှုမှတ်ရတဲ့ အာရုံတွေရဲ့ ဖြစ်ပေါ်မှုဆို တဲ့ အစပိုင်း မထင်ရှားတော့ဘဲ ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အဆုံးပိုင်းသဘောသာ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ မှတ်ရတဲ့ အာရုံရော မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော ရိပ်ကနဲ ရိပ်ကနဲ လျင်လျင်မြန်မြန် ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို ပေါ်လာတဲ့ အာရုံရော မှတ်သိတဲ့စိတ်ရော အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် တစုံတစုံ ပျက်ပျက်သွားတာကိုချည်း တွေ့မြင်နေတာက ဘင်္ဂဉာဏ်ဘဲ။

အဲဒီလို အပျက်ချည်း တွေ့နေရတော့ ကြောက်စရာထင်လာတယ်။ အဲဒါက ဘယဉာဏ်ဘဲ။ အပြစ်မြင်လာပြန်တယ်။ အာဒိနဝဉာဏ်ဘဲ။ ငြီးငွေ့ဘွယ် ထင်လာပြန်တယ်။ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဘဲ။ မှတ်သိရတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို စွန့်လွှတ်လိုပြန်တယ်။ မုဉ္ဇိတုကမျတာဉာဏ်ဘဲ။ စွန့်လွှတ်နိုင်အောင် တဖန် ရှုပြန်တယ်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဘဲ။ ပေါ်လာသမျှ သင်္ခါရတွေကို သိရုံ သိရုံမျှ လျစ်လျူရှုနေနိုင်ပြန်တယ်။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဘဲ။ အဲဒီ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပုံကတော့ အင်မတန်လဲ ကောင်းပါတယ်။ အင်မတန်လဲ ငြိမ်သက် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ အဲဒီ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်က ရင့်သန်တဲ့အခါမှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအခြင်းအရာကို အထူး လျင်မြန်စွာသိတဲ့ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆီ ရောက်သွားတဲ့ ဂေါတြဘူဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဆိုတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ်တွေထဲမှာ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပြီးသည်မှ နောက်မှာ အနုလောမဉာဏ်အထိ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဉာဏ်တွေကို ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့တဲ့ မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးကို ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုဉာဏ်စဉ် ဝိသုဒ္ဓိအစဉ်အတိုင်းဖြစ်အောင် အချိုးတကျကျင့်သွားလို့ရှိယင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ရပါလို့၏ စသည်ဖြင့် လိုလားတောင့်တအပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကြောင့်--

အစဉ်မမှား၊ ရှုကာပွားက၊ လိုလားနိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်း မှန်သည်၊ ကျင့်ရန် ဝိသုခခုနစ် တည်း--လို့ဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီဉာဏ်စဉ် ဝိသုဒ္ဓိအစဉ်အတိုင်းအချိုးကျအောင် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ညွှန်ကြားပြသတော်မူပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း စသည်မှာလဲ အထင်အရှား ပြထားပါတယ်။ ယနေ့ည ဘုန်းကြီးဟောဘို့ အချိန်ကုန်ပါပြီ။ ခေတ္တ လောက် နားပြီးတော့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆက်လက်ဟောတော်မူပါလိမ့်မယ်။ ကဲ တရားသိမ်းကြစို့။

**တရားသိမ်း ဆူပေး
(၉)**

အားလုံးသော ဒကာဒကာမတွေ အားလုံးသောသူတော်စင်တွေ မိမိတို့ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ်အစရှိသော အရပ်ရပ်သောကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံစေတနာ၊ တရားနာရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ ထိုမှ တပါး များပြားစွာသော ကုသိုလ်ကံစေတနာ၊ ဤသို့သော ကုသိုလ်ကံစေတနာ အဖြာဖြာတို့ကြောင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ် တောင့်တအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မိမိတို့လိုလားတောင့်တအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

**ဝိသုဒ္ဓိ(၅)ပါး ဖြစ်စဉ်တရားတော်
ဤတွင် ပြီး၏။**

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ၌
မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက် ကျင်းပသော
အကြိုတရားပွဲ ၃-ညတွင် တတိယည ဒုတိယပိုင်း၌
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

ကျောင်းအလှူ အနုမောဒနာ
တရားတော်

တရားပလ္လင်
(၁)

နက်ဖြန်ခါ ကျင်းပမည့် နှစ်ပတ်လည် ဩဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲနှင့် မဟာစည်ကျောင်းတော် ရေစက်ချပွဲအတွက် အကြို တရားပွဲအနေနဲ့ ၃-ည တိုင်တိုင် ဟောဘို့ရာ စီစဉ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ ၃-ညထဲမှာ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဟောဘို့ မပါခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီ ၃-ညထဲက တတိယညဖြစ်တဲ့ ဒီကနေ့ညမှာ ဆိုလိုရုံယင် တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အရှင် ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဟောဘို့ ရာ ရည်ရွယ်လဲ ရည်ရွယ်ခဲ့ပါတယ်။ စောစောက ကြိုတင်ပြီး ပင့်လဲ ပင့်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ အရှင်ဝိစိတ္တက အကြောင်းမညီညွတ်လို့ မလာနိုင်တာနဲ့ ဒီကနေ့ည နောက်ပိုင်းမှာ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်ဘဲ ဟောရတယ်။

ဒါနကထာရော ဝိပဿနာ ဩဝါဒရော ဟောမယ်

ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်တိုင်းနှစ်တိုင်းက ဆိုယင်တော့ နှစ်ပတ်လည်ပူဇော်ပွဲ ဩဝါဒခံယူပွဲ သက်သက်ဖြစ်တဲ့အတွက် အချိန် ရသလောက်ကလေးအတွင်းမှာ ဝိပဿနာပဋိပတ်နဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဩဝါဒစကား သက်သက်ကိုဘဲ ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဒီနှစ်တော့ ကျောင်းရေစက်ချ အလှူဒါနပွဲနှင့်လဲ သက်ဆိုင်နေတဲ့အတွက် ဒါနအနုမောဒနာတရားကို ဟောဘို့ရာကလဲ အရေးကြီးလာပါ တယ်။ နက်ဖြန်ခါ ဝေဌမည့် အစီရင်ခံစာ စာအုပ်ထဲမှာ ဘုန်းကြီးဟောမည့် တရားခေါင်းစဉ်တွေလဲ ပါပါတယ်။ ရေစက်ချ စာတမ်းလဲ ပါပါတယ်။ အရှင်ဝိစိတ္တသာ လာနိုင်ခဲ့လို့ရုံယင် ဒီတရားတွေကို ဘုန်းကြီးက မတိုက်တွန်းတောင်မှ သူ ဟောမှာပါ ဘဲ။ အဲဒီလိုဆိုယင် အရှင်ဝိစိတ္တ-က အကျယ်ဟောပြီးသားတွေကို ဘုန်းကြီးက အကျဉ်းချုပ်လောက် ညွှန်ပြပြီးတော့ အနုမောဒနာနဲ့ ဝိပဿနာတရားကို အကျဉ်းချုပ်လောက်ဟောဘို့ ရည်ရွယ်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ အရှင်ဝိစိတ္တ-က မကြွလာနိုင်တဲ့အတွက် ကနေ့ကစပြီး အနုမောဒနာတရားကို ဘုန်းကြီးကဟောမယ်။

အရှင်သာရိပုတြာ အလှူထက် ဘုရားအလှူကသာပြီး
အကျိုးကြီးတယ်
(၂)

အနုမောဒနာတရား ဆိုတာလဲ ဟောဘို့ ကြားနာဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဒါန၏အကျိုးကို သိပြီး လှူလေလေ အကျိုးကြီးလေလေ ဖြစ်တဲ့အတွက်ပါဘဲ။ ဒီအကြောင်းကို နဲ့နဲ့ချဲ့ပြီး ပြောချင်တယ်။ ဒါနကုသိုလ် ပြုရာမှာ အကျိုးအာနိသင်ကို မသိဘဲ လှူတာထက် သိပြီးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ နဲ့နဲ့ပါးပါးလောက် သိပြီး လှူတာထက် များများသိပြီးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ ဒီနေရာမှာ အဋ္ဌကထာက ဒီလိုပြဆိုထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အရှင် သာရိပုတြာကို လှူတဲ့ဒါနကတမျိုး၊ အရှင်သာရိပုတြာက မြတ်စွာဘုရားကို လှူတဲ့ဒါနက တမျိုး- ဒီနှစ်မျိုးထဲမှာ ဘယ်ဟာက ပိုပြီး အကျိုးကြီးနိုင်သလဲဆိုတာ စိစစ်ပြီး ပြထားတယ်။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်ကကြည့်ပြီး ပြောမယ်ဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားကို လှူတဲ့ဒါနက ပိုပြီးအကျိုးကြီးတယ်လို့ ဆိုဘွယ်ရာရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ဒါန၏အကျိုးကို အပြည့်အစုံသိ ပြီး လှူတာက ပိုပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို အရှင်သာရိပုတြာလှူတဲ့ ဒါနထက် မြတ်စွာဘုရားက အရှင်သာရိပုတြာကို လှူတဲ့ဒါနက ပိုပြီးအကျိုးကြီးတယ်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာက အဆုံးအဖြတ်ပေးထားပါတယ်။ ဒါလဲ ပရိကပ္ပစကားမျှပါဘဲ။ အကျိုးပေးနိုင်ခဲ့လို့ရုံယင်လို့ ကြံဆပြီး ပြောတဲ့စကားမျှပါဘဲ။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ မြတ်စွာဘုရားက လှူတဲ့ဒါနလဲ အကျိုးမပေးဘူး။ အရှင်သာရိပုတြာကလဲ ရဟန္တာဖြစ်နေတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတြာက လှူတဲ့ဒါနလဲ အကျိုး မပေးဘူး။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပြုတဲ့အမှုဆိုတာ အကျိုးမပေးဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ကိလေသဝဋ်တွေ ကင်းပြတ်နေလို့ပါဘဲ။ ကိလေသဝဋ်ရှိမှ ကမ္မဝဋ်က အကျိုးပေးနိုင်တယ်။ ကမ္မဝဋ်က အကျိုးပေးတော့ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ပေါ်လာရ တယ်။ လူရယ် နတ်ရယ် စသည်ဖြင့် ခေါ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အကျိုးတရားတွေ ပေါ်လာရတယ်။ အကုသိုလ် ကမ္မဝဋ်က အကျိုး

ပေးယင် အပါယ် ၄-ပါး ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ဒုက္ခတွေ ရောက်သွားရတယ်။ ကုသိုလ်ကမ္မဝဋ်က အကျိုးပေးယင် လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ဗြဟ္မာဘဝဆိုတဲ့ ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘဝတွေ ရောက်ပြီးတော့ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတွေကို ထိုက်သင့် သလောက် ခံစားရတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ လောဘ ဒေါသ မောဟ အစရှိတဲ့ ကိလေသဝဋ်က လုံးဝမရှိတော့ဘူး လုံးဝ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပြုတဲ့ အမှုတွေဟူသမျှဟာ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကံ မဖြစ်ဘူး။ ကံ မဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုရားရှိခိုးခြင်း တရားဟောခြင်း တရားနာခြင်း ပေးကမ်းခြင်း စသည်ဖြင့် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ပြုတဲ့ ကောင်းမှုတွေကြောင့် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ အကျိုးတွေ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ မဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတွက် မအိုရဘူး မနာရဘူး မသေရဘူး ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ အကုန်ငြိမ်းတယ်။ အဲဒါဟာ အကြောင်း အကျိုး သဘာဝတရားတွေရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဘဲ။ ဒီ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကိုလဲ နားလည်ထားကြရမယ်။

ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့တရား

တချို့က ဒီဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကို နားမလည်တဲ့အတွက် ကုသိုလ်အမှုရှိယင်လဲ ဘဝအသစ် ဖြစ်တယ်။ သံသရာရှည်တယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်အမှုကိုလဲ ပယ်ရမယ်လို့ ဒီလို မှားမှားယွင်းယွင်း ယူဆပြောဆိုကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောဆိုသံကိုလဲ ကြားရ ဘူးတယ်။ တနေ့ တော်တော်ဆီက တယ်မကြာသေးဘူး။ ဝတ္တလိတ် ရပ်ကွက်ဆီက အသံချဲ့စက်နဲ့ ဟောနေတာကို ကြားရ တယ်။ ဟောတဲ့သူက လူလား ရဟန်းလား မပြောတတ်ပါဘူး။ သူဟောနေတဲ့တရားတွေက အလွန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ဘယ်နှယ်ဟောသလဲဆိုတော့ “ဒါန သီလ ကုသိုလ်ကို ပြုယင် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်”တဲ့။ သူက ဒီလို ဟောတယ်။ သူ ဟောတဲ့အတိုင်းဆိုယင် ကုသိုလ်ကို မပြုမှ သဿတဒိဋ္ဌိ ကင်းမယ်။ သဿတဒိဋ္ဌိကင်းအောင် ကုသိုလ်ကို မပြုကြနဲ့လို့ ဆိုရာ ရောက်တယ်။ တော်တော်ကို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ တရားဘဲ။ အဲဒီမှာ တရားနာပရိသတ်က ဘယ်လောက်ရှိသလဲ ဆိုတာ တော့ မသိပါဘူး။ ဘုန်းကြီးက ဒီရိပ်သာထဲကနေရင်း သူဟောတာကို ကြားနေရတယ်။ တော်တော်ရက်ရက်စက်စက် ဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ ကုသလသုပသမ္ပဒါ-ကုသိုလ်အမှု ဟူသမျှကို ပြည့်စုံအောင် ပြုရမည် ဆိုတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နဲ့ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ဟောနေတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ သူက “အကုသိုလ်ကို ကြည်ရှောင်ယင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်”လို့လဲ ဆက်ပြီး ဟောလိုက်ပြန် သေးတယ်။ ဒီတော့ သူဟောတဲ့အတိုင်း ဆိုယင် သတ်ခြင်း ခိုးယူလုယက်ခြင်း လိမ်လည်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကို ကြည်ရှောင်တဲ့သူတွေမှာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အကုသိုလ်တွေကို မကြည့်ရှောင်ဘဲ ပြုလုပ်နေတဲ့သူတွေမှာမူ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကင်းတယ်လို့ ဆိုရာရောက်နေပါတယ်။ အဲဒီလို အဓိပ္ပာယ် မရောက်ပေဘူးလား။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အကုသိုလ် ကြည့်ရှောင်ယင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်ဆိုတော့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကင်းချင်ယင် အကုသိုလ်ကို မရှောင်ကြနဲ့။ သတ်တန်ယင် သတ်ရမယ်။ ခိုးတန်ယင် ခိုးရမယ်။ လုတန်ယင် လုယက်ရမယ်။ လိမ်တန်ယင် လိမ်ရမယ်။ အခါအခွင့် ကြိုတိုင်း မကောင်းမှုတွေကို ပြုရမယ်။ ဒါမှ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကင်းမယ်လို့ ဆိုရာရောက်တယ်။ ဒါလဲ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက် ဟောတာဘဲ။ အမှန်ကတော့ သေပြီးတဲ့နောက် ဘာမျှ မရှိတော့ဘူး။ နောက်ဘဝရယ်လို့ မရှိတော့ဘူးလို့ ယူတာကို ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိခေါ်တယ်။ အဲဒီလို နောင်ဘဝ မရှိဘူးလို့ ယူတဲ့ သူမှာ ကုသိုလ်လဲ ပြုဘို့မလိုဘူး။ အကုသိုလ်လဲ ရှောင်ဘို့မလိုဘူး။ နောင်ဘဝရှိတယ်လို့ ယူတဲ့သူမှာသာ နောင်ဘဝ ဆင်းရဲဒုက္ခ မရောက်ရအောင် မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို ရှောင်ရတယ်။ ဒီတော့ အကုသိုလ်ကို ရှောင်တဲ့သူမှာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မရှောင်တဲ့သူမှာသာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီမဟုတ်မဟတ်ဟောတဲ့သူက “အကုသိုလ်ကို ကြည့်ရှောင်ယင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်”လို့ ဇောက်ထိုး ပြောင်းပြန် ဟောတယ်။ သူ့ဟာ တော်တော်ကို မဟုတ်တဲ့တရားတွေပါဘဲ။ ဒီပြင်လဲ ဒီလို မဟုတ်တာတွေကို သူဟောနေတာ အများကြီးပါဘဲ။ အဲဒီမှာ အလေးအမြတ်ပြုပြီး တရားနာနေတဲ့ လူကတော့ ဘယ်လောက်ရှိမယ် မသိပါ ဘူး။ ဒီလို မဟုတ်မဟတ် ထင်ရာ မြင်ရာ ဟောနေတာကို နာနေတဲ့ လူတွေလဲ တော်တော် အ-တဲ့ လူတွေလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာ “ဒီလိုတရားကို ဟောတဲ့လူကလဲ ဟောပါပေ။ နာတဲ့လူတွေကလဲ နာကြပါပေ”လို့တောင် အံ့ဩ မိပါသေးတယ်။ အရူးတယောက်က ပြောသလိုပါဘဲလားလို့လဲ စဉ်းစားမိတယ်။

ထောင်တဲ့သူကလဲ ထောင်ပါပေ

တခါတုန်းက အရူးတယောက်ဟာ ကြီးဆွဲချပြီး သေနေတဲ့လူကို တွေ့ရတော့ မတော်တဆ ကြီးကွင်းထဲမှာ တိုးမိပြီး သေနေတယ်လို့ သူကထင်တာနဲ့ “အင်း ထောင်တဲ့သူကလဲ သစ်ပင်ပေါ်မှာ တက်ပြီးထောင်ပါပေဗျာ၊ တိုးတဲ့လူကလဲ တိုးပါပေဗျား” လို့ အံ့ကြဲပြီး ပြောသတဲ့။ အဲဒါလိုဘဲ ဒီလို မဟုတ်မဟတ်တရားတွေကို ဟောတဲ့သူကလဲ ဟောပါပေရဲ့။ အဲဒါကို တရားကောင်းမှတ်ပြီး နာတဲ့သူကလဲ နာပါပေရဲ့။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေခြင်းလို့ ဘုန်းကြီးရဲ့စိတ်ထဲမှာ သံဝေဂတရားတွေ ပွားများမိပါတယ်။ လောကမှာ လူတွေက စူးစမ်းဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ အသိအလိမ္မာဉာဏ်နည်းကြပါတယ်။ တယောက်ယောက်က နှုတ်စလျာစ ကောင်းကောင်းနဲ့ ရဲရဲတင်းတင်း ပြောနေယင် ဟုတ်လိမ့်နိုးနိုး ယုံလွယ်တတ်ကြပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေပါလို့ ပြောယင် သာပြီး အထင်ကြီးတတ်သေးတယ်။ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ရှေ့ကသွားသည့်သူ ရှိယင် နောက်ကလိုက်မည့် သူတွေကတော့ ရှိနေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မဟုတ်မဟတ်ဟောနေတဲ့ တရားကိုလဲ နာတဲ့ လူတွေက ရှိနေကြတာဘဲ။ အရေးကြီးတာကတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားနယ်ပယ်မှာဆိုယင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရားတော်နဲ့ မဆန့်ကျင်ဘို့ ညီညွတ်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခုနက ဘုန်းကြီးပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ တရားတော် နှင့်အညီ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝတရားတွေရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကို သိနားလည်ထားဘို့ရာ လိုပါတယ်။

**ကုသိုလ်ကိုပယ်ယင် အကုသိုလ်ချည်း ဖြစ်သွားမယ်
(၃)**

ကံက အကျိုးပေးတယ် ဆိုတာ ကိလေသာ ရှိလို့ဘဲ။ ကိလေသာကို အရိယာမဂ်ဖြင့် မပယ်နိုင်သေးလို့ ကိလေသာ မကင်းသေးတဲ့သူမှာ ကုသိုလ်ကိုပယ်ယင် အကုသိုလ်တွေချည်း ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ဥပမာ မြေကြီးပေါ် လမ်းလျှောက်နေတဲ့ သူဟာ မြေနှစ်ဖက်ထဲက တဖက်ကတော့ မြေကြီးပေါ်မှာ နင်းလျက်ရှိနေမှာဘဲ။ ဗယ်ဘက်ခြေထောက် ကြွထားယင် ညာဘက် ခြေထောက်က မြေကြီးပေါ်မှာ နင်းလျက် ရှိလိမ့်မယ်။ ညာဘက် ခြေထောက်ကြွထားယင်လဲ ဗယ်ဘက်ခြေထောက်က မြေကြီးပေါ် နင်းလျက်ရှိလိမ့်မယ်။ မြေထောက် နှစ်ဖက်စလုံး မြေကြီးပေါ် မနင်းဘဲ ကြွထားလို့တော့ မဖြစ်ပေဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ ကိလေသာမကင်းသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကုသိုလ်ပြုယင် အဲဒီအခိုက်မှာ ကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။ လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ရဘို့အကြောင်း တရားကောင်းတွေပေါ့။ ကုသိုလ်ကို မပြုဘဲ ပယ်စွန့်ထားယင်တော့ အကုသိုလ်တွေချည်း ဖြစ်နေတော့မှာဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပယ် ၄-ပါးရောက်ပြီး ဆင်းရဲဘို့ချည်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာ မကင်းသေးပါဘဲနဲ့ ကုသိုလ်ကံကို ပယ်ယင် ဆင်းရဲတွင်းနက်ဖို့ နစ်နာဖို့ချည်းဘဲ ဆိုတာ ကိန်းသေ မှတ်ထားကြရမယ်။

ပရိကပ္ပစကားမျှပါဘဲ

ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ အလှူဒါန အကျိုးကြီးပုံအကြောင်းကို ပြန်ဆက်လိုက်ကြဦးစို့။ အရှင်သာရိပုတြာမှာလဲ ဘုရားမှာလို ဘဲ ကိလေသဝဋ်မရှိလို့ ကံမဖြစ်တဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတြာက မြတ်စွာဘုရားကို လှူတာလဲ အကျိုးမပေးနိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် လို့ အဋ္ဌကထာဆရာက ပရိကပ္ပအားဖြင့် ကြံဆပြီးတော့ ဒီပြဿနာကို ဖြေရှင်းထားပါတယ်။ အကယ်၍သာ အကျိုးပေးနိုင်မယ် ဆိုလို့ရှိယင် ဒါန၏အကျိုးကို အကြွင်းမဲ့သိတဲ့မြတ်စွာဘုရားက လှူတဲ့ဒါနဟာ အကျိုးအကြီးဆုံးဘဲ။ အရှင်သာရိပုတြာက မြတ်စွာဘုရားကို လှူတဲ့ဒါနဟာ အဲဒါလောက် အကျိုးမကြီးဘူး။ အရှင်သာရိပုတြာလဲ ဒါန၏အကျိုးကို သိတန်သလောက် တော့သိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားလောက်မသိဘူး။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဒါနဟာ အကျိုးပေးသင့်သလောက် မပေးနိုင်ဘူး။ ဒါနကုသိုလ်၏အစွမ်းသတ္တိ ရှိသလောက်အကျိုးမပေးနိုင်ဘူး။ ဥပမာ လောကမှာ စိုက်ပျိုးရေးတွေဆိုတာ ရှိကြပါတယ်။ အစိုးရ စိုက်ပျိုးရေးဌာနတွေက စိုက်ပျိုးရေးပညာဘက်မှာ ကျကျနန ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာပြီးတော့ စိုက်ပျိုးပုံ နည်းလမ်းတွေကို ညွှန်ပြကြတယ်။ အဲဒီလို စံနစ်တကျနားလည်ပြီး စိုက်တဲ့ အပင်တွေက သန်စွမ်းသင့်သလောက် အပြည့်အစုံ သန်စွမ်းတယ်။ အပွင့်အသီးအနှံတွေကို ဖြစ်သင့်သလောက် ဖြစ်ပွားစေတယ်။ နားမလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်စိုက်တဲ့အပင်တွေကတော့ သန်စွမ်းသင့်သလောက် မသန်စွမ်းဘူး။ အပွင့်အသီးအနှံတွေကိုလဲ ဖြစ်သင့်သလောက် မဖြစ်ပွားစေနိုင်ဘူး။ အဲဒါလိုပါဘဲ။ အကယ်၍ အကျိုးပေးနိုင်မယ် ဆိုလို့ရှိယင် အရှင်သာရိပုတြာက မြတ်စွာဘုရားကို လှူတဲ့ဒါနထက် မြတ်စွာဘုရားက အရှင် သာရိပုတြာကို လှူတဲ့ဒါနဟာ သာပြီးတော့ အကျိုးကြီးတယ်လို့ ဆိုရမယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ဒါန၏ အကျိုးကို သိပြီး လှူယင် သာပြီး အကျိုးကြီးတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်း သိနားလည်ကြဘို့ ကြံဆပြီးပြောတဲ့ ပရိကပ္ပစကားမျှပါဘဲ။

ယခု တရားနာနေကြတဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေကတော့ ဒါန၏အကျိုးကို သိကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သိသည်ထက် ပိုပြီးသိအောင်လို့ အနုမောဒနာ တရားဆိုတာ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဟောရ နာရတယ်။ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ခါ ကျင်းပမည့် ကျောင်းရေစက်ချပွဲနှင့် စပ်ပြီးတော့ ဝိဟာရဒါန ကျောင်းအလှူရဲ့ အကျိုးအာနိသင်ကိုဖော်ပြတဲ့ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အနုမောဒနာတရားကို ဒီကနေ့ကစပြီး ဟောရမယ်။ အစပျိုးထားတဲ့သဘောပေါ့။ နက်ဖြန်ခါကျတော့ အပြည့်အစုံဆက်ပြီး

ဟောမယ်၊ ဒီတရားက ဒီကနေ့က စ-ထားမှ နက်ဖြန်ခါ ကုန်အောင် ဟောနိုင်မှာ၊ ဒါတောင်မှ ကုန်အောင် အတော်ကို ဟောရဦးမှာ။ ယခု ဝိဟာရဒါန ဖြစ်ပေါ်လာပုံက စပြီး ဟောရမယ်။

သာသနာတော် ထွန်းပေါ်ခါခက အခြေအနေ (၄)

ဘုန်းကြီးတို့၏ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားအဖြစ်မှ တောထွက်ပြီး ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်တွေကို ကျင့်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ အကျင့်နဲ့ တရားထူး တရားမြတ်ကို မရတဲ့အတွက် အဲဒီအကျင့်တွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်းအကျင့်ဖြင့် ကျင့်ပြီးတော့ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးတဲ့ နောက် ဘုရားဖြစ်ရာ ဗောဓိပင်အောက်အရပ်နှင့် အဲဒီအနီးအပါးအရပ် ခုနစ်ဌာနမှာ ခုနစ်ရက်စီအားဖြင့် ခုနစ်ရက် ခုနစ်လီ ၄၉-ရက် ကာလပတ်လုံး သမာပတ်များကို ဝင်စားလို့ တရားတွေကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်လို့ သီတင်းသုံးနေတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ၄၉-ရက်ပတ်လုံး သီတင်းသုံးနေတော်မူပြီးတဲ့နောက်မှာ ကိုယ်တော်တိုင်သိထားတဲ့ တရားမြတ်ကို ဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ ဟောရမလဲလို့ ဆင်ခြင်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးပါးကို ဟောသင့်တယ်လို့ မြင်တော်မူပါ တယ်။

လက်ဦးတရားပွဲ၌ ကျွတ်တမ်းဝင်သူများ

အဲဒီလို မြင်တော်မူပြီးတဲ့နောက် မြတ်စွာဘုရားဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ နေရာ ဗာရာဏသီမြို့အနီး မိဂဒါဂုန်တော ယခု ဆာရ် နတ်လိုခေါ်တဲ့ အရပ်သို့ ကြွတော်မူပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းငါးပါးအား ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒါတွေက အများ သိပြီးသားတွေပါ။ အဲဒီတုန်းက လက်ဦးတရားပွဲမှာ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို နာကြားပြီးတော့ ဗြဟ္မာတွေ ၁၈-ကုဋေ တရားထူး တရားမြတ်ကို ရတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ နတ်တွေ တရားထူး ရတာကိုတော့ အဲဒီအဋ္ဌကထာမှာ ပြဆို မထားဘူး။ မိလိန္ဒပဉ္စကကျမ်းမှာတော့ နတ်တွေလဲ အဲဒီတုန်းက မရေ မတွက်နိုင်အောင် တရားထူးကို ရသွားကြသေးတယ်လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။ လူသားထဲကတော့ အဲဒီတုန်းက ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦးဘဲ တရားနာရတယ်။ အဲဒီငါးဦးထဲကလဲ အရှင်ကောဏ္ဍည တပါးတည်းဘဲ အဲဒီဓမ္မစကြာတရားကို နာနေရင်း မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရပြီး သောတာပန်ဖြစ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဓမ္မစကြာတရားကို နာရရုံနဲ့ တရားထူးရတာဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးပါးထဲက အရှင် ကောဏ္ဍညတပါးတည်းဘဲ ဆိုတာကို အထူးသတိပြုထားကြရမယ်။

အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်လို့ ဘုရားသာသနာဝင်ပုံ

အဲဒီလို သောတာပန် ဖြစ်သွားတော့ အရှင်ကောဏ္ဍညဟာ ဗုဒ္ဓေအဝေစ္စပသာဒေန သမန္နာဂတော-ဆိုတဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်သွားပြီ။ အကြွင်းမဲ့ လုံးဝယုံကြည်သွားပြီ။ ဒါကြောင့် အရှင်ကောဏ္ဍည က မြတ်စွာဘုရားထံမှာ “လဘောယျဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ လဘောယျံ ဥပသမ္ပဒံ-မြတ်စွာဘုရား၏ထံမှာ ရှင်အဖြစ် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါတယ်”လို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်တယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေဟာ အစကလဲ ရသေ့ရဟန်းတော့ ဖြစ်နေကြတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူတဲ့အခါမှာ ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ- စသည်ဖြင့် ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့-လို့ ခေါ်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါက သာသနာတွင်း ဘိက္ခု-ရဟန်း မဟုတ်သေးဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပြုထားတဲ့ သာသနာပ ရသေ့ရဟန်းမျှသာ ဖြစ်နေသေးတယ်။ အဲဒီ ရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်က နေပြီးတော့ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့် သာသနာဝင်ရဟန်းအဖြစ် ရလိုပါတယ်လို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါတယ်။ အဲဒီလို တောင်းပန်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ဧဟိ ဘိက္ခုခေါ်ပြီး ရဟန်းအဖြစ်ကို ပေးတော်မူပါတယ်။

**တရားနာရုံနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း
သောတာပန်ဖြစ်သလား
(၅)**

ကျန်တဲ့ အရှင်ဝပ္ပ အရှင်ဘဒ္ဒိယ အရှင်မဟာနာမ် အရှင်အဿဇိ ဆိုတဲ့ ၄-ပါးကတော့ အဲဒီတုန်းက အရိယာမဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို မရသေးလို့ အဝေစွပသာဒခေါ်တဲ့ အကြွင်းမဲ့ လုံးဝယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ မပြည့်စုံကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့က ဘုရားထံမှာ ရဟန်းအဖြစ်ကို မလျှောက်တောင်းကြသေးဘူး။ သူတို့ရဲ့ မူလက အခြေအနေအတိုင်း သာသနာပ ရသေ့ရဟန်း အဖြစ်နဲ့ နေမြတ် နေကြသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရား အပေါ်မှာ ယုံကြည်ကာမျှ သာမန် သဒ္ဓါတရားနဲ့ တော့ ပြည့်စုံနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း တရားတော့ အားထုတ်နေကြပါတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်နေရင်း သူတို့ရဲ့ အတွေ့အမြင်များကို မြတ်စွာဘုရားထံ လျှောက်ထားကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ကမ္မဋ္ဌာန်း အညစ် အကြေးများကို သုတ်သင် ရှင်းလင်း ပေးတယ်။ ယခု ဒီသာသနာရိပ်သာမှာ ယောဂီတွေကို ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယများက စောင့်ရှောက် ပြုပြင်ပေးနေတာမျိုးပါဘဲ။ အဲဒီလို အားထုတ်ကြတဲ့အတွက် ဝါဆိုလဆုတ် ၁-ရက်နေ့မှာ အရှင်ဝပ္ပ သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ ၂-ရက်နေ့မှာ အရှင်ဘဒ္ဒိယ သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ ၃-ရက်နေ့မှာ အရှင်မဟာနာမ် သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ ဝါဆိုလဆုတ် ၄-ရက်နေ့မှာ အရှင်အဿဇိ သောတာပန် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို သောတာပန် ဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့မှ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ အတွက် သူတို့လဲ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို အသီးအသီး လျှောက်တောင်းကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ အသီးအသီး ဧဟိဘိက္ခု ခေါ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါတယ်။

ဒီပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်များ တရားနာရုံနဲ့ တရားထူး ရပုံ၊ ၁-ရက် ၂-ရက် ၃-ရက် ၄-ရက် အားထုတ်ပြီးမှ တရားထူး ရပုံတွေ အသေးစိတ် အကျယ် ဟောရတာက ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ သောတာပန်ဆိုတာ တရားနာရုံနဲ့ ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ်။ တရားအားထုတ်မှ ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ် ဆိုတာ သဘောပေါက် နားလည်စေချင်လို့ပါဘဲ။ တချို့က သောတာပန်ဆိုတာ တရား အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး၊ အားထုတ်နည်းကိုသိယင် ပြီးတာဘဲလို့ ပြောဟောနေကြပါတယ်။ တရားအားထုတ်ရမှာ ပျင်းတဲ့လူတွေ အလွယ်ကြိုက်တဲ့ လူတွေအတွက် ဟောတဲ့ တရားလို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဟုတ်တယ်။ လူတွေက တရား အားမထုတ်ရဘဲနဲ့ အလွယ်တကူ တရားရတာကို ပိုပြီးကြိုက်ကြတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ဖြစ်နိုင်လို့ရှိယင် အဲဒါကို သဘောကျပါတယ်။ အားမထုတ်ရဘဲနဲ့ တရားရတဲ့နည်းကို ဟောချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ အဲဒီလို တရားနာရုံနဲ့ သောတာပန်က မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်တောင်မှ အရှင်ဝပ္ပအစရှိတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ၄-ပါးကို တရားအားထုတ်စေခဲ့ရ ပါတယ်။ ဒီလို အားထုတ်ကြတာတောင် နာရီပိုင်းလောက်နဲ့ သောတာပန် မဖြစ်ကြသေးဘူး။ ၁-ရက် ၂-ရက် ၃-ရက် ၄-ရက် ကြာမှ အသီးအသီး သောတာပန် ဖြစ်တော်မူကြတယ်။

အဲဒါကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားကြည့်သင့်ပါတယ်။ အကယ်၍ တရားနာရုံမျှနဲ့ သောတာပန် ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုယင် အဲဒီ ၄-ပါးကို မြတ်စွာဘုရားက တရားအားထုတ်ခိုင်းပါ့မလား၊ တကြိမ်ဟောရုံနဲ့ သောတာပန် မဖြစ်သေးယင် နှစ်ကြိမ်ထပ် ပြီး ဟောလိမ့်မယ်၊ နှစ်ကြိမ်နဲ့ မဖြစ်သေးယင် ၃-ကြိမ် စသည်ဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဟောလိမ့်မယ်။ ၁-ရက် ၂-ရက် ၃ရက် ၄-ရက် တိုင်တိုင် ပင်ပန်းအောင် အားထုတ်ခိုင်းမှာ မဟုတ်ပေဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီအရှင် ၄-ပါးဟာ သာမန်အညံ့စား ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့ တရားကို သဘောမပေါက် နားမလည်တဲ့ အထူးအထိုင်းတွေလဲ မဟုတ်ဘူး။ သာသနာတော် အဦး အစက လက်ဦး ရဟန္တာ ဖြစ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ အရှင် ၄-ပါးဟာ တရားနာရုံနဲ့ သောတာပန် ဖြစ်ဖို့ ဣန္ဒြေနဲ့ ပါရမီက မရင့်ကျက်သေးလို့ အားထုတ်ကြရပါတယ်။ အားထုတ်ပြီးမှ သောတာပန် ဖြစ်တော်မူကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားလက်ထက်တော့ ကာလကတည်းက တရားနာရုံနဲ့ သောတာပန်ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲရှိတယ်။ တရားအားထုတ်မှ သောတာပန်ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိတယ် ဆိုတာ မြဲမြံ မှတ်ထားကြရမယ်။

ရဟန္တာကြီးငါးပါးပေါ်လာပုံ

ခုနကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးပါးလုံး သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတဲ့အခါ ဝါဆိုလဆုတ် ငါးရက်နေ့မှာ မြတ်စွာဘုရားက အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားကို ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒီတရားကိုနာပြီး ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးပါးလုံး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြပါတယ်။ ဒီမှာ လဲ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးပါးလုံး တရားနာရုံနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်ကြတာကို ထောက်ပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းပင် တရားနာရုံနဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်တယ် အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူးလို့ ပြောယင် သဘာဝ မကျဘူး။ အမှန်ကတော့ အဲဒီပဉ္စဝဂ္ဂီ အရှင်မြတ်တွေဟာ အဲဒီအချိန်မှာ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဣန္ဒြေနဲ့ ပါရမီက ရင့်ကျက်ပြည့်စုံနေလို့ တရားနာရုံနဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြတာ။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တော့ တရားနာရုံနဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ဣန္ဒြေနဲ့ ပါရမီက မရင့်ကျက် မပြည့်စုံသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာ တရားအားထုတ်ရတယ်။ အပြည့်အစုံ အားထုတ်ပြီးမှ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြရတယ်။

အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဖြစ်ပုံ

အရှင်အာနန္ဒာဆိုတာ အများဘဲသိကြပါတယ်။ သောတာပန်ဘဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်တွေပြုပြီး မြတ်စွာဘုရားနောက်က အမြဲတမ်း လိုက်ပါနေခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားဟောတဲ့ တရားတွေကို အကုန်လုံးနီးပါးဘဲ သူက နာကြားရပါတယ်။ နာကြားရုံတောင် မကသေးဘူး။ နှုတ်တက်လဲ ဆောင်ထားပါတယ်။ ဗဟုသုတ အများဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တရားနာရုံနဲ့တော့ ရဟန္တာ မဖြစ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးတဲ့နောက် လေးလခန့်ကျမှ တရားအားထုတ်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူရတယ်။ ဒါကြောင့် တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တရားနာရုံနဲ့ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ ဖြစ်ကြတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တရားနာရုံနဲ့ မဖြစ်ဘူး။ တရားအားထုတ်မှ ဖြစ်တယ်။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့ နောက်ကာလမှာ ဆိုယင် အများအားဖြင့် အားထုတ်မှ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို မြဲမြဲ မှတ်ထားကြရမယ်။

ကျောင်းဒါယကာ မပေါ်သေးခင်က (၆)

ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါး ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ယသသေဋ္ဌေးသား အမှူးရှိသော ငါးဆဲ့ငါးဦးလဲ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တရားနာပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါးနဲ့တကွဆိုယင် အဲဒီပဌမဝါမှာ ရဟန္တာခြောက်ဆယ်ရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားပါ ဆိုယင်တော့ အဲဒီတုန်းက ရဟန္တာ ၆၁-ပါး လောကမှာ ထင်ရှား ပေါ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းက ကျောင်းဆောက်ပြီး လှူမည့် ဒါယကာတော့ မပေါ်ခဲ့သေးဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေဟာ သစ်ပင်အောက်စသည်မှာ သင့်တော်သလို သီတင်းသုံးနေကြရမှာဘဲ။

ဥရုဝေလတောသို့ ကြွတော်မူခြင်း

အဲဒီ ဝါကျွတ်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ရဟန္တာ ခြောက်ဆယ်ကို ထိုထိုအရပ်ဒေသတွေလှည့်ပြီး တရားဟောဘို့ သာသနာပြုဘို့ စေလွှတ်တော်မူပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်လဲ ဥရုဝေလကသပ အမှူးရှိသော ရသေ့တထောင်ကို ချွတ်ဖို့ရာ ဥရုဝေလတောသို့ ကြွတော်မူပါတယ်။ ဥရုဝေလတောဆိုတာ ဘုရားအလောင်းတော်ဘဝက ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်ရာအရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရား ဖြစ်တော်မူရာ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် အရပ်ဆိုတာလဲ အဲဒီ ဥရုဝေလတောနယ်ထဲကပါဘဲ။ အဲဒီ ဥရုဝေလတောကို ကြွတော်မူပြီးတော့ အဲဒီမှာ နေရဉ္စရာ မြစ်အနီး နေကြတဲ့ ရသေ့တထောင်ကို တန်ခိုး အမျိုးမျိုးပြပြီး ချွတ်တော်မူပါတယ်။ ဥရုဝေလကသပအမှူးရှိသော အဲဒီရသေ့တထောင်ဟာလဲ မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန်းပြုပြီးတော့ အာဒိတ္တသုတ် တရားကို နာရတဲ့အခါ ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီ ရဟန္တာတထောင် အခြံအရံနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားဟာ ရာဂြိုဟ်မြို့ကို ကြွတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ကြွလာတဲ့အခါမှာ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက တသိန်းနှစ်သောင်းသော လူထုပရိသတ်နှင့်တကွ မြို့က ထွက်ပြီး ကြိုဆိုပါတယ်။ အဲဒီ ကြိုဆိုတဲ့ ပွဲမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒါနကထာ သီလကထာ စသည်ဖြင့် သစ္စကထာတိုင်အောင် တရားကို ဟောတော်မူတဲ့အတွက် အဲဒီတရားကို ကြားနာပြီး ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့်တကွ တသိန်းတသောင်းသော လူတွေဟာ သောတာပန် ဖြစ်ကြပါတယ်။ အင်း သာသနာအဦးအစက ကျွတ်တမ်းဝင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုတော့ ပါရမီထူးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ထူးတွေဘဲ။ ဒါကြောင့် တရားနာရုံနဲ့ တရားနာနေရင်း နှလုံးသွင်းရုံ ရှုရုံနဲ့ သောတာပန် ဖြစ်သွားကြပေတာဘဲ။ ကျန်တဲ့ လူတသောင်းကတော့ သရဏဂုံလောက်ပဲ တည်ကြပါတယ် တဲ့။

ပဌမဆုံးကျောင်းတိုက် အာရာမံပေါ်လာတယ်

အဲဒီလို ကြွရောက်တော်မူပြီးတဲ့နောက် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်တော်ကို လှူဒါန်းတဲ့အတွက် မြတ်စွာ ဘုရားဟာ အဲဒီဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက် အာရာမံဥယျာဉ်တော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ် ထဲမှာ အဆောက်အဦးတွေတော့ ရှိကောင်း ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ကျောင်းအဆောက်အဦးနဲ့နေဘို့ ခွင့် မပြုသေးတဲ့အတွက် ရဟန်းတော်တွေဟာ တောအရပ် သစ်ပင်အောက် အစရှိတဲ့ သင့်လျော်ရာ ဌာနတွေမှာ နေပြီး တရားကို နှလုံးသွင်း အားထုတ်နေကြတယ်။ တချို့က တောင်စောင်းမှာ၊ တချို့က တောင်ချိုင့်ချောက်ထဲမှာ၊ တချို့က တောင်ခေါင်း ထဲမှာ၊ တချို့က သုသာန်မှာ၊ တချို့က တောအုပ် တော်နက်ထဲမှာ နေကြတယ်။ တချို့ကတော့ အရိပ်အကာ မရှိတဲ့ ဟင်းလင်းပြင် အရပ်မှာ တချို့ကလဲ ကောက်ရိုးပုံမှာ နေကြတယ်။ ယခုလို နေရာဌာနတွေ အသေးစိတ် ဖော်ပြရတာက တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတုန်းက ယခုအခါလို နေစရာကျောင်းရယ်လို့ မရှိသေးတာ သရုပ်ပေါ်အောင်လို့ပါဘဲ။

ကြည်ညိုဘွယ်တွေကို တွေ့ရတယ်

တနေ့သောအခါမှာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ထဲက သေဋ္ဌေးတဦးဟာ ကိစ္စရှိတာနဲ့ နံနက်စောစော မြို့ပြင်ထွက်လာတယ်။ ထွက်လာတော့ အဲဒီကိုယ်တော်တွေ သူတို့နေရာ အသီးအသီးမှ ဆွမ်းခံကြွမယ်လို့ ထွက်လာကြတာကို တွေ့ရတယ်။ သင်္ကန်းကို သပ္ပာယ်စွာ ရုံလို့ သပိတ်ကို သင့်လျော်စွာ လွယ်ပြီး ကြည်ညိုဘွယ် အမူအရာတွေနဲ့ ထွက်လာကြတာကို တွေ့မြင်ရတယ်။ ပါသာဒိကေန အဘိက္ကန္တန-ရှေ့ကို တက်သွားရာမှာလဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းတယ်။ ပါသာဒိကေန ပဋိက္ကန္တန-အကြောင်းရှိလို့ နောက်ပြန်ဆုတ်ရာမှာလဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ကြည်ညိုဘွယ် ကောင်းတယ်။ အာလောကိတေန-ရှေ့ကို တည့်တည့်ကြည့်ရာမှာလဲ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းတယ်။ အကြောင်းအထူးမရှိတဲ့အခါ ဆူးငြောင့် ခလုတ်ကို မြင်ရုံလေးတောင်လောက်သာကြည့်တယ်။ အကြောင်းအထူးရှိလို့ ရှေ့ကို မျှော်ကြည့်တဲ့အခါလဲ အမှတ်သတိနဲ့ ဣန္ဒြေရရဘဲ ကြည့်တယ်။ ဒါကြောင့် ကြည်ညိုဘွယ် ကောင်းတယ်။ ဝိလောကိတေန-အကြောင်းရှိလို့ စောင်းငဲ့ကြည့်တဲ့ အခါလဲ အမှတ်သတိနဲ့ ဣန္ဒြေရရကြည့်လို့ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းတယ်။ ပါသာဒိကေန သမိဉ္ဇိတေန ပသာရိတေန- လက်ခြေများကို ကွေးရာ ဆန့်ရာမှာလဲ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းတယ်။ ကွေးချင်ဆန့်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေကိုပါ မှတ်သိပြီး တော့ ကွေးတဲ့ဆန့်တဲ့အတွက် သိမ်မွေ့ပြီး ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းနေတာပါဘဲ။ ယခု ဘုန်းကြီးတို့တပည့် ယောဂီတွေလို နေမှာပေါ့။ စိတ်အမူအရာတိုင်း ကိုယ်အမူအရာတိုင်းမှာ အမှတ်သတိက ပါနေတော့ ပြာရိပြာရာနဲ့ ဣန္ဒြေမဲ့တာရယ်လို့ မရှိဘဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ ဣန္ဒြေရပြီး ကြည်ညိုဘွယ်ချည်း ဖြစ်နေတာပေါ့။ အဲဒီ ပါသာဒိကေန အဘိက္ကန္တန-အစရှိတဲ့ ပါဠိတော်ဟာ ဒကာ ဒကာမတွေ အနေနဲ့လဲ အထူးသတိပြုစရာ ကောင်းတယ်။ ကြည်ညိုဘွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်များကို ကြည်ညိုတတ်ဖို့ပါဘဲ။ ရဟန်းတော်များ အနေနဲ့လဲ အထူးသတိပြုစရာ ကောင်းပါတယ်။ မိမိတို့မှာ ကြည်ညိုဘွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံအောင် နေတတ် ထိုင်တတ်ဖို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို ကြည်ညိုဖွယ် အမူအရာတွေနဲ့ သူ့နေရာမှာ သူ့အသီးအသီး ထွက်လာကြတဲ့ ရဟန်းတော်များကို မြင်တွေ့ ရတော့ အဲဒီရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးမှာ ကြည်ညိုတဲ့သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဘုရား တရား သံဃာအကြောင်းတော့ ဒီသေဋ္ဌေး ဟာ ဘာမျှ သိပုံမရသေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရဟန်းတော်တွေရဲ့ ကြည်ညိုဘွယ် အမူအရာတွေကို မြင်ရတော့ သူက ကြည်ညို တယ်။ ရှေးရှေးသော ဘဝတွေက ပါရမီအထုံကလေးတွေ ရှိခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကြည်ညိုစရာတွေ ယင် ကြည်ညိုတတ်တယ်။ ပါရမီ အထုံမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ကြည်ညိုစရာကို တွေ့ပေမဲ့ မကြည်ညိုတတ်ဘူး။ တချို့ကတော့ မကြည်ညိုရုံတွင်တောင် မကသေးဘူး။ ကဲ့ရဲ့တောင် ကဲ့ရဲ့တတ်သေးတယ်။ အဲဒါဟာ ပါရမီနည်းတဲ့ လက္ခဏာတွေပါဘဲ။

ကြည်ညိုဘွယ်နှင့် ပြည့်စုံကြောင်းအကျင့်

အဲဒီမှာ ကြည်ညိုဘွယ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်ဆိုတာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြား ဆုံးမထားတဲ့အတိုင်း သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတရားတွေကို မပြတ်နုလုံးသွင်း အားထုတ်နေကြလို့ပါဘဲ။ ယခု ဘုန်းကြီးတို့ဆီက တပည့် ယောဂီကိုဘဲ စံနမူနာအဖြစ်နဲ့ ကြည့်ပါ။ ကိုယ်အမူအရာ စိတ်အမူအရာဟူသမျှကို အမြဲမပြတ် ရိုရိုသေသေနဲ့ ရှုမှတ်နေကြတဲ့အတွက် သူတို့ဟာ သွားရာ လာရာမှာလဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ ဣန္ဒြေရနေတယ်။ ကြည့်ရှုရာမှာလဲ ဣန္ဒြေရနေ တယ်။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ လှုပ်ရှားရာမှာလဲ ဣန္ဒြေရနေတယ်။ စားသောက်ရာမှာလဲ ဣန္ဒြေရနေတယ်။ ထိုင်နေရာမှာတော့ အထူးပြောဘို့ မလိုပါဘူး။ အမှတ်ကောင်းနေတဲ့ ယောဂီတွေဟာ တနာရီ နှစ်နာရီစသည် ကြာအောင် ငြိမ်ပြီး ထိုင်နေနိုင်ကြ တယ်။ ယခုလို တရားနာ ရာမှာ ဆိုယင် အင်မတန်ကို တည်ငြိမ်ပြီး ဣန္ဒြေရနေကြပါတယ်။

ကျောင်းဒါယကာ ပေါ်စက (၅)

ဒါကြောင့် ဒီလို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ ဣန္ဒြေရနေတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို မြင်ရတော့ အဲဒီ ရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးက သဒ္ဓါ တရား ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကျောင်းဆောက် လှူဘို့ ကြံစည်တယ်။ ဪ-ဒီရဟန်းတော်တွေဟာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း အစရှိ သော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ဖို့ တရားကျင့်သုံး အားထုတ်နေကြတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ နေထိုင်စရာက မပြည့်စုံ ရှာကြဘူး။ တောထဲမှာ သစ်ပင်အောက်မှာ တောင်စောင်း တောင်ချိုင့် စသည်မှာ နေတယ် ဆိုတော့ အအေးအပူ အစရှိတဲ့ ဘေးရန်တွေလဲ ရှိနေတယ်။ မြွေ ကင်း သစ် ကျားအစရှိတဲ့ ဘေးရန်တွေလဲ ရှိနေတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲမှာ ဝင်ပြီး အားထုတ် နေယင်တော့ အဲဒီလို ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ ကင်းနိုင်တယ်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းပြီး ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ တရားကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်အောင် ကျောင်းတွေဆောက်လှူရယူင် ကောင်းမှာဘဲလို့ အဲဒီသေဋ္ဌေးက စေတနာ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပြီး ကြံစည်မိ ပါတယ်။ ရှေးရှေးသော ဘဝတွေက ပါရမီကုသိုလ် အထုံပါလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီလိုပါဘဲ။ ကြည်ညိုဘွယ်ကို တွေ့ရယင် ကုသိုလ်စေတနာ ဖြစ်လွယ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ မင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံလို့ပါဘဲ။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ ကတပုညတာ စ၊ ပြုခဲ့ဘူးသောကောင်းမှုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟာလဲ မင်္ဂလာတပါးပါဘဲတဲ့။ ရှေးဘဝ ရှေးကာလတွေက ကောင်းမှုကိုပြုခဲ့ယင် နောက်ဘဝ နောက်ကာလတွေမှာ ကောင်းကျိုးကိုရတယ်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုလိုတဲ့ စိတ်လဲ ဖြစ်လွယ်တတ်တယ်။ သူတော်ကောင်း ပညာရှိတွေကို မှီဝဲလာခဲ့တဲ့သူဟာ သူတော်ကောင်းပညာရှိတွေကို တွေ့မြင်ယင် ကြည့်ညိုတတ်တယ်။ အလေ့အလာ ဆိုတာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီလို ကောင်းတဲ့ အလေ့အလာတွေ ရှိလာခဲ့လို့ ဒီသေဋ္ဌေးမှာ ကျောင်းဆောက်လှူလိုတဲ့ စိတ်စေတနာတွေဖြစ်ပေါ်လာတာ။ အဲဒီလို စေတနာတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ဆက်စဉ်းစားပြန်တယ်။ ဪ-ငါက ကျောင်းဆောက်လှူပေမယ်လို့ ဒီကိုယ်တော်တွေက ကျောင်းနဲ့ နေမှ နေကြပါမလား၊ စုံစမ်းမေးမြန်းဦးမှဘဲလို့ စဉ်းစားပြီးတော့ အဲဒီ သေဋ္ဌေးက ရဟန်းတော်များထံ ချဉ်းကပ်ပြီး မေးမြန်းပါတယ်။ အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်က ကျောင်းဆောက်လှူချင်တယ်။ အဲဒီ ကျောင်းများမှာ အရှင်ဘုရားတို့ သီတင်းသုံး နေကြပါမည်လားလို့ မေးပါတယ်။

ဒကာသေဋ္ဌေးကြီး ယခုထိအောင်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ကျောင်းနဲ့နေဘို့ ခွင့်ပြုချက် မရှိသေးဘူးလို့ ရဟန်းတော်များက ဖြေကြားကြတယ်။ ကျောင်းနဲ့နေကောင်းသလား မနေကောင်းသလား မသိဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားထံ လျှောက်ထားပြီး တော့မှ ခွင့်ပြုယင်လဲ နေရမှာဘဲဆိုတဲ့ သဘောမျိုးနဲ့ ဖြေကြတာပါ။ အလိုရမက် နည်းကြတဲ့သဘောပါ။ အလိုရမက်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုယင်တော့ ဘုရားကို ပန်ကြားဘို့ စဉ်းစားမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ကျောင်းနဲ့နေယင် ကောင်းတာဘဲ ဆိုပြီးတော့ သူတို့သဘောနဲ့ သူတို့ လက်ခံကြဘွယ် ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို လက်မခံဘဲ ဖြေကြားကြတာဟာ သာသနာတော် အစပိုင်းက အရှင်မြတ်တွေရဲ့ ကြည့်ညိုဘွယ်ဂုဏ်ပါ။ နောက်ကာလမှာ ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတွေကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ သူတို့သဘောအတိုင်း ရဟန်းများနဲ့ မအပ်စပ်တာတွေကို လက်ခံပြီး သုံးဆောင်ကြလို့ မြတ်စွာဘုရားက သိက္ခာပုဒ်တွေ ပညတ်ပြီး တားမြစ်တော်မူတာတွေ များစွာဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါလဲ ရဟန်းတော်များဘက်က သိက္ခာပုဒ်တွေကို ရိုသေလေးစားပြီး အလိုနည်းအောင်ကျင့်ဘို့ အထူးသတိပြုစရာ အချက်တွေပါ။

ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ခွင့်ပြုတော်မူချက်

ဒီတော့ သေဋ္ဌေးက “အဲဒီ ကျောင်းဆောက်လှူလိုတဲ့ အကြောင်း မြတ်စွာဘုရားထံ လျှောက်ထားပြီးတော့ ခွင့်ပြု မပြု ပြန်ကြားတော်မူကြပါ”လို့ လျှောက်ပါတယ်။ ကောင်းပါပြီလို့ လက်ခံပြီး ရဟန်းတော်များက အဲဒီအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြပါတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက--

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ လေဏာနိ ဝိဟာရံ အဗုယောဂံ ပါသာဒံ ဟမ္ဘိယံ ဂုဟံ--လို့ မိန့်တော်မူပြီး အခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိဟာရံ၊ လေးဘက်မိုး ၂-ဘက်မိုးသော ကျောင်းကို၎င်း၊ အဗုယောဂံ၊ တဖက်စောင်းမိုးသော ကျောင်းကို၎င်း၊ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို၎င်း။ ဟမ္ဘိယံ၊ ပြာသာဒ်ဦးပြီး တိုက်ကတုံးကို၎င်း။ ဂုဟံ၊ လိုဏ်ဂူကို၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့အားဖြင့်။ ပဉ္စ လေဏာနိ၊ ငါးမျိုးသော ခိုအောင်းနေစရာ အဆောက်အဦးတို့ကို။ အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏-တဲ့။

အဲဒါဟာ ကျောင်းအမျိုးမျိုး ဆောက်လှူဘို့ ဒကာက လှူတဲ့ကျောင်းမှာ နေလိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ သီတင်းသုံးနေထိုင်ဘို့ ပဌမ အစဆုံး မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုလိုက်တာပါ။ ဒီလို ခွင့်ပြုတော်မူတဲ့အတွက် သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ကျောင်းဆောက်ပြီး လှူတဲ့ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပွားရတယ်။ ရဟန်းတော်တွေမှာလဲ ကျောင်းခန်းထဲမှာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ နေထိုင်ကြရတယ်။ ဒကာ ဒကာမများဘက်ကရော ရဟန်းတော်များဘက်ကရော အလွန်ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီခွင့်ပြုတော်မူတဲ့ စကားကို သာဓု ခေါ်ကြရအောင် ဘုန်းကြီးက တခါထပ်ပြီး ရွတ်ပြလိုက်ဦးမယ်။ အဆုံးကျတော့ သာဓုသံ ကျယ်ကျယ် ခေါ်ကြရမယ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းကို၎င်း။ (ပ) ပဉ္စလေဏာနိ၊ ခိုအောင်းနေစရာ ငါးဖြာသော ကျောင်း အဆောက်အဦးတို့ကို။ အဟံ၊ မဟာကရုဏာသခင် ငါဘုရားရှင်သည်။ အနုဇာနာမိ၊ ကျောင်းဒကာ ဒကာမတို့အား ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားရေး၊ ရဟန်းတော်တို့အား ချမ်းသာစွာနေရေး၊ သာသနာတော် ရှည်စွာ တည်တံ့ရေးတို့ကို အလေးဂရု မြှော်တွေးရှု၍ အခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ပါသည်။

(သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ကျောင်းပေါင်းခြောက်ဆယ်
(၈)

အဲဒါဟာ သစ်ပင်အောက် ဟင်းလင်းပြင်အရပ်များမှာ နေလို့ သပ္ပာယ်မဖြစ်တဲ့ ရဟန်းတော်များအတွက် အလိုရှိယင် ကျောင်းအဆောက်အဦးထဲမှာနေရန် မြတ်စွာဘုရားက သနားသဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်ခြင်းပါ။ အဲဒီလို ခွင့်ပြုလိုက်တဲ့ အကြောင်းကို ရဟန်းတော်များက ရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးအား ပြန်ကြားလိုက်တဲ့အခါ အဲဒီသေဋ္ဌေးက တနေ့တည်းနဲ့ ကျောင်းပေါင်း ၆၀ ပြီးအောင် ဆောက်လုပ်စေပါသတဲ့။ ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ကို တနေ့တည်းနဲ့ ပြီးအောင် ဆောက်နိုင်တယ်ဆိုတော့ အဲဒီ ကျောင်းတွေဟာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်တော့ မဟုတ်ပေဘူး၊ မနေ့က ရွှေစေတီဆရာတော် ပြောသွားတာလို မဒမတိုင်ကလေး တွေနဲ့ ခန့် သက်ကယ် မိုးကာထားတဲ့ လယ်လုပ်သမား တဲကလေးများလို တော်ရုံ သင့်ရုံ ကျောင်းကလေးတွေ ဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီ ကျောင်းကလေးမျိုးကတော့ လူအား များယင် များသလောက် ပြီးနိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းကောင်းကြီးတွေ ဆောက်မယ်ဆို ယင်တော့ ရက်အနည်းငယ်နဲ့ မပြီးနိုင်ဘူး၊ လအနည်းငယ်နဲ့လဲ မပြီးနိုင်ပါဘူး။ ယခုနေအခါမှာဆိုယင် ၂-နှစ် ၃-နှစ်နဲ့တောင် ပြီးဘို့ရာ မလွယ်ပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာရိပ်သာထဲမှာ သုံးသောင်းခန့်တန်တဲ့ ဧရပ်ကလေးတွေဟာ တချို့က ၂-နှစ်လောက်ကြာမှ ပြီးတယ်၊ တချို့က ၃-နှစ်လောက်ကြာတာတောင် မပြီးသေးဘူး။ ဒါကြောင့် တသိန်းခွဲ ၂-သိန်းအကုန်ခံပြီး ဆောက်မည့် မဟာစည်ကျောင်းတော်ဟာ ၃-နှစ်လောက်ကြာမှ ပြီးလိမ့်မယ်လို့ ဘုန်းကြီးက ခန့်မှန်း ထားခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ဝင် လူကြီးတွေက အင်မတန် ထက်သန်တဲ့ သဒ္ဓါ ဆန္ဒ ဝီရိယ ဇွဲလုံ့လ စေတနာတွေ နဲ့ ကြီးကြီးစားစား မနေမနား ဆောင်ရွက်ကြတဲ့ အတွက် တနှစ်အတွင်းမှာ ဒီကျောင်းတော်ကြီး ပြီးစီးသွားတယ်၊ တန်ခိုးနဲ့ ဖန်ဆင်းလို့ မြေပြင်က တခဏချင်း ဘုံဗိမာန်ကြီး ပေါက်လာသလိုဘဲ ခမ်းနား တင့်တယ်စွာနဲ့ ပြီးစီးသွားတယ်၊ အမှိုက်ပုံထဲ က နေပြီး ပဒုမ္မာကြာပန်းကြီး ပေါ်လာသလို ပတ္တမြား ရတနာကြီး ပေါ်လာသလိုဘဲ၊ အင်မတန် အံ့ဩစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို တနှစ်အတွင်းမှာ ဒါလောက် ခမ်းနား ကြီးကျယ်ပြီး တင့်တယ်တဲ့ ကျောင်းကြီး ပြီးစီးသွားတာကို အများကလဲ အံ့ဩနေ ကြပါတယ်။ အင်မတန်လဲ ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို ခမ်းနားကြီးကျယ်တဲ့ ကျောင်းထဲမှာ အလှူဒါန ပါဝင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ထောင်နဲ့ သောင်းနဲ့ ပါဝင်တဲ့ သူတွေလဲ အတော်အသင့်တော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလောက် များများ ပါဝင်နိုင်တဲ့သူတွေက သိပ်မများလှပါဘူး၊ ငါးကျပ် တဆယ် တရာ စသည် ပါဝင်နိုင်တဲ့သူတွေကဘဲ များပါတယ်။ အဲဒီထက် နည်းပြီး ပါဝင်တဲ့သူလဲ ရှိပါတယ်။ အားလုံးကုသိုလ် ပါဝင်ကြတဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ ဦးရေဟာ တထောင်ငါးရာမက ရှိပါတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်ရှင်တွေ အားလုံးဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ ငါတို့ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းတဲ့ တကျပ်နဲ့ ငါးကျပ်နဲ့ တဆယ်နဲ့ တရာနဲ့ တထောင်နဲ့ တသောင်းနဲ့ ဒါလောက် ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ ခေတ်မှီ ကျောင်းတော်ကြီး ဖြစ်လာ တယ်။ ဒီကျောင်းတော်ကြီးထဲမှာ ငါတို့၏ ကုသိုလ်လဲ ပါတယ်လို့ အာရုံပြုပြီး ဝမ်းသာစရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ကျောင်းဆောက်ပုံချင်း နှိုင်းယှဉ်ပြီး ပြောနေတာနဲ့ စကားက တော်တော် ကျယ်ပြန့်သွားတယ်၊ ရာဇဂြိုဟ် သေဋ္ဌေး အကြောင်း ပြန်ဆက်ကြဦးစို့။

ဘုရားအလိုတော်ကျ ကျောင်းရေစက်ချ
(၉)

ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ကို ဆောက်ပြီးတော့ အဲဒီရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးဟာ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်ကိုပင့်ပြီး ဆွမ်းကပ် ပါတယ်။ ဆွမ်းကပ်ပြီးတဲ့အခါမှာ ရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးက မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလို မေးမြန်း လျှောက်ထားပါတယ်။

ဧတေ မေ ဘန္တေ သဗ္ဗိ ဝိဟာရာ ပုညတ္ထိကေန သဂ္ဂတ္ထိကေန ကာရာပိတာ၊ ကထာဟံ ဘန္တေ တေသု ဝိဟာရေသု ပဋိပဇ္ဇာမိ။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ မေ၊ တပည့်တော်သည်။ ပုညတ္ထိကေန၊ ကောင်းမှုကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သဂ္ဂတ္ထိကေန၊ နတ် ပြည် နတ်ချမ်းသာကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ဧတေ သဗ္ဗိ ဝိဟာရာ၊ ထိုခြောက်ဆယ်သော ကျောင်းတို့ကို။ ကာရာပိတာ၊ ပြုစေ အပ်ပါကုန်၏။ (ဒီ သေဋ္ဌေး လျှောက်တဲ့စကားထဲမှာ နတ်ပြည်ချမ်းသာ လိုချင်လို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြ စကားကလေး ပါတယ် နော်၊ အဲဒါကို အထူးသတိပြုကြရမယ်၊ အဲဒါဟာ လူအများ၏ ရည်ရွယ်ရိုးပါ။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားကလဲ ပြင်ပြီး ဆုတောင်းဘို့ အမိန့်မရှိဘူး၊ ဒါကိုလဲ အထူးသတိပြုရမယ်) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ တေသု ဝိဟာရေသု၊ ထိုခြောက်ဆယ်သော ကျောင်းတို့၌။ ကထံ ပဋိပဇ္ဇာမိ၊ ဘယ်လို ပြုကျင့်ရပါမည်လဲ ဘယ်လို လှူရပါမည်လဲ ဘုရား-လို့ မေးလျှောက်ပါတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက--

တေန ဟိ တံ ဂဟပတိ တေ သဗ္ဗိ ဝိဟာရေ အာဂတာနာဂတဿ စာတုဒ္ဓိသဿ သံဃဿ ပတိဋ္ဌာပေဟိ--လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

ကဟပတိ၊ ဒါယကာ သေဋ္ဌေး။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပါမူ။ တံ၊ သင်သည်။ တေ သဋ္ဌိ ဝိဟာရေ၊ ထိုခြောက်ဆယ် သော ကျောင်းတို့ကို။ အာဂတာနာဂတဿ၊ ရောက်ပြီး ရောက်လာလတံဖြစ်သော။ စာတုဒ္ဓိသဿ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ရှိသော။ သံဃဿ၊ ရဟန်းအပေါင်းသံဃာအား။ ပတိဋ္ဌာပေဟိ၊ တည်စေလော့၊ လှူလေလော့။ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှ မရည်ဘဲ အရပ်လေးမျက်နှာမှ ရောက်လာပြီးရော ရောက်လာလတံရော ရဟန်းအပေါင်း သံဃာအားလုံးအား လှူရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်းဘဲ သေဋ္ဌေးက ကျောင်း ၆၀-ကို သံဃာအား လှူပါတယ်။ အဲဒီ ကျောင်းအလှူဒါနကို အကြောင်းပြုပြီး မြတ်စွာဘုရားက ကျောင်းအလှူအနုမောဒနာတရားကို ဟောတော်မူပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောထားတဲ့ အဲဒီ အနုမောဒနာတရားဟာ အကောင်းဆုံးဘဲ။ အဲဒီ အနုမောဒနာတရားကို ယနေ့ညက စပြီး ဟောရမယ်။ အဲဒါကို ဟောဘို့ရာ ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေလဲ ဘာသာပြန်အနေနဲ့ စီထားပါတယ်။

ဘုရားဟောအနုမောဒနာ

သီတံ ဥဏှံ ပဋိဟန္တိ၊ တတော ဝါဠမိဂါနိ စ။
သရီသပေ စ မကသေ၊ သိသိရေ စာပိ ဝုဋ္ဌိယော--စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက

ဟောတော်မူပါတယ်။ ဒီအနုမောဒနာတရားဟာ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော် အလှူဒါယကာတွေနဲ့လဲ သက်ဆိုင်ပါတယ်။

ဝိဟာရော၊ ကျောင်းသည်။ သီတံ၊ အအေးကို၎င်း။ ဥဏှံ၊ အပူကို၎င်း။ ပဋိဟန္တိ၊ ပယ်ရှားတတ် ကာကွယ်တတ်၏။ ကျောင်းအဆောက်အဦးဆိုတာ အအေးကိုလဲ ကာကွယ်တတ် ပယ်ရှားတတ်တယ်။ အပူကိုလဲ ကာကွယ်တတ် ပယ်ရှားတတ် တယ်။ အေးတဲ့ ဥတုရာသီ အခါကာလမှာ မအေးရအောင်၊ ပူတဲ့ ဥတုရာသီအခါကာလမှာ မပူရအောင် ကျောင်းက ကာကွယ် တတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဇာတိအရပ် ရွှေဘိုတို့ မန္တလေးတို့ဆိုတဲ့ ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း အရပ်တွေမှာ ယခုလို ဆောင်းဥတု ပြာသိုလ ဆိုယင် တော်တော်အေးပါတယ်။ အဲဒါထက် ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပေါ်အရပ်တွေက ပိုပြီး အေးတယ်။ အဲဒီလို အရပ်တွေမှာ အကွယ်အကာမရှိတဲ့ ဟင်းလင်းပြင်အရပ်တို့ သစ်ပင်အောက်တို့မှာ နေနိုင်ဘို့ တော်တော် ခဲယဉ်းပါတယ်။ ဒီရန်ကုန်မှာတော့ အအေးက တော်တော်သက်သာနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခါတရံမှာတော့ အပြင်မှာ မနေနိုင်လောက်အောင် အေးတဲ့အခါတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီလို အေးတဲ့အခါ အအေးဒဏ်ကြောင့် တရားအားထုတ်ရာမှာ အနှောက်အယှက် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲမှာ ဝင်နေယင်တော့ အဲဒီလို အအေးဒဏ်က မနှိပ်စက် မနှောက်ယှက်နိုင်ဘူး။ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့က ခေတ်မှီ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ဒီမဟာစည် ကျောင်းခန်းထဲမှာ ဝင်နေမယ်ဆိုယင်တော့ အဲဒီ အအေးဓာတ်ဟာ နှိပ်စက်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အင်မတန် လုံခြုံတဲ့ ကျောင်းပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ အပူကလဲ ဘုန်းကြီးတို့ ရွှေဘို မန္တလေးဆီမှာ အလွန်ပြင်းထန်ပါတယ်။ ကဆုန် နယုန်လဆီမှာ ဆိုယင် အနေအထိုင်ကြပ်လောက်အောင်ကို ပူပါတယ်။ ဒီရန်ကုန်မှာလဲ တပေါင်း တန်ခူး ကဆုန်လဆီမှာ တော်တော် ပူတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပူနေတဲ့အခါမှာ အပူဒဏ်ကြောင့် တရားအားထုတ်လို့ မကောင်းဘဲလဲ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကလဲ အားထုတ်ခါစ ယောဂီတွေအတွက်ပေါ့လေ။ သမာဓိဉာဏ် ထက်သန်အားကောင်းပြီး အမှတ်ကောင်းနေတဲ့ ယောဂီတွေ ကျတော့လဲ အေးတာ ပူတာတွေက သိပ်အရေးမကြီးလှပါဘူး။ အဲဒီလို အမှတ်ကောင်းနေတဲ့ ယောဂီတွေမှာတော့ ရာသီဥတုက အေးနေပေမဲ့ အေးမှန်း မသိဘူး။ ရာသီဥတုက ပူနေပေမဲ့ ပူမှန်းမသိဘူး။

ဘုန်းကြီး ရွှေဘို ဆိပ်ခွန် မဟာစည် ကျောင်းမှာ နေတုန်းက ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို စပြီး ပြခါစတုန်းကပေါ့လေ။ အဲဒီ တုန်းက ကိုယ်တိုင်ဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း မေးရ စစ်ရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကဆုန်လလား နယုန်လလားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ အလွန်ပူတဲ့ နေ့တနေ့မှာ ယောဂီတယောက်ကို ဘယ့်နယ်လဲ ဒီကနေ့ မပူဘူးလား ကောင်းကောင်းမှ အားထုတ်နိုင်ပါရဲ့လား လို့ မေးကြည့်ပါတယ်။ အဲဒီ ယောဂီက တပည့်တော်မှာတော့ မပူပါဘူး ဘုရား၊ ပူမှန်းလဲ မသိပါဘူး။ တနေ့လုံးမှတ်ရတာ သိပ်ကောင်းနေတာဘဲ။ အချိန်က ကုန်မှန်းမသိ ကုန်သွားပါတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက တရားအားမထုတ်ပဲ အလွတ် နေတဲ့လူတွေ အားထုတ်သော်လဲ အမှတ်မကောင်းသေးတဲ့ လူတွေမှာတော့ ပူလွန်းလို့ ညည်းလိုက်ကြတာ မပြောပါနဲ့တော့။ အဲဒီ အမှတ်ကောင်းနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ တရားအရသာတွေနဲ့ သူ့မှာ အေးငြိမ်းနေတယ်။ သူ့တရားနဲ့သူ နေသာထိုင်သာ ဖြစ်ပြီး ကောင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းတဲ့အခါကျတော့လဲ အအေးအပူတွေက သိပ်အရေးမကြီးလှပါ ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အားထုတ်ခါစ သမာဓိဉာဏ် အားမကောင်းသေးခင်မှာတော့ အအေးအပူတွေကြောင့် တရားအားထုတ်ရာမှာ အနှောင့်အယှက်ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်နေယင်တော့ အပူလဲ သက်သာတတ်ပါတယ်။ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့က ခေတ်မှီနည်းဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ဒီမဟာစည်ကျောင်းတော်ကတော့ နွေရာသီအပူဓာတ်ကို ကောင်းကောင်းကာ ကွယ်နိုင်မည့် လက္ခဏာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်-ဝိဟာရော၊ ကျောင်းသည်။ သီတံ၊ အအေးကို၎င်း။ ဥဏှံ၊ အပူကို၎င်း။ ပဋိဟန္တိ၊ ပယ်ဖျောက်တတ် ကာကွယ်တတ်၏-လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားပါတယ်။

အဲဒီမှာ သီတံ-ပုဒ်ကို အချမ်းလိုလဲ ဘာသာပြန်ကြပါတယ်။ ချမ်းတယ်ဆိုတာ အေးတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံနဲ့ တွေ့ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဘဲ။ ယခု ဒီမှာ ဆိုလိုတာကတော့ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာကို မဆိုလိုပါဘူး။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ကြောင်း အေးတဲ့ အနိဋ္ဌာရုံကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်-သီတံ၊ အအေးကို၎င်း-လို့ အနက်ပြန်ထားပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာလဲ-အေးပူစသား-လို့ စီထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ-သီတံ ဥဏ္ဍိ ဥတုဝိသဘာဂဝသေန ဝုတ္တံသီတံ ဥဏ္ဍိ-အအေး အပူ ဟူသော စကားကို ဥတု သဘောမတူသည့် အလိုအားဖြင့် ဟောအပ်သည်-လို့ ဖွင့်ပြတဲ့ အဋ္ဌကထာနှင့်လဲ ညီပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းက သက်မဲ့ဘေးရန်ကိုသာ ကာကွယ်တတ်တာ မဟုတ်သေးဘူး။ သက်ရှိဘေးရန်တွေကိုလဲ ကာကွယ်တတ်သေးတယ်။ ဒါကြောင့်-တတော၊ ထိုမှတပါး။ (ဒီပုဒ်ကိုလဲ ပဌမာဝိဘတ် အနက် ကြံဆပြီး ထိုကျောင်းသည် ဟူ၍လဲ အနက်ပြန်ကြပါသေးတယ်။ ရှေး၌ ဝိဟာရော-ဆိုတဲ့ ပုဒ်ကို တိုက်ရိုက် မပြခဲ့သေးဘဲ အဲဒီပုဒ်ရဲ့အစား ဒီနေရာမှာ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်ကို ပြဆိုထားတယ်လို့ မယူသင့်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာလဲ ဝိဟာရော-ပုဒ်ကို မြှုပ်ထားတယ်လို့ ယူပြီးတော့ ထိုမှတပါးလို့ အနက်ပြန်ပါတယ်။ နောက်ဂါထာမှာ တတော ကျတော့လဲ နည်းတူဘဲ မှတ်ရမယ်။) တတော၊ ထိုမှတပါး။ ဝါဠမိဂါနိ စ၊ သားရဲတို့ကိုလဲ။ ပဋိဟန္တိ၊ ကာကွယ်တတ်၏။

ရှေးတုန်းက ရဟန်းတွေ တရားအားထုတ်နေကြတယ် ဆိုတာဟာ ဣန္ဒြိယနိုင်ငံမှာ လူသူမနီးတဲ့ တောအရပ်မှာဘဲ များပါတယ်။ အဲဒီလို တောထဲမှာ ခြင်္သေ့တို့ ကျားတို့ သစ်တို့ ဝက်ဝံတို့ ဆိုတာတွေက ရှိတတ်ပါတယ်။ ဗမာပြည်မှာလဲ တချို့ တောအရပ်တွေမှာ ကျားတို့ သစ်တို့ ဝက်ဝံတို့ဆိုတဲ့ ဒီလိုသားရဲ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီသားရဲတွေက ဘေးရန်အန္တရာယ်ပြုတတ်ပါတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်နေယင်တော့ အဲဒီလိုသားရဲဘေးရန်တွေဟာ ကင်းနိုင်ပါတယ်။ အနှောင့်အယှက်မရှိဘဲ စိတ်ချလက်ချနဲ့ တရားကို အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့--

သရီသပေ စ၊ မြွေကင်းတို့ကို၎င်း၊ မကသေ စ၊ ခြင်္သေ့တို့ကို၎င်း၊ ပဋိဟန္တိ၊ ကာကွယ်တတ်၏။ တောထဲက မြေပြင်မှာ နေယင် မြွေတို့ ကင်းတို့ ဆိုတာ ကိုက်နိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းပေါ် အခန်းထဲ ဝင်နေယင် အဲဒီ မြွေ ကင်း အစရှိတဲ့ ဘေးရန်တွေမှ လွတ်ကင်းနိုင်ပါတယ်။ စိတ်ချ လက်ချနဲ့ တရားကို အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်နေယင် ခြင်္သေ့ မှက်တွေ ကိုက်ခြင်းမှလဲ လုံးလုံးမကင်းတောင် သက်သာနိုင်ပါတယ်။ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးက စံနစ်တကျ ခေတ်မှီ ဆောက်ထားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်မှာတော့ ခြင်္သေ့ ယင်တွေ မဝင်နိုင်အောင် ခြင်္သေ့ကာတံခါးတွေပါတပ်ဆင်ထားတဲ့အတွက် ကောင်းကောင်းလုံခြုံပါတယ်။ အဲဒီ ခြင်္သေ့ ယင်တွေ မှက်တွေဟာ မဝင်နိုင်တဲ့အတွက် သူတို့ကြောင့် အနှောင့်အယှက် မဖြစ်ပဲ ကောင်းကောင်း အေးငြိမ်းနေမှာဘဲ။ အဲဒီ ကျောင်းအောက်က ဓမ္မာရုံခန်းထဲမှာ တရားနာနေကြတဲ့ ပရိသတ်တွေမှာလဲ အဲဒီ ခြင်္သေ့မှ ကင်းဝေးပြီး ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ တရားနာရ နှလုံးသွင်းကြရပါလိမ့်မယ်။ အလွန်ကောင်းတဲ့ ကျောင်းပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့-သိသိရေ စ၊ အလွန်အေးမြသော နှင်းလေတို့ကို၎င်း။ ဝုဠိယော စ၊ မိုးရေအယဉ်တို့ကို၎င်း။ ပဋိဟန္တိ၊ ကာကွယ်တတ်၏။ ဆီးနှင်းတွေကျတဲ့ အရပ်ဒေသတွေမှာ အမိုးအကာမရှိဘဲ အပြင်မှာနေမယ်ဆိုယင် အအေးမိပြီး သေနိုင်ပါတယ်။ ဒီရန်ကုန်လို မိုးများတဲ့အရပ်မှာလဲ ကျောင်းမရှိဘဲ နေမယ်ဆိုယင် မိုးကာလမှာ မိုးစိုရွဲပြီး ရောဂါဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သေလဲ သေနိုင်ပါတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲမှာ ဝင်နေယင်တော့ အဲဒီဘေးရန်တွေမှ ကင်းလွတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ဘေးရန်တွေမှ ကင်းပြီး ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ တရားကို နှလုံးသွင်း အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ကျောင်းအလှူဒါနကြောင့် ရဟန်းတော်များမှာ လက်ငင်းရတဲ့ အကျိုးတွေဘဲ။ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေမှာလဲ အဲဒီလို အကျိုးတွေကို ရအောင် လှူဒါန်းတဲ့အတွက် အဲဒီလို ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေကင်းပြီး မိမိတို့အလိုရှိတဲ့ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို မကြောင့်ကြရ မတောင့်တရဘဲ ရသွားနိုင်ပါတယ်။ လူတွေဟာ ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းချင်ကြတယ်။ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနဲ့ နေချင်ကြတယ်။ စားဝတ်နေရေး အစစ အရာရာ ပြည့်စုံပြီး နေချင်ကြတယ်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းပြီး ချမ်းသာစေနိုင်တဲ့ ကျောင်းကို လှူတဲ့အတွက် အဲဒီ မိမိ တို့အလိုရှိတဲ့အတိုင်း ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းပြီး လိုလားအပ်တဲ့ စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေနဲ့ ယခုမျက်မှောက်မှာရော နောင်သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်မှာရော ပြည့်စုံသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုသင့်လျော်တဲ့ အကြောင်းအားလျော်စွာ သင့်လျော်တဲ့ အကျိုးတွေကို ရသွားတယ်ဆိုတာကို ဒီဒေသနာတော်က သိစေပါတယ်။ အဲဒီပါဠိဂါထာကို ဘုန်းကြီးက-အေးပူစသား၊ ဘေးရန်များ၊ ပယ်ရှားကင်းစေသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်။ အအေး အပူအစရှိတဲ့ ဘေးရန်တွေကို ကျောင်းက ကာကွယ်တတ်တယ်။ ကင်းစေတတ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ စသား-အစရှိသော ဆိုတဲ့စကားဖြင့် သားရဲ မြွေ ကင်း ခြင်္သေ့ မှက် နှင်းလေ မိုးရေယဉ် အစရှိတဲ့ ဘေးရန်တွေကို အကျဉ်းချုံးပြီး ပြထားပါတယ်။ ကဲ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အေးပူ စသား၊ ဘေးရန်များ၊ ပယ်ရှား ကင်းစေသည်။ (ဆို)

နောက်ပြီးတော့--

တတော ဝါတာတပေါ ဃောရော၊ သဗ္ဗာတော ပဋိဟညတိ-တဲ့

တတော၊ ထိုပြင်။ သဗ္ဗာတော၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဃောရော၊ ကြမ်းတမ်းသော။ ဝါတာတပေါ၊ လေပြင်း နေပူကို။ ပဋိဟညတိ၊ ပယ်ဖျောက် ကာကွယ်အပ်သေး၏-တဲ့။ လေပြင်း လေကြမ်းတွေ၊ အလွန်ပူပြင်းတဲ့ နေရောင်ခြည် အပူတွေကိုလဲ ကျောင်းက ကာကွယ်ပေးတတ်ပါသေးတယ်-တဲ့။ အဲဒါကတော့ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်နေယင် လေပြင်းဒဏ်မှလဲ လွတ်ကင်းတယ်။ နေပူ ရောင်ခြည်ဒဏ်မှလဲ လွတ်ကင်းတယ်။ ဒီနေရာမှာ ရှေ့ပိုင်းက ဆိုခဲ့တဲ့ ဥဏှ အပူနဲ့ ဒီကအာတပနေပူဟာ ဘယ်လိုထူးသလဲဆိုယင် ဥဏှအပူဖြင့် မြေမှတက်လာတဲ့ ရာသီဥတုအပူကို ဆိုလိုပါတယ်။ အာတပနေပူဖြင့် နေရောင်ခြည်နဲ့ ထိပြီး ပူတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို ထူးတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ သုတ်အဋ္ဌကထာများမှာ တော့ ဥဏှအရ မီးပူကို ယူပြီး တောမီးလောင်တဲ့အခါ စသည်မှာ မီးပူကို ကျောင်းက ကာကွယ်တယ်လို့ ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကတော့ တောမီးလောင်တာက ကြုံခဲ့တဲ့အတွက် နယ်ကျဉ်းလွန်းပါတယ်။ မြေကြီးမှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရာသီဥတု အပူတွေလဲ ကြွင်းကျန်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥတုဝိသဘာဝသေန ဝုတ္တံ-လို့ ဖွင့်ပြထားတဲ့ ဒီဝိနည်းအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ရာသီဥတုအပူကို ဥဏှအရယူတာက ပိုပြီးသင့်လျော်ပါတယ်။ အဲဒီ လေပြင်း နေပူ ဘေးရန်တွေကိုလဲ ဆောင်ပုဒ်မှာ စသားအရ ဖြင့် ယူရမယ်။

နောက်ပြီးတော့--

လေဏတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ၊ ဈာယိတုဉ္စ ဝိပဿိတုံ-တဲ့။

လေဏတ္ထဉ္စ၊ ကိန်းအောင်းနေရန်လည်း ဖြစ်ပေ၏။ ကျောင်းဆိုတာ ဆိတ်ဆိတ် ငြိမ်ငြိမ် အေးအေး ချမ်းချမ်းနဲ့ ကိန်းအောင်းနေတဲ့ရာလဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ သုခတ္ထဉ္စ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရန်လည်း ဖြစ်ပေ၏။ နေ့ဖြစ်ဖြစ် ညဖြစ်ဖြစ် ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်နေလို့ရှိယင် ကိုယ်ရော စိတ်ရော ချမ်းသာနေပါတယ်။ ဒါကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ယခု ဗုဒ္ဓ သာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီးက ခေတ်မှီ စံနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကတော့ ဘေးကနေပြီး မြင်ရုံနဲ့ တောင် ကြည့်ရှုတဲ့သူတွေမှာ စိတ်ရွှင်လန်းပြီး ချမ်းသာကြရတယ်။ ကျောင်းခန်းထဲမှာဆိုယင်တော့ ထိုင်နေစရာတွေရော စင်္ကြံ လျှောက်နေစရာတွေရော လဲလျောင်း နေစရာတွေရော ရေချိုးစရာတွေရော အကုန်လုံး စုံနေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုင်နေယင်လဲ ချမ်းသာမယ်။ စင်္ကြံလျှောက်နေယင်လဲ ချမ်းသာမယ်။ စာကြည့် စာရေးနေယင်လဲ ချမ်းသာမယ်။ လဲလျောင်းနေယင်လဲ ချမ်းသာမယ်။ နေရာတကာမှာဘဲ ချမ်းသာနေမယ်။ ဓမ္မာရုံခန်းထဲမှာ တရားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ချမ်းသာမယ်။ ခဏတဖြုတ် ဝင်ကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင် ချမ်းသာကြမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းတာဟာ ချမ်းသာ အပင်ကြီး စိုက်ပေးထားသလို ချမ်းသာတွေကို အမြဲတမ်း လှူရာလဲ ရောက်ပါတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက-ကိန်းအောင်းနေရန်၊ ချမ်းသာရန်၊ အမှန်ဖြစ်ပေသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိန်းအောင်းနေရန်၊ ချမ်းသာရန်၊ အမှန် ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ပြီးတော့-ဈာယိတုဉ္စ ဝိပဿိတုံ။

ဈာယိတုဉ္စ၊ သမထဈာန်ကို ဝင်စားရန် အလို့ငှာလည်း ဖြစ်ပေ၏။ အပြင်ဘက်မှာ ဆိုယင် ဟိုအာရုံ ဒီအာရုံတွေဆီကို ရောက်ပြီး စိတ်ပျံ့လွင့်တတ်တယ်။ ကျောင်းခန်းထဲမှာ ဝင်ပြီး နှလုံးသွင်းနေယင်တော့ အပြင်အာရုံတွေကို မမြင်ရ မကြားရတဲ့ အတွက် သမာဓိရလွယ်တယ်။ ယခုယောဂီတွေလဲ ဒီလိုပါဘဲ။ အပြင်မှာ အားထုတ်တာနဲ့ ကျောင်းခန်းထဲမှာ အားထုတ်တာဟာ မတူဘူး။ အခန်းထဲမှာ အားထုတ်နေလို့ရှိယင် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု သက်သာပြီးတော့ သမာဓိ ရလွယ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့-ဝိပဿိတုံ စ၊ ဝိပဿနာရူရန် အလို့ငှာလည်း ဖြစ်ပေ၏။ ဝိပဿနာ ဆိုတာ ရုပ်နာမ် တရားတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိအောင် ရှုရတာဘဲ။ အဲဒီလို သိတဲ့ဉာဏ်ကလဲ သမာဓိရမူ ဖြစ်တာ။ အပြင်ဘက်မှာ ဆိုတော့ ဟိုမြင် ဒီမြင် ဟိုရောက် ဒီရောက်နဲ့ သမာဓိ မဖြစ်ပဲလဲ ရှိတတ်တယ်။ သမာဓိ မဖြစ်တော့ ဉာဏ်ကလဲ ကောင်းကောင်း မဖြစ်ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အပြင်ဘက်မှာ ဆိုယင် အအေး အပူ ခြင် ယင် အစရှိသော ဘေးရန်တွေကြောင့်လဲ ရှုမှတ်လို့ မကောင်းဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။ ကျောင်းခန်းထဲမှာတော့ အဲဒီအန္တရာယ်တွေ ကင်းနေတဲ့ အတွက် သမာဓိရပြီး ဉာဏ် လဲ ဖြစ်လွယ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ ရှုဖို့လဲ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီ နှစ်ပိုဒ်ကိုလဲ-ဈာန်ဝင်စားရန်၊ ရှုမှတ်ရန်၊ ဧကန် သင့်ပေသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဈာန်ဝင်စားရန်၊ ရှုမှတ်ရန်၊ ဧကန် သင့်ပေသည်။

သမထ ဝိပဿနာ အကြောင်းတွေကိုတော့ နက်ဖြန်ခါကျမှ အချိန်ရသလောက် ထည့်သွင်းပြီးတော့ ပြောရမယ်။

နောက်ပြီးတော့--

ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ-တဲ့။

သံဃဿ၊ သံဃာတော်အား။ ဝိဟာရဒါနံ၊ ကျောင်းလှူခြင်းကို။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားက။ ဝဏ္ဏိတံ၊ ချီးကျူးတော်မူအပ်၏။ သံဃာတော်အား ကျောင်းဆောက်ပြီး လှူတာကို အမြတ်ဆုံးဘဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက ချီးကျူးတော်မူပါတယ်တဲ့။ ရှေးရှေးက မရေမတွက်နိုင်သော ဘုရားရှင်တွေကလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ချီးကျူးတော် မူကြတယ်။ နောင်ကာလမှာ ပွင့်တော်မူကြမဲ့ ဘုရားရှင်တွေကလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ချီးကျူးတော်မူကြမယ်။ ဘုရားတိုင်းက အမြတ်ဆုံးလို့ ချီးကျူးအပ်တဲ့ အလှူဒါန ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ သင်္ကန်းလှူတာလဲ အကျိုးကြီးတာဘဲ၊ ဆွမ်း လှူတာလဲ အကျိုးကြီးတာဘဲ၊ ဆေးပစ္စည်း လှူတာလဲ အကျိုးကြီးတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းလှူတဲ့ ဒါနကိုတော့ အမြတ်ဆုံးလို့ ဘုရားရှင်တွေက ချီးကျူးတော်မူကြပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို နက်ဖြန်ခါကျမှ အကျယ်ချဲ့ပြီး ဟောရမယ်။ ဒီကနေတော့ တရားအစဉ်ကလေး စဉ်မိရုံ အကျဉ်းလောက် ပြောသွားရမှာဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ ဘုန်းကြီးက-ကျောင်းလှူဒါန၊ ကျိုးကြီးလှ၊ ဗုဒ္ဓချီးကျူးသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ ကဲ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကျောင်းလှူဒါန၊ ကျိုးကြီးလှ၊ ဗုဒ္ဓ ချီးကျူးသည်။

**မြတ်စွာဘုရား ချီးကျူးတော်မူပုံ
(၁၀)**

အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း အကျိုးကြီးကြောင်း ဘယ်လိုချီးကျူးထားသလဲ ဆိုယင်--

သော စ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော ဒဒါတိ ဥပဿယံ-လို့ ဒီလိုလဲ ချီးကျူးထားပါတယ်။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဿယံ၊ မှီခိုနေထိုင်စရာ ကျောင်း အဆောက်အဦးကို။ ဒဒါတိ၊ ပေးလှူ၏။ သော စ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ သဗ္ဗဒဒေါ၊ အလုံးစုံကို ပေးလှူသည် မည်ပေ၏။ ဆွမ်းကို ပေးလှူယင် ခွန်အား ဗလကို ပေးလှူသည် မည်တယ်။ သင်္ကန်းကို ပေးလှူယင် အရုပ်အဆင်း လှပတင့်တယ်ခြင်းကို ပေးလှူသည် မည်တယ်။ ယာဉ်ရထားကို ပေးလှူယင် ချမ်းသာကို ပေးလှူသည် မည်တယ်။ ဆီမီးကို ပေးလှူယင် မျက်စိအမြင်ကို ပေးလှူသည် မည်တယ်။ အဲဒီလို ပစ္စည်း တမျိုးတမျိုးကိုလှူယင် အကျိုးတမျိုးတမျိုးကိုသာ လှူရာရောက်တယ်။ ဟောဒီကျောင်းကို လှူလိုက်ယင်တော့ အဲဒီအကျိုး လေးမျိုးစလုံးကို အကုန်လုံး လှူရာရောက်ပါတယ်တဲ့။ ဒီလိုလဲ ချီးကျူးထားပါတယ်။ အဲဒါကို-ကျောင်းလှူသူဟာ၊ လုံးစုံပါ၊ လှူရာရောက်ပေသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကျောင်းလှူသူဟာ၊ လုံးစုံပါ၊ လှူရာရောက်ပေသည်။

နောက်ပြီးတော့--

တေသံ ဒိဝါ စ ရတ္တာ စ၊ သဒါ ပုညံ ပဝဗုတိ--လို့ ဒီလိုဘဲ ချီးကျူးထားပါတယ်။

တေသံ၊ အစဉ်ထာဝရတည်သော ကျောင်းအဆောက်အဦးစသည်ကို လှူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒိဝါ စ၊ နေ့၌၎င်း။ ရတ္တာ စ၊ ည၌၌၎င်း။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်သည်။ ပဝဗုတိ၊ တိုးပွားလေတော့၏။ ကျောင်းကို လှူတဲ့သူတွေမှာ နေ့ရော ညရော အခါခပ်သိမ်း ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပွားနေတယ်။ ဘယ်အချိန်မဆို မိမိတို့ လှူထားတဲ့ ကျောင်းကို အာရုံပြုပြီး ကုသိုလ်တွေ ပွားနေတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်တွေဟာ လူ့ချမ်းသာရဘို့ နတ်ချမ်းသာရဘို့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရဘို့ ဒီချမ်းသာ ၃-မျိုးကို ရဘို့ အကြောင်းတရားတွေဘဲ၊ ချမ်းသာဆိုတာ လူတိုင်း လူတိုင်း လိုချင်ကြတယ်။ ချမ်းသာလိုချင် ယင် ချမ်းသာကြောင်းတရားကို အားထုတ်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီချမ်းသာကြောင်းဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး၊ ကုသိုလ်တရားတွေဘဲ။ ဒီကုသိုလ်တရားတွေဟာ ကျောင်းလှူတဲ့သူမှာ နေ့ရော ညရော အခါခပ်သိမ်း သူ့အလိုလို ဖြစ်ပွားနေတယ် ဆိုတော့ သိပ် နေရာကျတာဘဲ။ အဲဒါကိုလဲ-နေ့ည၌မခြား၊ ကုသိုလ်များ၊ ဖြစ်ပွားလေတော့သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နေ့ညဉ့် မခြား၊ ကုသိုလ်များ၊ ဖြစ်ပွားလေတော့သည်။

အဲဒီလို ကျောင်းအလှူဟာ အကျိုးအကြီးဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့အတွက် သံသရာတလျှောက်လုံး ချမ်းသာတဲ့အရေးကို မြှော်တွေးသိမြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကျောင်းများကို ဆောက်လုပ်ပြီး လှူရမယ်၊ အဲဒီ ကျောင်းတွေမှာ အကြားအမြင်များပြီး ကြည်ညိုသွယ်ဝင်စေရန်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို ပင့်တင်ပြီး ကိုးကွယ်ရမယ်၊ ဆွမ်း အဖျော် သင်္ကန်း နေရာ အိပ်ရာ တို့ကိုလဲ လှူရမယ်။ ဒါကြောင့်--

တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။
ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ၊ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ။
တေသံ အန္ဓဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ။
ဒဒေယျ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပုသန္ဓေန စေတသာ။
ဒီလိုလဲ တိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ အမြတ်ဆုံးဒါန ဖြစ်သောကြောင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ မြှော်မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိသော။ ပေါသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော အတ္ထံ၊ မိမိ၏အကျိုးကို။ သမ္ပဿံ၊ မြှော်မြင်လျက်။ ရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်သွယ်ဝင်မှုကို။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်းတို့ကို။ ကာရယေ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍ ပေးလှူရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤကျောင်းတို့၌။ ဗဟုဿုတေ၊ အကြားအမြင်များကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဝါသယေ၊ သီတင်းသုံး နေထိုင်စေရာ၏။ တေသံ၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့အား။ အန္ဓဉ္စ၊ ဆွမ်းကို၎င်း။ ပါနဉ္စ၊ အဖျော်ကို၎င်း။ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ၊ သင်္ကန်း နေထိုင်စရာ အိပ်စရာ အသုံးအဆောင်တို့ကို၎င်း။ ဥဇုဘူတေသု ဝိပုသန္ဓေန စေတသာ၊ ဖြောင့်စွာဖြစ်သော အရိယာတို့၌ ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့်။ ဒဒေယျ၊ ပေးလှူရာ၏-တဲ့။ ဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားက ကျောင်းဆောက်လှူတို့ တိုက်တွန်းတဲ့ စကားဘဲ။

ဗဟုသုတရှိတဲ့ဘုန်းကြီး ကိုးကွယ်ရမည်တဲ့ (၁၁)

အဲဒီထဲမှာ အရေးကြီးတာက ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ရဟန်းများ ကိုးကွယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားကလေးဘဲ။ အဲဒါက အရေးကြီးလို့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်က ညွှန်ပြတော်မူခဲ့တာ။ ငွေတွေ့ အမြောက်အမြား အကုန်ခံပြီး ကျောင်းဆောက်၊ အဲဒီကျောင်းမှာ ပင့်တင်ပြီး ဆရာအဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်တယ်ဆိုတာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရချင်လို့၊ အဲဒီချမ်းသာတွေရကြောင်း ကုသိုလ်တည်းဟူသော ဥစ္စာတွေကို ရချင်လို့ ကိုးကွယ်ကြရတာ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေကို အသိအလိမ္မာပေးနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားအောင် ညွှန်ကြားဟောပြောနိုင်တဲ့ ဆရာရဟန်းကို ကိုးကွယ်တို့ရာ အလွန်ဘဲလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာက ဒီနေရာမှာ-ပရိယတ္တိဗဟုဿုတေ စ၊ စာပေပရိယတ် အကြားသုတရှိသော ရဟန်းတို့ကို၎င်း။ ပဋိဝေဗဗဟုဿုတေ စ၊ ဉာဏ်တွေ့ အမြင်သုတရှိသော ရဟန်းတော်တို့ကို၎င်း။ ဝါသယေ၊ သီတင်းသုံးနေထိုင်စေရမယ်လို့ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ကြီး ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

စာပေပရိယတ် ဗဟုသုတ ဆိုတာ စာပေကျမ်းဂန် တတ်သိတာကို ဆိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ တွေ့တာ မဟုတ်သေးဘူး။ တဆင့်ကြား သဘောမျှသာ ဖြစ်လို့ အဲဒါကို ရှေးဆရာတွေက အကြားလို့ ပြန်ဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ပဋိဝေဗသုတဆိုတာ ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့သိတာကို ဆိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ အမြင့်အမြတ်ဆုံး ဆိုယင်တော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် အတွေ့အမြင်ပါဘဲ။ ဩမကနည်းအရ ဆိုယင် ဥပစာ အပ္ပနာဈာန်သမာဓိတွေ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေကိုလဲ ယူရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး အဖြစ်ဖြင့် တင်ထားကိုးကွယ်ရမည့် ရဟန်းတော်ဟာ စာပေကျမ်းဂန်တတ်ဖို့လဲ လိုပါတယ်။ သမထ ဝိပဿနာတရားကို ထိထိမိမိ အားထုတ်ဘူးဘို့လဲ လိုပါတယ်။ ပြည့်စုံနိုင်မယ်ဆိုယင် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံဘို့လဲ လိုပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတယ် မပြည့်စုံဘူး ဆိုတာကိုတော့ သိဘို့ မလွယ်ပါဘူး။ သမထဝိပဿနာအလုပ်ကို အချိုးတကျ အားထုတ်ဘူးတယ်၊ အားမထုတ်ဘူးဘူး ဆိုတာကတော့ သိဘို့လွယ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စာပေကျမ်းဂန်အရာမှာ လမ်းမှန်ကို ဟောနိုင်လောက်အောင် တတ်သိတဲ့ဂုဏ်၊ သမထ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ထိထိမိမိ ကျကျနန အားထုတ်ဘူးတဲ့ဂုဏ် ဒီဂုဏ် ၂မျိုးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ဆရာဘုန်းကြီးကို မိမိတို့ကျောင်းမှာ ပင့်တင်ပြီး ကိုးကွယ်တို့လိုပါတယ်။ ဒါမှ-တေ တဿ ဓမ္မဒေသန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနုဒနံ-လို့ ဟောထားတဲ့ အကျိုးကိုလဲ ရနိုင်မှာ။

တေ၊ ထိုကျောင်း၌ နေထိုင်သော ဆရာရဟန်းတော်တို့သည်။ တဿ၊ ထိုကျောင်းဒါယကာအား။ သဗ္ဗဒုက္ခာပနုဒနံ၊ အလုံးစုံသောဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကြီးက ကျောင်းဒကာကို တရားဟောပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ဘယ်လို တရားကို ဟောမလဲဆိုယင် ဆင်းရဲအလုံးစုံကို ပယ်ဖျောက်နိုင်တဲ့တရားကို ဟောပါလိမ့်မယ်။ အင်း-ဒါဟာ တယ်မလွယ်ဘူး။ တရားဟောတယ်ဆိုတာက ကိုယ်သန်ရာ ကိုယ်ဟောတတ်ကြတာဘဲ။ တချို့က ပေးလှူချင်အောင် ဒါနကထာလောက်

ဟောတတ်ကြတယ်။ သီလကျင့်သုံးချင်အောင်တောင် မဟောတတ်ဘူး။ တချို့က နာကြားကောင်းရုံလောက်သာ ဟောတတ်တယ်။ တချို့က ဗဟုသုတဖြစ်ရုံသာ ဟောတတ်တယ်။ အဲဒါလောက်နဲ့တော့ ဆင်းရဲအလုံးစုံကို မပယ်နိုင်သေးပေဘူး။ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် သမထဝိပဿနာအလုပ်ကို ကျကျနန ဟောနိုင်ဘို့လိုပါတယ်။ တချို့ကလဲ ကိုယ်တွေ့ဆိုပြီး ထင်ရာ မြင်ရာတွေကို ဟောတတ်တယ်။ ဗုဒ္ဓစာပေနဲ့ မညီယင် ကိုယ်တွေ့ဆိုတာတွေကလဲ အသုံးမကျဘူး။ အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီတော့ ကိုယ်တွေ့လဲ ရှိတန်သမျှ ရှိရမယ်။ စာပေနဲ့လဲ ညီရမယ်။ အဲဒီလို တရားကိုဟောဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ဟောတော့ ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်း တရားကိုလဲ ကျောင်းဒကာမှာ နာကြားရပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ-ဆင်းရဲပယ်ရှား၊ မြတ်တရား၊ နာကြားရပြန်သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဆင်းရဲပယ်ရှား၊ မြတ်တရား၊ နာကြားရပြန်သည်။

အမြင့်အမြတ်ဆုံးအကျိုး

အဲဒီလို တရားကောင်းကို နာကြားရတော့ ဘာဖြစ်တုံးဆိုယင်--

ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ နာသဝေါ-တဲ့။

ယံ၊ ကျောင်းနေရဟန်းတော်တို့က ဟောသော ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်း ယင်းတရားကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ သော၊ ထိုကျောင်းဒါယကာသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို။ ဣဓ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ အညာယ၊ သိ၍။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းလေတော့၏-တဲ့။

ကျောင်းနေရဟန်းတော်က ဟောတဲ့ သမထဝိပဿနာတရားကို ကြားနာပြီးတော့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ တရားအားထုတ်မယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်တော့ ယခုဘဝတွင်ဘဲ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်တွေ့နိုင်လောက်အောင် ပါရမီ ဣန္ဒြေ ရင့်ကျက်နေတဲ့သူတွေဖြစ်လို့ရှိယင် ယခုဘဝတွင်ဘဲ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိမြင်ပါလိမ့်မယ်။ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရပါလိမ့်မယ်-တဲ့။ ဒါက ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အမြင့်အမြတ်ဆုံး အကျိုးအထိ ဟောလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ဖို့ဆိုတာက တယ်မလွယ်ပါဘူး။ ဒီတော့ ရဟန္တာမဖြစ်ယင် အနာဂါမ် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အနာဂါမ် မဖြစ်နိုင်ယင်လဲ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သကဒါဂါမ်မဖြစ်ယင်လဲ သောတာပန်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါလောက်တော့ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ သောတာပန်လောက် ဖြစ်ယင်လဲ အပါယ်ဆင်းရဲတွေ ခုနစ်ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီး ဖြစ်မည့်ဆင်းရဲတွေ အများကြီး ငြိမ်းသွားပါပြီ။ အဲဒါကတော့ ယခုခေတ် လူတွေရဲ့ အခြေအနေအရ လျှော့ပြီးယူတဲ့ ဩမကနည်းတဲ့။ သောတာပန်တောင် မဖြစ်နိုင်သေးယင်တော့ စူဠသောတာပန်လောက်ကတော့ အားထုတ်တဲ့သူမှာ ဖြစ်ဖို့ သေချာပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက--

ယံ၊ ကျောင်းနေရဟန်းတော်တို့က ဟောသော ဆင်းရဲ ငြိမ်းကြောင်း ယင်းတရားကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ သော၊ ထိုကျောင်းဒါယကာသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-တန် တရားမှန်ကို။ ဣဓ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ အညာယ၊ သိ၍။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းလေတော့သတည်း-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ-ကျောင်းအလှူရှင်၊ တရားမြင်၊ ခုပင် ငြိမ်းနိုင်သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ ကဲ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကျောင်းအလှူရှင်၊ တရားမြင်၊ ခုပင် ငြိမ်းနိုင်သည်။

ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ ဖြစ်တဲ့သူဟာ ဆရာဘုန်းကြီးထံမှ တရားနာပြီး နှလုံးသွင်း အားထုတ်သဖြင့် အဲဒီတရားကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိမြင်ပြီး ယခုဘဝမှာဘဲ ဆင်းရဲငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအကျိုးကိုလဲ ရပါတယ်- တဲ့။ အဲဒီမှာ ခုပင် ငြိမ်းတယ် ဆိုတာကတော့- ဣဓ အညာယ-ဆိုတဲ့ ပါဠိအရ ဥက္ကဋ္ဌနည်းပေါ့။ ယခုဘဝတွင် မငြိမ်းနိုင်သေးယင် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဩမကနည်းအရ ယခုဘဝက သီတန်သမျှ သိပြီး နောင်တခုခုသော ဘဝမှာ ငြိမ်းပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကတော့ ယခုယောဂီတွေမှာ ဆိုယင် ကိုယ်တွေ့သဘောဖြစ်ပြီး ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဝေလာမအလှူထက်လဲ အကျိုးကြီးတယ် (၁၂)

ဝေလာမသုတ်မှာ အဆင့်ဆင့် အကျိုးကြီးပုံတွေကို ဒီလို ဟောထားပါတယ်။ ရှေးက ဝေလာမဆိုတဲ့ ဘုရားအလောင်း ပုဏ္ဏားသေဋ္ဌေးကြီးဟာ တဆယ့် နှစ်ယူဇနာကျယ်တဲ့ နယ်ပယ်အတွင်းမှာ ထမင်းချက်ရုံတွေ နေသားတကျ ပြုလုပ်ပြီးတော့ ၇-နှစ် ၇-လ ပတ်လုံး လာလာသမျှ လူတွေကို ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေး လှူဒါန်းနေတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ ကုဋေကုဋာ များစွာသော ရွှေငွေ အဝတ်အထည် စသည်တွေကိုလဲ လှူဒါန်းတယ်။ အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ အလှူကြီးပါဘဲ။ အဲဒီ ဝေလာမအလှူထက် သောတာပန်တပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ သောတာပန်တရာကို ကျွေးလှူတာထက် သကဒါဂါမ်တပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ သကဒါဂါမ်တရာထက် အနာဂါမ်တပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ အနာဂါမ်တရာထက် ရဟန္တာတပါးကို ကျွေးလှူတာကသာပြီး အကျိုးကြီးတယ်။ ရဟန္တာတရာထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတရာထက် မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းကပ်လှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်။ ဘုရားတပါးတည်း ကပ်လှူတာထက် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာကို ဆွမ်းကပ်လှူတာကသာပြီး အကျိုးကြီးတယ်။ အဲဒီ ဝေလာမအလှူမှ စပြီး ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာအထိ ကျွေးမွေးကပ်လှူတဲ့ ဆွမ်းအလှူဟူသမျှထက် လေးပင်တိုင်မျှ သံဃိကကျောင်းအလှူက သာပြီး အကျိုးကြီးတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ အဲဒါကို နက်ဖြန်ခါကျမှ အချိန်ရသလောက် အကျယ်ဟောရမယ်။ ဒီကနေတော့ အဲဒီ အလှူတွေနဲ့ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ဆိုရုံဘဲ ဆိုသွားကြစို့။

ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ၊ ဝေလာမ၊ ကြီးစွ ပေးလှူသည်။
ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ၊ ချက်ကာ ကျွေးမွေးသည်။
ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ၊ ဝတ်ကိုးမည်၊ လှူသည် ရက်ရောစွာ။
ရွှေခွက် ငွေခွက်၊ ကြေးစင်ခွက်၊ ဆင်နက် ရထားပါ။
နို့စား နွားမ၊ ပလ္လင်၊ ကည ဝတ်ထည်ပါ။
ထိုတွင် ဝတ်ထည်၊ ကုဋေချီ၊ လှူသည် များလှစွာ။
သောတာပန်တပါး၊ ကျွေးလှူငြား၊ ကျိုးများ ထိုထက်သာ။

သောတာပန်တရာထက် သကဒါဂါမ်တပါးကျွေးတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။ သကဒါဂါမ်တရာထက် အနာဂါမ်တပါး ကျွေးတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။ အနာဂါမ်တရာထက် ရဟန္တာတပါးကျွေးတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။ ရဟန္တာတရာထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတပါးကျွေးတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတရာထက် မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။ ဘုရားတပါးတည်းထက် ဘုရားအမှူးရှိသော ဆွမ်းလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။ ဘုရားအမှူးရှိ သံဃာ ဆွမ်းလှူတာထက် သံဃိက ကျောင်းအလှူက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။

အဲဒီမှာ သံဃိကကျောင်းဆိုတာက ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်တဲ့ ကျောင်းပါလဲဆိုယင် တိုင်ကလေး ၄-တိုင်နဲ့ ဆောက်ထားတဲ့ ၄-တောင်ခန့်သာကျယ်တဲ့ တပါးနေလောက်ရုံ ကျောင်းကလေး ဆိုယင်လဲ အဲဒီ ကျောင်းအလှူဟာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဝေလာမ အလှူမှ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့သံဃာ ဆွမ်းအလှူအထိ အားလုံးထက် အကျိုးကြီးပါတယ်လို့ အဋ္ဌကထာကဖွင့် ပြထားပါတယ်။ ဘယ်လောက်အားရစရာ ကောင်းသလဲ၊ အင်မတန်ကို အားရစရာ ကောင်းပါတယ်။ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့က ဦးဆောင်ပြီး အများကောင်းမှုဖြင့် ဆောက်လုပ်ပြီးလို့ နက်ဖြန်ခါ ရေစက်ချမည့် မဟာစည် ကျောင်းတော်ကတော့ မူလက တသိန်းခွဲနဲ့ ခန့်မှန်းပြီး ဆောက်လုပ်လာခဲ့တာ ယခုတော့ နှစ်သိန်းလောက် ကုန်နေပြီလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီနှစ် သိန်းတန် အင်မတန် ခမ်းနားတင့်တယ်တဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးကို လှူဒါန်းရတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ကျောင်းအလှူဒါန၏ အကျိုးကြီးပုံတွေကိုတော့ ပြောလို့တောင် မကုန်နိုင်တော့ပါဘူး။ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တချို့က ဒီလိုလဲ စဉ်းစားကောင်း စဉ်းစားလိမ့်မယ်။ ယခု ရေစက်ချမည့်ကျောင်းက မဟာစည်ကျောင်းတော် လို့ အမည်တပ်ထားတော့ သံဃိက ဖြစ်ပါမည်လားလို့ စဉ်းစားကောင်း စဉ်းစားလိမ့်မယ်။ အမည်ကတော့ ဝေါဟာရသုခတ္ထိ-ခေါ်လွယ်ခြင်း အကျိုးရှိတယ် ဆိုတဲ့အတိုင်း ခေါ်လွယ်ရုံမျှ သင့်လျော်အောင် တတ်ထားတာပါဘဲ။ မဟာစည်ဆရာတော် သီတင်း သုံးဘို့လို့ ဒကာ ဒကာမများက ရည်ရွယ်ရင်းရှိပေမဲ့ ရေစက်ချတဲ့အခါကျတော့ ဘုန်းကြီးက ပုဂ္ဂလိကအနေနဲ့ ရေစက်ချပါဘူး။ ဘုန်းကြီးက ကျောင်းကို ပုဂ္ဂလိကအနေနဲ့ အလှူမခံပါဘူး။ သံဃိကအနေနဲ့သာ ရေစက်ချ အလှူခံပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေ အကျိုးများသည်ထက် များစေချင်လို့ပါဘဲ။ နက်ဖြန်ခါ ဝေငှမဲ့ အစီရင် ခံစာ စာအုပ်ထဲမှာ ကျောင်းရေစက်ချစာတမ်းလဲ ပါပါတယ်။ အဲဒါ စောစောကတည်းက သေသေချာချာ စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းအထက်ထပ်ကို သံဃိကလှူရန် အောက်ထပ်ကျတော့ လူဝတ်ကြောင် ယောဂီများလဲ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ နေခွင့် ရအောင် ဂဏီက လှူရန် စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကျောင်းအလှူဟာလဲ သံဃိကပါဘဲ။ သံဃိကဖြစ်တဲ့အတွက် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဝေလာမအလှူကြီးအစ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာ ဆွမ်းအလှူအထိ အလှူတွေထက် အကျိုးကြီးတယ် ဆိုတာ သေချာ

ပါတယ်။ အဲဒီလိုအကျိုးကြီးတဲ့ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ကျောင်းအလှူကို အောင်မြင်စွာလှူရတော့မယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီး ယနေ့ ကတည်းက ဝမ်းမြောက်နေကြရမယ်။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ အာရုံပြုနိုင်ကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ယနေ့ညကတည်းက စပြီး အနုမောဒနာတရားကို ဟောပါတယ်။

နက်ဖြန်လဲ ထပ်ပြီး ဟောရဦးမယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ကျောင်းအလှူထက် အကျိုးကြီးတဲ့ သရဏဂုံသီလ၊ အဲဒါထက် အကျိုးကြီးတဲ့ မေတ္တာဘာဝနာ၊ အဲဒါထက် အကျိုးကြီးတဲ့ အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိသော ဝိပဿနာ၊ အဲဒါတွေကိုလဲ အချိန်ရ သလောက် ဟောရမယ်။ ဒီကနေ့ညတော့ အချိန်က ကုန်နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယနေ့ပြုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအဖို့ကို အမျှဝေပြီး တရားသိမ်းကြစို့၊ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

နိဂုံးချုပ်အမျှဝေခဏ်း
(၁၃)

ယနေ့ ယခု ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပေးများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် တရားဟောရ သောကုသိုလ် တရားနာရသောကုသိုလ် ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ရသော ကုသိုလ် အစရှိသော ဤကောင်းမှုပေါင်း၏ အဖို့ ဘာကို အမိအဘ ဆရာသမားတို့အား၎င်း အဆွေအမျိုးတို့အား၎င်း ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော လူပရိသတ် နတ်ပရိသတ် အပေါင်းအား၎င်း ရှေးဦးစွာ အထူးသဖြင့် အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမျှ ပေးဝေပါကုန်၏။ သိကြားမင်းကြီးမှ စ၍ အလုံးစုံသော နတ်အပေါင်းတို့အားလဲ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အားလဲ အမျှပေးဝေပါ ကုန်၏။ အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမိအဘတို့မှ စ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဤကောင်းမှုအဖို့ကို အညီအမျှ ရကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြသည် ဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း။

အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

အကြိုတရားပွဲ တတိယည

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အနုမောဒနာ တရားတော်
ဤတွင် ပြီး၏။

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လဆန်း ၄-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင်
ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ကျင်းပသော
ကျောင်းရေစက်ချပွဲနှင့် နှစ်ပတ်လည် ဩဝါဒ ခံယူပူဇော်ပွဲတွင်
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

အနုမောဒနာနှင့်
ဩဝါဒတရားတော်

ဩဝါဒအကျဉ်း
(၁)

သာသနာ့ရိပ်သာမှာ နှစ်စဉ် ကျင်းပမြဲဖြစ်တဲ့ နှစ်ပတ်လည် ဩဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲနှင့် ကျောင်းသစ် ရေစက်ချပွဲ ဒီပွဲနှစ်ခုကို ယနေ့ ပူးတွဲပြီး ကျင်းပတယ်။ ဒီပွဲမှာ ကျောင်းသစ်အလှူအတွက် အနုမောဒနာ တရားကိုလဲ တော်တော်များများ ဟောရဦးမယ်။ ယခုအချိန်မှာတော့ ဩဝါဒစကားကို အနည်းငယ်လောက်ပြောပြီး၊ အနုမောဒနာတရား ဟောပြီးတဲ့နောက်ကျတော့မှ အချိန်ရှိရင် ရှိသလောက် အဲဒီဩဝါဒစကားကို တခါထပ်ပြောဘို့ရာ အစီအစဉ်လုပ်ထားပါတယ်။ ယခုတော့ အခါတိုင်း ပေးနေကျ ဩဝါဒ အကျဉ်း ၃-ပုဒ်ကို ရွတ်ဆိုပြီးတော့ ဒါလောက်ပဲ ဩဝါဒ ပေးမယ်။

ယခုနေအခါ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အရေးကြီးတာက ဘာတုံးဆိုလို့ရှိရင် အပါယ်ဘေးကြီး ငြိမ်းဘို့ရာဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီအပါယ်ဘေးကြီးငြိမ်းမှဘဲ ဘုရားသာသနာနဲ့ တွေ့တယ်လို့ ဆိုလောက်ပါတယ်။ ဒီပြင်လူဖြစ်ကြောင်း နတ်ဖြစ်ကြောင်း ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်း ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် သာမန် ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေနဲ့ ဘယ်လောက်ပဲ ပြည့်စုံနေပေမဲ့ ဘုရားသာသနာနဲ့ တွေ့ရပြီလို့ အားရဘွယ် မဟုတ်သေးပါဘူး။ ဘာကြောင့်တုံးဆိုရင် လူ နတ် ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်တွေဟာ သိန်း သန်း ကုဋေ အသချေ ရှိနေပေမယ်လို့ ဘဝပေါင်း များစွာကြာတော့ အဲဒီ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အရှိန် အဝါတွေဟာ ကုန်သွားနိုင်တယ်။ ကုသိုလ်အရှိန် ကုန်သွားတဲ့အခါမှာ အကုသိုလ်က အကျိုးပေးလို့ အပါယ်လေးပါးကိုလဲ ကျသွားနိုင်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် အပါယ်ဘေးငြိမ်းတဲ့တရားကို မရသေးယင် သာမန်ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြည့်စုံရုံလောက်နဲ့တော့ အားရဘို့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်အားဖြင့်လဲ အဲဒါလောက်နဲ့တော့ အားရနေဘို့ မဟုတ်ဘူး။

ဒါကြောင့် အရေးကြီးတဲ့ အဲဒီဩဝါဒကို ရှေးဦးစွာ ပေးရမယ်။

အပါယ်ဘေးငြိမ်းခွင့်၊ ဉာဏ်အဆင့်၊ အသင့် ရောက်ပါစေ-တဲ့။

အပါယ်ဘေးငြိမ်းတဲ့ ဉာဏ်အဆင့်ဆိုတာ ဘာတုံးဆိုလို့ရှိရင် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ဉာဏ်အဆင့်ပါဘဲ။ အဲဒီ ဉာဏ်အဆင့်ကို ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်။ ဒါပါဘဲ။ ကဲ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အပါယ်ဘေး ငြိမ်းခွင့်၊ ဉာဏ်အဆင့်၊ အသင့် ရောက်ပါစေ။ (ဆို)

အပါယ်ဘေးငြိမ်းခွင့် ဉာဏ်အဆင့် ရောက်ပါပြီဘုရား။ တော်လောက်ပါပြီလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဘုန်းကြီး အနေအားဖြင့်တော့ တော်လောက်ပြီလို့ဘဲ ဆိုချင်ပါတယ်။ ဒါလောက် အားထုတ်ယင်ကို ဘုန်းကြီးကတော့ ကျေနပ်လှပါပြီ။ သဘောကျလှပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒါလောက်နဲ့ အားရတော် မမူသေးဘူး။

ဘိက္ခု၊ ဝိဿာသ မာပါဒိ၊ အပ္ပတ္တော အာသဝက္ခယံ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ အပ္ပတ္တော၊ မရောက်သေးပါဘဲ။ ဝိဿာသံ၊ စိတ်ချ လက်ချ အားရနေခြင်းသို့။ န အာပါဒိ၊ မရောက်လေလင့်-တဲ့။ အနာဂါမိဖိုလ်ရလို့ အနာဂါမိ ဖြစ်နေစေကာမူ အားမရနဲ့ဦး၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် မရောက်မချင်း အားမရနဲ့၊ မရပ်မနားနဲ့၊ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်အောင် အားထုတ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းထားပါတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးကလဲ ဘုရား အလိုတော်ကျအတိုင်း တိုက်တွန်းရမှာဘဲ။ မဖြစ်တာဖြစ်တာကတော့ ပါရမီအားလျော်စွာ ပေါ့လေ၊ ပါရမီ ပြည့်စုံရင် ဖြစ်မှာဘဲ။ မပြည့်စုံသေးယင်လဲ ပါရမီ ပြည့်စုံကြောင်းတော့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလိုတော်အတိုင်း-

ထိုဉာဏ်ဖြင့်လဲ၊ မတော်ဘဲ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းပါစေ။

အဲဒီ အပါယ်ဘေးငြိမ်းတဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ဉာဏ်လောက်နဲ့လဲ အားမရပါနဲ့ဦး၊ ရပ်မနေပါနဲ့ဦး၊ သွားပါဦး၊ ဘယ်ထိအောင် သွားရမတုံးဆိုယင် ဆင်းရဲငြိမ်းပါစေ၊ ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် သွားပါတဲ့၊ ဒါက ဒုတိယဩဝါဒ၊ အခါတိုင်း ပေးနေကျပါဘဲ။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထိုဉာဏ်ဖြင့်လဲ၊ မတော်ဘဲ၊ ဆင်းရဲ ငြိမ်းပါစေ။

အဲဒီတော့ အထက် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေ ရောက်အောင် တပည့်တော် အားထုတ်ပါပြီဘုရား၊ ဒါပေမယ့် မရောက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်လို့ ဆိုခဲ့လို့ရှိယင် ဖြစ်နိုင်တဲ့အလုပ်ကို နောက်ဆုံးညွှန်ကြားပါတယ်။ အေး ပါရမီ မပြည့်စုံသေးလို့ ဉာဏ်မရင့် သေးလို့ အထက် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် မရောက်သေးယင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တတ်နိုင်တဲ့ ဥစ္စာတော့ အားထုတ်ပါဦး၊ ဘာလဲ ဆိုယင် မိမိသန္တာန်မှာ မကင်းသေးတဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟ အကြမ်းစားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင် ပယ်ဘို့ရပါဘဲ။ ဒါကတော့ တတ်နိုင်ပါတယ်၊ မပယ်ချင်ယင်သာဘဲ၊ ပယ်ချင်ယင် ပယ်လို့ရပါတယ်၊ လောဘတွေ ဒေါသတွေ မောဟတွေ ဖြစ်နေတာကို ကိုယ်ကကြိုက်လို့ လက်ခံထားတာဘဲ၊ ဒါတွေကို တမင်ခေါ် ယူနေသလို ဖြစ်နေတာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ လောဘ ဒေါသတွေကို လက်မခံဘူး ပယ်မယ်ဆိုယင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဘာနဲ့ ဘယ်လို ပယ်ရမတုံး ဆိုယင် သတိပဋ္ဌာန်မှာ မြတ်စွာဘုရား ပေးထားတဲ့ အတိုင်း သိပြီးတော့ ပယ်ရမှာဘဲ၊ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် ဟောထားတယ်၊ ရာဂစိတ် ဖြစ်ပေါ် လာယင် အဲဒီရာဂစိတ်ကိုမှတ်၊ ဒေါသစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီဒေါသစိတ်ကိုမှတ်၊ မောဟစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီမောဟ စိတ်ကိုမှတ်၊ မှတ်ယင် ပျောက်သွားတယ်၊ မရှုလို့ မမှတ်လို့ ဒီကိလေသာတွေဟာ ပွားနေတာ၊ ရှုလိုက်ယင် ပျောက်သွားတာဘဲ၊ ဥပမာအားဖြင့် ဘာနဲ့တူသလဲဆိုယင် အရပ်ထဲမှာ ခိုးဆိုးနေတဲ့ သူခိုး သူဂှက်တွေ ဆိုတာရှိတယ်၊ အဲဒါ ရဲပုလိပ်နဲ့ မတွေ့လို့ ရှိယင် သူတို့က ခိုးဆိုးနေတာဘဲ၊ ရဲပုလိပ်နဲ့တွေ့ယင် ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတယ်၊ သူတို့ ဆက်ပြီးတော့ မခိုးနိုင်တော့ဘူး။ ဒါလိုဘဲ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေဟာ ခိုးဆိုးနေတဲ့ သူခိုး သူဂှက်တွေ သဘောရှိပါတယ်၊ ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်က ရဲပုလိပ် သဘော ရှိပါတယ်၊ ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်က ရှုမှတ်ပြီး သိလိုက်တာနဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေက ပျောက်သွားတာဘဲ၊ မယုံယင် မှတ်ကြည့်ပါ၊ လောဘဖြစ်ယင် လောဘကို မှတ်ကြည့်၊ ဒေါသဖြစ်ယင် ဒေါသကို မှတ်ကြည့်၊ ချက်ခြင်းဘဲ ပျောက်သွား ပါလိမ့်မယ်၊ မသိလို့ဖြစ်နေတာတွေဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာငြား၊ စိတ်ကြမ်းများ၊ ပယ်ရှားနိုင်ပါစေ-တဲ့။ လောဘ ဒေါသ မောဟ အကြမ်းစားစိတ်တွေကို ပြောပါတယ်၊ အနုစားတော့ ဘုန်းကြီးက မပြောပါဘူး၊ အနုစားတွေကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပယ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟ အကြမ်းစားတွေကို တခြား လူတွေက အရိပ် အခြေကြည့်ပြီးတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ လောဘ ဖြစ်နေပြီ၊ ဒေါသ ဖြစ်နေပြီလို့ သိနိုင်လောက်တဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟ အကြမ်းစားတွေ၊ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ပါလို့ ဘုန်းကြီးက တတိယ ဩဝါဒ ပေးပါတယ်၊ အင်မတန်လဲကောင်းပါတယ်၊ ဆိုရမယ်။

ဖြစ်ပေါ် လာငြား၊ စိတ်ကြမ်းများ၊ ပယ်ရှားနိုင်ပါစေ။

ဒီဩဝါဒ ၃-ချက်အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။ (သာဓု-သာဓု-သာဓု)

ကျောင်းအလှူ အနုမောဒနာတရားတော်
(၂)

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီး တည်တံ့ရာမှာ ဒကာ ဒကာမတွေက ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက်ရတယ်၊ ရဟန်းတော်တွေက ဓမ္မာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက်ရတယ်၊ နှစ်ဦး နှစ်ဖက်လုံး ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးဟာ တည်မြဲတည်တံ့ပြီးတော့ နေတယ်၊ ထွန်းကားပြီးတော့လဲ သွားနိုင်ပါ တယ်။

ဒကာ ဒကာမတွေက ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက်တယ်ဆိုတာ ရဟန်းတော်များ အသုံးကျတဲ့ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်းတာပါဘဲ၊ သင်္ကန်းရယ် ဆွမ်းရယ် ကျောင်းရယ် ဆေးရယ်၊ ဒီပစ္စည်းလေးပါးကတော့ ရဟန်းတော် များမှာ ရှိမှဖြစ်မှာ၊ နေ့စဉ်နေ့စဉ်ဝတ်စရာ သင်္ကန်းလဲရှိမှ စားစရာဆွမ်းကလဲရှိမှ နေ့စရာကျောင်းကလဲရှိမှ နေမကောင်း ထိုင်မသာရှိယင် ဆေးပစ္စည်းကလဲရှိမှ ဒီပစ္စည်းလေးပါး ပြည့်စုံမှဘဲ သာသနာ့ဓမ္မတွေကို ကောင်းကောင်း ကျင့်သုံးနိုင်ပါ တယ်၊ ပစ္စည်းလေးပါး မပြည့်စုံလို့ ရရာနည်းနဲ့ ရှာဖွေရလို့ရှိယင် စားစရာ ရှာခြင်းကြောင့်လဲဘဲ ရဟန်းမှာ သိက္ခာပုဒ်တွေ ပျက်ပြီးတော့ သီလမစင်ကြယ်ဘဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ ဝတ်စရာ သင်္ကန်းရှာတဲ့အတွက်လဲ သီလမစင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

နေစရာ ကျောင်းကို မတရားသဖြင့် ရှာမှီးတဲ့အတွက်လဲ သီလမစင်ကြယ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဆေးပစ္စည်းတွေကို မတရားသဖြင့် ရှာမှီး တဲ့အတွက်လဲ သီလပျက်စီးခြင်း ညှိုးနွမ်းခြင်း ဖြစ်နိုင်တာဘဲ။ သီလမှ မစင်ကြယ်လို့ရှိယင် သမာဓိ ပညာတွေ အားထုတ်လို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

ဒါကြောင့် သဒ္ဓါတရားနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေက ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် လှူဒါန်းပြီးတော့ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက် ကြရတယ်။ အဲဒီလို ချီးမြှောက်တဲ့ အခါကာလမှာ ရဟန်းတော်တွေကလဲ တုံ့ပြန်ပြီးတော့ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက် ရတယ်။ အနုမောဒနာ တရားဆိုတာ ဟောရတယ်။ အနုမောဒနာ တရားဆိုတာ ဟောကို ဟောရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားကိုက တိုက်တွန်း ထားပါတယ်။ ယခုလို အင်မတန်ကြောင့်ကြ စိုက်ပြီးတော့ အင်မတန် အဖိုးတန်တဲ့ ကျောင်းအလှူဒါနကို မပြောနဲ့ တော့ သာမန်စားဘွယ် သောက်ဘွယ်ကလေး လှူတဲ့အခါလဲ အကျဉ်းချုပ် အတိုချုပ်တော့ ဟောရမယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ယခု အနုမောဒနာတရား ဟောဘို့အချိန် ရောက်လာပါပြီ။

အဲဒီအနုမောဒနာ တရားကတော့ ဟောမယ်ဆိုယင် တော်တော်ရည်ရည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဟောဘို့ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ပရိသတ်တွေ ထိုင်နေရတာကြာလို့ ညောင်းတာက အကြောင်းတခု၊ အစီအစဉ်အရ ပြောသင့်တာတွေ ပြောနေရလို့ အချိန် ကြာမြင့်သွားတာက အကြောင်းတခု၊ ဒီအကြောင်း ၂-ခုကြောင့် အကျဉ်းချုပ်ပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဘုန်းကြီး ဟောဘို့ရာ စီစဉ်ထားတာကလဲ ဒီမှာဆောင်ပုဒ်တွေ ပေးထားတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အစီရင်ခံစာ စာအုပ်ထဲမှာ ပါပါတယ်။ အဲဒါကို မနေ့ညက ဟောတာလဲ ဘာမှမပြီးသေးဘူး။ နဲ့နဲ့ဘဲ ပြီးသေးတယ်။ ဒီကနေ့ နေ့လယ်လဲ များများ ဟောလို့ ဖြစ်ပုံမရဘူး။ အချိန်က အတော်ကုန်သွားပြီ။ အဲဒီတော့ ခေါင်းစဉ်လောက် အတိုချုပ်ကလေး လျှောက်ပြီး ပြောသွားရမယ်။

ဒီလို အနုမောဒနာတရား ဟောရတာကလဲ အခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ မိမိတို့ ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေ သိပြီးတော့ ကုသိုလ်ဇောတွေ ထက်သန်အောင်လို့ ဟောရပါတယ်။ ဓားများဟာ ခုတ်စရာရှိယင် ခုတ်ရအောင် သွေးထားရတယ်။ ကျောက်ကောင်းကောင်းနဲ့ သွေးထားရတယ်။ အထူးအားဖြင့် ခေါင်းရိတ်ဓား များ သာပြီးအရေးကြီးတာပေါ့။ ခေါင်းရိတ်ဓားတုံးနေလို့ရှိယင် ဆံပင်မပြတ်တော့ဘူး။ ရိတ်လို့မဖြစ်တော့ဘူး။ ကျောက် ကောင်းကောင်းနဲ့သွေးလို့ ဓားဟာ ကောင်းကောင်းထက်နေလို့ရှိယင် ခုတ်ချင်လဲခုတ်၊ ခေါင်းရိတ်ချင်လဲရိတ်၊ လွယ်လွယ်ကူကူ နဲ့ ပြတ်ပြတ်သွားတယ်။ အပြတ်ရဲတယ်လို့ ဆိုရတာပေါ့။

အဲဒါလိုဘဲ ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုလုပ်ရာမှာ ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ဟာ အကျိုးပေးထက်သန် တယ်။ ကုသိုလ် ကောင်းမှု ထက်သန်အောင်ဟာလဲ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တွေကိုသိမှ စေတနာက ထက်ထက် သန်သန် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုရဲ့ အကျိုးတွေကို သိသည်ထက် သိအောင် မြတ်စွာဘုရားက လှူဒါန်းတဲ့ ကာလမှာ အနုမောဒနာတရား ဟောရမယ်လို့ ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ တိုက်တွန်းထားပါတယ်။

ဘုရားဟော အနုမောဒနာ

သီတံ ဥဏှံ ပဋိဟန္တိ၊ တတော ဝါဠမိဂါနိ စ။
သရီသပေ စ မကသေ၊ သိသိရေ စာပိ ဝုဠိယော။
တတော ဝါတာတပေါ ဃောရော၊ သဗ္ဗာတော ပဋိဟညတိ-တဲ့။

ဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောဟောထားတဲ့ ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်ပါဘဲ။ မနေ့ညက ပြောခဲ့ တဲ့အတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးက ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ကို လှူတဲ့ အခါတုန်းကလဲ ဒီအနုမောဒနာကို ဟောခဲ့တယ်။ အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးက ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကို လှူတဲ့အခါလဲ ဟောခဲ့တယ်။ ဝိသာခါ ဒကာမကြီးက ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းတော်ကြီးကို လှူတဲ့အခါလဲ ဒီအနုမောဒနာကို ဟောခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းအလှူတိုင်းနဲ့ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ယခု မဟာစည်ကျောင်း တော်အလှူနဲ့လဲ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအမိန့်တော်လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဘုရင့် အမိန့်တော်ကို အမတ်ကြီးများက ဖတ်ပြသလို အဲဒီဘုရားအမိန့်တော် အနုမောဒနာတရားကို ဘုန်းကြီးကရွတ်ပြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပါဠိ သက်သက်ကိုတော့ နားလည်ကြမှာ မဟုတ်သေးဘူး။ မှတ်လဲ မှတ်မိမှာ မဟုတ်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက အဲဒီပါဠိကို မြန်မာလဲပြန် ပြမယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ မှတ်ရအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေလဲ တော်တော်ကြာတော့ ရွတ်ပြမယ်။

သီတံ၊ အအေးကို၎င်း။ ဥဏှံ၊ အပူကို၎င်း။ ပဋိဟန္တိ၊ ကျောင်းက ပယ်ဖျောက်တတ် ကာကွယ်တတ်၏။ ကျောင်းက အအေး အပူကို ပယ်ဖျောက်တတ် ကာကွယ်တတ်တယ်။ အေးတဲ့အခါ မအေးရအောင် ပူတဲ့အခါလဲ မပူရအောင် ပယ်ဖျောက် တတ် ကာကွယ်တတ်တယ်။

တတော ဝါဠုမိဂါနိ စ၊ ထိုပြင် သားရဲ ဘေးရန်တွေကိုလဲ ကာကွယ်တတ်တယ်။ ကျားတို့ သစ်တို့ ဝက်ဝံတို့ အစရှိတဲ့ ဒီလိုသားရဲတိရစ္ဆာန် ဘေးရန်တွေကိုလဲ ကျောင်းက ကာကွယ်တတ်တယ်။ တောကျောင်းတွေကို ရည်ပြီး ဟောပါတယ်။ ဒီလို မြို့ထဲမှာတော့ အဲဒီ သားရဲဘေးရန်တွေ မရှိပါဘူး။

သရီသပေ စ မကသေ၊ မြွေတွေ ကင်းတွေကိုလဲ ကျောင်းက ကာကွယ်တတ်တယ်။ ခြင်တွေ မှက်တွေကိုလဲ ကာကွယ် တတ်တယ်။ ယခု မဟာစည် ကျောင်းတော်ကတော့ ဒီက ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟ အဖွဲ့ဝင် ဒကာကြီးတွေက စံနစ်တကျ ခေတ်မှီ စီမံပြီး ဆောက်လုပ်ထားတဲ့အတွက် ခြင်တို့ ယင်တို့ ဒီလိုအကောင်တွေဟာ ဝင်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို မဝင်နိုင်အောင် ခြင်ဆန်ခါတံခါးတွေပါ တပ်ထားတယ်။ အင်မတန်လုံခြုံတဲ့ ကျောင်းပါဘဲ။ ရှေးတုန်းက ကျောင်းတွေကတော့ ဘယ်လို ကောင်းအောင် ဆောက်ပေးမယ်လို့ ခြင်တွေ ယင်တွေကတော့ ဝင်နိုင်သေးတာဘဲ။ ယခုကျောင်းကတော့ တံခါးတွေကို ရိုရို သေသေ ပိတ်ပြီး နေမယ်ဆိုယင် ခြင်တွေ ယင်တွေဟာ ဝင်လို့ကို မရနိုင်ပါဘူး။ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ ကျောင်းပါဘဲ။ ယခုဟောတဲ့ ဒေသနာတော်နဲ့ အညီဆုံးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။

သိသိရေ စာပိ ဝုဠိယော၊ အလွန်အေးတဲ့ ဆီးနှင်းအေးနှင့် မိုးရေအယဉ်တို့ကိုလဲ ကာကွယ်တတ်ပါတယ်။ တတော ဝါတာ တပေါ ယောရော၊ သဗ္ဗတော ပဋိဟညတိ၊ ပြင်းထန်တဲ့လေနှင့် နေပူရောင်တို့ကိုလဲ ကာကွယ်တတ်ပါတယ်တဲ့။ ဒါတွေကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ဘေးရန်အန္တရာယ် ဟူသမျှကို ကျောင်းက ကာကွယ်တတ်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ပြီးတော့-အေးပူ စသား၊ ဘေးရန်များ၊ ပယ်ရှား ကင်းစေသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ ကျောင်းက အအေး အပူ အစရှိတဲ့ ဘေးရန်ဟူသမျှကို ပယ်ရှားတတ်တယ် ကင်းစေတတ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလိုဘေးရန်တွေကို ပယ်ရှားတတ် ကင်းစေတတ်တဲ့ ကျောင်းကို လှူတဲ့ဒါယကာတွေမှာလဲ ဘေးရန်ကင်းတဲ့ အလားတူ အကျိုးတွေကို ရနိုင်ပါတယ်။ သဒိသံ ပါကံ ဇနေတိ-တဲ့။ သဒိသံ၊ ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်သော။ ပါကံ၊ ကောင်းကျိုးကို။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကံက။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ် ၏-တဲ့။ ကုသိုလ်ဆိုတာ အလားတူ အကျိုးတွေကို များသောအားဖြင့် အကျိုးပေးပါတယ်။ ဆုတောင်းမယ် ဆိုယင်တော့ အလားတူထက် ပိုပြီးတောင့်တတဲ့အတိုင်းလဲ အကျိုးတွေကို ရစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိဟာရ-ကျောင်းက ဒီဘေးရန်တွေ ကို ပယ်တတ်တယ် ဆိုတော့ ဒီဘေးရန်တွေကို ပယ်နိုင်တဲ့ကျောင်းကို လှူတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ အဲဒီ ကုသိုလ်တွေကြောင့် ဘေးရန်အန္တရာယ်မှ ကင်းကွာတတ်ပါတယ်။ ယခုမျက်မှောက်မှာလဲ ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းတယ်။ နောင်သံသရာဘဝတွေမှာ လဲ ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းသွားမယ်။ ဒီလို အကျိုးတွေကို ရသွားပါတယ်။ ကဲ ဆိုရမယ်။

အေး ပူ စသား၊ ဘေးရန်များ၊ ပယ်ရှား ကင်းစေသည်။
လေဏတ္ထဉ္စ သုခတ္ထဉ္စ၊ ဈာယိတုဉ္စ ဝိပဿိတုံ။

လေဏတ္ထဉ္စ၊ ကိန်းအောင်းမွေ့လျော်နေရန် အလိုရှိလဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ကျောင်းခန်းထဲမှာ ဘာမှမလုပ်နဲ့ဦးတော့၊ တရားတွေ ဘာတွေ အားမထုတ်နဲ့ဦးတော့ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ကိန်းအောင်းပြီး နေဘို့ရလဲ ကောင်းပါတယ်တဲ့။ သုခတ္ထဉ္စ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရန် အလိုရှိလဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်နေလို့ရှိယင် ကိုယ်ရော စိတ်ရော ချမ်းသာ တယ်။ ဈာယိတုံ စ၊ သမထဈာန်ဝင်စားရန် အလိုရှိလဲဖြစ်ပါ၏။ ဝိပဿိတုံ စ၊ ဝိပဿနာရှုရန်အလိုရှိလဲ ဖြစ်ပါ၏။ ကျောင်းခန်းထဲ ဝင်ပြီးတော့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများလို့ရှိယင်လဲ သမာဓိ ရလွယ်တယ်။ ဝိပဿနာ ပွားများလို့ရှိယင်လဲ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ထက်ထက်သန်သန် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အရေးကြီးပါတယ်။ မနေ့ညက ပြောခဲ့တဲ့ ရာဇဂြိုဟ်သေဋ္ဌေးက ရဟန်းတော်တွေဟာ ထိုထိုအရပ်က အရှိအရှိထွက်လာတာ မြင်ရတော့ ဒီကိုယ်တော်တွေ တရားကျင့်သုံးနေတာ နေရာထိုင်ခင်းက မကောင်းသေးဘူး။ ကျောင်းရှိယင် ကျောင်းနဲ့အားထုတ်ရယင် ကောင်းမှာဘဲလို့ သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပြီးတော့ ကျောင်းဆောက်ဖို့ရာ လျှောက်ထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုလို့ ကျောင်းတွေ ဆောက်လှူတယ်။ တနေ့ထဲနဲ့ ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ဆောက်လှူတယ်ဆိုတာ ညကပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီကျောင်းတွေ လှူဒါန်းတဲ့အခါမှာ ဘယ်လို လှူဒါန်းရမလဲလို့ လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက သံဃိက လှူရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း သံဃာအား လှူဒါန်းပါ တယ်။ ဒီကနေ့ လှူမည့်ကျောင်းကလဲ သံဃာလှူရမှာပါဘဲ။ တော်တော်ကြာမှ အဲဒီအပိုဒ်ကျမှ ဘုန်းကြီးက ဒီအကြောင်းကို ပြောရမယ်။ ဒါက အရေးကြီးတဲ့ အလှူဒါနဘဲ။

ဆောင်ပုဒ်မှာ-ကိန်းအောင်းနေရန်၊ ချမ်းသာရန်၊ အမှန်ဖြစ်ပေသည်-တဲ့။ ကျောင်းဆိုတာဟာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ကိန်းအောင်းနေဘို့ရလဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။

ဈာန်ဝင်စားရန်၊ ရှုမှတ်ရန်၊ ဧကန် သင့်ပေသည်-တဲ့။ ကျောင်းဟာ သမာဓိဈာန် ဝင်စားဘို့လဲ အသုံးကျပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်ဘို့လဲ အသုံးကျပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတွေနဲ့ (ဒီဒေသနာဟာ) အင်မတန် ကိုက်ညီနေတာဘဲ။ ကိုယ်တိုင်တွေ့ဘဲ။ ကျောင်းအဆောက်အဦးက ကောင်းလေလေ တရားအားထုတ်ရာမှာ အကျိုးများလေလေ ဘဲ။ ဒီသာသနာရိပ်သာဟာ ၁၃၁-ခုနှစ်က စပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ တည်ထောင်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီ ၁၁-ခုနှစ် ရောက်ခါစတုန်း ကတော့ စခါစမို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဆောင်ရွက်နိုင်သေးဘူး။ ပဌမ စခါစက ဘာနဲ့ စတည်ရတုံးဆိုတော့ ဓနိတ်ကြီးတွေနဲ့ စပြီး

တည်ရတယ်။ အောက်ဘက်က ယောဂီမတွေမှာ သီလရှင် ဒေါ်ဉာဏစာရီတို့က ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့ လာအားထုတ်ကြတယ်။ အဲဒီအခါတုန်းက ခနိတဲကြီးတွေနဲ့ လမ်းပန်းတွေကလဲ ရွံ့တွေ ဗွတ်တွေနဲ့ ဒီလို သွားလာနေကြရတယ်။ ကုန်းပေါ်ဘက်မှာ ကိုယ်တော်တွေလဲ ခနိတဲကြီးတွေနဲ့ဘဲ အားထုတ်ကြရတယ်။ အဲဒီလိုအခြေအနေက စလာတယ်။ သစ်သားနဲ့အုတ်နဲ့ အဆောက်အဦးကလေးတွေကတော့ နံနံပါးပါး ၆-ခုလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ နောက်တော့ ခနိတဲကြီးတွေနေရာမှာ အုတ် အင်္ဂတေနဲ့ အဆောက်အဦးတွေ ဆောက်ပြီးတော့ လာတယ်။ ယခုအချိန်မှာတော့ သာသနာ့ရိပ်သာမှာ အဆောက်အဦးတွေက အင်မတန် ကောင်းနေပါတယ်။ အတော်ကို ကောင်းနေပါပြီ။ အဆောက်အဦးတွေ ကောင်းသလောက် တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ ချမ်းသာတယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေ ဖြစ်လွယ်တယ်။ အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။ ဒါကြောင့်-ဈာန်ဝင်စားရန်၊ ရှုမှတ်ရန်၊ ဧကန်သင့်ပေသည်-တဲ့။ ကဲ ဆို။

ဈာန်ဝင်စားရန်၊ ရှုမှတ်ရန်၊ ဧကန်သင့်ပေသည်။
ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ။

သံဃဿ၊ သံဃာတော်အား။ ဝိဟာရဒါနံ၊ ကျောင်းအလှူကို။ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍။ ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝဏ္ဏိတံ၊ ချီးကျူးတော်မူအပ်၏။ ဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတဲ့တရားဘဲ။ အဋ္ဌကထာဆရာ ဋီကာဆရာတွေ ရေးထားတာ မဟုတ်ဘူး။ နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဖွဲ့နွဲ့ရေးထားတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရားကိုယ်တိုင် ဟောထားတဲ့ အနုမောဒနာ တရားဘဲ။ အဲဒီ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင် ဟောထားတဲ့ တရားကို ဘုန်းကြီးက ရွတ်ဖတ်ပြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ- ကျောင်းအလှူဒါန၊ မြင့်မြတ်လှ၊ ဗုဒ္ဓချီးကျူးသည်-လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက ကျောင်းအလှူဒါနဟာ အမြင့် မြတ်ဆုံးလို့ ချီးကျူးတယ်။ သင်္ကန်းလှူဒါလဲဘဲ အကျိုးကြီးတာပါဘဲ။ သင်္ကန်းအလှူဘက်ကနေပြီး ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိယင် အကျိုးကြီးတဲ့အကြောင်းတွေ ပြောလို့မကုန်နိုင်ဘူး။ တနေ့တုန်းက ရွှေစေတီ ဆရာတော်က ဟောသွားတယ်။ မဟာလတာ တန်းဆာ ဆိုတာ အမျိုးသမီးများမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံး အကောင်းဆုံး အဆင်တန်းဆာဘဲ။ စိတ်တွေ ရွှေတွေ ပုလဲ ပတ္တမြားတွေ အဲဒါတွေနဲ့ လုပ်ထားတာ။ ခုလို ချည်မျှင်တွေ ဘာတွေ မပါဘူး။ ပိုးမျှင်တောင် မပါဘူး။ ရွှေနန်းမျှင်တွေနဲ့ ယက်လုပ်ထားတာ။ ရှေးက ဒီလိုလဲ လုပ်လေ့လုပ်ထလဲ ရှိပါတယ်။

အဲဒီရေးခေတ် ဘုရားလက်ထက်က မပြောနဲ့တော့ ယခုမာပြည်မှာကိုဘဲ တော်တော်ဆီတုန်းက ဘုန်းကြီး တောင် ကြီးသွားတုန်းက တွေ့ခဲ့တယ်။ မြတ်ဘက်တဲ့။ သူတို့ ခေါ်တယ်။ အမှန်ကတော့ ရွှေတဘက်ပါဘဲ။ ရွှေနန်းချည်ကလေးတွေနဲ့ ခက်ပြီးတော့ လုပ်ထားတယ်။ ရှေးက မဟာဒေဝီတွေရဲ့ အသုံးအဆောင် ဖြစ်ဟန် ရှိပါတယ်။ ခုနေအခါမှာတော့ ဒါမျိုးကို ဘယ်သူမှ လုပ်ကြမှာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါ တော်တော် အဘိုးတန်မဲ့ ရွှေတဘက်ကြီးပါဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က ဝိသာခါဒကာမကြီး ဝတ်ဆင်တဲ့အဝတ်ဟာ မဟာလတာတန်းဆာတဲ့။ အဲဒီတုန်းက ရွှေနန်းချည်တွေနဲ့ ခက်ပြီးတော့ စိန်တွေ ပုလဲတွေ ကျောက်ပတ္တမြားတွေ စီပြီးတော့ လုပ်ထားတဲ့ အထည်ဘဲ။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် တွေ ဝတ်လဲမဝတ်နိုင်ပါဘူး။ အလေးချိန်က အများကြီးပါ။ သာမန် မိန်းမဆိုယင် အဲဒါကို မ-တောင် မမနိုင်ဘူး။ သူ့မှာတော့ အင်အား အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ဘုန်းကံရှိတဲ့ အမျိုးသမီးမို့ ဝတ်လို့ရတာ။ အဲဒီလို အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ မဟာလတာ တန်းဆာ ဝတ်နိုင်အောင် ဝတ်ရအောင်လို့ ဒီအခွင့်အရေးတွေ ရတာဟာ ဘာကြောင့်တုံး ဆိုတော့ သင်္ကန်း လှူခဲ့လို့တဲ့။ ဒီလိုဟာတွေ လျှောက်ပြီးဟောမယ်ဆိုယင် သင်္ကန်းအကျိုးတွေကလဲ အင်မတန် ကြီးပါတယ်။

ဆွမ်းအကျိုးတွေကလဲဘဲ အင်မတန် ကြီးပါတယ်။ ဆေးပစ္စည်းအကျိုးဆို ပြောစရာ မရှိဘူး။ ဒါလဲ အကျိုးကြီးတာဘဲ။ ဒါပေမယ်လို့ အဲဒီလို အကျိုးကြီးတာတွေထဲမှ ဝိဟာရဒါနကျောင်းအလှူကတော့ အကျိုးအကြီးဆုံး အမြတ်ဆုံးဘဲလို့ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားက ချီးကျူးထားပါတယ်။ ဘယ်လို ချီးကျူးလဲဆိုယင်-ကျောင်းလှူသူဟာ၊ လုံးစုံပါ။ လှူရာ ရောက်ပေသည်- တဲ့။ ကျောင်းလှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလုံးစုံကိုလဲ လှူသည်မည်တယ်။ ကျောင်းတမျိုးတည်းကိုသာ မဟုတ်ပဲ ကျောင်းမှတစ်ပါး အခြားသော အသုံးကျတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေလဲ အကုန်လုံးလှူရာ ရောက်ပါတယ်တဲ့။ ဆွမ်းလှူလို့ရှိယင် ခွန်အားဗလကို လှူရာ ရောက်တယ်။ သင်္ကန်းလှူလို့ရှိယင် အဆင်းကို လှူရာရောက်တယ်။ သင်္ကန်းဝတ်ထားမှ တင့်တင့်တယ်တယ်။ ကြည်ညိုဘွယ် ဖြစ်တယ်။ သင်္ကန်း မဝတ်ပဲနဲ့ အခြားတစ်ပါးအဝတ် ဝတ်ထားမယ်ဆိုယင် ရဟန်းမှန်းတောင် သိမှာမဟုတ်ဘူး။ သာမန်လူတ ယောက် ထင်မှာဘဲ။ ဒါကြောင့် သင်္ကန်းလှူယင် ရုပ်အဆင်းကို လှူသည် မည်တယ်။ ယာဉ်ရထား လှူလို့ရှိယင် ချမ်းသာကို လှူသည်မည်တယ်။ ဆီမီးလှူလို့ရှိယင် မျက်စိအမြင်ကို လှူသည်မည်တယ်။ ကျောင်းလှူလို့ရှိယင်တော့ ကျောင်း လှူရုံတွင် မကဘူး။ အဲဒီလေးပါးသော အကျိုးတွေကိုလဲ အကုန်လုံး လှူသည် မည်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်--

သော စ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော ဒဒါတိ ဥပဿယံ။

ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဿယံ၊ နေရာကျောင်းကို။ ဒဒါတိ၊ ပေးလှူ၏။ သော စ၊ ထိုကျောင်းကို လှူသော ဒါယကာသည်ကား။ သဗ္ဗဒဒေါ၊ အလုံးစုံကို ပေးလှူသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-လို့ မြတ်စွာဘုရားက ချီးကျူးထားပါ

တယ်၊ အဲဒါဟာ-ကျောင်းအလှူဒါန၊ မြင့်မြတ်လှ၊ ဗုဒ္ဓချီကျူးသည်-လို့ ဆိုရာမှာ မြင့်မြတ်ခြင်းတရပ်ပါဘဲ။ အဲဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။ ကျောင်းလှူသူဟာ၊ လုံးစုံပါ၊ လှူရာရောက်ပေသည်-လို့ ကျောင်းလှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခွန်အားကိုလဲ လှူပြီးသားဖြစ်ပါတယ်၊ အရပ်အဆင်းကိုလဲ လှူပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်၊ ချမ်းသာကိုလဲ လှူပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်၊ မျက်စိ အမြင်ကိုလဲ လှူပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်၊ အလုံးစုံကို လှူပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ကဲ ဒါလေးဆိုရမယ်။-

ကျောင်းလှူသူဟာ၊ လုံးစုံပါ၊ လှူရာရောက်ပေသည်။
တေသံ ဒိဝါ စ ရတ္တာ စ၊ သဒါ ပုညံ ပဝဇုတိ-လို့

ဒီလိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ချီးကျူးထားသေးတယ်။ တေသံ၊ ထိုထာဝရနိဗ္ဗာန် ဖြစ်သော ကျောင်း အဆောက်အဦးစသည်ကို လှူသော အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့အား၊ ဒိဝါ စ၊ နေ့၌၎င်း။ ရတ္တာ စ၊ ည၌၌၎င်း။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ပုညံ၊ ကုသိုလ် ကောင်းမှုသည်။ ပဝဇုတိ၊ တိုးပွားလေတော့၏။ အဆောက်အဦး လှူဒါန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမြဲတမ်းကုသိုလ်ပွားနေတယ်၊ ဒါက ဘာကြောင့်တုံး ဆိုလို့ရှိယင် မိမိတို့ လှူထားတဲ့ အဆောက်အဦးက အမြဲရှိနေတဲ့အတွက် စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း ကိုယ့် ကုသိုလ်က ရှိနေတော့ အဲဒီမှာ ကုသိုလ်တွေပွားနေတယ်၊ ယခုမဟာစည်ကျောင်းတော်ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ဆောက်ထားတဲ့ ဒီ ကျောင်းထဲမှာလေ ကုသိုလ်ပါဝင်ကြတဲ့သူတွေဟာ ထောင်နဲ့ သောင်းနဲ့ ချီပြီး ပါဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိတန်သမျှ ရှိပါတယ်။ ဒါ ပေမဲ့ အဲဒါထက် ရာနဲ့ ဆယ်နဲ့ ပါဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကဘဲများပါတယ်၊ ဒီအောက်လဲ ဒီ-၅-စသည် ပါဝင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိပါ တယ်၊ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားလုံးဟာ ဒီကျောင်း အဆောက်အဦးရဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဘဲ၊ တကျပ်ထည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ တကျပ်နဲ့ ဒီလို ကျောင်းကြီးဖြစ်လာတာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းတယ်။ တကျပ် နှစ်ကျပ်နဲ့ ကျောင်းတခု ဖြစ်အောင်ဟာ ဘယ်တတ်နိုင်မှာတုံး။ ယခု ဒီကဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ဝင် ဒကာကြီးတွေက အများသောပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပွားရအောင်လို့ အများစုပေါင်းပြီးတော့ ဘုံကျောင်း ဆောက်လိုက်လို့ ဒီလို ဒီ-နဲ့ ကျောင်းဒကာ ဖြစ်တာ၊ အကယ်၍ တဦးတယောက်က တတ်နိုင်သလောက်နဲ့ ဆောက်လို့ရှိယင် ဒီလို ဒီ-စသည်နဲ့ ကုသိုလ် ပါဝင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ယခု ကုသိုလ် ပါဝင်ခွင့်ရတော့ ၁၀၀-လောက် ထည့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ဒီလို ကျောင်းကောင်းကြီး လှူရတယ်၊ အဲ ၅၀-လောက် ထည့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ လှူရတယ်၊ ၁၀-လောက် ထည့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ လှူရတယ်၊ ဒီ-လောက် ထည့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လဲ လှူရတယ်၊ ဒီကျောင်းကြီးဟာ မိမိတို့ ကျောင်းအဖြစ်နဲ့ လှူရတယ်၊ အင်မတန်ဝမ်းမြောက်စရာကောင်းပါတယ်၊ အဲဒါ နောက်ပြန်ပြီးတော့ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း ကုသိုလ် ကောင်းမှုတွေ ပွားနေမယ်၊ နေ့လဲ စဉ်းစားမိယင် ကုသိုလ်ပွားမယ်၊ ညလဲ စဉ်းစားမိယင် ကုသိုလ်တွေ ပွားမယ်၊ စဉ်းစားမိတိုင်း စဉ်းစားမိတိုင်း နေ့ရောည၌ပါ အခါခပ်သိမ်း ကုသိုလ်တွေ ပွားနေ မယ်၊ ဘာကြောင့်တုံးဆိုယင် မိမိတို့ လှူထားတဲ့ ကုသိုလ်ဝတ္ထုက တည်ရှိနေလို့ပါဘဲ။

ဆွမ်းဆိုတာကတော့ စားပြီးတဲ့နောက် မရှိတော့ဘူး၊ သင်္ကန်း ဆိုတာလဲ မစုတ်ခင်ဘဲ ရှိတယ်၊ စုတ်လို့ စွန့်ပစ်လိုက် ယင် မရှိတော့ဘူး၊ ဆေးပစ္စည်း ဆိုတာလဲ သုံးစွဲတုန်းဘဲ ရှိတယ်၊ သုံးစွဲပြီးတဲ့နောက်ကျယင် မရှိတော့ဘူး၊ ကျောင်းကတော့ တော်တော်နဲ့ မပျက်နိုင်ဘူး၊ ဒီမဟာစည်ကျောင်း ဆိုလို့ရှိယင် ဗိသုကာဆရာ ဗိုလ်ကြီး ကြူးကျော်ကလဲ အချိုးတကျပုံဆွဲလို့၊ အင်ဂျင်နီယာ ဦးဦးခိုင်ကလဲ နေ့ရော ည၌ပါ ကြည့်ရှုစိမ့်လို့ သူဘဲတတ်နိုင်ပေတယ်၊ ဘုန်းကြီးမြင်နေတယ်၊ မတ်တတ် မတ်တတ်နဲ့ အမြဲတမ်းလိုက်ကြည့်ပြီးတော့ စောင့်ရှောက်နေတယ်၊ လက်သမားဆရာတွေ အလုပ်သမားတွေကလဲဘဲ ကြီးကြီး စားစား အားထုတ်လို့ အင်မတန်ခိုင်ခံ့တဲ့ ကျောင်းပါဘဲ၊ တော်တော်နဲ့ ပျက်နိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး၊ အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ ဘေးရန်တွေများ ပေါ်လာယင်ဖြင့် မပြောတတ်ဘူး၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဆိုလို့ရှိယင်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း တရာနဲ့လဲ ဘာမှ ချို့ယွင်းမှာ မဟုတ်ဘူး၊ နှစ်ပေါင်းတရာ ဆိုတော့ ဒီလူတွေ မရှိတော့ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ နှစ်ပေါင်းနှစ်ရာ သုံးရာနဲ့လဲ ဘာမှ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး၊ အင်မတန် ခိုင်ခံ့တဲ့ ကျောင်းဘဲ၊ အဲဒီတော့ ယခု အလှူဒကာ အလှူအမတွေ တသက်မှာ ဆိုလို့ရှိယင် ဒီကျောင်းဟာ တင့်တင့်တယ်တယ်နဲ့ သစ်သစ်လွင်လွင်နဲ့ ဒီလိုရှိနေမှာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဒီ ကျောင်းမှာ ဆိုင်ရာဖြစ်တဲ့ ရဟန်းတော် သံဃာတော်တွေကလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သီတင်းသုံးနေကြမယ်၊ ဒါတွေက အလကား အိပ်စားနေကြမှာ မဟုတ်ဘူး၊ တရားဟောမယ်၊ လူတွေအကျိုးများအောင် သီလ သမာဓိ ပညာတွေပွားများအောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော် ဟောပြော ပြီးတော့ နေမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ချည်းဘဲ၊ ဘုန်းကြီးမရှိလဲဘဲ ဘုန်းကြီးနဲ့ အလားတူဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆက်လက်ပြီးတော့ နေထိုင် သွားမှာဘဲ။ အဲဒီတော့ ဒကာ ဒကာမတွေ အောက်မေ့တိုင်း အောက်မေ့တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း ကုသိုလ်တွေပွားမယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက--

တေသံ ဒိဝါ စ ရတ္တာစ၊ သဒါ ပုညံ ပဝဇုတိ-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ပါဠိလိုက ဘုန်းကြီးတို့အတွက် အနက်လဲ ထင်ရှားတယ်၊ ရွတ်လိုလဲ ကောင်းတယ်၊ နှုတ်တက်နေတယ်၊ မေ့လဲ မမေ့ ဘူး၊ ဗမာလိုဆိုယင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရေးထားတာပေမဲ့ တော်တော်ကြာ ပြန်ရွတ်ယင် တမျိုး ဖြစ်ချင် ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ ပါဠိ က ရွတ်လိုနေရာကျတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ပါဠိမတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ကတော့ ဗမာလိုမှ နားလည်တယ်၊ ဒါကြောင့်-နေ့ည၌မခြား ကုသိုလ်များ၊ ဖြစ်ပွားလေတော့သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ ကဲအဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နေ့ညဉ့်မခြား၊ ကုသိုလ်များ၊ ဖြစ်ပွားလေတော့သည်။

ကျောင်းအလှူဟာ အမြင့်အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပြီး အဲဒီလိုအကျိုးကြီးတဲ့အတွက် ကျောင်းဆောက်လှူဘို့ရလဲ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို တိုက်တွန်းတော်မူပါသေးတယ်။

တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။
ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ၊ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ အမြတ်ဆုံး ဒါန ဖြစ်သောကြောင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ မြော်မြင်နိုင်သည့် ဉာဏ်ပညာရှိသော။ ပေါသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော အတ္ထံ၊ မိမိ၏အကျိုးကို။ သမ္ပဿံ၊ မြော်မြင်လျက်။ ရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ် ရှိကုန်သော။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်းတို့ကို။ ကာရယေ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍ ပေးလှူရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤကျောင်းတို့၌။ ဗဟုဿုတေ၊ အကြားအမြင်များကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဝါသယေ၊ သီတင်းသုံး နေထိုင်စေရာ၏-တဲ့။

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် တိုက်တွန်းတဲ့စကားပါဘဲ။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကျောင်းအလှူဟာ အမြင့်အမြတ်ဆုံး အကျိုးအကြီးဆုံး ဖြစ်တဲ့အတွက် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ နောင်သံသရာအကျိုးကို မြော်မြင်နိုင်တဲ့ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ကျောင်းဆောက်ပြီး လှူရမယ်တဲ့။ အဲဒါတောင် ရိုးရိုးကျောင်း မဟုတ်သေးဘူး၊ ရမ္မေ၊ စိတ်နှလုံး မွေ့လျော်ဘွယ်ကောင်းတဲ့ ကျောင်းကို ဆောက်ပြီးလှူပါတဲ့။ ယခု ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့က ကြီးမှူးပြီး ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်မျိုးကို ဆိုလိုတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ရှေးခေတ်တုန်းကတော့ ဒီလောက်ကောင်းတဲ့ကျောင်းကို ဆောက်ဖို့ သင့်လျော်တဲ့ ပစ္စည်းကောင်းတွေက မရှိသေးပေဘူး၊ ဒါကြောင့် သူ့ခေတ်အလိုက် နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ကျောင်းကို ဆောက်ပြီးလှူဘို့ တိုက်တွန်းတာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီကျောင်းမှာ-ဗဟုဿုတေ-အကြားအမြင်များတဲ့ ရဟန်းတို့ကို သီတင်းသုံးပါစေတဲ့။ ဒါဟာ အရေးကြီးလို့ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ညွှန်ပြထားတာဘဲ။ အဋ္ဌကထာကလဲ ဒီနေရာမှာ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ဖွင့်ပြထားတယ်။ ပရိယတ္တိ-ဗဟုဿုတေ စ၊ စာပေ ပရိယတ် အကြားသုတ ရှိသော ရဟန်းတို့ကို၎င်း၊ ပဋိဝေဗဟုဿုတေ စ၊ ဉာဏ်တွေ့အမြင်သုတရှိသော ရဟန်းတို့ကို၎င်း။ ဝါသယေ၊ သီတင်းသုံးနေထိုင်စေရမယ်လို့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကို ညကလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ သုတ်အဋ္ဌကထာတွေမှာတော့ သုတကို အာဂမသုတ၊ အဓိဂမသုတလို့ ဒီလို ခွဲခြား ပြထားပါတယ်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်တော့ အတူတူပါဘဲ။ အာဂမသုတဆိုတာ စာပေပရိယတ် အကြား သုတကို ဆိုတာပါဘဲ။ အဓိဂမသုတဆိုတာလဲ ဉာဏ်တွေ့ အမြင်သုတကို ဆိုတာပါဘဲ။ ဒီလို စာပေကျမ်းဂန် တတ်သိတဲ့ အကြားသုတ၊ တရားအားထုတ်ပြီး ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့တဲ့ အမြင်သုတတွေနဲ့ ပြည့်စုံဘို့ရာဟာ ကျောင်းနေ ဘုန်းကြီးအတွက် အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ စာပေကျမ်းဂန်လဲ အမှားအမှန်ဝေဘန်နိုင်အောင် တတ်သိဘို့ လိုပါတယ်။ သမထဝိပဿနာ လုပ်ငန်းဘက်ကလဲ တပည့်ဒကာများကို လမ်းမှန်ညွှန်ကြားနိုင်လောက်အောင် လေ့လာအားထုတ်ထားဘို့ လိုပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုယင်တော့ အဓိဂမ-ပဋိဝေဗလို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရအောင်အားထုတ်ထားဘို့ လိုပါတယ်။ ကျောင်းဒကာတွေဘက်ကလဲ မိမိတို့က ဆရာအဖြစ်ဖြင့် ကိုးကွယ်မည့် ရဟန်းကို ဒီအကြားအမြင် အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ မပြည့်စုံ စုံစမ်းရွေးချယ်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်--

ဒကာ ဒကာမတွေ ဆိုတာ များသောအားဖြင့် တရားကျမ်းဂန်တွေကို ကောင်းကောင်း မလေ့လာနိုင်ကြဘူး၊ လူ နတ်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ သုံးတန် ရစေနိုင်တဲ့ ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားရေးအတွက် ဆရာဘုန်းကြီးကိုဘဲ အားကိုးနေရတယ်။ ဆရာဘုန်းကြီးက မတတ်မသိဘဲနဲ့ အလွဲကို ညွှန်ကြားလိုက်ယင် အကျိုးမဲ့တွေ အများကြီး ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ စာပေကျမ်းဂန် တတ်မတတ်ကတော့ သိလွယ်ပါတယ်။ တရားထူးနှင့် ပြည့်စုံတယ် မပြည့်စုံဘူး ဆိုတာကတော့ သိဘို့မလွယ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဘာဝနာအလုပ်ကို ဆရာနည်းနိဿယနှင့် ကောင်းကောင်းအားထုတ်ဘူးတယ်ဆိုယင် ယခုနေအခါမှာ သင့်တော်လောက်ပြီလို့ ဆိုရမှာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းလှူတဲ့ ဒါယကာဟာ ကျောင်းနေရဟန်းကို လှူဒါန်းထောက်ပံ့ဘို့ရလဲ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတော်မူပါသေးတယ်။

တေသံ အန္တဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ။
ဒဒေယျ ဥဇျတေသု၊ ဝိပွသန္နေန စေတသာ-တဲ့။

တေသံ၊ ထိုအကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်းနေရဟန်းတို့အား။ အနန္တ၊ ဆွမ်းကိုင်း၊ ပါနန္ဒ၊ အဖျော်ကိုင်း။ ဝတ္ထုသေနာသာနိ စ၊ အဝတ် သင်္ကန်း နေထိုင်စရာ အိပ်ရာ အသုံးအဆောင်တို့ကိုင်း။ ဥဇုတေသု ဝိပုသန္ဓေန စေတသာ၊ ဖြောင့်စွာဖြစ်သော အရိယာတို့၌ ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့်။ ဒဒေယျ၊ ပေးလှူရာ၏-တဲ့။

ကျောင်းဒကာဆိုယင် ကျောင်းနေရဟန်းများကို ဆွမ်းစသည် ပေးလှူနေကြတာပါ။ ဒါပေမဲ့တချို့ကတော့ ကျောင်းဆောက်ပြီး သွားတောင်မကြည့်ဘဲ ဂရုမစိုက်ဘဲ နေတာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ဆိုတော့ ကိုယ့်အကျိုးရော သာသနာအကျိုးရော ဖြစ်သင့်သလောက် မဖြစ်ဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်း အဖျော် သင်္ကန်းနှင့် သေနာသန အသုံးအဆောင်တွေကိုလဲ လှူဘို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ ယခုရေစက်ချမည့် မဟာစည်ကျောင်းမှာတော့ ခုတင် စားပွဲခုံ ကုလားထိုင် ကော်ဇောအစရှိတဲ့ ကျောင်းအသုံးအဆောင်တွေဟာ ဝင်းဝင်းတောက် ပြည့်နေတာပါ။ ဒါလောက်ပြည့်စုံတဲ့ ကျောင်းဟာ ရှားပါလိမ့်မယ်။ ဒီအတွက်လဲ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေမှာ ငါတို့ဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ ညွှန်ကြားချက်နှင့် အညီ ပြည့်စုံစွာ လှူရပါပေတယ်လို့ အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်စရာပါ။

နောက်ပြီးတော့ ကျောင်းနေရဟန်းများရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနုဒနံ-တဲ့။

တေ၊ ထိုကျောင်း၌ နေထိုင်သော ဆရာရဟန်းတော်တို့သည်။ တဿ၊ ထိုကျောင်းဒါယကာအား။ သဗ္ဗဒုက္ခာပနုဒနံ၊ အလုံးစုံသော ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေန္တိ၊ ဟောကြားလေကုန်၏-တဲ့။ ကျောင်းမှာနေတဲ့ ရဟန်းတွေက အဲဒီလို လှူထားတဲ့ကျောင်းမှာ စားလိုက် သောက်လိုက် အိပ်လိုက်နဲ့ ဒီလို နေရုံမျှဆိုယင်တော့ တာဝန် ဝတ္တရား မကျေသေးပေဘူး။ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ကျေးဇူးများသင့်သလောက် မများသေးပေဘူး။ တရားကိုလဲ ဟောရပေလိမ့်မယ်။ ဟောတော့လဲ ထင်ရာ မြင်ရာတွေ လျှောက်ဟောလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဘုန်းကြီး မနေ့ညက ပြောခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုလိတ်မှာ ဟောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို မဟုတ်တာတွေ အလွဲတွေ ဟောနေယင် အကျိုးမဲ့တွေ ဖြစ်သွားမယ်။ ကုသိုလ်ရချင်လို့ တရားမှန်သိချင်လို့ တရားနာရာမှာ အကုသိုလ်တွေဖြစ်၊ အလွဲ အမှားတွေကို မှတ်စွဲသွားယင် သံသရာမှာ နှစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကျ ဟောရမှာက သဗ္ဗဒုက္ခာပနုဒနံ အလုံးစုံသောဆင်းရဲတွေကို ပယ်နိုင်တဲ့တရားကို ဟောရမယ်တဲ့။

အလုံးစုံသော ဆင်းရဲဆိုတာ မျက်မှောက်ဆင်းရဲနဲ့ သံသရာဆင်းရဲ ဒီနှစ်မျိုးပါ။ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေလို့ စိတ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခရောက်နေယင် စိတ်ညစ်စရာတွေ တွေ့နေလို့ စိတ်ညစ်ပြီး ကျောင်းရောက်လာယင် စိတ်သက်သာရာ ရအောင် တတ်နိုင်သမျှ တရားဟောပေးရမယ်။ အဲဒီလို တရားစကား ကြားနာရယင် စိတ်ညစ်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ မျက်မှောက်ဆင်းရဲကို ပယ်ပုံဘဲ။ သံသရာ ဆင်းရဲတွေ ငြိမ်းအောင်ကတော့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တွေကို တတ်နိုင်သမျှ ညွှန်ကြားပေးရတယ်။ အဲဒါက အင်မတန်ကျေးဇူးများပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့မှာ ဒိဋ္ဌလက်တွေ့ ဖြစ်နေပါတယ်။ တချို့မှာ သောကပရိဒေဝ မီးတွေလောင်ပြီး သေတော့မလို ရူးတော့မလို အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေရာက ဘုန်းကြီးတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကို ရောက်လာတယ်။ ရောက်လာခါစတော့ စိတ်ညစ်စိတ်ပျက်ပြီး တမိုင့်မိုင် တတွေတွေ ဖြစ်နေသေးတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ ဟောကြားညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း တရားအားထုတ်လို့ လေးငါး ခုနစ်ရက်လောက် တော်တော် ကြာသွားတော့ သူတို့မှာ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ပျောက်သွားတယ်။ စိတ်ညစ်တာ စိတ်ပျက်တာတွေ မရှိတော့ဘူး။ တခါထဲ စိတ်ချမ်းသာသွားတယ်။ အဲဒါက လက်ငင်း သက်သေသာဓကပါ။ အဲဒီလို အချိုးတကျ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သူတို့မှာ သေရမှာလဲ မကြောက်တော့ဘူး။ အားကိုးစရာ ရသွားပြီလို့လဲ ဝန်ခံပြောဆိုကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ အပါယ်ဆင်းရဲစသည်ကို ရှည်ပြီးပြောတာပါ။ အဲဒါက ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် တတ်စွမ်းနိုင်လို့ရှိယင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ရောက်စေနိုင်တဲ့တရားကို လက်တွေ့ဖြစ်အောင် ဟောကြားရမယ်။ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အပါယ်ဆင်းရဲ ငြိမ်းတဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်စေနိုင်တဲ့တရားကို လက်တွေ့ဖြစ်အောင် ဟောကြားရမယ်။ ဒါလောက်တောင် မတတ်နိုင်ယင်လဲ သုဂတိရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ပါရမီကုသိုလ်ကို ပွားများနိုင်အောင် ဟောရမယ်။ ဒါကတော့ ယခုခေတ်အခြေအနေအရ ဘုန်းကြီးက လျှော့ပြောတာပါ။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ အရိယာမဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်းတရားကို ဟောစေလိုပါတယ်။ အဲဒီလို မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်းတရားကို ကျောင်းနေရဟန်းက ဟောတော့ ကျောင်းဒကာမှာ အဲဒီ ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်း တရားကို နာရတယ်။ အဲဒါဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ လူတွေက ဆင်းရဲကို အလိုမရှိကြဘူး။ ဆင်းရဲကင်းချင်ကြတယ်။ ဆင်းရဲ ကင်းချင်ယင် ဆင်းရဲကင်းကြောင်း နည်းလမ်းကို ရဘို့က အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီလိုအရေးကြီးတဲ့ တရားနည်းလမ်းကို ကျောင်းဒကာမှာ နာကြားရတယ်။ ဒါကြောင့်-ဆင်းရဲပယ်ရှား၊ မြတ်တရား၊ နာကြားရပြန်သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဆင်းရဲပယ်ရှား၊ မြတ်တရား၊ နာကြားရပြန်သည်။

အမြတ်ဆုံးအကျိုး
(၃)

အဲဒီလို ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်းတရားကို ကျောင်းနေရဟန်းတော်တွေက ဟောတော့ ကျောင်းဒကာမှာ အဲဒီတရားကို နာကြားရတယ်။ အဲဒီလို နာကြားရတော့ ဘာဖြစ်သလဲ ဆိုယင်--

ယံ သော ဓမ္မံ ဣဓညာယ။ ပရိနိဗ္ဗာတိနာသဝေါ။

ယံ၊ ကျောင်းနေရဟန်းတော်တို့က ဟောသော ဆင်းရဲငြိမ်းကြောင်း ယင်းတရားကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ သော၊ ထို ကျောင်းဒါယကာသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို။ ဣဓ၊ ဤမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ အညာယ၊ သိ၍။ အနာသ ဝေါ၊ အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းလေတော့၏-တဲ့။

အဲဒါဟာ ကျောင်းဒကာမှာ ရနိုင်တဲ့ အကျိုးတွေ များစွာထဲမှာ အမြင့်အမြတ်ဆုံး အကျိုးပါဘဲ။

ကျောင်းနေရဟန်းတော်တွေက ဟောတဲ့တရားကိုကြားနာပြီး တရားကိုကျင့်ကြံအားထုတ်သောအားဖြင့် ကျောင်းဒကာ ဟာ မျက်မှောက်ဘဝမှာဘဲ တရားသိမြင်ပြီး အာသဝေါကင်းတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်မယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းသွားနိုင် ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါက မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရားဘဲ။ ယုံမှားစရာတော့ မရှိပါဘူး။ ရဟန္တာ မဖြစ်တောင် အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင် တယ်။ မာတိကမာတာ ဒကာမကြီးလိုပေါ့။

မာတိကမာတာဆိုတဲ့ ဒကာမကြီးဟာ အစပဌမက သာသနဓမ္မအကြောင်းကို ဘာမျှမသိဘူး။ အမျိုးသမီးများလဲ တရားအားထုတ်ကောင်းတယ် ဆိုတာတောင် မသိဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကျောင်းမှာ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ရဟန်းတော်များထံမှ တရားအားထုတ်နည်းကို ကြားနာပြီး အားထုတ်လိုက်တော့ သူက သူ့ဆရာ ရဟန်းတွေထက်တောင် အလျင်ကျပြီး အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲတွေ ငြိမ်းတန်သမျှ ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။ အနာဂါမ် မဖြစ်နိုင် ယင်လဲ သကဒါဂါမ် သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်တောင် အတော်အတန်တော့ ငြိမ်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးက လျှော့ပြောတာပါဘဲ။ ဘာကြောင့် လျှော့ပြောရသလဲဆိုယင် ကြားတယ် အပြောကြီးတယ် ဂုဏ်ဖော်တယ်လို့ အထင်လွဲကုန်မှာ စိုးလို့ပါဘဲ။

ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ ကိလေသာ ငြိမ်းကြောင်း တရားတွေဟာ တကယ်ကျင့်ယင် တကယ်ကို ငြိမ်းစေ နိုင်တဲ့ တရားတွေပါဘဲ။ စွန့်စွန့်စားစား အားထုတ်ဖို့တော့လိုပါတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ ကိလေသာ ဆင်းရဲတွေ ငြိမ်းတန် သမျှ ငြိမ်းသွားတဲ့အတွက် စိတ်ရော ကိုယ်ပါ တခါထဲ ချမ်းသာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီ သာသနာ့ရိပ်သာမှာကို များလှပါပြီ။ အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘုရားဟောတဲ့ တရားတော်ကို ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်နေကြပါတယ်။ စာတွေ့မျှ မဟုတ်ပါဘူး။

တချို့က ဘုရားဟော တရားတွေဟာ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့်ငါးရာကျော်က ဟောခဲ့တဲ့ ရှေးဟောင်းတွေဘဲ။ ခေတ်မမှီ တော့ဘူး စသည်ဖြင့်ပြောနေကြတယ်။ အဲဒီလိုယူဆတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်တော့ ခေတ်မမှီတာ ဟုတ်ပေလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့် လဲဆိုယင် သူတို့က တရားကို မယုံဘူး။ မယုံတော့မကျင့်ဘူး။ မကျင့်တော့ သူတို့မှာ ကိုယ်တွေ့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို လူတွေအတွက် ဆိုယင် ခေတ်မမှီဘူးလို့ဆိုရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တရားကျင့်တဲ့သူတွေမှာတော့ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ဟာ ဘယ်အခါကာလမဆို ခေတ်မှီနေတာပါဘဲ။ ဟို နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင် အတွင်းကလဲ ခေတ်မှီတာဘဲ။ ယခုနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင် ကျော် နှစ်ထောင့်ငါးရာကျော်မှာလဲ ခေတ်မှီတာဘဲ။ နောက် နှစ်ပေါင်း သုံးထောင် လေးထောင် ငါးထောင် ကြာလဲ ဒီတရားကို ကျင့်ယင် ကျင့်တဲ့သူတွေမှာ ခေတ်မှီနေမှာဘဲ။ ကျင့်တဲ့သူတွေမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး ခေတ်မှီပါတယ်။ မမှီဘူးရယ်လို့ မရှိပါ ဘူး။ အဲဒါကတော့ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ပြီး ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်-ကျောင်းအလှူရှင်၊ တရားမြင်၊ ခုပင် ငြိမ်းနိုင်သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ ကျောင်းအလှူရှင် ကျောင်း ဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ မိမိတို့ကျောင်းမှာနေတဲ့ ရဟန်းများကဟောလို့ အဲဒီတရားကိုကျင့်ယင် ယခုဘဝတွင်ဘဲ ကိလေ သာ ငြိမ်းတန်သမျှငြိမ်းမယ်၊ ဆင်းရဲ ငြိမ်းတန်သမျှငြိမ်းမယ်၊ အဲဒါအားထုတ်ထားတဲ့သူတွေမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပါဘဲ။ အကောင်းဆုံး အမြင့်အမြတ်ဆုံး အကျိုးပါဘဲ။ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

ကျောင်း အလှူရှင်၊ တရားမြင်၊ ခုပင် ငြိမ်းနိုင်သည်။

ဝေလာမအလှူထက်လဲ အကျိုးကြီးတယ်
(၄)

ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ၊ ဝေလာမ၊ ကြီးစွ ပေးလှူသည်-တဲ့။ ဘုရားအလောင်းတော် ဝေလာမ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အလှူဒါနကြီး ကျယ်ပုံကို ဟောပြီးတော့ အဲဒါထက် ကျောင်းအလှူက အကျိုးကြီးတဲ့ အကြောင်းလဲ ချီးကျူးတော်မူပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆို ယင်-ရေးတုန်းက ဝေလာမ ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးဟာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ အလွန်ပေါများ ကြွယ်ဝပါတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်လဲ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီပစ္စည်းတွေကို မတွယ်တာဘဲ ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လတိုင်အောင် အလှူကြီးပေးလှူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းကို အကျယ်ပြောဘို့ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အချိန်က မရှိလို့ မပြောနိုင်တော့ဘူး။ ခေါင်းစဉ်ကလေးလောက်ပဲ ပြောသွားရတော့မယ်။

ဘယ်လိုလှူတုံးဆိုလို့ရှိယင် - တဆဲ့နှစ်ယူဇနာ ကျယ်ပြန့်တဲ့နယ်အတွင်းမှာ ထမင်းချက်ဌာနတွေ အကွက်ကျ နေရာ ချထားပြီးတော့ လာလာသမျှ လူတွေကို ထမင်းချက်ပြီး ကျွေးနေတယ်။ တနေ့တရက်လဲ မဟုတ်ဘူး။ ခုနစ်နှစ်နှင့် ခုနစ်လ ကြာသတဲ့။ ယခုဒီကျောင်းရေစက်ချပွဲမှာ လာလာသမျှလူတွေကို ချက်ပြုတ်ကျွေးနေကြတာနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်မယ်ဆိုယင် အလုပ် အကိုင်သမားတွေဟာ အတော်ပင်ပန်းကြမှာပါဘဲ။ အဲဒီလိုကျွေးမွေးပေးလှူနေပုံကို-ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ၊ ဝေလာမ၊ ကြီးစွ ပေးလှူသည်။ ဆဲ့နှစ်ယူဇနာ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ၊ ချက်ကာ ကျွေးမွေးသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ၊ ဝေလာမ၊ ကြီးစွ ပေးလှူသည်။
ဆဲ့နှစ်ယူဇနာ၊ ကျယ်ပြန့်စွာ၊ ချက်ကာ ကျွေးမွေးသည်။

အဲဒီလို တဆဲ့နှစ်ယူဇနာ ကျယ်တဲ့ နယ်ပယ်အတွင်းမှာ လာလာသမျှ လူတွေကို ထမင်းချက်ပြီး ကျွေးမွေး ပေးလှူနေ တာဟာ ခုနစ်နှစ်နဲ့ ခုနစ်လ ကြာသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပစ္စည်းတွေက မကုန်နိုင်တဲ့အတွက် အားလုံးကုန်သွားအောင် တခါထဲအ ပြီး လှူလိုက်မယ်လို့ ကြံပြီးတော့ အလှူဝတ္ထု ၉-မျိုးကို ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ ပေးလှူပါတယ်။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရ မယ်။

ရှစ်သောင်း လေးထောင်စီ၊ ဝတ်-ကိုးမည်၊ လှူသည် ရက်ရောစွာ။

ဝတ်-ကိုးမည်ဆိုတာ အလှူဝတ္ထု ၉-မျိုးလို့ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ၉-မျိုးထဲက တမျိုးတမျိုးမှာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ အများကြီးပါဘဲ။ ရက်ရက်ရောရော လှူပါတယ်။ အဲဒီအလှူဝတ္ထု ၉-မျိုးက ဘာတွေလဲဆိုယင်-ရွှေခွက်၊ ငွေခွက်၊ ကြေးစင် ခွက်၊ ဆင်နက် ရထားပါ၊ နို့စားနွားမ၊ ပလ္လင်္ကံ၊ ကည ဝတ်ထည်ပါ-တဲ့။ ရွှေခွက်က တမျိုး၊ ငွေခွက်က တမျိုး၊ ကြေးခွက်က တမျိုး၊ ဆင်က တမျိုး၊ ဆင်နက်ဆိုရာမှာ နက်-ဆိုတာကတော့ အက်ကာရန် ကိုက်အောင် ထည့်ထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဆင်ဆိုတာ အဖြူက ရှားပါတယ်။ အနက်ပဲ များပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်နက်ဆိုတာလဲ မှန်နေတာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရထားကတမျိုး၊ အဲဒီခေတ်တုန်းက မြင်းရထားဘဲ အသုံးများတဲ့အတွက် မြင်းရထားကိုဘဲ ယူရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ နို့စား နွားမက တမျိုး၊ ပလ္လင်က တမျိုး၊ ပလ္လင်ဆိုတာ လေးထောင့်အိပ်ရာ ခုံတမျိုးပါဘဲ။ ယခုကာလ ရာပေလွင်မျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ သတို့သမီးကညာက တမျိုး၊ ဟိုခေတ်တုန်းက လူတွေက သတို့သမီးကညာကိုလဲ ပစ္စည်းဥစ္စာအနေနဲ့ သူတို့အပေးအယူ လုပ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ အဝတ်အထည်က တမျိုး၊ ဒီပစ္စည်း ၉-မျိုးပါဘဲ။

အဲဒီမှာ ရွှေခွက်၊ ငွေခွက် ဆိုတာတွေဟာ သေးသေးမဟုတ်ပါဘူး။ အင်မတန် ကြီးပါတယ်။ ဘယ်လောက်ကြီးသလဲဆို ယင် တပယ်ခေါ်တဲ့ မြေကွက်အတွင်းမှာ အဲဒီရွှေခွက်၊ ငွေခွက်ကြီးတွေကို ချထားမယ်ဆိုယင် ၄-ခွက်နဲ့ ပြည့်သတဲ့။ တပယ်က ဘယ်လောက်ကျယ်သလဲဆိုယင် မျိုးစပါး လေးအမွဏကြရတဲ့ လယ်ကွယ်လောက်ရှိတယ်။ တအမွဏမှာ တဆဲ့တစိတ် ရှိတယ်။ ဒီတော့ မျိုးစပါး ၄၄-စိတ်၊ တင်းနဲ့ဆိုယင် တဆယ့်တတင်းကြရတဲ့ လယ်ကွက်ကို တပယ်ခေါ်တယ်။ ဧကနဲ့ ဆိုယင် ၉-ဧကလောက် ရှိမှာပေါ့။ အဲဒီ ၉-ဧကလောက်ရှိတဲ့ မြေကွက်ထဲမှာ အဲဒီရွှေခွက်ကြီး ၄-လုံးသာ ဆဲ့တယ်ဆိုတော့ အင်မတန် ကြီးတဲ့ ခွက်ကြီးတွေပါဘဲ။ အဲဒီရွှေခွက်၊ ငွေခွက်တွေဆိုတာလဲ ခွက်ချည်းသက်သက်မဟုတ်ဘူး။ ရွှေခွက်ထဲမှာ ငွေတွေအပြည့်၊ ငွေခွက်ထဲမှာလဲ ရွှေတွေအပြည့် ဒီလိုရတနာတွေ အပြည့်ထည့်ထားတဲ့ ခွက်ကြီးတွေဖြစ်တယ်။ လှူတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ ခွက်ကြီးတွေထဲက ရတနာတွေကို လှူပြီးတော့ နောက်ဆုံးမှာ အဲဒီ ခွက်ကြီးတွေပါ ခွဲစိတ်ပြီး လှူတယ်။

အဲဒီလို ရွှေခွက်ကြီးတွေက ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ငွေခွက်ကြီးတွေက ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ကြေးခွက်ကြီးတွေ က ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ကကြီးတန်းဆာ အပြည့်အစုံ ဆင်ထားတဲ့ ဆင်ကြီးတွေက ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ မြင်းရထား တွေက ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ အဲဒါတွေကို တိုတိုနဲ့ မှတ်ရအောင်-ရွှေခွက်၊ ငွေခွက်၊ ကြေးစင်ခွက်၊ ဆင်နက် ရထားပါ-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရွှေခွက်၊ ငွေခွက်၊ ကြေးစင်ခွက်၊ ဆင်နက် ရထားပါ။

ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ အလှူဝတ် ငါးမျိုး ရှစ်သောင်းလေးထောင် ငါးမျိုး ပါဝင်သွားပြီ၊ ပြီးတော့ နို့စားနွားမတွေကလဲ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ပလ္လင်တွေကလဲ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ သတို့သမီးကညာတွေကလဲ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ အဲဒီ သတို့သမီးတွေမှာလဲ အဝတ်အထည် လက်ဝတ်လက်စားပုတီး နားညောင်း အဆင်တန်ဆာတွေ အပြည့်အစုံနဲ့ တကွဘဲ လှူပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဝတ်အထည်တွေကတော့ ကုဋေပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ-နို့စားနွားမ၊ ပလ္လင်၊ ကည ဝတ်ထည်ပါ။ ထိုတွင် ဝတ်ထည်၊ ကုဋေချီ၊ လှူသည် များလှစွာ-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နို့စားနွားမ၊ ပလ္လင်၊ ကည ဝတ်ထည်ပါ။
ထိုတွင် ဝတ်ထည်၊ ကုဋေချီ၊ လှူသည် များလှစွာ။

အဲဒီလို အလှူဝတ္ထု ၉-မျိုး၊ တမျိုးတမျိုးမှာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ လှူပါတယ်။ အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ အလှူကြီးပါဘဲ။

ဒီနေရာမှာ စောဒကတက်စရာတော့ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် သတို့သမီးကညာတွေကို မသမာတဲ့ လူတွေက အလှူခံယူသွားပြီးတော့ နှိပ်စက်ကြမယ်ဆိုယင် လှူတဲ့သူမှာ အပြစ်မဖြစ်ပေဘူးလားလို့ ဒီလိုစောဒက တက်စရာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို နှိပ်စက်မှုမျိုး မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ယူရပါမယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် လှူတဲ့သူက တကယ့်ပညာရှိကြီးပါ။ သေသေချာချာ စိစစ်ပြီးတော့ ထိုက်တန်တဲ့ သူကိုသာ လှူပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအခါ ကာလတုန်းက ဝေလာမပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ တပည့်မင်းတွေကိုက ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီမင်းတွေရဲ့ စိုးစံရာ မြို့တော်တွေမှ မင်းသားတွေ သေဋ္ဌေးသားတွေဟာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်မက အများကြီးရှိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုထိုက်တန်တဲ့ မင်းသားတွေ သေဋ္ဌေးသားတွေကိုသာ ရွေးချယ်ပြီး လှူတယ်လို့ သင့်လျော်အောင် ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီပြဿနာကို ထည့်ပြီး ရှင်းရတာက ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် တချို့လူတွေက သူတို့ကိုယ်တိုင်က ဘာမျှမဟုတ်ပေမဲ့ ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်စာတွေကို ဂုဏ်ပျက်အောင် ကပ်ကပ်သပ်သပ် ရှာရှာဖွေဖွေ ဝေဘန်တတ်ကြ ပါတယ်။ အလေးပြုအပ်တဲ့ ကျမ်းဂန်ဆိုတာ သင့်လျော်အောင် ယောနိသောမနသိကာရနဲ့ ယူရတယ်။ မသင့်လျော်အောင်တော့ မကြံရဘူး။

အဲဒီမှာ အဝတ်အထည်ကုဋေ ရှစ်သောင်းလေးထောင်လို့ဆိုရာမှာ ခါးဝတ်နှင့်ကိုယ်ရုံနှစ်ထည် အစုံတဆယ်ကို တကုဋေခေါ်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝတ်စုံကုဋေပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဆိုရာမှာ ဝတ်စုံ ပေါင်း ရှစ်သိန်းလေးသောင်းလို့ ယူရပါမယ်။

အဲဒီဝေလာမ အလှူကြီးဟာ ခုနစ်နှစ် ခုနစ်လ ပတ်လုံး တဆယ်နှစ်ယူနေ အတွင်းမှာ လာလာသမျှ လူတွေကို ချက် ပြုတ်ကျွေးမွေးတဲ့အတွက်လဲ အင်မတန် ကြီးကျယ်ပါတယ်။ ရွှေခွက်ကြီး ရှစ်သောင်းလေးထောင် စသည်ဖြင့် အလှူဝတ္ထု ၉-မျိုးကို ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ လှူတဲ့အတွက်လဲ အင်မတန် ကြီးကျယ်ပါတယ်။ အဲဒီလောက် ကြီးကျယ်တဲ့ ဝေလာမအလှူ ကြီးထက် သောတာပန်တပါးကို ဆွမ်းကျွေးတာက သာပြီး အကျိုးကြီးပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်-ဣဒံ တတော မဟာပွလတရံလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။

ဣဒံ၊ ဤသောတာပန်တပါးကို ဆွမ်းကျွေးခြင်းသည်။ တတော၊ ထိုဝေလာမအလှူကြီးထက်။ မဟာပွလတရံ၊ သာလွန်၍ အကျိုးကြီးလှပေ၏-တဲ့။

အဲဒါကို-သောတာပန်၊ ကျွေးလှူငြား၊ ကျိုးများ ထိုထက်သာ-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် တပါးကို ဆွမ်းတထပ် ကျွေးလှူတာက အဲဒီ ဝေလာမအလှူကြီးထက် အကျိုးကြီးတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကဲ-အဲဒါကို ဆိုကြ ရမယ်။

သောတာပန်၊ ကျွေးလှူငြား၊ ကျိုးများထိုထက်သာ။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလို သောတာပန်တရာကို ကျွေးလှူတာထက် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီး အကျိုးကြီးတယ်။ သကဒါဂါမ်တရာကို ကျွေးလှူတာထက် အနာဂါမ်တပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီးအကျိုးကြီး တယ်။ အနာဂါမ်တရာကို ကျွေးလှူတာထက် ရဟန္တာတပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီး အကျိုးကြီးတယ်။ ရဟန္တာတရာကို ကျွေးလှူတာထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတပါးကို ကျွေးလှူတာက သာပြီး အကျိုးကြီးတယ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတရာကို ကျွေးလှူတာထက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းလှူတာက သာ၍ အကျိုးကြီးတယ်။ ဘုရားတပါးတည်းကို ဆွမ်းလှူတာထက် ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်ကို ဆွမ်းလှူတာက သာပြီး အကျိုးကြီးတယ်-တဲ့။ အဲဒီလို အဆင့်ဆင့် အကျိုးကြီးသည်ထက် ကြီးပုံတွေကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။ တောင်ပေါ်တက်လာရသလိုပါဘဲ၊ တက်တိုင်းတက်တိုင်း တဆင့်ထက်တဆင့် မြင့်မြင့် လာသလို အလှူဒါနတမျိုးထက် တမျိုးအကျိုးကြီးလာပုံတွေ အင်မတန် အားရစရာကောင်းတယ်။ အဲဒီ ဆွမ်းအလှူဒါနတွေ

ထဲမှာ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်ကို လှူတဲ့ဒါနဟာ အကျိုးအကြီးဆုံးဘဲ။ အဲဒီဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်ကို ဆွမ်းလှူတဲ့ ဒါနထက် သံဃာအားလှူတဲ့ သံဃိကကျောင်းအလှူက သာပြီး အကျိုးကြီးတယ်လို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ပြီး ဟောတော် မူပါတယ်။ အဲဒါတွေကိုတော့ လင်္ကာမဟုတ်ပဲ စကားပြင်နဲ့ဘဲ ဆောင်ပုဒ်တွေ စီထားပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

သောတာပန်တရာထက် သကဒါဂါမ်တပါး ကျွေးလှူရတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။
သကဒါဂါမ်တရာထက် အနာဂါမ်တပါး ကျွေးလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။
အနာဂါမ်တရာထက် ရဟန္တာတပါး ကျွေးလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။
ရဟန္တာတရာထက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတပါး ကျွေးလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတရာထက် မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။
ဘုရားတပါးတည်းထက် ဘုရားအမှူးရှိ သံဃာဆွမ်းလှူတာက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။
ဘုရားအမှူးရှိ သံဃာဆွမ်းလှူတာထက် သံဃိကကျောင်းအလှူက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။

အဲဒီ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ယခုကျောင်းရေစက်ချအလှူနဲ့ သက်ဆိုင်နေလို့ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရား ဟော ပါဠိကိုလဲ ရွတ်ပြဦးမယ်။

သံဃိကကျောင်းအလှူသာလွန်အကျိုးကြီးပုံ
(၅)

ယော စ စာတုဒ္ဓိသံ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဝိဟာရံ ကာရာပေယျ၊ ဣဒံ တတော မဟပ္ပ
လတရံ-တဲ့။

ယော စ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ စာတုဒ္ဓိသံ သံဃံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာရှိ သံဃာကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်စူး၍။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းကို။ ကာရာပေယျ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍ လှူရာ၏။ ဣဒံ၊ ဤသံဃိကကျောင်းအလှူသည်။ တတော၊ ထိုဝေလာမ အလှူ မှုစ၍ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာအား ဆွမ်းအလှူအထိ ထိုအလှူဟူသမျှထက်။ မဟပ္ပလတရံ၊ သာလွန်၍ အကျိုးကြီးလှပါပေ ၏-တဲ့။

သံဃာကို ရည်စူးပြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတဲ့ သံဃိက ကျောင်းအလှူဟာ ဝေလာမအလှူကြီးထက်လဲ အကျိုး ကြီးတယ်။ သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တွေ ဆွမ်းလှူတာထက်လဲ အကျိုးကြီးတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းလှူတာထက်လဲ အကျိုးကြီးတယ်။ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာ ဆွမ်းလှူတာထက်တောင် အကျိုးကြီးတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ချီးကျူးတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းဆောက်လှူရတာဟာ အင်မတန်ကို ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစရာ အားရစရာ ကောင်းပါတယ်။

အဲဒီလိုအကျိုးကြီးတဲ့ကျောင်းက ဘယ်လောက် ကြီးကျယ်ရမှာလဲလို့ ဆိုတော့-အန္တမသော၊ အောက်ထစ်ဆုံး အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ စတုရတန်ယာ၊ လေးတောင်ခန့်ကျယ်သော။ ပဏ္ဍိသာလာပိ၊ သစ်ရွက်မိုးကာသော ကျောင်းသော် လည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ-လို့ အဋ္ဌကထာက ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၄-တောင်လောက်သာ ကျယ်တဲ့ ဖက်ရွက်မိုးကာ ထားတဲ့ ကျောင်းကလေးလဲ သံဃာလှူယင် အဲဒီလို အကျိုးကြီးတဲ့ သံဃိကကျောင်းအလှူ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ရပါတယ်။ ဟို တနေ့ညက ရွှေစေတီဆရာတော်က အဲဒီအဋ္ဌကထာက ပြဆိုထားတဲ့ကျောင်းကလေးကို သရုပ်ပေါ်အောင် ပြောသွားတယ်။ မဒမ တိုင် ၄-ချောင်း ထောင်ပြီး ဓနိနဲ့ မိုးကာထားတဲ့ ကျောင်းကလေးလဲ သံဃာလှူလို့ရှိယင် သံဃိကကျောင်းဖြစ်ပြီး အကျိုးကြီး ပါတယ်တဲ့။ ယခုသာသနာ့ရိပ်သာမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ကြီးက ကြီးမှူးပြီး ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော် သစ်ကတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ အင်မတန် ခမ်းနား ကောင်းမွန်တဲ့ ကျောင်းကြီးဘဲ။

ဒီနေရာမှာ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ ယခု ရေစက်ချလှူမည့်ကျောင်းက မဟာစည်ကျောင်းတော်လို့ အမည်တပ်ထားတော့ မဟာစည်ဆရာတော်အားလှူတဲ့ ပုဂ္ဂလိကကျောင်း မဖြစ်ပေဘူးလား။ သံဃိကကျောင်း ဖြစ်ပါမလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ သံဃိကဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ မူလက မဟာစည်ဆရာတော် သီတင်းသုံးဘို့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်လို့ အမည်တပ်ထားပေမဲ့ ရေစက်ချတဲ့ အခါကျတော့ သံဃိကရေစက်ချတို့ စောစောကတည်းက စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးက ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်နဲ့ ကျောင်းကို အလှူမခံပါဘူး။ ဟိုအယင်က ဘုန်းကြီးရဲ့ ဇာတိအရပ် ရွှေဘို ဆိပ်ခွန်မှာ ဘုန်းကြီးရဲ့ ရဟန်းဒကာက ဘုန်းကြီးနေဘို့ ကျောင်းဆောက်ပြီး လှူပါတယ်။ အုတ်တိုက်ကျောင်း တော်တော်ကောင်းပါ တယ်။ ယခုအခြေအနေဆိုယင် လေးငါးခြောက်သောင်းလောက် တန်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီဘုန်းကလဲ ဘုန်းကြီးက သံဃိက လှူတို့ တိုက်တွန်းပြီး သံဃိကဘဲ ရေစက်ချပေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီက နောက်လဲ အဲဒီရဟန်းတကာကဘဲ တိုက်ကျောင်းတခု

ဆောက်လှူ ပြန်တယ်၊ အဲဒါလဲ သံဃိကဘဲ ရေစက်ချပေးပါတယ်၊ ဘာကြောင့် ပုဂ္ဂလိကအလှူမခံဘဲ သံဃိက လှူစေပါ သလဲလို့ ဆိုယင်--

ငွေကြေး အမြောက်အမြား အကုန်ခံပြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြတဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေမှာ အကျိုးကြီးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်စေချင်လို့ပါဘဲ။ ဘုန်းကြီးတပါးထဲလှူယင် ဘုန်းကြီးတပါးထဲမှာရှိတဲ့ သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးလောက် အတွက်သာ အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ဖြစ်မယ်၊ သံဃိကလှူလိုက်ယင်တော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ရှိကြတဲ့ ရဟန်းသံဃာတော်အားလုံး၏ သီလ-အစရှိသော မရေမတွက်နိုင်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို အကြောင်းပြုပြီး အတိုင်းမသိ အကျိုးပေးနိုင်သော ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်သွားမယ်။ ဥပမာအားဖြင့် မြေဩဇာ အတော်အသင့်သာရှိတဲ့ လယ်မြေတကွက်ထဲ စိုက်ထားယင် အဲဒီမြေကွက် အတိုင်းအရှည်နဲ့ညီမျှတဲ့ အပင် အပွင့် အသီးကိုသာ ရနိုင်တယ်။ မြေဩဇာ အလွန်ကောင်းတဲ့ မြေကွက်များမှာ စိုက်ယင်တော့ များစွာသော အပင် အပွင့် အသီးတွေကို ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါလိုပဲဘဲ သံဃာတော်ဆိုတာ- အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ လောကဿ၊ လောက၏။ အနုတ္တရံ၊ အလွန်အကဲမရှိ အမြင့်အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ဖြစ်ပွားရာ လယ်ယာမြေကောင်းကြီးပါပေတည်း-လို့ ဟောထားတဲ့ ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒကာ ဒကာမတွေမှာ အကျိုးကြီးသည်ထက်ကြီးတဲ့ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်လို့ ပုဂ္ဂလိကအလှူမခံဘဲ သံဃိကအဖြစ်နဲ့သာ လှူစေခဲ့ပါတယ်။ ယခုလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ကျောင်းသစ် အပေါ်ထပ်ကို သံဃိကအဖြစ်နဲ့ ရေစက်ချ လှူရ မယ်။ အဲဒီမှာ ဘုရားခန်းကလဲပါနေတော့ ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်သံဃိကအဖြစ်နဲ့ ရေစက်ချလှူရမယ်။ အောက်ထပ်ကတော့ မူလရည်ရွယ် ချက်အတိုင်း လူတွေလဲ ချမ်းချမ်းသာသာ နေနိုင်အောင် မဟာစည်ဆရာတော် အမှူးရှိသော ယောဂီအပေါင်းအား ရေစက်ချ လှူရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကျောင်းသစ်ဟာလဲ သံဃာအားလှူတဲ့ သံဃိကကျောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သံဃိကကျောင်းအလှူဖြစ်တဲ့ အတွက် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဝေလာမ အလှူမှစပြီး ဘုရားအမှူးရှိသံဃာအား ဆွမ်းအလှူအထိ အလှူဒါနတွေထက် အကျိုးကြီးတဲ့ အလှူဒါန ဖြစ်ပါတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းအလှူနဲ့ဆိုင်တဲ့ အပိုဒ် ၂၂-ဆောင် ပုဒ်ကို ဆိုကြရဦးမယ်။

ဘုရားအမှူးရှိသောသံဃာ ဆွမ်းလှူတာထက် သံဃိက ကျောင်းအလှူက သာ၍အကျိုးကြီးသည်။

အဲဒီမှာ အထက်ထပ်နဲ့ အောက်ထပ်ကို ခွဲပြီး ရေစက်ချတာနဲ့ စပ်ပြီး နံနဲရှင်းပြောချင်သေးတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ရွှေဘို နယ်ဆီမှာ ရှေးတုန်းက အချို့ဆရာတော်များဟာ ကျောင်းရေစက်ချတဲ့အခါ ထုပ်မှ အထက်ပိုင်း သံဃိက၊ အောက်ပိုင်း ပုဂ္ဂလိကလို့ ဒီလိုခွဲပြီး ရေစက်ချတဲ့ အလေ့ရှိပါတယ်။ အောက်ပိုင်း ပုဂ္ဂလိက ရေစက်ချတာကတော့ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ချမ်းသာအောင်လို့ပါဘဲ၊ အထက်ပိုင်း သံဃိက ရေစက်ချတာကတော့ ကျောင်းဒကာတွေမှာ အကျိုးများစေချင်လို့ပါဘဲ။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကောင်းတယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ထုပ်မှအထက် သံဃိကအပိုင်းမှာ သံဃာတွေလဲ သုံးလို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက် သဘာဝ ကျဟန် မတူပါဘူး။

ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော်ကို အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းခွဲပြီး ရေစက်ချတာကတော့ သဘာဝကျပါတယ်။ ဥပမာ အားဖြင့် မြေကွက်ရှားတဲ့ မြို့ကြီးတွေမှာ အထပ်ပေါင်း များစွာရှိတဲ့ တိုက်ကြီးတွေ ရှိကြပါတယ်။ ဘေးကို မချဲ့နိုင်လို့ အထက် ကိုချဲ့ပြီး ဆောက်ထားကြတာပါဘဲ။ အဲဒီမှာတချို့တိုက်တွေဟာ တဦးတည်းပိုင်မဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့အထပ်နဲ့သူဟာ ပိုင်ကြပါ တယ်။ ဘုန်းကြီး ဟောင်ကောင် ရောက်ခဲ့တုန်းက တရပ်ဘုန်းကြီးတပါးရဲ့ ကျောင်းကိုလဲ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကျောင်းက အထပ်ပေါင်း ၁၄-ထပ်လောက်ရှိတဲ့ တိုက်ကြီးမှာ အလယ်ပိုင်းက အထပ်တထပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အထက်နဲ့အောက် အထပ်ပေါင်း ၁၃-ခုလောက်တော့ ကျောင်းမဟုတ်ဘူး၊ အခြားသူတွေပိုင်တဲ့ လူနေအိမ်တွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ တိုက် အထပ်ပေါင်း များစွာထဲက တထပ်သာ ဘုန်းကြီးကျောင်း သာသနာ့အဆောက်အဦးအဖြစ်နဲ့ လှူထားပုံကို ထောက်ဆကြည့် ယင် ယခုမဟာစည်ကျောင်းတော်မှာ အထက်ထပ်ကို ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်သံဃိက၊ အောက်ထပ်ကို ယောဂီအပေါင်းနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဂဏိက ရေစက်ချလှူတာဟာ သဘာဝကျကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် မဟာစည်ကျောင်းတော် အထက်ထပ်ကို ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာအား လှူတယ်လို့ နှလုံးသွင်းထားကြရ မယ်။ အဲဒီမှာလဲ ဘုရားခန်းကိုတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားတော် စသည် သီတင်းသုံးရန်၊ ကျန်တဲ့အပိုင်းကိုတော့ သံဃာတော်များ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သီတင်းသုံးရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သံဃိကကျောင်းဆိုတာ အကြီးဆုံး ပဓာနဖြစ်တဲ့ မထေရ်ကို အကောင်းဆုံး နေရာပေးရတယ်။ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ ဘုန်းကြီးက အကြီးဆုံး ပဓာနဖြစ်နေတော့ သံဃိကဆိုပေမဲ့ အဲဒီ အထက်ထပ်မှာ ဘုန်းကြီးဘဲ နေထိုင်သွားရမှာပါဘဲ။ ဘုန်းကြီး မရှိတဲ့ နောက်ကာလကျတော့လဲ ဘုန်းကြီးနဲ့အလားတူ ပဓာနဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဒကာတွေက ပင့်တင်ကြမှာပါဘဲ။ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ပိုင် မရှိစေရ၊ အဖွဲ့ပိုင်သာဖြစ်စေရမယ် ဆိုတဲ့ စည်းကမ်းလဲ ရှိပါတယ်။ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော်ကို သံဃိကရေစက်ချပြီးတော့ စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် အဖွဲ့အား လွှဲအပ်ရမယ်။ အဲဒါဟာ အဖွဲ့စည်းကမ်းနဲ့လဲညီတယ်။ ဘုန်းကြီး၏သဘောကျလဲဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဒီအဆောက်အဦးဟာ ဘုန်းကြီးပိုင်တာ မဟုတ်လို့ ဘုန်းကြီးမှာ ငါ့ဥစ္စာအနေနဲ့ သံယောဇဉ် အတွယ်အတာ မရှိဘူး။ တစုံတခု ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးသွားယင်လဲ ပြုပြင်ဘို့ရာ တာဝန်မရှိဘူး၊ အဖွဲ့က ပြုပြင်သွားမှာဘဲ။ ဘုန်းကြီးမှာ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့

နေသွားရမယ်၊ ဒါ ကြောင့် ဘုန်းကြီး၏ သဘောကျလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီကျောင်းကို ရေစက်ချတဲ့အခါ အများချလေ့ရှိတဲ့ ကပ္ပိယကုဋိ အဖြစ်ကိုလဲ ထည့်ပြီး မချဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုရင် ကပ္ပိယကုဋိဆိုတာ ဆွမ်းစားကျောင်းလို ပစ္စည်းသိုလှောင်ရာဌာနဖြစ်တယ်။ ယခုဆောက်လုပ်ထားတဲ့ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကတော့ အင်မတန် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ဆောက်လုပ်ထားတဲ့အတွက် သန့်သန့်ရှင်းရှင်း နေထိုင်ဘို့သာ သင့်လျော်တယ်။ အန္တောဂုတ္တ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ယာဝကာလိက ယာမကာလိ ကတွေကို သို့မှီးထားရန် မသင့်ဘူးလို့ ယူဆထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး ဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ် ကျောင်းတော်ကြီးများကို ရေစက်ချသလို သံဃိကရိုးရိုးသာ ရေစက်ချဘို့ စီစဉ်ထားပါတယ်။

ကျောင်းနဲ့စပ်ပြီး ပြောစရာကတော့ တော်တော်စုံသွားပါပြီ။ ယခု ရေစက်ချတဲ့အခါ သံဃဂုဏ်ကို အာရုံပြုနိုင်အောင် သံဃဂုဏ်တပုဒ်လောက် ဆိုကြဦးစို့၊ လိုက်ဆိုကြ။

သုပ္ပဋိပန္နော-လောဘ ဒေါသ မောဟကင်းကြောင်း ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံတော်မူတတ်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေ တကား။

ကျောင်းအလှူထက် သရဏဂုံက သာ၍ အကျိုးကြီးပုံ
(၆)

ယခု နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒ ခံယူပွဲအတွက် သြဝါဒတရားကို ဟောမယ်။ အဲဒီ ဝေလာမသုတ်မှာဘဲ ဒါနဟူသမျှထက် အကျိုးကြီးတဲ့ ကုသိုလ်တွေကိုလဲ ဟောကြားထားပါသေးတယ်။ ကျောင်းအလှူထက် သရဏဂုံက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်- တဲ့။ ကဲ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကျောင်းအလှူထက် သရဏဂုံက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။

ဒါကတော့ စရိတ်စက ဘာမျှ မကုန်ဘဲနဲ့ ပွားများနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ဘဲ။ ငါတို့မှာ သံဃိကကျောင်း ဆောက်လှူဘို့ရာ ငွေမရှိဘူး၊ အဲဒီလို အကျိုးကြီးတဲ့ကုသိုလ်ကို ငါတို့မလုပ်နိုင်ဘူးလို့ အားငယ်မနေကြနဲ့။ အဲဒီကျောင်းအလှူထက် အကျိုးကြီး တဲ့ ကုသိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ သရဏဂုံဆောက်တည်လိုက်ယင် အဲဒီ ကျောင်းအလှူထက်အကျိုး ကြီးတဲ့ ကုသိုလ်တွေကို ရပါတယ်။ သရဏဂုံ ဆိုတာ ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိလို့ ဆိုပြီး ဆောက်တည်ရတဲ့ ကုသိုလ်ပါဘဲ။ ဒါကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်းဆိုပြီး ဆောက်တည်နေကြတာ ဘဲ။ ဒါပေမဲ့ မိရိုးဖလာအနေနဲ့ ဆိုရိုးဆိုစဉ် ဆိုနေကြတာကတော့ သိပ်ပြီးမလေးနက်ဘူး။

အရဟံ အစရှိသော ဂုဏ်တော် ၉-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဟာ အမြင့်အမြတ်ဆုံးဘဲလို့ လေးလေးမြတ်မြတ် အာရုံပြုပြီး အဲဒီ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာအဖြစ်နဲ့ ဆည်းကပ်ပါတယ်။ အားကိုးပါတယ်လို့ ဒီလို လေးလေးနက်နက် အာရုံပြုပြီး ဆိုဘို့ လိုပါတယ်။ ဆိုရုံတွင်လဲ မဟုတ်သေးဘူး၊ အမြဲတမ်းလဲ အလေးအမြတ်ပြုပြီး ယုံကြည် အားကိုးနေရမယ်။ ယခုတော့ တချို့က ခပ်ပေါ့ပေါ့ ဖြစ်နေကြဟန်တူပါတယ်။ တချို့အိမ်တွေကို ဘုန်းကြီးများ ရောက်သွားတဲ့ အခါ ဘိုးဘိုးအောင်တို့ ဘိုးမင်းခေါင်တို့ ဆိုတာတွေကို ရည်ပြီး ပြင်ထားတဲ့ ကန်တော့ပွဲတွေကို တွေ့ရတယ်။ တချို့အိမ်မှာ ဆိုရင် အဲဒီဂိုဏ်းပွဲ နတ်ပွဲတွေက ဘုရားပွဲထက် သာနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဘုရားထက် ဂိုဏ်းတွေ နတ်တွေကို အားကိုး ယုံကြည်တဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒါတွေက သိပ်နေရာမကျဘူး။ ဒါကြောင့် အားမကိုးသင့်တာတွေကို အားမကိုးဘဲ ဘုရားကိုသာ အားကိုး ယုံကြည်ပြီး-ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-လို့ လေးလေးနက်နက် ဆိုပြီး ဆောက်တည် ကျင့်သုံးဘို့ လိုပါတယ်။ ထို့အတူ မြတ်စွာ ဘုရား၏ မဂ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဒေသနာဆိုတဲ့ တရားတော်ကိုလဲ အမြတ်ဆုံးဘဲလို့ ယုံကြည်အားကိုး ပြီးတော့-ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-လို့ လေးလေးနက်နက် ဆောက်တည်ဘို့ လိုပါတယ်။ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား အစစ် ဖြစ်တဲ့ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ပါး သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဆိုတဲ့ ဒီအရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ပါးအပေါင်း သံဃာတော်ကိုလဲ အမြတ်ဆုံးဘဲလို့ ယုံကြည် အားကိုးပြီးတော့-သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-လို့ လေးလေးနက်နက် ဆောက်တည်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဆောက်တည်ပြီးတဲ့နောက်လဲ အမြဲတမ်း အလေးအမြတ်ပြုနေဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို ရိရိသေသေ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေတဲ့ သရဏဂုံကုသိုလ်ဟာ ကျောင်းအလှူကြီးထက် အကျိုးကြီးပါတယ်တဲ့။

**သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက သာ၍ အကျိုးကြီးပုံ
(၇)**

အဲဒီ သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက သာပြီး အကျိုးကြီးပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။ ငါးပါးသီလ ဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမြဲ ဆောက်တည်နေကြတဲ့ သီလပါတဲ့။ အဲဒါဟာ အများသိပြီး ဖြစ်နေပါတယ်။ အကျယ်ချဲ့ပြောနေတဲ့ မလိုဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ငါးပါးသီလကလဲ လေးလေးနက်နက် ရှိရှိသေသေ ဆောက်တည်ပြီး ရှိရှိသေသေ စောင့်သုံးသွားတို့ လိုပါတယ်။ ဒီ သိက္ခာပုဒ် ငါးပါး မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်သွားမယ်လို့ ဒီလိုလေးလေးစားစား စောင့်ရှောက်သွားတို့ လိုပါတယ်။ သိက္ခာပုဒ်တခုခု မတော်တဆ ပျက်သွားယင်လဲ နောင်တဖန် မကျူးလွန်တော့ဘူးလို့ လေးလေးနက်နက် နှလုံးသွင်းပြီး ဆောက်တည်ကျင့်သုံး သွားရတယ်။ အဲဒီလို လေးလေးနက်နက် ကျင့်သုံးသွားယင် နိစ္စသီလ အာစိဏ္ဍကံ ဖြစ်ပြီး အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်စေ နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သရဏဂုံထက် ငါးပါးသီလက အကျိုးကြီးတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ အဋ္ဌကထာမှာတော့ သရဏဂုံ အရကို မဂ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ သရဏဂုံလို့ ဆိုပါတယ်။ ငါးပါးသီလအရကိုလဲ မဂ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ သီလလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင် သရဏဂုံနှင့် သီလဟာ တန်းတူဘဲ ဖြစ်နေဘွယ် ရှိပါတယ်။ သိက္ခာပုဒ်နဲ့ သမာဒိယေယျ-ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်နှင့် ညီမညီလဲ စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ မဂ်သီလဆိုတာ မဆောက်တည်ရဘဲ အလိုလိုပြီးစီးတဲ့ သီလဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လေးလေးနက်နက် ဆောက်တည်တဲ့ သရဏဂုံနှင့် သီလကိုဘဲ ယူတာက သာပြီးတော့ သင့်ပါတယ်။ ကျင့်တဲ့သူများအတွက်လဲ သာပြီး အကျိုးရှိပါတယ်။

**ငါးပါးသီလထက် မေတ္တာဘာဝနာက သာ၍ အကျိုးကြီးပုံ
(၈)**

နောက်ပြီးတော့ ငါးပါးသီလထက် မေတ္တာဘာဝနာက သာပြီးအကျိုးကြီးတယ်လို့လဲ အဲဒီဝေလာမသုတ်မှာ ဟောထား ပါတယ်။ ကဲ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ငါးပါးသီလထက် မေတ္တာဘာဝနာက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။

တဦးတယောက်ကိုဖြစ်စေ အများကိုဖြစ်စေရည်စူးပြီး ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ-စသည်ဖြင့် စိတ်ပါလက်ပါ နဲ့ နှလုံးသွင်းနေတာကို မေတ္တာဘာဝနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ စိတ်မပါဘဲ ပါးစပ်က ရွတ်ဆိုနေရုံနဲ့တော့ သဘာဝမကျဘူး၊ ပါးစပ်က ချမ်းသာပါစေ ချမ်းသာပါစေ-လို့ ရွတ်ဆိုနေပြီးတော့ သူတပါးဆင်းရဲအောင် လုပ်နေယင်လဲ နေရာမကျဘူး၊ တကယ့်ကို ချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ်နဲ့ စူးစိုက်ပြီး ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊ ချမ်းသာစွာနဲ့ ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ-စသည်ဖြင့် လေးလေးနက်နက် နှလုံးသွင်းနေရတယ်။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပွားများနေတဲ့ မေတ္တာဘာဝနာဟာ ငါးပါးသီလထက် မြတ်ပါတယ် တဲ့။ ဒီနေရာမှာလဲ အဋ္ဌကထာက အပ္ပနာဈာန်လို့ ဆိုပြန်တယ်။ အပ္ပနာဈာန်လဲ သူပြဲခဲ့တဲ့ မဂ်သီလထက်တော့ အကျိုးကြီးဘွယ် မရှိပါဘူး၊ ဒါကြောင့် လောကီသီလနှင့် သာမန် မေတ္တာကို ယူတာက သာပြီး သင့်လျော်ဘွယ်ရှိပါတယ်။

**အနိစ္စာနုပဿနာ အကျိုးအကြီးဆုံး
(၉)**

ယခု နောက်ဆုံးအပိုဒ် ရောက်လာပါပြီ။ ယော စ အစ္စရာသင်္ခါတမတ္တိ အနိစ္စသည် ဘာဝေယျ။ ဣဒံ တတော မဟပ္ပလတရံ-တဲ့။

ယော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ အစ္စရာသင်္ခါတမတ္တိ၊ လက်ဖျစ်တတွက်ကာလမျှသော်လည်း။ အနိစ္စသည်၊ မမြဲ ဟုထင်သော အမှတ်သညာကို။ ဝါ၊ မမြဲဟု သိသောညဏ်ကို။ ဘာဝေယျ၊ ပွားစေရာ၏။ ဣဒံ၊ ဤမမြဲဟု သိသောညဏ် သည်။ တတော၊ ထိုမေတ္တာဘာဝနာထက်။ ဝါ၊ ဝေလာမအလျှုမစ၍ မေတ္တာဘာဝနာတိုင်အောင် ဆိုခဲ့ပြီးသော ထိုကုသိုလ် အပေါင်းထက်။ မဟပ္ပလတရံ၊ သာလွန်၍ အကျိုးကြီးပေ၏-တဲ့။ အဲဒါဟာ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ဝေလာမဒါနမ မေတ္တာဘာဝနာ တိုင်အောင် အကုန်လုံးထက် အနိစ္စလို့ ရှုပြီး သိတဲ့ ဝိပဿနာညဏ်က အကျိုးကြီးတယ်လို့ နိဂုံးချုပ်ပြီး ဟောထားပါတယ်။ ဒီတော့ အနိစ္စာနုပဿနာကို အကျိုးအကြီးဆုံးလို့မှတ်ရမယ်။

ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိပါပဲ မမြဲ မမြဲလို့ ဆိုနေရုံကတော့ အကျိုး သိပ်မကြီးလှပါဘူး။ ကုသိုလ်ဖြစ် ပါရမီ ဖြစ်လောက်ပဲ ရှိမယ်။ ယခု ဒီမှာဟောတဲ့ အနိစ္စနုပဿနာကတော့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အစဉ်အတိုင်း ရှုပြီးတော့ ခဏမစ် ဖြစ်ပျက်နေတာကို ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ရလို့ မမြဲဘူးလို့သိတဲ့ ဉာဏ်ကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ပါဠိမှာ သညာ-အမှတ် ဆိုပေမဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ယှဉ်တဲ့ သညာဆိုတော့ ဉာဏ်ကိုဘဲ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိပဿနာဆိုတာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ ထိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ရှုမှတ်ပြီးတော့ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ ဉာဏ်ဘဲဆိုတာ ယခုတရားနာနေကြတဲ့ ယောဂီတွေဟာ သိပြီးဖြစ်နေပါတယ်။ ယခုအချိန်မှာ အဲဒီဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပုံတွေကို အကျယ်ပြော လို့လဲ မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အကျဉ်းချုပ်ပဲ ပြောရမယ်။ အဲဒီလို မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်ကို ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတဲ့အခါမှာ မြင်တာကလေးလဲ မြင်ပြီး ပျောက်သွား၊ ကြားတာကလေးလဲ ကြားပြီး ပျောက်သွားစသည်ဖြင့် ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ အခါမှာ-ဟုတ္တော အဘာဝတော အနိစ္စာ-ဖြစ်ပေါ်လာပြီး မရှိတော့ဘဲ ပျောက်ပျောက်သွားသောကြောင့် မမြဲဘူး မမြဲဘူးလို့ သိသိလာပါတယ်။ အဲဒါဟာ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်ပါဘဲ။

အဲဒီလို သိတဲ့ ဉာဏ်ဟာ ထက်သန်လာယင် သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ သကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ အနာဂါမိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်က သာပြီးအကျိုးကြီးတာ။ ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေ၊ ဒီက ခွဲပြီး ဖွင့်ထားတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနခွဲတွေမှာ အားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေ၊ အဲဒီ ယောဂီတွေ အားလုံးဟာ ဒီအနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ် ဖြစ်အောင်လို့ အားထုတ်နေကြရတာဘဲ။ အားထုတ်လို့ အဲဒီ ယောဂီတွေမှာ ဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်တွေ တကယ် ဖြစ်နေကြတာဘဲ။ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ ကဲ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

မေတ္တာ ဘာဝနာထက် အနိစ္စာနုပဿနာက သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။

အနုပဿနာ ၃-ပါးနှင့် ဝိမောက္ခ ၃-ပါး ဆိုတာတွေကိုတော့ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုပြီး အကျဉ်းလောက် ပြောသွားရမယ်။ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

မမြဲဟုမြင်တာက အနိစ္စာနုပဿနာ၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာလဲ ခေါ်သည်။ အနိမိတ္တမဂ်ကို ရကြောင်းလဲဖြစ်သည်။ ယင်း အနုပဿနာဖြင့် ရသောမဂ်ကို အနိမိတ္တဝိမောက္ခ ခေါ်သည်။

မြင်တာ ကြားတာ တွေ့တာ သိတာတွေကို မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရလို့ မမြဲဘူး မမြဲဘူးလို့ သိမြင်သဘောကျကျသွားတာက အနိစ္စာနုပဿနာ။ အဲဒါကို အနိမိတ္တာနုပဿနာလို့လဲ ခေါ် သည်။ အဲဒီလို ခေါ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ အဲဒီလို မမြဲတဲ့သဘောကို မသိခင်တုန်းက ဆိုယင် ကွေးတဲ့အခါ ဆန့်တဲ့ အခါ လှုပ်ရှားတဲ့အခါ စသည်မှာ အမြဲတည်ရှိနေတဲ့ လက်ပုံသဏ္ဍာန် ခြေပုံသဏ္ဍာန် ခေါင်းပုံသဏ္ဍာန် ကိုယ်ပုံသဏ္ဍာန် အစရှိ တဲ့ နိမိတ်ပုံသဏ္ဍာန်တွေနဲ့ ထင်ပေါ်နေခဲ့တယ်။ အစဉ်ထာဝရ တည်မြဲနေတဲ့ အထည်ဒြပ်ကြီးအနေနဲ့ ထင်ပေါ်နေခဲ့တယ်။ ယခု အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ တရိပ်တရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့သဘောသာ ထင်တော့တယ်။ အမြဲတည် နေဟန် လက်ပုံသဏ္ဍာန် နိမိတ်စသည်တွေ မထင်တော့ဘူး။ ဒီလို အမြဲတည်နေဟန် ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကင်းတဲ့အတွက် အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်ကို အနိမိတ္တာနုပဿနာလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ အဲဒီ အနိမိတ္တာနုပဿနာ ထက်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါ အရိယာမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး သင်္ခါရနိမိတ် လုံးဝချုပ်ငြိမ်းတဲ့ ကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မဂ်ကို အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ အနိမိတ္တမဂ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အနုပဿနာလဲ အနိမိတ္တမဂ်ကို ရကြောင်းဖြစ်တယ်။ နောက် ၂-ပိုဒ်လဲ နည်းတူပါဘဲ။ ဆိုရုံဘဲ ဆိုသွားကြစို့။

ဆင်းရဲဟု ရှုမြင်တာက ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာလဲ ခေါ်သည်။ အပ္ပဏိဟိတ မဂ်ကို ရကြောင်းလဲ ဖြစ်သည်။ ယင်းအနုပဿနာဖြင့် ရသောမဂ်ကို အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ ခေါ်သည်။

အတ္တမဟုတ် အတ္တမရှိ သဘောတရားမျှဟု ရှုမြင်တာက အနတ္တာနုပဿနာ၊ သုညတာ နုပဿနာလဲ ခေါ်သည်။ သုညတမဂ်ကို ရကြောင်းလဲ ဖြစ်သည်။ ယင်းအနုပဿနာဖြင့် ရသောမဂ်ကို သုညတ ဝိမောက္ခ ခေါ်သည်။

ဒီကနေတော့ အချိန်ကကုန်နေပြီ။ ဒါလောက်ပဲ ဟောနိုင်တယ်။ ဒီအနုပဿနာ ၃-ပါးနဲ့ ဝိမောက္ခ ၃-ပါးအကြောင်း ကို ယခုလာမည့် ပြာသိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့ကျတော့ ကျောင်းသစ်အောက်ထပ် ဓမ္မာရုံသစ်မှာ မင်္ဂလာတရားနဲ့တွဲပြီး ဟောမယ်။ အဲဒီကျမှ ဆက်ပြီး နာကြပေတော့။

ကံ ယခု အစပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ ဩဝါဒ အကျဉ်းချုပ် ၃-ပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

အဲဒီ ၃-ပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုပြီးယင် သာဓုခေါ်ကြရမယ်။ ကံ ဆိုကြ။

အပါယ်ဘေးငြိမ်းခွင့်၊ ဉာဏ်အဆင့်၊ အသင့်ရောက်ပါစေ။
ထိုဉာဏ်ဖြင့်လဲ၊ မတော်ဘဲ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းပါစေ။
ဖြစ်ပေါ်လာငြား၊ စိတ်ကြမ်းများ၊ ပယ်ရှားနိုင်ပါစေ။

(သာဓု သာဓု သာဓု)

ရေစက်ချစာတမ်းကို ရှင်းပြချက်
(၁၀)

ယခုရေစက်ချ စာတမ်း ရောက်လာပြီ။ အစီရင်ခံစာ စာအုပ်နံပါတ် ၂၉-မှာ ရှိပါတယ်။ နောင်အစဉ်သဖြင့် မှတ်သား ထားရအောင် စောစောကတည်းက စီစဉ်ထားပါတယ်။ စာအုပ်ထဲမှာ ထည့်ရိုက်ထားပါတယ်။

ရေစက်ချ ဆိုတာ ဒကာ ဒကာမတွေက မိမိတို့ လှူဒါန်းတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့် လှူဒါန်းပါတယ် ဆိုတာ ရဟန်းသံဃာတော်များ လျှောက်ထားတာပါ။ အဲဒီလို သိအောင် လျှောက်ထားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သိဘို့က အရေးကြီးပါတယ်။ အလှူခံ ရဟန်းတော် သံဃာတော်တွေရော လှူတဲ့ဒကာ ဒကာမတွေရော မြန်မာချည်း ဖြစ်နေတော့ မြန်မာလို လျှောက်ပြီး ရေစက်ချတာဟာ သဘာဝကျဆုံးပါ။ နိဿယကျမ်းစာများလို ပါဠိတပိုဒ်၊ မြန်မာတပိုဒ် ဒီလို ရေစက်ချတာကတော့ အစဉ်အလာ ဖြစ်နေလို့သာ။ သိပ်ပြီး သဘာဝ မကျဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် ဗမာက အင်္ဂလိပ်နဲ့ စကားပြောယင် အင်္ဂလိပ်လိုသာ ပြောရတယ်။ အင်္ဂလိပ်တပိုဒ် ဗမာတပိုဒ် ဒီလိုတော့ ပြောရိုးမရှိဘူး။ ကုလားနဲ့ ပြောယင်လဲ ကုလားလိုသာ ပြောရတယ်။ ကုလားတပိုဒ် ဗမာတပိုဒ် ဒီလိုတော့ ပြောရိုးမရှိဘူး။ ဗမာအချင်းချင်း ပြောယင်လဲ ဗမာလိုသာ ပြောရတယ်။ အခြား ဘာသာစကားတပိုဒ် ဗမာတပိုဒ် ဒီလိုတော့ ပြောရိုးမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ပါဠိတပိုဒ် မြန်မာတပိုဒ် ဒီလို ရေစက်ချတာကတော့ သဘာဝမကျလှပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဆရာဆရာတွေ ပြစ်မှားရာ ရောက်မှာစိုးလို့ အဲဒီလို ရေစက်ချတာကို မှားတယ်လို့တော့ မဆိုပါဘူး။ သဘာဝ မကျဘူးလို့သာ ဆိုပါတယ်။ ပါဠိသက်သက် ဆိုယင်လဲ သဘာဝ ကျပါတယ်။ ဗမာသက်သက်ဆိုယင်တော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။ အကောင်းဆုံးလို့ ဆိုရမှာ။

ဒါကြောင့် ယခု ကျောင်းရေစက်ချမှာ ပါဠိသက်သက်လဲချမယ်၊ ဗမာသက်သက်လဲ ချမယ်။ အဲဒီမှာ ပါဠိရေစက်ချပါ ထည့်ထားတာကတော့ ခမ်းနားကြီးကျယ်တဲ့ ဝိဟာရဒါန ကျောင်းအလှူကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် နောင်အစဉ်လဲ မှတ်ရအောင် ပါဠိ လို ရေစက်ချကို ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေအနေနဲ့ကတော့ ဗမာလိုရေစက်ချသာ လိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပဌမ ပါဠိလို ရေစက်ချကို ဘုန်းကြီးက ဒကာ ဒကာမတွေရဲ့ ကိုယ်စားအနေဖြင့် ဆိုသွားမယ်။ ဒကာ ဒကာမတွေက စိတ်နဲ့သာ အာရုံပြုပြီး ရေစက်ခွက်နဲ့ ရေစက်ချရမယ်။ အဲဒီကနောက် ဗမာလို ရေစက်ချကိုတော့ ဒကာ ဒကာမတွေက လိုက်ဆိုရင်း ရေစက်ချသွားရမယ်။ အဲဒီလို ရေစက်ချတဲ့အခါမှာ လေးလေးနက်နက် အာရုံပြုနိုင်အောင် အဲဒီ ရေစက်ချ စာတမ်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြဦးမယ်။

စာတမ်း အစမှာ (သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ဘုရား) ဆိုတဲ့ စကားက ယခု မျက်မှောက်မှာ ရှိနေတဲ့ သံဃာတော်တွေ ကို တိုက်ရိုက်ခေါ်ပြီး လျှောက်တဲ့ စကားဘဲ။

(တူညီသောသဒ္ဓါ တူညီသောဆန္ဒ တူညီသောစိတ်အကြံရှိကြသော ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ဝင်များ မဟာစည်ဩဝါဒ ခံယောဂီများနှင့် အခြားစေတနာရှင်များဖြစ်ကြသော တပည့်တော်တို့သည်)ဆိုတဲ့ ဒီအပိုဒ်ကတော့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ တွေကို ပြတဲ့စကားဖြစ်တယ်။ ဒီကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ သဒ္ဓါတရားလဲ တူညီကြတယ်။ အားလုံးဘဲ ကံ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ကြတယ်။ ဒီသာသနာရိပ်သာမှာ ဒီလိုကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီး လှူလိုက်ရလို့ရှိယင် သာသနာတော်မှာ လဲ အကျိုးများမယ်။ မိမိတို့မှာလဲ ကုသိုလ်ပွားပြီး အကျိုးများမယ်။ မိမိတို့၏ သားသမီး မြေးမြစ် အစဉ်အဆက်တွေမှာလဲ အကျိုးများသွားမယ်လို့ ဒီလိုယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားရှိကြတယ်။ ဒီလိုသဒ္ဓါတရား ရှိကြလို့ ဒီကျောင်းဆောက်ဖို့အတွက် ရာနဲ့ ထောင်နဲ့ ချီပြီးတော့လဲ လှူနိုင်ကြတယ်။ သောင်းနဲ့လဲ လှူနိုင်ကြတယ်။ စိတ်ဆန္ဒလဲ တူညီကြတယ်။ ဒီကျောင်းမျိုးကို ဆောက်ချင်နေကြတာ ကြာပါပြီ။ ကျောင်းဆောက်ဖို့ရာ ခဏခဏစုံစမ်းနေကြပါတယ်။ တဦးတည်းတောင် ဆောက်ချင်တဲ့သူ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ မဆောက်ခဲ့ကြရဘူး။ ယခုမှ ဆောက်ရတယ်။ ဒုတိယ ညက ရွှေစေတီ ဆရာတော်က ဝိသာခါကျောင်းအမကြီး အကြံအစည်ဖြစ်ပုံနဲ့ ကျောင်းဆောက်လှူရလို့ ဝမ်းမြောက်ပုံတွေကို ဟောသွားတယ်။

ကဒါဟံ ပါသာဒံ ရမ္မံ၊ သုဓမ္မတ္ထိကလေပနံ။
ဝိဟာရဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော-တံ။

ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီး ကျောင်းအလှူထမြောက် အောင်မြင်တဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ ဥဒါန်းကျူးတဲ့ဂါထာ။ ဂါထာဆိုတာ စနစ်တကျ ဆွဲငင်ဆိုယင် ပါဠိလို ဂီတသီချင်းပါဘဲ။

သုဓမ္မတ္ထိကလေပနံ၊ အင်္ဂတေ မြေညက်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော။ ရမ္မံ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ ကာရေတွာ၊ ဆောက်လုပ်စေ၍။ ဝိဟာရဒါနံ၊ ကျောင်းအလှူကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါကာလ၌။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်နေသော။ မယံ သင်္ကပ္ပေါ၊ ငါ၏ အကြံအစည်သည်။ ပူရိတော၊ ကောင်းကောင်းလှလှ ပြည့်ဝလေပြီတကား-တံ။

အဲဒါ ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးက အင်္ဂတေ မြေညက်တွေနဲ့ လိမ်းကျံတဲ့ ပြာသာဒ်ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်ပြီး လှူချင်တယ်။ ဘယ်တော့ လှူရပါမည်လဲလို့ အကြံအစည် ဖြစ်ခဲ့တာကြာပြီတဲ့။ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲဆိုယင် ကမ္ဘာတသိန်း တောင်ကြာပြီတဲ့။ အဲဒါဟာ ယခုအကြံအောင်မြင်သွားပြီလို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဥဒါန်းကျူးသီဆိုပါတယ်။ ရွှေစေတီ ဆရာတော်က ယခုကျောင်းဒကာ အာမတွေကိုလဲ ဥဒါန်းကျူးဘို့ ကဗျာကလေးတခု စီပေးသွားသေးတယ်။ မှတ်မိကြသေးရဲ့ လား။

အဲဒီဝိသာခါကျောင်းအမကြီးလိုဘဲ ယခုကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေလဲ သာသနာရိပ်သာမှာ ဒီကျောင်းမျိုး ဆောက်လုပ်ပြီး လှူချင်နေတာ ကြာပါပြီ။ ယနေ့တော့ အောင်မြင်သွားပြီ။ ဒါကြောင့် တူညီသောဆန္ဒ တူညီသော စိတ်အကြံ ရှိကြတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီကနောက် (အညီအညွတ် စုပေါင်းကြပြီးလျှင် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုပါရခြင်း အကျိုးငှါ ရည်သံတောင့်တ၍ ဤသာသနာရိပ်သာ အာရပ် ကျောင်းတိုက်၌ နှစ်သိမ်းမျှသော ကျပ်ငွေ တို့ဖြင့် ရှုချင်စဖွယ် အလွန်တင့်တယ်၍ ကြည်နူးဘွယ် နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ် ကောင်းလှစွာသော မဟာစည်ကျောင်းတော် မည်သော ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်စေပြီးလျှင် ယခုအခါ၌ ကျောင်းရေစက်ချ ပူဇော်ပွဲခေါ်သော မဟာဒါနအလှူပွဲကြီးကို ခမ်းနား သိုက်မြိုက်စွာ ဆင်ယင်ကျင်းပပါကုန်၏။) ဆိုတဲ့ ဒီစကားတွေကတော့ ထင်ရှားနေပါတယ် အထူးပြောဘို့မလိုပါဘူး။

အဲဒီကနောက် (အရှင်မြတ်တို့ဘုရား ဤကျောင်းရေစက်ချပူဇော်ပွဲကို ကျင်းပသောအခါ ရှေးဦးစွာ သံဃာတော်အား ဆွမ်းကပ်လှူခြင်း၊ လာလာသမျှ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရားဟော လှူခြင်းတို့ကို ယင်းရေစက်ချပွဲ၏ အကြံပူဇော်ပွဲ အဖြစ်ဖြင့် ၃-ရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါကုန်၏။) ဆိုတဲ့ ဒီအပိုဒ်လဲ ထင်ရှားပါတယ်။ လဆန်း ၁-ရက် ၂-ရက် ၃-ရက် က သုံးရက်လုံးလုံး သံဃာကုန် ဆွမ်းကပ်ခဲ့တယ်။ တရားပွဲကျင်းပပြီး ဓမ္မဒါနပြုခဲ့တယ်။ အဲဒါကို ပြောတာပါဘဲ။

အဲဒီကနောက် ယနေ့ ကျွေးမွေးလှူဒါန်းပုံကို ပြထားပါတယ်။ မူလက သံဃာတရားကျော်လောက် ရှိလိမ့်မယ်လို့ ခန့်မှန်းပြီး (တရားကျော် အရေအတွက်ရှိသော ရဟန်းသံဃာတော်အား)လို့ ရေးထားပါတယ်။ ယခုတော့ နှစ်ရာကျော်လောက် ရှိကောင်း ရှိပါလိမ့်မယ်။ လူပုရိသတ်တွေတော့ ဘယ်နှစ်ထောင်လာမယ်လို့ စောစောက မခန့်မှန်းနိုင်ဘူး။ ယခုလဲ အတိအကျ မပြောနိုင်ဘူး။ လေးငါးထောင်ထက် နည်းပုံမရပါဘူး။ အဲဒါကိုတော့ (ထောင်ပေါင်းများစွာသော)လို့ ပြထားပါတယ်။ အဲဒါတွေ ကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။

အဲဒီကနောက် သံဃာတော်၏ မျက်မှောက်၌ သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည် ကြတဲ့အကြောင်း ပြထားပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ ကျောင်းရေစက်ချ မဟုတ်သေးဘူး။ ကျောင်းရေစက်ချ၏ အခြေခံတွေဘဲ ရှိပါသေးတယ်။

အဲဒီကနောက် (ယခုတွင်ပင် လျှောက်ထားအပ်ပြီးသော) ဆိုတာကတော့ ဒီရေစက်ချစာတမ်း အစနားက ဆောက်လုပ် ပုံနှင့်တကွ လျှောက်ခဲ့တာကို ရည်ညွှန်းပါတယ်။ အဲဒီကနောက် (မဟာစည်ကျောင်းတော်ခေါ်သော ဤကျောင်း၏ အထက်ထပ်ဟု ဆိုအပ်သော အထက်ပိုင်းအဖို့ကို ရည်ညွှန်းပိုင်းခြားရင်းရှိသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားအား၎င်း သံဃာတော် အား၎င်း မြတ်သောအလှူရေစက်ကို သွန်းချ၍ ကောင်းမွန်ရှိသော လှူဒါန်းပါကုန်၏)တဲ့။ ဒီအပိုဒ်က အရေးအကြီးဆုံး အပိုဒ်ပဲ။ မဟာစည်ကျောင်းတော်ကို အထက်ပိုင်းနဲ့အောက်ပိုင်း ၂-ပိုင်း ခွဲခြားပြီးတော့ အထက်ပိုင်းကို ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာအားလှူဘို့ အောက်ပိုင်းကို ယောဂီအပေါင်းအား လှူဘို့ဆိုတာ ခုနကတရားထဲမှာလဲ ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း အထက်ထပ်ကို မြတ်စွာဘုရားအား၎င်း သံဃာတော်အား၎င်း လှူဘို့ နှလုံးသွင်းထားကြရမယ်။ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရား ရှိစဉ်က အနာထပိဏ် ဝိသာခါတို့ဟာ ဇေတဝန်ကျောင်း ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကြီးတွေကို လှူတဲ့အခါ မြတ်စွာ

ဘုရားအားလဲ လှူရလို့ ဘုရား၏ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ သံဃာအားလဲ လှူရလို့ သံဃိကကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုဘဲ ယခု မဟာစည်ကျောင်းတော်ထဲမှာ ကုသိုလ်ပါဝင်ထားကြတဲ့ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေဟာ ရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း ဘုရားခန်းကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းကြရမယ်။ အဲဒီလို လှူဒါန်းတဲ့ အတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျန်တဲ့အထက်ထပ်အပိုင်းကို သံဃာအား လှူဒါန်းကြရမယ်။ အဲဒီလို လှူဒါန်းတဲ့အတွက် သံဃိကကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ငါတို့ယခု ကျောင်းရေစက်ချ လှူရတာဟာ ဟိုတုန်းက အနာထဝိဇာ ဝိသာခါတို့လိုပါဘဲလားလို့ နှလုံးသွင်းပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စရာပါဘဲ။

အဲဒီကနောက် ရည်ရွယ်ရင်း ရှိသည့်အတိုင်း ဘုရားခန်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတုတော် ကိန်းအောင်းတည်နေရန် လျှောက်ပုံကို ပြထားပါတယ်။ အဲဒီက နောက်ကျန်တဲ့ သံဃိကအပိုင်းကို သံဃာတော်များ သုံးဆောင်ရန် လျှောက်ပုံကို ပြထားပါတယ်။ သံဃိကကျောင်းဆိုတာ သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းပေမဲ့ ခြေမဆေးဘဲလဲ မနင်းကောင်းဘူး၊ ရေစိုနေတဲ့ ခြေနဲ့လဲ မနင်းကောင်းဘူး၊ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးမှ တပါးသောကိုယ် အင်္ဂါတို့ဖြင့်လဲ ထိပါးပြီး မသုံးဆောင်ကောင်းဘူး၊ ချောညက်နေတဲ့နေရာမှာ ဘိနပ်မစီးကောင်းဘူး၊ ဒါပေမဲ့ ဒါယကာများက အဲဒီ ခြေလက် ကိုယ်အင်္ဂါ တွေနဲ့ အလိုရှိတိုင်း ထိပါးပြီး သုံးဆောင်ဘို့လျှောက်ထားယင်တော့ သုံးဆောင်ကောင်းပါတယ်။ ယထာ ဒါယကာ ဝဒန္တိ၊ တထာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ဒါယကာများက လျှောက်ထားသည့်အတိုင်းဘဲ ကျင့်သုံးရမယ်လို့ ပြဆိုတဲ့ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်နှင့်အညီ သူတို့လျှောက်တဲ့အတိုင်း ချမ်းသာစွာ သုံးဆောင်နိုင်ပါတယ်။ ဝစ္စကုဋိ ပဿာဝကုဋိ အဖြစ်ဖြင့် သုံးဆောင်ရန် လျှောက်ထား ယင် ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းစေကာမူ အဲဒီ အဆောက်အဦးကို ဝစ္စကုဋိ ပဿာဝကုဋိ အဖြစ်ဖြင့် သုံးဆောင်ရပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် ယခု ကျောင်းမှာလဲ သံဃာတော်များ ချမ်းချမ်းသာသာ သုံးဆောင်နိုင်အောင် လျှောက်ပုံများကိုလဲ ပြထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါယကာများက သန့်သန့်ပြန့်ပြန့်နေဘို့ ရည်ရွယ်ပြီး ဝင်းဝင်းတောက် ပြောင်နေအောင် ဆောက်လုပ်လှူတဲ့ကျောင်း ကို ဆွမ်းစားကျောင်းကဲ့သို့ ယာဝကာလိက ယာမကာလိက စားဘွယ် သောက်ဘွယ်များကိုတော့ သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားရန် မသင့်ပေဘူးလို့ နှလုံးသွင်းမိတဲ့အပြင် အနာထဝိဇာ၏ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ဝိသာခါ၏ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်များကို ရေစက် ချစဉ်က ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ် ရေစက်မချခဲ့တာကိုလဲ သတိပြုမိတဲ့အတွက် ယခုမဟာစည်ကျောင်းကို ကပ္ပိယကုဋိအဖြစ်ဖြင့် ရေစက်ချတဲ့တော့ ညွှန်ကြားမထားဘူး။ ဘုန်းကြီးကစပြီး ဒီကျောင်းမှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အန္တောဂုတ္တ ဖြစ်နိုင်တဲ့ စားသောက်ဖွယ်များကို ဒီကျောင်းထဲမှာ ညဉ့်သိပ်မထားဘဲ ရှိရှိသေသေ နေထိုင်သွားဘို့ပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့-လေဏတ္တဉ္စ သုခတ္တဉ္စ ဈာယိတဉ္စ ဝိပဿိတုံ-ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ သမထဝိပဿနာရူဘို့လည်း ရည်ရွယ်ပြီး လှူကြောင်း ဖော်ပြ ထားပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနမှာလှူတဲ့ ကျောင်းဆိုတော့ ဒီရည်ရွယ်ချက်က အရေးအပါဆုံးလို့ ဆိုရမှာဘဲ။

အဲဒီကနောက် ဓမ္မာရုံခန်းနှင့်တကွ အောက်ပိုင်း အောက်ထပ်ကို မဟာစည် ဆရာတော် အမှူးရှိသော ရဟန်း ရှင်လူ ယောဂီအပေါင်းအား ဂဏိကအဖြစ်ဖြင့် လှူဘို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ရဟန်း ရှင်လူ ဆိုတဲ့ စကားထဲမှာ ရဟန်းရော ရှင်ဆိုတဲ့ ရှင်သာမဏေနဲ့ သီလရှင်ရော လူဝတ်ကြောင်ရော ပါပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ပွားများအားထုတ်နေ တဲ့ အဲဒီယောဂီအပေါင်းအား လှူဘို့ပါဘဲ။ သံဃိက မလှူဘဲ အဲဒီယောဂီအပေါင်းအား ဂဏိကအဖြစ်ဖြင့် လှူစေတာကတော့ အဲဒီ အောက်ထပ်မှာ တရားနာတဲ့အခါ အလှူကိစ္စနဲ့လာတဲ့အခါ ဒကာ ဒကာမတွေမှာ အပြစ်ကင်းပြီး ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ နေထိုင်ခွင့်ရအောင်လို့ပါဘဲ။ အဲဒီလို ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ နေထိုင်နိုင်အောင် လျှောက်ပုံကိုလဲ ပြထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီမှာ တရားဟောခြင်း တရားနာခြင်းစသော သာသနာကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ဖို့လဲ ညွှန်ပြထားပါတယ်။ အာသီသကိုလဲ ပြထားပါတယ်။

အဲဒီကနောက် (ထိုပြင်လည်း ဤမဟာစည်ကျောင်းတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ မဟာစည် ဩဝါဒဓံ သာသနာ့ရိပ်သာ အာရပ်မိ၏ အစောင့်အရှောက် ဂေါပကဖြစ်သော ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်အားလည်း အပ်နှင်းပါကုန်၏ အရှင်မြတ်တို့ဘုရား)ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကလဲ အရေးကြီးပါတယ်။ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ ကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပြီး မစောင့်ရှောက်ပဲ အစောင့်အရှောက်မရှိပဲ ပစ်ထားလို့ မဖြစ်ပေဘူး၊ နေချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း တက်နေလို့လဲ မဖြစ်ပေဘူး၊ ဒါကြောင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ဒီအဖွဲ့ကို အပ်ရပါတယ်။ ဒီလို အပ်ထားတဲ့အတွက် သုတ်သင်စရာ ရှိသမျှကို ဒီဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့က သုတ်သင်သွားရမယ်။ ပြုပြင်စရာရှိယင်လဲ ဒီအဖွဲ့ကဘဲ ပြုပြင်သွားရမယ်။ အဲဒါ ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟအဖွဲ့က ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဘဏ္ဍာငွေ သီးသန့်ထားပြီး စောင့်ရှောက်သွားမယ်လို့ ကျေညာထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒီကျောင်းမှာ အဲဒီ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့က ကြည်ညိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သာ နေထိုင်ခွင့် ရမယ်။

အဲဒီကနောက်တော့ သီးသန့် ပင့်ထားတဲ့ ၆၅-ပါးသော အရှင်မြတ်တို့အား လှူဘွယ်ဝတ္ထုများကို လှူဒါန်းပုံနဲ့ ဆုတောင်းအမျှဝေပုံတွေပါဘဲ။ အဲဒါကတော့ အထူးရှင်းပြနေဘို့ မလိုပါဘူး။

ဒါကြောင့် ယခုရေစက်ချရမယ်၊ ရေစက်ခွက်ကိုင်ကြ။ ရှေးဦးစွာ ပါဠိလို ရေစက်ချစာတမ်းကို ဘုန်းကြီးကဘဲ ရွတ်ဆို သွားမယ်၊ ဒကာ ဒကာမတွေက လိုက်မဆိုကြနဲ့၊ မှန်အောင်ဆိုတဲ့ မလွယ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ပါဠိလို ရွတ်ဆိုနေတဲ့အခါ စိတ်နဲ့ သာ အာရုံပြုကြပေတော့။ ဗမာလို ရေစက်ချစာတမ်းကျတော့ လိုက်ပြီးတော့လဲ ဆိုကြရမယ်။ ကဲ ယခု ဘုန်းကြီးက ပါဠိလို ရေစက်ချကို ဆိုတော့မယ်။

**ပါဠိရေစက်ချ စာတမ်း
(၁၁)**

မယ် ဘန္တေ သမသဒ္ဓါ သမဆန္ဒာ သမစိတ္တာ သင်္ဂမ္မံ သံသာရဝဇ္ဇဒုက္ခတော မောစနတ္တာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကရဏတ္တာ ယ ဣမသ္မိံ သာသနာရိပ်သာအာရာမေ ဒွိသတမတ္တေဟိ ကဟာပဏသဟသေဟိ မဟာဘေရိဝိဟာရဝရနာမကံ ဝိဟာရံ အတိ သောဘိတံ ဒဿနိယံ ပါသာဒိကံ မနောရမံ ကာရာပေတွာ ဣဒါနိ ဝိဟာရမဟံ နာမ မဟာဒါနသဘံ ကရောမ။ ဣမသ္မိံ စ ဘန္တေ ဝိဟာရမဟေ ကရိယမာနေ ပဌမံ တယော ဒိဝေသေ ဘိက္ခုသံဃဿ ဘတ္တဒါနဉ္စ ဗဟုနေဿ ဓမ္မဒါနဉ္စ တဒုပစာရဘာ ဝေန ကရိမှာ။ အဇ္ဇ ပန သာမိကသတသင်္ချံဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အရဏဂုမနကာလေ စ မဇ္ဈိကာသန္ဓကာလေစာတိ ဒွိသု ကာလေသု ဒွိက္ခတ္တံ ပဏီတာနိ ဝိဏှပါတခါဒနိယ ဘောဇနိယဝိသေသပါနာနိ သက္ကစ္စံ အဒမှာ၊ အနေကသဟသေ စ ဥပါ သကောပါသိကဇနေ ပဏီတေဟိ ခါဒနိယ ဘောဇနိယပါနဝိသေသေဟိ ဘောဇယိမှာ။

ဝေဉ္စ ဘန္တေ ဒတွာ ဘောဇေတွာ စ ဒါနိ ဘိက္ခုသံဃဿ သမ္ပုဓေ သရဏသီလာနိ ပုန သမာဒိယိတွာ ဧတဿ ယထာဝုတ္တဝိဟာရဿ မဟာဘေရိဝိဟာရဝရနာမကဿ ဥပရိမဘူမိသင်္ခါတံ ဥပရိမဘာဂံ ယထုဒ္ဓိဋ္ဌပရိစ္ဆိန္နံ ဗုဒ္ဓဿ စ ဘိက္ခု သံဃဿ စ ဒက္ခိဏောဒကံ ဩသိဉ္စိယ သက္ကစ္စံ ဒေမ၊ ဧတ္ထ ဘန္တေ ယထာပရိစ္ဆိန္နံ ဗုဒ္ဓပဋိမာဂဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓပဋိမာ ဒေဝမနဿာနံ ဝန္တနာမာနနပူဇာသက္ကာရေ သမ္ပုဋ္ဌိစမာနာ ပတိဋ္ဌာတု။ တဒညဋ္ဌာနာနိ ပန သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာ ဘိက္ခု အစောတေဟိ စောတေဟိ စ သောဒကေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကမိတွာ သဗ္ဗကာ ယင်္ဂေဟိ စ ဖုသိတွာ နဟာနကောဋ္ဌကဂဗ္ဗေ ပန သဥပါဟနာပိ ဟုတွာ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္စန္တု လေဏတ္တာယ စ သုခတ္တာယ စ ဈာယိတုဉ္စ ဝိပဿိတုဉ္စ။

ဟေဋ္ဌိမဘူမိသင်္ခါတံ ပနဿ ဟေဋ္ဌိမဘာဂံ သဓမ္မဒေသနာ မဟာဂစ္ဆံ မဟာစည်ထေရပုဗ္ဗမုခဿ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတယောဂါ ဝစရ ဂဏဿ သတိပဋ္ဌာနဓမ္မပရိပူရကဿ ဒေမ အစောတေဟိ စောတေဟိ စ သောဒကေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကမိတွာ သဗ္ဗကာ ယင်္ဂေဟိ စ ဖုသိတွာ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္စိတု။ ဧတ္ထ ဘန္တေ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာ ဘိက္ခုသာမဏေရာ စ ဂဟဋ္ဌယောဂါဝစရ စ ဓမ္မမာမကာ ဥပါသကဥပါသိကာယော စ ယထာနိယမိတံ ယထာသုခံ ဝသမာနာ ဓမ္မဒေသနာဓမ္မသဝနာဒိသာသန ကိစ္စာနိ ကရောန္တု၊ ဘာဝနဉ္စ အနယုဉ္စန္တု၊ ဓမ္မံ သုဏိတွာ ဘာဝနဉ္စ အနယုဉ္စိတွာ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနံ ခိပံ ပါပုဏန္တု။

အထောပေတံ ဝိဟာရံ မဟာစည်ထေရောဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကဿ သာသနာရိပ်သာအာရာမရက္ခကဂေါပကဘူတဿ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟသမဂ္ဂုက္ကဋ္ဌဿ စ နိယျာတေမ ယထာနိယမိတံ ရက္ခဏဂေါပနတ္တာယ။

ဣမာနိ စ စီဝရာဒိနာနာဒေယျဓမ္မဝတ္ထုနိ သီလာဒိဂုဏ သမ္ပန္နာနံ ပဉ္စသဋ္ဌိယာ ထေရာနံ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌာနံ ဝိသုံ ဝိသုံ ပရိစ္ဆိန္နံ သက္ကစ္စံ ဒေမ ပူဇေမ။

ဣဒံ နော ပုညံ အာသဝက္ခယာဝဟံ ဟောတု၊ ဣမဿ ပုညဿ ပတ္တိံ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဒေမ။ သဗ္ဗေပိ တေ ဣမဿ ပုညဿ ပတ္တိံ လဒ္ဓါ သုခိတာ ဟောန္တု။

ပါဠိရေစက်ချက ပြီးသွားပြီ။ ယခု ဗမာလို ရေစက်ချမယ်၊ ရေစက်ခွက် ကိုင်ကြ။ အားလုံး လိုက်ဆိုကြရမယ်။

မြန်မာသက်သက် ရေစက်ချဇာတမ်း (၁၂)

သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ဘုရား တူညီသောသဒ္ဓါ တူညီသော ဆန္ဒတူညီသောစိတ်အကြံရှိကြသော ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟအဖွဲ့ဝင်များ မဟာစည်ဩဝါဒခံယောဂီများနှင့် အခြားစေတနာရှင်များ ဖြစ်ကြသော တပည့်တော်တို့သည် အညီအညွတ် စုပေါင်းကြပြီးလျှင် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက်ပြုပါရခြင်း အကျိုးငှါ ရည်သံ တောင့်တ၍ ဤသာသနာရိပ်သာ အာရာမကျောင်းတိုက်၌ နှစ်သိန်းမျှသော ကျပ်ငွေတို့ဖြင့် ရှုချင်စဖွယ် အလွန်တင့်တယ်၍ ကြည်နူးဘွယ် နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ် ကောင်းလှစွာသော မဟာစည်ကျောင်းတော်မည်သော ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်စေပြီးလျှင် ယခုအခါ၌ ကျောင်းရေစက်ချ ပူဇော်ပွဲခေါ်သော မဟာဒါန အလှူပွဲကြီးကို ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ ဆင်ယင်ကျင်းပပါကုန်၏။ အရှင်မြတ်တို့ဘုရား ဤ ကျောင်းရေစက်ချ ပူဇော်ပွဲကို ကျင်းပသောအခါ ရှေးဦးစွာ သံဃာတော်အား ဆွမ်းကပ်လှူခြင်း၊ လာ လာသမျှ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တရားဟောလှူခြင်းတို့ကို ယင်းရေစက်ချပွဲ၏ အကြံပူဇော်ပွဲအဖြစ်ဖြင့် သုံးရက် တိုင်တိုင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါကုန်၏။ ယနေ့အဖို့၌မူကား တရာကျော် အရေအတွက်ရှိသော ရဟန်းသံဃာတော်အား အရုဏ်ဆွမ်း တကြိမ်၊ နေ့ဆွမ်းတကြိမ်အားဖြင့် ၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် မွန်မြတ်သော ဆွမ်းခဲဘွယ်ဘောဇဉ်နှင့် သောက်ဖွယ်အထူး တို့ကို ရိုသေစွာ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ကျွေးမွေး ပူဇော်ခဲ့ပါကုန်ပြီ။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဥပါသကာ ဥပါသကီ လူပရိသတ် တို့ကိုလည်း မွန်မြတ်သော ခဲဘွယ် ဘောဇဉ် သောက်ဖွယ်အထူးတို့ဖြင့် ကျွေးမွေးခဲ့ပါကုန်ပြီ။

အရှင်မြတ်တို့ဘုရား ဤသို့ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ကျွေးမွေးကြပြီးလျှင် ယခုအခါ ရဟန်းသံဃာတော်၏ မျက်မှောက်၌ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလတို့ကို ထပ်မံဆောက်တည်ကြပြီးလျှင် ယခုတွင်ပင် လျှောက်ထားအပ်ခဲ့ပြီး သော မဟာစည်ကျောင်းတော်ခေါ်သော ဤကျောင်း၏ အထက်ထပ်ဟု ဆိုအပ်သော အထက်ပိုင်းအဖို့ကို ရည်ညွှန်းပိုင်းခြား ရင်း ရှိသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားအား၎င်း သံဃာတော်အား၎င်း မြတ်သော အလှူရေစက်ကို သွန်းချ၍ ကောင်းမွန်ရှိသော လှူဒါန်းပါကုန်၏ အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။ ဤကျောင်းအထက်ထပ်၌ ရည်ညွှန်းပိုင်းခြားထားအပ်သော ဘုရားခန်း၌ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ကိုယ်တော်စားဖြစ်သော ဘုရား၏ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်သည် နတ်လူတို့၏ ရှိခိုးခြင်း မြတ်နိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်း အရိ အသေပြုခြင်းတို့ကို ခံတော်မူကာ ကိန်းအောင်းတည်နေပါစေသတည်း။ ထိုဘုရားခန်းမှတစ်ပါးသော ဌာနတို့ကိုမူ သီလအစရှိ သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသော ရဟန်းတော်တို့သည် မဆေးအပ်သောခြေ ဆေးပြီး၍ ရေစိုနေသော ခြေတို့ ဖြင့် နင်း၍၎င်း အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် ထိပါးသုံးသပ်၍၎င်း ရေချိုးခန်း၌မူ ဘိနပ်စီး၍၎င်း ကိန်းအောင်းရန်အလို့ငှါ ၎င်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရန်အလို့ငှါ၎င်း သမထအာရုံကို ရှုရန်အလို့ငှါ၎င်း ဝိပဿနာရှုရန် အလို့ငှါ၎င်း ချမ်းသာသည့် အလျောက် အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်တော်မူကြပါစေကုန်သတည်း။

ထို့ပြင် တရားဟောရန် ဓမ္မာရုံ ခန်းမကြီးနှင့်တကွ ယင်း မဟာစည်ကျောင်းတော်၏ အောက်ထပ်ဟု ဆိုအပ်သော အောက်ပိုင်းအဖို့ကိုမူ မဟာစည်ဆရာတော်အမှူးရှိသော သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများဖြည့်ကျင့်သော ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီ အပေါင်းအား မဆေးအပ်သောခြေ ဆေးပြီး၍ ရေစိုနေသော ခြေတို့ဖြင့် နင်း၍၎င်း အလုံးစုံသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် ထိပါးသုံး သပ်၍၎င်း ချမ်းသာသည့် အလျောက် အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်ရန်အလို့ငှါ မြတ်သော အလှူရေစက်ကို သွန်းချ၍ လှူဒါန်းပါ ကုန်၏ အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။ ဤမဟာစည်ကျောင်းတော် အောက်ထပ်၌ သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန် သော ရဟန်းသာမဏေတို့သည်၎င်း လူဝတ်ကြောင်ယောဂီတို့သည်၎င်း တရားကို မြတ်နိုးသော ဥပါသကာ ဥပါသကီတို့သည် ၎င်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ချမ်းသာသည့်အလျောက် အလိုရှိတိုင်း သီတင်းသုံး နေထိုင်ကုန်လျက် တရားဟော ခြင်း တရားနာခြင်း အစရှိသော သာသနာနှင့် စပ်ဆိုင်သော ကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြပါစေ။ ဘာဝနာအလုပ်ကိုလည်း အားထုတ်ကြပါစေ။ တရားနာကာ ဘာဝနာကို အားထုတ်ကြ၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်ကြပါစေ။

ထို့ပြင်လည်း ဤမဟာစည်ကျောင်းတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ မဟာစည်ဩဝါဒခံ သာသနာ ရိပ်သာအာရာမ၏ အစောင့်အရှောက် ဂေါပကဖြစ်သော ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ချုပ်အားလည်း အပ်နှင်းပါကုန်၏အရှင်မြတ် တို့ဘုရား။

ထိုပြင် ဤသင်္ကန်း ခြင်ထောင် အစရှိသော လှူဘွယ်ဝတ္ထုတို့ကိုလည်း သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသော ရည်ရွယ်အပ်သော ဖြေ-ပါးသော မထေရ်တို့အား အသီးသီး ပိုင်းခြား၍ ရိုသေစွာ လှူဒါန်းပူဇော်ပါ ကုန်၏ အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

သံဃာတော်နှင့် လူပရိသတ်များစွာတို့အား ကောင်းစွာ ကျွေးမွေးခြင်း၊ ကျပ်ငွေ နှစ်သိန်းတန် မဟာစည်ကျောင်းတော် ကို ရေစက်သွန်းချ လှူဒါန်းခြင်း၊ ဖြေ-ပါးသော အရှင်မြတ်တို့အား သင်္ကန်း ခြင်ထောင် အစရှိသော အမျိုးမျိုးသော လှူဘွယ်

ဝတ္ထုတို့ကို လှူဒါန်းခြင်း အစရှိသော တပည့်တော်တို့၏ ဤကောင်းမှုအပေါင်းသည် အာသဝေါတရား ၄-ပါးတို့၏ ကုန်ရာ ကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို ရွက်ဆောင်ပါစေသတည်း။

မဟာစည်ကျောင်းတော်ကို ရေစက်ချ လှူဒါန်းခြင်း အစရှိသော ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို ကွယ်လွန် လေသော ဤမဟာစည်ကျောင်းတော်၏ အရင်းခံ မ-တည် ဒါယကာဖြစ်သူ ဆာဦးသွင်နှင့်တကွ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသီးအသီး သော အမိအဘ အဆွေအမျိုး ဤအာရာမ၌ ရောက်ရှိသော ပရိသတ်အပေါင်းတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား အမျှ အမျှ-အမျှ ပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော ထိုသတ္တဝါတို့သည် ဤကောင်းမှု၏အဖို့ကို အညီအမျှကြေ၍ ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာချမ်းသာကြပါစေသောဝံ။

အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ကျောင်းတော်ရေစက်ချနှင့် အနုမောဒနာတရား အလှုံးစုံ

ဤတွင် ပြီး၏။